T.C.
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

SUÇ SORUŞTURMASI TEMALI TELEVİZYON PROGRAMLARININ EBEVEYNLERDE "ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇU" HAKKINDA BİR BİLİNÇ GELİŞTİRDİĞİ YÖNÜNDE "MÜGE ANLI İLE TATLI SERT" ÖRNEĞİ

UZMANLIK TEZİ

Yağmur ÇEVİK

ANKARA
HAZİRAN/2021

T.C.
Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

SUÇ SORUŞTURMASI TEMALI TELEVİZYON PROGRAMLARININ EBEVEYNLERDE "ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇU" HAKKINDA BİR BİLİNÇ GELİŞTİRDİĞİ YÖNÜNDE "MÜGE ANLI İLE TATLI SERT" ÖRNEĞİ

UZMANLIK TEZİ

Yağmur ÇEVİK

DANIŞMAN
DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI Sinan GÖKTAŞ

ANKARA
HAZİRAN/2021

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanlığına

Bu çalışma, Tez Değerlendirme Komisyonu tarafından oy birliği/oy çokluğu ile Uzmanlık Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı	İmza
Başkan:	
Üye :	
Üye :	
Üye :	
Üye :	

ONAY

…./…./2021

Ebubekir ŞAHİN

Üst Kurul Başkanı

TEZ TESLİM TUTANAĞI VE DOĞRULUK BEYANI

Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda görev yapan Üst Kurul Uzman Yardımcısı olarak, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Tez Hazırlama Yönergesine uygun şekilde hazırlamış olduğum uzmanlık tezi ilişikte sunulmuştur.

Bu uzmanlık tezindeki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak toplayıp sunduğumu; ayrıca, bu kural ve ilkelerin gereği olarak, çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce ve sonuçları andığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan ederim.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

…./…./2021

Yağmur ÇEVİK

Üst Kurul Uzman Yardımcısı

Uzmanlık Tezinin Adı:Suç Soruşturması Temalı Televizyon Programlarının Ebeveynlerde "Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu" Hakkında Bir Bilinç Geliştirdiği Yönünde "Müge Anlı İle Tatlı Sert" Örneği

EKLER:
1-Tez (6 adet)
2-CD (1 adet)

Tezi Teslim Alan

Daire Başkanı

Tarih

Adı-Soyadı-İmzası

TEŞEKKÜR

Üst Kurul uzman yardımcılarının tez çalışmalarına karşı ilgiyle yaklaşımı dolayısıyla Üst Kurul Başkan Yardımcısı Sayın İbrahim USLU'ya,

Tez çalışmamda anlayış ve hoşgörüleri için Daire Başkanım Sayın F. İnci ÖZKAN ile Daire Başkan Yardımcım Sayın Özgül KELEŞ'e,

Değerli görüşleri, yardım ve katkıları sebebiyle tez danışmanım Sayın Sinan GÖKTAŞ ile çalışma arkadaşım Fatih İZGİ'ye,

Maddi ve manevi desteklerini benden hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli annem, babam, kız kardeşlerim ile yol arkadaşım Murat Ahmet'e; güzel dostlarım Büşra, Esra ve Tuğba'ya sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Cinsel istismar konusuna hassasiyetle yaklaşan ve çocukları önemseyen herkese en kalbî şükranlarımla.

İÇİNDEKİLER

ONAY SAYFASI……..…I

TEZ TESLİM TUTANAĞI VE DOĞRULUK BEYANI…….....II

TEŞEKKÜR……..…...III

İÇİNDEKİLER……....IV

KISALTMALAR LİSTESİ……...……....VII

ŞEKİLLER LİSTESİ…….…….....VIII

GRAFİKLER LİSTESİ…….…….....IX

GİRİŞ……..….1

BİRİNCİ BÖLÜM

SUÇ, SUÇ SORUŞTURMASI VE BU KONUYU İŞLEYEN TELEVİZYON PROGRAMLARI..... **1**

1.1 SUÇ KAVRAMI 5

1.2 SUÇ SORUŞTURMASI……..……10

1.3 SUÇ SORUŞTURMASINI KONU ALAN TELEVİZYON PROGRAMLARI …….13

İKİNCİ BÖLÜM

BİR SUÇ VE OLGU OLARAK CİNSEL İSTİSMAR..... **19**

2.1 HUKUKİ BOYUT: ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇU 19

2.1.1 Ulusal Mevzuat..... 19

2.1.1.1 Anayasa Düzenlemesi ……..19

2.1.1.2 Türk Ceza Kanunu Düzenlemesi……..…..21

2.1.1.3 Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun…….32

2.1.2 Uluslararası Hukuk Boyutu…….35
2.1.2.1 Tarihsel Süreç ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi……35
2.1.2.2 Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi…….….38
2.1.2.3 Avrupa Siber Suçlarla Mücadele Sözleşmesi…….……42
2.1.3 Karşılaştırma …….…….....46
2.2 TIBBÎ BOYUT…….……..47
2.2.1 Dünya Sağlık Örgütünün İstismar Tanımı ve İstatistikleri…….…..47
2.2.2 Cinsel İstismar……...51
2.2.2.1 Cinsel İstismarın Tanımı ve Kapsamı……..51
2.2.2.2 Mağdur ve Kurban Edilme Süreci……57
2.2.2.3 Siber Uşaklaştırma ……..57
2.2.2.4 Uluslararası Boyutta Yaygınlık İstatistikleri……...…..……61
2.2.2.5 Türkiye'de Yapılan Araştırmalar……...…….....66
2.2.2.6 Ensest……..…….68
2.2.2.7 İstismarcı ……..….....73
2.2.2.8 Pedofili ……..……..77
2.2.2.9 Cinsel İstismarın Mağdur Üzerindeki Etkileri…….....87
2.2.2.10 Cinsel İstismar Mağdurunun Tedavisi……..……..106
2.2.2.11 Önleme ……..……112
2.2.2.12 Önleme Programları …….....118
2.2.2.13 Çocuk İzlem Merkezi ……..……...133
2.2.2.14 Cinsel İstismar İstatistikleri ……..……..…137

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜGE ANLI İLE TATLI SERT PROGRAMI……..……..142
3.1 PROGRAM HAKKINDA…….....142
3.2 ÇOCUĞUN CİNSEL YÖNDEN İSTİSMAR EDİLDİĞİ OLAYLARIN PROGRAMDA İŞLENİŞ BİÇİMİNE YÖNELİK YAYIN İNCELEMELERİ….143
3.2.1 Mağdur Çocuğun Ölümüyle Sonuçlanan Cinsel İstismar Vakaları…....144

3.2.1.1 Mağdur Çocuk I. (3,5 Yaşında)…….144
3.2.1.2 Mağdur Çocuk E. (5 Yaşında)…….....153
3.2.1.3 Mağdur Çocuk S. (9 Yaşında)…….....157
3.2.1.4 Mağdur Çocuk Ş. (9 Yaşında)……163
3.2.2 Mağdur Çocuğun Ölümüyle Sonuçlanmayan Cinsel İstismar Vakaları…..174
3.2.2.1 Kaçırılan Üç Çocuk (İstanbul, Küçükçekmece) ……174
3.2.2.2 Kayıp İki Çocuk (Rize) ……..179
3.2.2.3 Kaçırılan Çocuk C……..180
3.2.2.4 Mağdur Çocuk S ……186
3.2.2.5 13 Yaşındaki Mağdur Çocuk …….189
3.3 PROGRAM BÖLÜMLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ……..192

SONUÇ VE ÖNERİLER……..…197

KAYNAKÇA……..…203

ÖZET……...…216

ABSTRACT……...217

ÖZGEÇMİŞ……...218

Kısaltmalar Listesi

ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AB	Avrupa Birliği
a.g.e	Adı geçen eser.
a.g.m	Adı geçen makale
Bkz	Bakınız
BM	Birleşmiş Milletler
C.	Cilt
CMK	Ceza Muhakemesi Kanunu
ÇHS	Çocuk Hakları Sözleşmesi
DSM	Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (Mental Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı)
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
ISPCAN	Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği
MDS	Mevsimsel Duygudurum Bozukluğu
PTSD	Post-Traumatic Stress Disorder (Travma Sonrası Stres Bozukluğu)
RG	Resmî Gazete
S.	Sayı
s.	Sayfa
SHÇEK	Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
TCK	Türk Ceza Kanunu
TSSB	Travma Sonrası Stres Bozukluğu
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu

Şekiller Listesi

No **Sayfa No**

Şekil 1.1: Soruşturma Evresinin Özellikleri 11

Şekil 1.2: Suç Soruşturmasını Konu Alan Televizyon Programları 13

Şekil 3.1: İstismar Türleri 46

Şekil 3.2: Polat'ın yaptığı ayrıma göre cinsel istismar türleri..... 51

Şekil 3.3: Siber uşaklaştırma..... 55

Şekil 3.4: Çocuklara yönelik tavsiyeler. 57

Şekil 3.5: Cinsel İstismar İstatistikleri. 60

Şekil 3.6: Ensest hakkında verilen bilgilerin özet şeklinde görselleştirilmesi. 67

Şekil 3.7: Briere'e göre cinsel istismarın yol açtığı sorun ve semptomlar..... 87

Şekil 3.8: Cinsel istismarın uzun vadeli etkileri 93

Grafikler Listesi

No **Sayfa No**

Grafik 2.1: TÜİK verilerine göre, çocukların yaş durumlarına göre bilgisayar, internet ve cep telefonu kullanma oranları 41

Grafik 3.1: Geliş nedenlerine göre güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı. 131

Grafik 3.2: Seçilmiş Geliş Nedenlerinin Yıllara Göre Dağılımı, 2015-2019 132

Grafik 3.3: Suç Mağduru Çocukların Mağduriyet Nedenleri 133

GİRİŞ

Çocuğun cinsel istismarı suçu, Türk Ceza Kanunu'nda yaptırım altına alınmış olan müeyyidesi ağır bir suçtur. Kişilik gelişiminin gerçekleştiği çocukluk dönemi, bu dönemde yaşanan bir mağduriyetin kalıcı izler bırakmasına sebebiyet verebilir. Konunun hassasiyetine binaen, meseleyi hukuki ve tıbbi yönleriyle incelemek, bu olgu karşısında toplumun bilgi birikiminin nasıl artabileceği sorunsalını irdelemek ve medya kaynaklı bilinçlendirme faaliyetleri üzerine yoğunlaşmak, meseleyle ilgili sosyal sorumluluk hissinin bir gereği olarak düşünülmektedir.

Tezin Amacı

Bu tez çalışmasının amacı, cinsel istismar suçunu hukuki boyutuyla incelemek, ayrıca meseleye tıbbi boyutuyla da bakmak; "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programındaki sunucu ve uzmanların cinsel istismar konusunda yaptığı açıklamaların, hukuki ve tıbbi literatüre uygun olduğu ve bu yönüyle de ebeveynleri bilinçlendirdiği savını ortaya koymaktır. Ayrıca toplumumuzda hiçbir çocuğun cinsel istismar mağduru olmamasının sağlanması için ilk hayata geçirilmesi gereken faaliyetin, ebeveyn, çocuk ve toplumun geneline yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapılması olduğu yaklaşımını ortaya koymak da temel amaçlar arasındadır.

Tezin Önemi

Cinsel istismar suçu ile ilişkilendirilebilecek programlar arasından"Müge Anlı ile Tatlı Sert" programının seçilmesinde, bu programın yayın hayatının daha uzun olması (2008'den bugüne), bundan kaynaklı programın bilinirliğinin, bu programda

yapılacak açıklamaların, ebeveynlerin üzerindeki tesirini arttırabilecek olduğu kanaati ile anılan programda çocuk cinsel istismar vakalarının işlenme sayısının, yayın geçmişinin uzunluğuyla bağlantılı olarak daha fazla olduğu düşüncesi etkili olmuştur.

Bu tez çalışmasında irdelenecek olan cinsel istismar vakaları, cinsel istismar riskini arttıran durumlar, mağdurların iyileşme süreçleri gibi konularla, okuyucuların bilgi seviyelerinin arttırılması hedeflenmiş, "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programı üzerinde yayın inceleme çalışmaları ile bilimsel temelli tavsiyeler ortaya konulmuş, ayrıca sonuç ve öneriler kısmında, cinsel istismarın önlenmesi için Üst Kurulumuz faaliyetleri bağlamında, yapılabilecek çalışmalardan bahsedilmiştir.

Tezin Yöntemi ve Kavramsal Çerçeve

Tez çalışmasında, nitel yöntem kullanılmış olup bu yönteme uygun olacak şekilde literatür taraması ve yayın incelemesi (deşifre-izlenilen yayının eş zamanlı yazıya aktarılması) yapılmıştır.

Literatür taramasında, cinsel istismar meselesi hukuken ve tıbben (psikolojik/psikiyatrik) anlamda ayrı ayrı irdelenmiş; ikinci bölümde cinsel istismar olgusu önce hukuki boyutuyla sonra da tıbbi bağlamda incelenmiştir.

Bilimsel yaklaşımlar ayrı konu başlıkları hâlinde verilmiş ve içeriğin zenginleştirilmesi adına çok sayıda yerli ve yabancı kaynaktan istifade edilmiştir.

Dördüncü bölümde, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında cinsel istismar vakalarının incelendiği veya sunucu/uzmanlar tarafından cinsel istismar olgusuna

yönelik tavsiye ve telkinlerde bulunduğu yayınlar, bunlarda kişilerin söyledikleri cümleler aynen aktarılmak suretiyle yazıya geçirilmiştir.

Bölüm sonunda yayında aktarılan bilgiler ile bilimsel yaklaşımlar kıyaslanmış ve program içeriği değerlendirilmiştir.

Varsayımlar

Tez çalışmasında, öğrenme psikolojisinde yer edinen tekrar ederek öğrenme konusundaki bilimsel yaklaşımlara dayanılarak, "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programında ebeveynlere yönelik, cinsel istismar mağduriyetlerini önleme amaçlı ifade edilen tavsiye ve telkinlerin, programı izleyen ebeveynleri bilinçlendirdiği varsayımından hareket edilmiştir.

Kapsam ve Sınırlılıklar

Tez çalışmasının konusu, cinsel istismar suçu, cinsel istismarın bilimsel yönüyle incelenmesi, "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programında bu konunun işlendiği bazı bölüm örneklerinin analizi ile sınırlıdır.

"Müge Anlı ile Tatlı Sert" programı dışında, suç soruşturmasını konu alan diğer dizi ve programlara, isimlerini belirtmek dışında ayrıca yer verilmemiş ve bu yayınların detaylı incelemesi yapılmamıştır. Zira tezimizin konusu "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programı ile sınırlıdır.

Anılan programda, çocuk istismarı ve cinsel istismar konuları dışındaki mevzuların işlendiği yayınlar inceleme kapsamında değildir. Bu nedenle programda, cinayet, taciz, dolandırıcılık gibi konuların işlenme biçimleri, bunları işlerken sunucu ve uzmanların yaptığı açıklamalar, tez çalışmamız kapsamında olmadığı gibi, programın "işlediği her mesele ve vaka hakkında, yalnızca bilimsel temelli açıklamaları içeren, salt bilimsel temelli bir yayın" olduğu iddiası da ileri sürülmemektedir.

Veri Toplama Tekniği

Tezde veri toplama tekniği olarak kaynak taraması dışında ayrıca yayın incelemesi yapılmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

SUÇ, SUÇ SORUŞTURMASI VE BU KONUYU İŞLEYEN TELEVİZYON PROGRAMLARI

1.1 SUÇ KAVRAMI

Suçun genelgeçer bir tanımını yapmak oldukça zordur zira suç olgusu, zamana, mekâna, topluma göre değişebilmekte ve herhangi bir yerde suç olarak görülmeyen bir davranış, bir diğer toplumda ve mekânda suç olarak adlandırılabilmektedir.[1]

Türk Dil Kurumu sözlüğüne göre suç, ilk anlamıyla "Töre ve ahlak kurallarına aykırı davranış", ikinci anlamıyla "yasalara aykırı davranış, cürüm" anlamına gelmektedir.[2]

Suç, insanın olduğu her yerde görülebilen, sosyal ve toplumsal değişkenlerden etkilenen dinamik bir olgudur.[3] Yürürlükteki Ceza Kanunu'na göre suç olmayan bazı fiiller, eski Ceza Kanunu'nda[4] suç olarak düzenlenmiş idi. Zina eylemi buna örnek gösterilebilir. Her ne kadar kocanın zina eylemi 1996[5], karının zina eylemi ise 1998

[1] Senem Burkay, "Teorik çerçevede suç." *ETHOS: Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar* (2008) S.4, s.2
[2] https://sozluk.gov.tr/ (Son erişim: 17.04.2021)
[3] a.g.m., s.2
[4] https://ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/765.htm (17.04.2021) Resmî Gazete Tarihi: 13/03/1926, Sayısı:320
[5] Anayasa Mahkemesinin 23/09/1996 tarih ve E.1996/15, K.1996/34 sayılı Kararı ile.

yılında[6] Anayasa Mahkemesi kararıyla iptal edilmiş olsa da 1926-1996/1998 yılları arasında ülkemizde zina bir suç idi.

Suç, sonucu itibariyle iğrenç ve tahrip edici olan, arzu olunmayan kötü ve istenilmeyen sosyal bir olgudur.[7] Neyin suç olduğuna ilişkin pek çok tanım mevcutsa da bunlar, bir fiile neden suç denildiğini açıklamamaktadır ve kriminologların hemfikir olduğu nokta, suçun politik süreçlere dayanan yasal bir kavram olduğudur.[8]

Sözüer'e göre suç; maddi, manevi ve hukuka aykırılık unsurları kanunda öngörülmüş bir insan davranışı olup kanunda tanımlanan unsurların gerçekleşmesi durumunda suç oluşmakta, ancak müeyyidenin uygulanması bakımından suçu işleyen kişinin kusurlu olması gerekmektedir. Buna göre, suçun oluşması için kişinin kusurlu olması şart olmayıp mesela suçu işleyen akıl hastası ise bu hâlde kusurlu sayılamayacağından kişiye ceza yaptırımı uygulanamayacak, yalnızca güvenlik tedbiri uygulanabilecektir.[9]

Yani kusur suçun zorunlu bir unsuru değil, işlenen suç dolayısıyla suçu işleyen hakkında yapılan bir kınama yargısıdır.[10]

Selçuk'a göre suç, üç farklı boyutuyla ele alınabilir. Hukuk insana ve topluma özgü olan olgu boyutuyla ele alındığında suç, kınanabilen insanın bilinçli, istençli ya da sonucu öngörülebilen bir davranışı iken etik boyutuyla suç, insana özgü değerlerin

[6]Anayasa Mahkemesi"nin 23/06/1998 tarih ve E. 1998/3, K. 1998/28 sayılı kararı ile. https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23638.pdf (17.04.2021) Sayfa:7-14
[7]a.g.e, s.133
[8] İrem Ayhan ve K.Mert Çubukçu, 2007,"Suç Ve Kent İlişkisine Ampirik Bakış: Literatür Taraması"*Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* (5), 30-55, s.31
[9]Adem Sözüer, *Ceza Hukuku Genel Hüküm*leri, İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi, 2010, s.28
[10]a.g.e.,s.28

örselenmesidir, çiğnenmesidir. Hukukun düzgü (norm) boyutu açısındansa suç, eyleme özgü, haksız, hukuka aykırı, yasal bir olgudur.[11]

Suçun tanımının, bir başka anlatımla suç kabul edilen sapmaların, kültürel, dönemsel ve siyasal hassasiyetlere göre değiştiği; sosyolojik olarak örgütlü-organize suçlar, mağduru olmayan suçlar, kişiye karşı işlenen suçlar, beyaz yakalı suçlar, nefret suçları, mala-mülke karşı işlenen suçlar, ulus aşırı suçlar, savaş suçları olarak sınıflandırıldıkları, Türk Ceza Kanunu bağlamında ise daha farklı şekilde (Kişilere karşı işlenen suçlar, topluma karşı işlenen suçlar…) ayrımların yapıldığı görülmüştür.[12]

Suç olgusunun zamana ve mekâna göre değişebilirliğinden dolayı evrensel olarak kabul edilen bir suç davranışı bulmak zor olsa da savaş ve çatışma dönemindeki ihanet ve sadakatsizlik, kutsal kavram ve nesnelere karşı saygısızlık, cinayet ve birtakım doğaüstü tabulara karşı insanlığın takındığı tavır, genellikle benzerdir.[13]

Sparta'da kusurlu doğmuş bebeklerin asker olup devlet hizmetine yaramayacakları düşüncesiyle öldürülmesi, Arabistan'da Kur'an indirilmeden önce, doğan kızların diri diri gömülmesi, Zerdüşt'ün takipçileri için en ağır suçun, ölmüş insanın toprağa gömülmesi oluşu, zira ölmüş kişilerin köpeklere ve yırtıcı hayvanlara yem edilmesi gerektiğinin düşünülmesi, Yunanlılar için ise en ağır suçun, insanın kefensiz gömülmesi olarak görülmesi, mekana ve zamana göre suç algısının ne denli farklılaşabileceğini göstermek için Rahimov tarafından örnek olarak gösterilmiştir.[14]

Rahimov'a göre, kimin suçlu olduğunu tarih gösterir zira her toplum, yapısı ve durumuna göre kendisince sakıncalı gördüğü belli fiilleri engeller. Buna göre toplum

[11]Sami Selçuk,"Suç, suçun öz nitelikleri ve tanımı" *Prof. Dr. Feridun Yenisey'e Armağan*, S.1, 2014, s.85-106
[12]Özlem Uluç Küçükcan, "Şiddetin ve Suçun Kamusallaşması: Reality Showlar ve Toplumsal Etkileri", *Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi,* , 34, 2019, s.170
[13]S. Burkay,2008, s.2-3
[14]İlham Rahimov, *Suç ve Ceza Felsefesi*. EkoAvrasya Yayınları, Ankara, 2014, s.26

bir fiili suç olarak kabul edip engelleyebilir ancak farklı bir zaman ve mekânda, fiil anlam değiştirip artık toplum tarafından takdir edilir hâle de gelebilir.[15]

Sayılan kategorilerin alt başlıkları günbegün çeşitlenmekte, detaylandırılmakta ve kimi zaman toplumdan topluma farklılaşmakta iken bu farklılaşmadaki artışın nedeni şiddete karşı artan duyarlılık; artan refah düzeyi, güvenlik algısı ve arayışı, bulaşıcı hastalıklara karşı elde edilen tıbbi başarılar, yaşamdan beklentilerin yükselmesi ve toplumda kadının rolünün ve etkisinin artması gibi çağın gelişmeleriyle doğrudan ilişkilidir.[16]

Aile, fertlerinden, devlet, vatandaşlarından, kurulu düzeni bozmamaları için sık sık taleplerde bulunur zira sosyal bütüne hâkim olan düzen ve onu besleyen kuvvetler, suçun işlenmemesini, işlenmiş ise failin cezalandırılmasını amaçlar ve kanun ihlali daima toplumun ilgisini çeker, ihlal cezasıyla karşılanır.[17]

Uluç Küçükcan'a göre; suç, tıpkı şiddet gibi medya organlarında kendine yer verildiği ölçüde kamusallaşırken bunun iki temel sonucu bulunmaktadır: Birincisi, toplumsal düzeyde kolluk kuvvetlerinin becerisinin, ceza yasasının, ceza infaz yasasının ve adaletin gerçekleşmesi konusunun sorgulanmasına neden olması, ikinci olarak da toplumun talepleri doğrultusunda problemlerin siyasal alana taşınmasını sağlamasıdır. Buna göre yazar, kurgu olmayan reality showlar ile suçun kamusallaşarak görünür hâle gelen birer medya aracı olduğunu, bu tür programlar aracılığıyla evlenme vaadiyle dolandırıcılık, çocuğun cinsel istismarı ve çocuk cinayetleri, kadın cinayetleri, gasp ve adam öldürme gibi vakalara ilişkin insanlarda farkındalık oluştuğunu, farkındalık düzeyinin artmasının da konuya dair kamuoyu oluşmasını sağladığını ifade etmektedir.[18]

[15]a.g.e., s.27
[16]Ö. Uluç Küçükcan, 2019, s.170
[17]Nihat Nirun, (1968). Suç Hadisesinin Sosyal Sebepleri Üzerine Bir Araştırma.s.133-134
[18]Ö. Uluç Küçükcan, 2019, s.171-172

İnsanların, bahsi geçen suçların toplumda ne kadar yaygın olduğunu görüp fark etmeleri yoluyla bir farkındalık inşa edilmektedir.

Ancak aynı yazar tarafından, konuyla ilgili sorunun, suç kapsamının bireylerde ve toplumda oluşan – bozuk – anlam dünyasına göre mi, yoksa gelişmiş toplum yapısı doğrultusunda sosyal süreçlerin sonucu olarak mı belirlendiğinin tespit edilmeye çalışılmasıyla kendini gösterdiği de belirtilmiştir.[19] Konunun kendi içinde bir handikap içerdiği, suçun toplum tarafından nasıl algılandığı ve bunun toplumsal etkilerinin ne olduğu yönünde toplulaşmaktadır.

Zira bir suçun yaygınlığının bireyler tarafından fark edilmesi, çarpık-bozuk algılarda suç teşkil eden davranışın "kabul edilen/olması gereken" davranış biçimi olarak nitelenmesine de yol açabileceğinden, suçun toplum tarafından nasıl algılandığı ve toplumsal etkilerinin ne olduğu konusu önem arz etmektedir.

Suç konusunu içeren televizyon yayınlarının, çocuklar, gençler, bireyler üzerinde nasıl bir etkisinin olduğu, kişileri şiddete ve suça teşvik mi ettikleri sorunu, pek çok akademik çalışmaya konu olmuştur.[20] Bahsi geçen sorunlar, tez çalışmasının kapsamı dışında tutulmuştur. Nihayetinde suç, dinamik, değişken, toplumsal ve yasal bir kavram olarak karşımızda durmaktadır.

[19] a.g.m., s.171

[20] Konu hakkında yapılan çalışmalar için bkz.: Zorlu, Y . (2016). "Medyadaki Şiddet Ve Etkileri" . Humanities Sciences , 11 (1) , 13-32 . Palabıyıkoğlu, R. (1997). "Medya ve Şiddet" Kriz Dergisi, 5(2), Uluç, G . (2014). Toplumsal Bir Gruba Yönelik Şiddet Türü: Medya, Şiddet Ve Çocuklar . Selçuk İletişim , 2 (2) , 4-11 . Çevikalp, A . (2020). Günümüzde Şiddetin Medya Aracılığıyla Pazarlanması ve Ürünlerin Sanatsal Şiddete Dönüşerek Estetikleşmesi . Anadolu Akademi Sosyal Bilimler Dergisi , 2 (1) , 93-112 .

1.2 SUÇ SORUŞTURMASI

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre soruşturma "Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreyi" ifade eder. Bu evrede suç haberinin gerçekliği araştırılır ve konuyla ilgili kanıtlar toplanır, kovuşturma evresine geçilip geçilmeyeceği bu evrenin sonunda, savcı tarafından toplanan delillere göre belirlenecektir.[21]

Sakin'in ifade ettiği şekilde, soruşturma evresinin Kanun'da belirtilen dört temel özelliği mevcuttur:

-Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 157'nci maddesine göre, Kanunun başkaca hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemleri gizli olup düzenlemenin temel gerekçesi lekelenmeme hakkıdır.[22] Gerçekten de kovuşturma evresinde bile, nihai hüküm verilmeden önce sanığın masum olduğu kabul edilmekte iken, henüz soruşturma evresinde kişilerin "Katil, tacizci, tecavüzcü" şeklinde damgalanmalarını önlemek, olayın henüz çok yeni ve öfkenin çok şiddetli olduğu bu aşamada şüphelinin korunması için kritik önem arz etmektedir.

-Her soruşturma işlemi tutanağa bağlanmalıdır, yazılı olmalıdır. Yazılılık, kanıtlanabilirlik açısından önemlidir.

-Soruşturma işlemleri farklı zamanlarda, ayrı kişilerce yapılabilir, aralarında bağ bulunmaz, bu da soruşturmanın dağınık olduğu anlamına gelmektedir.[23]

[21]Sinan Sakin, *Hâkimlik Kampı, Ceza Hukuku, Ceza Muhakemesi Hukuku*, Savaş Yayınları, Ankara, 2017, s.317
[22]S. Sakin, 2017, s.317
[23]a.g.e., s.317

-Soruşturma evresinde, kovuşturmadan farklı olarak çok sıkı şekil şartları bulunmamaktadır.

Soruşturma evresinin patronu savcı olup bu evredeki tek yetkili ve görevli makam odur.[24]

Şekil 1.1: Soruşturma Evresinin Özellikleri

Kanun'un "Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi" başlıklı 160'ıncı maddesinde

"(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve

[24]a.g.e., s.319

aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.” hükmüne,

“Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri” başlıklı 161’inci maddesinde ise

“(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adlî kolluk görevlileri, elkoydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeye ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.” hükmüne yer verilmiştir.

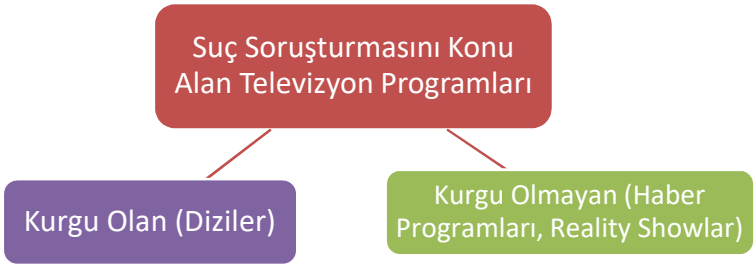
Buna göre, Cumhuriyet savcısı, maddi gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için objektif olmak ve sadece sanığın aleyhine değil lehine olan hususları da araştırmak ve kaybolma riski bulunan kanıtları toplamakla yükümlüdür.[25]

Tezimizin konusu olan “Suç soruşturmasını konu alan televizyon programları”ndan kasıt, suç şüphesinin öğrenilmesi ile yargı mercilerince çözümlenip bir hükme bağlanacağı evre arasındaki süreci konu edinen televizyon programlarıdır. Münhasır inceleme alanımız ise bu genel grup içerisinde yer alan “Müge Anlı ile Tatlı Sert” adlı televizyon programıdır.

[25]S. Sakin, 2017, s.319

1.3 SUÇ SORUŞTURMASINI KONU ALAN TELEVİZYON PROGRAMLARI

Suç soruşturmasını konu alan televizyon programlarını incelerken, en başta bunlar arasında kurgu olan ve olmayan şeklinde bir ayrımın[26] gerekli olduğu düşünülmektedir.

Şekil 1.2: Suç Soruşturmasını Konu Alan Televizyon Programları

Buna göre, Şekil1.2'de görüldüğü üzere, suç soruşturmasını konu alıp da ülkemizde yayınlanan televizyon programlarından;

1) Kurgu olanlar için; Adanalı, Arka Sokaklar, Behzat Ç. Bir Ankara Polisiyesi, İçerde, Kanıt, Yılan Hikâyesi gibi polisiye ve suç aydınlatmaya odaklı diziler,

[26] Benzer bir yaklaşım için bkz: Özlem Uluç Küçükcan,"Şiddetin ve Suçun Kamusallaşması: Reality Showlar ve Toplumsal Etkileri",*Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi* , (34) , 2019, s.165-182

2) Kurgu olmayan ve gerçek olayların irdelendiği programlar olarak ise, haber programları ile reality show'lar örnek gösterilebilir.

Kurgu olan kategori, çalışma konumuz "Müge Anlı ile Tatlı Sert" programının dâhil olmadığı kategori olduğundan ve insan yazımı/senaryolaştırma temeli üzerine kurulu bulunduğundan, bu kategori üzerinde durulmayacak ve kurgu olmayan kısım üzerinden devam edilecektir.

Haber programları, hemen her ulusal kanalda bulunan, yaygın ve tarihi televizyon tarihi kadar eski iken, reality showların ise görece daha yeni bir format olduğu bilinmektedir. Hatta Aksop'a göre, reality show'ların öncülleri haber programlarıdır. Zira İkinci Dünya Savaşına kadar, spikerin duygusuz, yorumsuz aynı tonda, tek görevi önündeki metni okumakmış gibi sunduğu haber programları varken, 1950'ler sonrasında, sunucunun kişiliğini ortaya koyup izleyicilerin gözlerinin içine bakarak haber sunması mümkün hâle gelmiştir.[27]

Türkiye'de haber programlarından reality show'lara geçiş ve ilk örnekler olarak, 1993 yılı itibariyle yayınlanan, gün içinde gelişen bazı polis-adliye vakalarının "sıcağı sıcağına" ekrana taşındığı programlar (Sıcağı Sıcağına, Yakın Takip, Olay Var, Sıcak Takip) örnek verilmektedir.[28]

Sıcağı Sıcağına, 1993 yılında Show TV'de yayınlanmaya başlayan, önce Haluk Bilginer, daha sonra Cem Kurtoğlu tarafından sunulmuş olan Türkiye'de yapılmış ilk reality şovdur.[29]

---

[27]Gülseren Aksop (1998), *Türkiye'de Reality Show'lar*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.49
[28]a.g.e., s.96
[29]https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C4%B1ca%C4%9F%C4%B1_S%C4%B1ca%C4%9F%C4%B1na (06.04.2021)

Haluk Bilginer'den
"Sıcağı Sıcağına"

Show TV bu yeni haber programla, olayları dumanı üzerindeyken ekrana getirecek

Ali ÖZTÜRK

Bir elinde cımbız bir elinde ayna

"İşte Müzik İşte Eğlence"nin komedi yıldızları önümüzdeki salıdan itibaren "Bir Elinde Cımbız, Bir Elinde Ayna" adlı yeni bir bölüm daha sunacaklar. Her hafta bir kadın tiplemesinin yer alacağı bu bölümde Demet Akbağ ile Nilgün Belgün karşınıza gelecek ve sözlerini Erdoğan Tünaş ile Nurettin İşici'nin yazdığı, Avni Uygun'un müziklediği özgün şarkılarla ekrana gelerek sizlere unutulmaz dakikalar sergileyecekler. Bu bölümde, Demet Akbağ'ı önümüzdeki salı akşamı Kurt kızı Dilan tiplemesi ile izleyeceğiz. Bir sonraki hafta ise, Nilgün Belgün, özgün şarkısını vergi rekortmeni Manokyan tiplemesiyle söyleyecek.

Tiyatro sanatçısı Haluk Bilginer, Show TV ile anlaştı. Ünlü sanatçı, Mayıs ayında Show Tv ekranına gelecek olan "Sıcağı Sıcağına" adlı bir haber programını sunacak. Dünyanın çeşitli ülkelerinde ekrana gelen ve büyük ilgi gören "Reality Show"un ülkemizdeki versiyonu niteliğindeki bu program, doğal felaket, kaza, yangın, cinayet ve faili meçhul olaylarda izleyicinin gözü kulağı olacak.

Haber Müdürlüğünü Çetin Solak'ın üstlendiği, Banu Zorlutuna'nın yöneteceği "Sıcağı Sıcağına"; polis, itfaiye, acil servisler ve diğer haber kaynakları ile 24 saat bağlantılı olarak çalışacak.

Gerçeklerin gösterisi

Batı televizyonlarında "Reality Show" diye adlandırılan programda olaylar en kısa sürede ekrana getirilecek. Kamuoyundan gelecek olan her türlü bilgiyi de değerlendirecek olan program, tüm olayları sıcağı sıcağına ekrana getirecek.

Resim 1.1: Sıcağı Sıcağına programı hakkında bir gazete haberi.[30]

Programda cinayet haberlerinin verilip maktulün yakınları ile veya intihara teşebbüs etmiş kişilerle ropötajlar yapıldığı; inşaatta su havuzundaki bir çocuk cesedinin, genç bir vatandaş tarafından havuzdan çıkarılış anının görüntülendiği gibi durumlar dikkat çekmektedir.[31]

1994 Temmuz'unda meydana gelen Fatma G. Cinayetinde, maktulün cansız bedeninin hemen önünde, onun büyük kızıyla ropörtaj yapılması ise, sarsıcı görünmektedir.[32]

Bölümde küçük kız, annesinin cesedinin önünde, pencereler demir parmaklıklı olduğu için içeriye giremeyen kimselere (Sıcağı Sıcağına muhabirlerine), olayın nasıl vuku bulduğunu soğukkanlılıkla anlatmaktadır.

[30] https://www.eskigaste.com/haluk-bilginerden-sicagi-sicagina/ (18.04.2021)
[31] https://www.youtube.com/watch?v=_K1kF4X9Rew&t=169s (06.04.2021)
[32] https://www.youtube.com/watch?v=g_Z3f1LAFtM (06.04.2021)

Resim 1.2: Sıcağı Sıcağına programında, evin büyük çocuğu, annesinin cesedinin önünde muhabirlere olayı anlatmaktadır.[33]

Sunuculuğunu Fatma Girik'in yaptığı ve 1994-1997 yılları arasında yayınlanan Söz Fato'da isimli televizyon programında da benzer şekilde, cinayet, ensest, tecavüz, şiddet olayları incelenmiş, incelemeye konu olayların canlandırma videolarında Fatma Girik, genelde mağduru canlandırmıştır. [34] Programda gizli kamera kayıtlarıyla ifşa edilen suçlar da ekranlara getirilmiştir.[35]

Suç soruşturmasını konu alıp 2021 yılında halen yayında olan programlar arasında, Müge Anlı ile Tatlı Sert, Didem Arslan Yılmaz ile Vazgeçme, Balçiçek İlter ile Olay Yeri, Gerçeğin Peşinde (Serap Pakgöz) isimli programların yer aldığı görülmektedir. Diğer programların, Müge Anlı ile Tatlı Sert programının

[33]https://www.youtube.com/watch?v=g_Z3f1LAFtM (06.04.2021)
[34]G. Aksop, 1998, s.96-100
[35]https://www.youtube.com/watch?v=PiosuLMdqC8&t=1s (17.04.2021) (28-37. Dakikalar)

izlenmeoranlarının etkisiyle yayın hayatına başladığı, program saatlerini yine adı geçen programa göre düzenledikleri görülmektedir.[36]

[36]Özlem Uluç Küçükcan, "Medya Sarkacı: Kurgu ile Gerçeklik Arasında Suç" *Türk Dünyası Araştırmaları* , vol.123, no.242, 2019, s.14

İKİNCİ BÖLÜM

BİR SUÇ VE OLGU OLARAK CİNSEL İSTİSMAR

Bu bölümde cinsel istismar konusu, önce hukuki boyutuyla incelenecek ardından tıbbi literatürde cinsel istismar vakası, tanı, teşhis ve tedavileri üzerinde durulacak, konuyla ilgili uzman görüşlerine yer verilecektir.

2.1 HUKUKİ BOYUT: ÇOCUĞUN CİNSEL İSTİSMARI SUÇU

Çocuğun cinsel istismarı suçu öncelikle ulusal mevzuatımız boyutuyla incelenecek, ardından da uluslararası hukuktaki düzenleme ve sözleşmelere yer verilecektir.

2.1.1 Ulusal Mevzuat

Ulusal mevzuatımızda normlar hiyerarşisi bağlamında bir inceleme yapmak uygun olacaktır.

2.1.1.1 Anayasa Düzenlemesi

Anayasamızın "Ailenin korunması ve çocuk hakları" başlıklı 41'inci maddesinde;

“Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ile uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır, teşkilatı kurar.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir.

(Ek fıkra: 7/5/2010-5982/4 md.) Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır.” hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Anayasamızda ifade edildiği şekilde, çocukların her türlü istismara ve şiddete karşı korunması, temel bir ilkedir.

Çocuklara yönelik alınacak tedbirlerin, kanun önünde eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmeyeceği de Anayasamızın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde “Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.” denilmek suretiyle ifade edilmiştir.

Anayasamızın “Sosyal güvenlik bakımından özel olarak korunması gerekenler” başlıklı 61’inci maddesinde, “Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır. Bu amaçlarla gerekli teşkilat ve tesisleri kurar veya kurdurur.” hükmüne yer verilmiştir.

2.1.1.2 Türk Ceza Kanunu Düzenlemesi[37]

Cinsel özgürlüğü korumak ve çocukların sağlıklı bir cinsel gelişim yaşayabilmelerini temin maksadıyla, çocukların cinsel yönden istismarına yönelik fiiller Türk Ceza Kanunu'nun 103'üncü maddesiyle yaptırım altına alınmıştır.[38]

Cinsel istismar suçu, kişilere karşı suçlar arasında düzenlenmiştir. Cinsel istismar fiiline bir haksızlık olarak yasada yer verilmesinin temel sebebin, çocukların belli özellikteki bazı fiillere karşı etkin şekilde korunması düşüncesidir.[39]

Yetişkin kişilere karşı gerçekleştirilen cinsel davranışlar açısından rızanın varlığı, ceza sorumluluğunu ortadan kaldırmakta iken çocuklara karşı gerçekleştirilen cinsel davranışlar bakımından ise yaşa göre bir ayrım yapılmakla birlikte, rıza, ceza sorumluluğunu kaldıran bir durum olarak kabul edilmemiştir.[40]

Toplumdaki ahlaki veya dinî kaidelere göre hoş karşılanmayacak olsa bile iki kişinin arasında yaşanan rızaya dayalı cinsel eylemler, ceza soruşturmasının konusunu oluşturmazken konunun bir tarafı çocuk olduğundan, Kanun koyucu çok daha sert bir tavır sergilemiştir.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre cinsel istismar deyiminden;

---

[37]https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5 (17.04.2021) Resmî Gazete Tarihi : 12/10/2004 Sayısı :25611

[38]İlhan Üzülmez, "Çocukların Cinsel İstismarı Suçu", *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi,* Cilt:4, Sayı:2, Aralık 2009, s. 25-42

[39]a.g.m., s. 27

[40]Mustafa Arslantürk, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar,*Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 251

a) On beş yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş olan çocuklara karşı gerçekleştirilen her türlü cinsel davranış,

b) Diğer çocuklara karşı sadece cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar anlaşılır.

Resim 2.1: Çocukların Cinsel İstismarı Suçu

Görüldüğü üzere kanun koyucu, 15 yaşını tamamlamamış kişiler için cinsel davranışa rıza gösterilmiş olmasını kesinlikle kabul etmemektedir. Ayrıca çocuk 15 yaşını tamamlamış olsa bile gerçekleştirilen fiilin mahiyetini anlama kabiliyeti gelişmemiş ise, o hâlde bu çocuk için de rızanın varlığını hiç araştırmayacak ve eylemi doğrudan cinsel istismar olarak değerlendirecektir.

Çocuk eğer on beş yaşını tamamlamış ise, bu hâlde ona karşı cebir (kuvvet), tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak gerçekleştirilen cinsel davranışlar, cinsel istismar suçunun konusunu oluşturacaktır. Yani, 15 yaşını tamamlamış bir çocuğa karşı hiçbir hile/tehdit/cebir vs. olmaksızın gerçekleştirilen (rızaya dayalı) cinsel davranışlar, bu suçun konusunu oluşturmaz. Bu konuda, Türk Ceza Kanunu'nda, "Reşit olmayanla cinsel ilişki" başlıklı ayrı bir suç düzenlenmiştir.[41]

Anılan Kanunda, cinsel istismar suçu için öngörülen cezalar hakkında ise;

"Çocuğu cinsel yönden istismar eden kişi, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. Cinsel istismarın sarkıntılık düzeyinde kalması hâlinde üç yıldan sekiz yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza, istismar durumunda on yıldan, sarkıntılık durumunda beş yıldan az olamaz. Sarkıntılık düzeyinde kalmış suçun failinin çocuk olması hâlinde soruşturma ve kovuşturma yapılması mağdurun, velisinin veya vasisinin şikâyetine bağlıdır.

Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda, on altı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur. Mağdurun on iki yaşını tamamlamamış olması hâlinde verilecek ceza on sekiz yıldan az olamaz.

…Suç sonucu mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü hâlinde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına hükmolunur.*"*

[41]Kaan A. Altıntop, "Hukuksal Boyutu", s.215-230içinde Oğuz Polat, Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-2, Önleme ve Rehabilitasyon, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s.218

Kanunun cinsel istismar suçu olarak nitelendirdiği fiil herhangi bir kişiye karşı gerçekleştirilen cinsel davranış değil, "*henüz 15 yaşını tamamlamamış veya tamamlamış olmakla birlikte fiilin hukuksal anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmemiş ya da kendilerine cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen başka bir nedene dayalı olarak cinsel davranış gerçekleştirilen"* çocuklara karşı gerçekleştirilen cinsel davranışlardır.[42]

Kanun koyucunun çocukların cinsel istismarı suçu açısından, mağdurun yaşı bakımından 0-15 ve 15-18 olmak üzere ikili; 15-18 yaş grubundaki çocuklar bakımından da algılama yeteneğinin gelişip gelişmediği kıstasına göre bu grup içinde ikili bir ayrıma gittiği görülmekte, 15 yaşını tamamlamış çocuğun anılan suçun mağduru olup olmadığının tespiti için fiilin hukuki anlam ve neticelerini algılama yetisinin gelişip gelişmediğinin tespiti hususunda adli tıp uzmanlarından rapor alınması gerekmekte, alınacak sonuca göre çocuğa karşı gerçekleştirilen fiilin "cebir, tehdit, hile veya iradeyi etkileyen bir cinsel davranış" ile gerçekleştirilip gerçekleştirilmeyeceği meselesi aydınlatılacaktır.[43]

Kanunun lafzında yer alan "cinsel davranış" ibaresinden ne anlaşılacağı, cinsel davranıştan kastın, mutlaka vücut dokunulmazlığını ihlal yoluyla gerçekleşip gerçekleşmemesi gerektiği konusunda ise öğretide farklı görüşler ileri sürülmüştür. Horozgil'e göre, kanun koyucunun daha açık bir şekilde, cinsel davranışın ne olduğunu açıklaması gerekirdi ise de bu ihmalin açığa kavuşturulması gerekmekte; cinsel istismar suçu için gerçekleşmesi aranan cinsel davranışın ne olduğu konusunda Kanunun 102'nci maddesinde yer alan "Cinsel Saldırı" suçundaki tanımda yer alan "vücut dokunulmazlığını ihmal eden kişi…cezalandırılır." ifadesinden yola çıkılarak, cinsel davranışın vücut dokunulmazlığını ihlal eden ancak cinsel ilişki boyutuna varmayan bir nitelikte olduğunun kabulü gerekmektedir.[44]

[42]Denizhan Horozgil, "Çocukların Cinsel İstismarı Suçunun Basit Şekli (TCK m.103/1), *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, S.93, 2011,s.118
[43]a.g.m., s.118
[44]a.g.m., s.123

Üzülmez'e göre ise vücut dokunulmazlığını ihlal etmese (temas içermese) bile, istismar kastıyla hareket edildiğinin tespit edilebildiği hallerde, (Örneğin çocukların gizlice soyunma odalarının izlenmesi gibi) cinsel istismar suçunun oluştuğunun kabulü gerekecek olup mutlaka küçüğün vücudu üzerinde cinsel davranışlarda bulunulması şartı aranmayacaktır.[45]

Yokuş Sevük'e göre ise, hem cinsel taciz suçunun düzenlendiği 105'inci maddenin lafzı hem de Yargıtay kararları gereğince cinsel amaçlı bedensel teması içermeyen hareketler mağdur çocuk da olsa, cinsel taciz kapsamında ele alınacak, cinsel taciz suçunun çocuğa karşı işlenmesi hâlinde temel ceza arttırılacaktır. Bunun sonucunda da örneğin çocuğun cinsel organını göstermesini isteyen kişi, fiziksel temas içermeyen bu fiilinden dolayı, çocuğa karşı cinsel taciz suçundan dolayı sorumlu tutulacak, cinsel istismar suçuna nazaran daha az bir ceza ile cezalandırılacaktır.[46]

Kanun koyucunun 15 yaşından küçük çocuklar için "her türlü cinsel davranış", 15-18 yaş grubu için ise "cinsel davranış" ifadesini kullanmış olmasına dayanılarak, bu iki grup için gerçekleştirilen davranışın "cinsel davranış" olması noktasında, fiilin vücut dokunulmazlığını ihlal edip etmediğine göre bir ayrım yapılmaması gerektiği, böyle bir ayrımın madde gerekçesiyle çelişeceği de ifade edilmiştir.[47]

Kanımızca, cinsel istismar suçu kapsamına girecek fiillerin yalnızca temas içerenler şeklinde düşünülmesi suçun kapsamını daraltacak olup tıbbi literatür yorumuna da başvurmak suretiyle cinsel istismar teşkil ettiği tespit edilecek davranışların, temas içermeseler bile cinsel istismar suçuna vücut verdiğinin kabulü gerekir. Aksi halde temas içermeyen istismar fiillerini cezası, cinsel istismar suçuna

[45]İ. Üzülmez, 2009, s.31
[46]Handan Yokuş Sevük, "6545 Sayılı Kanun İle Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi", *Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, C.3, S.2, 2015, s.78-79
[47]D. Horozgil, 2011, s.123

göre oldukça hafif olan cinsel taciz suçu başlığı altında değerlendirmek, çocukları koruyucu bakış açısından uzaklaşmak olacaktır.

Cinsel istismar suçunun faili hakkında yasada ayrıca bir tespitte bulunulmadığından suçun faili kadın veya erkek olabileceği gibi suçun mağduru da kız veya erkek çocuk olabilir.[48]

Cinsel istismar suçunun, mağdura yönelik vajinal, anal veya oral yönden organ (cinsel organ, parmak vs.) yahut cisim sokulması suretiyle işlenmesi hâlinde, cinsel istismar suçunun nitelikli hâli söz konusu olacaktır.[49] Organ sokulması durumu, mağdurun vücudunda gerçekleştiği hâlde suçun nitelikli halini oluşturur.[50]

Cinsel istismar suçunun neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden biri "suç sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması" durumudur. Doktrinde her cinsel istismar suçunun öyle ya da böyle çocuğun ruh sağlığı üzerinde bozucu olumsuz bir etkisinin olacağından bahsedilmekte ve nitelikli hâl tespitinin nasıl yapılacağı tartışmalı[51] olup maddede kastedilen mağdur üzerinde kalıcı bedeni veya ruhi bozuklukların (istismar sonrası toplum içine çıkmaktan korkmak, evlilikten veya karşı cinsle birlikte olmaktan kalıcı surette soğumak gibi) ortaya çıkmış olmasıdır.[52]

Cinsel istismar ya da saldırıya uğrayan bir olgunun ruhsal yönden etkilenmemesinin tıbben mümkün olmadığı, bununla beraber Türk Ceza Kanunu'nda bu etkilenmenin ileri düzeyde olması durumunda ruh sağlığında bozulma şeklinde

[48]İ. Üzülmez, 2009, s.29
[49]M. Arslantürk, 2009, s. 239
[50]İ. Üzülmez, 2009, s.34
[51]Tezcan Durmuş, Mustafa Ruhan Erdem ve R. Murat Önok, *Teorik ve Pratik Ceza Hukuku,* Ankara, 2008'den aktaran İ. Üzülmez, 2009, s.40
[52]İ. Üzülmez, 2009, s.40

nitelikli hâl olarak değerlendirilerek sanığa verilen cezanın arttırıldığı anlaşılmaktadır.[53]

Adli Tıp Kurumundan, bilirkişilik görüşü olarak istenenin; ruhsal bulguların sağlığı bozacak kadar ağır düzeyde olup olmadığının değerlendirilmesidir ki Kanun'da nitelikli hâl olarak sayılan durumun gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespiti bu yolla sağlanmaktadır. [54]

Yokuş Sevük'e göre, son yıllarda cinsel suçlardaki artış ile toplumun bu suçlar karşısında gösterdiği tepki, kanun koyucuyu bu suçların cezalarını arttırmaya teşvik etmiştir. Bu nedenle de Türk Ceza Kanunu'nun ilk hâlinde yer alan çocuğun cinsel istismarının cezası üç yıldan sekiz yıla kadar hapis iken, 2014 yılında 6545 sayılı Kanunun 59. maddesiyle değişiklik yapılarak, bu ceza sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezasına, suçun nitelikli hâli olan TCK m.103/2'deki cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesi durumunda ise, değişiklikten önce suçun karşılığında sekiz yıldan onbeş yıla kadar hapis cezası öngörülmüş iken, 6545 sayılı Kanun ile değişik m.103/2'de failin onaltı yıldan aşağı olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılacağı öngörülmüştür.[55]

Yokuş Sevük'e göre, suçla mücadele yalnızca suçun cezasının arttırılması yoluyla sağlanamaz zira adli sicil istatistiklerine bakıldığında, 765 sayılı TCK'nın 414, 418 ve 421. maddelerinde düzenlenen ırza geçme, ırza tasaddi ve sarkıntılık suçlarının karşılığı olan 2005 tarihinde yürürlüğe giren 5237 sayılı TCK'nın 102 ve 103. maddelerinde cezalar mülga 765 sayılı TCK'ya kıyasla daha ağırlaştırılmışken, cinsel dokunulmazlığa karşı işlenen suç oranlarında bir azalma olmadığı, hatta suç oranlarında bir artış olduğu, dolayısıyla cezaların arttırılmasının cezasının caydırıcılığı

[53]Erdem Özkara, Kavaklı, Uğur, Can, İsmail Özgür, Tepe, İlker, Özbek, Veli Özer "Çocuklara Yönelik Cinsel İstismarın Yasal Boyutunun Türkiye ve Diğer Ülkeler İle Karşılaştırılması", *Adli Tıp Dergis*i, Cilt:25, Sayı:1, 2011, s.14
[54]E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s.20
[55] H. Yokuş Sevük, 2015, s.80

üzerindeki etkisinin sırf bu verilerden hareketle bile sorgulanabileceği ifade edilmiştir.[56]

Suçun cezasının arttırılmasının doğrudan o suçun işlenme oranlarını azaltmadığı gerçeği karşısında, sorunun kökenine inmek ve suçun işlenmesine sebep olan ya da imkân sağlayan etkenlerle mücadele etmek gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Cinsel istismar suçunun çocukla aralarında belli akrabalık ilişkisi bulunan kişiler (üstsoy, altsoy, üçüncü dereceye kadar kan hımsı, üvey ana baba veya evlat edinen) tarafından veya vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, çocuğa sağlık hizmeti veren, çocuğa karşı bakım gözetim sorumluluğu bulunan kişi tarafından, çocuğa karşı kamu görevinin veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesi nitelikli hâl olup artırımlı ceza gerektirir.[57]

Çocuğa bakmak onu gözetmekle sorumlu olan ve bu nedenle de çocuğa hep "en yakın" konumda olan veya yaklaşabilecek kişilerin, ellerinde bulundukları bu yetkiden istifade etmek suretiyle çocuğu istismar etmelerini, kanun koyucu cezayı ağırlaştırıcı bir hâl olarak düzenlemiştir.

Cinsel istismar suçunun birden fazla kişi tarafından birlikte işlenmesi hâlinde de verilecek ceza yarı oranda arttırılır. Gerçekten, birden çok istismarcı karşısında çocukta oluşacak çaresizlik hissinin daha kuvvetli olacağı açıktır. Çocuğun ruh dünyasında oluşturulan bu şiddetli ezilmenin, daha ağır bir cezayı gerektirdiği de kuşkusuzdur.

---

[56] a.g.m.,s.61 *"2002 yılında cinsel saldırı suçundan dolayı açılan dava sayısı 4988 iken, 2012 yılında bu rakam 8144 dür. Çocukların cinsel istismarı suçundan 2002 yılında açılan dava sayısı 4592 iken, 2012 yılında bu rakam 17589 dur. Bkz. http://www.adlisicil.adalet.gov.tr/istatistik_2012/ist_tab.htm"*

[57] M. Arslantürk, 2019, s.258-259

Cinsel istismar suçunun failinin çocuk olması durumuyla ilgili olarak ise;

Anayasa Mahkemesinin 2015 yılında verdiği iptal kararı sonrasında, cinsel istismar suçunun failinin çocuk olması halinde cezalandırıcı adalet ilkesi yerine onarıcı adalet ilkesini esas alan, fail ve mağdur çocuğu koruma amaçlı kanuni düzenlemelerin yapılması hususu tartışılmıştır.[58]

Anayasa Mahkemesi'nin bahsi geçen 2015/101 sayılı iptal kararında[59]:

"Anayasa Mahkemesine göre suç ve suçluyla mücadele ve cezanın ıslah amacı ve ceza hukukunun temel ilkeleri gözetildiğinde, suç tipine göre fiil ile öngörülen yaptırım arasında makul ve hakkaniyete uygun bir denge bulunmalı ve kanun koyucunun belirlediği yaptırım, cezalandırmada güdülen amaçla ölçülü olmalıdır. Cinsel istismarın vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle gerçekleştirilmesinin ağır bir yaptırıma bağlanmasının çocuğun etkin bir şekilde korunması amacını gerçekleştirmeye yönelik olduğunda şüphe yoktur. Ancak olaya özgü takdir yetkisi kullanma imkânı tanımayan ve onarıcı hukuk kurumları öngörmeyen kural, fiilin farklı yaşlarda mağdurlara karşı işlendiği veya failin de küçük olduğu ya da fiilden sonra mağdurun yaşının ikmali ile fiili birlikteliğin resmi evliliğe dönüşmesi gibi her bir somut olayın özellikleri dikkate alınarak ceza tayin edilmesi veya onarıcı adalet kurumlarının uygulanması imkânını ortadan kaldırmakta ve bazı durumlarda somut olayın özellikleriyle bağdaşmayacak ve suçla yaptırım arasında bulunması gereken adil dengeyi ortadan kaldıracak ölçüde ağır cezaların verilmesi sonucunu ortaya çıkarabilecek bir niteliğe sahip bulunmaktadır. Bu nedenle kuralda belirlenen ceza miktarı, her somut olayda ceza ile ulaşılmak istenen amacı gerçekleştirebilecek ölçü ve orantıda değildir. Kural bu haliyle ölçülü kabul

[58] Ayten Coşkun, Bülent Coşkun, Başar Çolak, Fahri Gökçen Taner, Murat Aydın, Necla Acar, Seda Akço, Şahika Şişmanlar, "Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu ve Bu Suçun Yargılanması ile Çocuk Koruma Sistemine İlişkin Değişiklik Önerileri" (Rapor), 2017. s.9

[59] Anayasa Mahkemesinin 12/11/2015 gün, 2015/26 Esas ve 2015/100 Karar sayılı hükmü, RG. 12/11/2015, Sayı 29559.

edilemeyecek bir yaptırım öngördüğünden hukuk devleti ilkesine aykırılık taşımaktadır."

Halihazırdaki düzenleme gereğince, cinsel istismar suçunun faili çocuk ise, belirlenen cezada Türk Ceza Kanunu'nun 31/2 veya 31/3 maddesi uyarınca indirim yapılmaktadır.[60] Bilindiği üzere yaş küçüklüğü cezada indirim nedenidir. Cinsel istismar faili çocukların yetişkinler gibi değerlendirilmemesi gerektiği, bu çocuklar için cinsel istismara özgü ıslah yöntemlerinin oluşturulması gerektiği, zira cinsel istismar faili çocukların, kişiliklerinin başında işledikleri bir suç nedeniyle yüksek miktarlı hapis cezasıyla karşı karşıya kalmalarının onların gelişimini olumsuz etkilediği gibi cezanın genel önleme amacına da hizmet etmediği ifade edilmektedir.[61]

Suçun vücuda organ veya sair bir cisim sokulması suretiyle işlenmesi, nitelikli hal olarak düzenlenmiştir. Failin bir kadın olduğu ve örneğin on dört yaşındaki bir erkek çocuğun cinsel organını kendi cinsel organına sokturması durumunda, fail kadının eyleminin cinsel istismar suçunun temel şeklini mi yoksa nitelikli halini mi oluşturacağı hususunda, öğretide kabul görenin bu durumun nitelikli hal kapsamında değerlendirilmesi olduğu, aksi görüşlerin de bulunduğu bilgisiyle birlikte ifade edilmiştir.[62]

Oysa Yargıtay, kanundaki ifadenin ve suçun maddi unsurunu belirten hareketin "sokma" olarak ifade edilmiş olması sebebiyle, fail kadın veya erkeğin çocuğu, kendi vücutlarına organ veya sair cisim sokmaya zorlaması eyleminin, suçun basit şeklini oluşturacağı kanaatindedir.[63]

Coşkun ve arkadaşlarının aktardığı şekilde, Türk Ceza Kanunu'nun "Reşit olmayanla cinsel ilişki suçu" başlıklı 104'üncü maddesinde tanımlanan suç ile ilgili

[60] Ayten Coşkun vd., 2017, s..9
[61] Ayten Coşkun vd., 2017, s..9 ve 13
[62] Ayten Coşkun vd., 2017, s..10
[63] Ayten Coşkun vd., 2017, s..12

olarak, yürürlükteki Türk Medeni Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca evlilik sebebiyle veya mahkeme kararıyla ergin kılınmış bir kişinin, çocuğun cinsel istismarı suçu veya reşit olmayanla cinsel ilişkin suçunun mağduru olup olamayacağı hususu tartışmalı olup iki görüş öne çıkmaktadır: Bir görüşe göre evlilik ile rüştünü elde eden kişi sadece eşi yönünden evliliğin tüm hak ve yükümlülüklerine tabi olmakta, diğer kişiler bakımından ise yaş sınırlamalarına tabidir. Aksi görüşü savunanlar ise, suçun adındaki "reşit olmayanla" tabirinin, evlenmeyle rüştünü elde eden kişiyi kapsam dışında bıraktığını belirtmişlerdir.[64]

Kişinin rızasıyla cinsel fiillerde bulunmaya kaç yaşında ehil olacağı hususu ülkeler ve kültürlere göre farklılık gösterse de bireyin güçlü olduğu toplumlarda cinsel fillerde bulunmaya ehil olma yaşının daha küçük, çocukların toplum ve aile baskısı altında olduğu toplumlarda bu yaşın daha büyük olduğu ifade edilmektedir.[65]

Kanunumuza göre 15 yaşını doldurmuş çocukların, cinsel ilişki seviyesine ulaşmayan, cebir, tehdit, hile veya iradeye tesir edecek başka bir sebep olmaksızın yaptıkları cinsel eylemler, suç oluşturmamakta iken onbeş yaşından büyük çocukların; cebir, tehdit, hile veya iradeye tesir edecek başka bir sebep olmaksızın cinsel ilişkiye girmeleri hali suç olarak düzenlenmiştir ve bu suçun takibi, ilişkiye giren çocuğun şikâyetine tâbidir.İzah edilen eylem, reşit olmayanla cinsel ilişki suçu kapsamında değerlendirilmektedir.[66]

Cinsel istismar suçunda gerçekleşen fiili kanıtlayacak delillerin yeterince iyi toplanamaması, cezasızlık sonucunu doğurduğundan, delillerin toplanması ve muhafazası kritik önem arz etmektedir.[67]

[64] Ayten Coşkun, 2017, s.19
[65] Ayten Coşkun, 2017, s.10
[66] Ayten Coşkun vd, 2017, s.11
[67]Ayten Coşkun vd., 2017, s.25

Mağdur çocuğun soruşturma ve kovuşturma aşamasında örselenmesini önlemek amacıyla, çocuğun ilk kez soruşturma safhasında dinlenmesi sırasında ifadelerinin sesli ve görüntülü olarak kayda alınması, bu şekilde alınan kaydın kovuşturma aşamasında kullanılması yerinde olacak ve çocuğun tekrar çağrılıp aynı mesele hakkında ifadesine başvurulması gereği doğmayabilecektir.[68]

2.1.1.3 Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun[69]

4320 sayılı ve 1998 tarihli Ailenin Korunmasına Dair Kanun'u[70] yürürlükten kaldıran ve ülkemizde kadına ve çocuğa karşı artan şiddet olaylarıyla mücadele konusunu yeniden düzenleyen 6284 sayılı Yasa, 2012 yılında yürürlüğe girmiştir.[71]

6284 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde,

"*b) Ev içi şiddet: Şiddet mağduru ve şiddet uygulayanla aynı haneyi paylaşmasa da aile veya hanede ya da aile mensubu sayılan diğer kişiler arasında meydana gelen her türlü fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddeti,*

…

d) Şiddet: Kişinin, fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik açıdan zarar görmesiyle veya acı çekmesiyle sonuçlanan veya sonuçlanması muhtemel hareketleri, buna yönelik tehdit ve baskıyı ya da özgürlüğün keyfî engellenmesini de içeren, toplumsal, kamusal veya özel alanda meydana gelen fiziksel, cinsel, psikolojik, sözlü veya ekonomik her türlü tutum ve davranışı,

---

[68] Ayten Coşkun vd., 2017, s.28

[69] https://www.ailevecalisma.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/kanunlar/6284-sayili-ailenin-korunmasi-ve-kadina-karsi-siddetin-onlenmesine-dair-kanun.pdf (17.04.2021) Resmi Gazete Tarihi: 20/3/2012 Sayısı : 28239

[70] https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.5.4320.pdf (17.04.2021)

[71] K. A. Altıntop, 2019, s.225

e) Şiddet mağduru: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışlara doğrudan ya da dolaylı olarak maruz kalan veya kalma tehlikesi bulunan kişiyi ve şiddetten etkilenen veya etkilenme tehlikesi bulunan kişileri,

f) Şiddet önleme ve izleme merkezleri: Şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin olarak uygulanmasına yönelik destek ve izleme hizmetlerinin verildiği, çalışmalarını yedi gün yirmidört saat esası ile yürüten merkezleri,

g) Şiddet uygulayan: Bu Kanunda şiddet olarak tanımlanan tutum ve davranışları uygulayan veya uygulama tehlikesi bulunan kişileri,

ğ) Tedbir kararı: Bu Kanun kapsamında, şiddet mağdurları ve şiddet uygulayanlar hakkında hâkim, kolluk görevlileri ve mülkî amirler tarafından, istem üzerine veya resen verilecek tedbir kararlarını, ifade eder." hükmüne yer verilmiştir.

Anılan Kanun ile şiddet mağduru olan veya şiddete maruz kalma tehlikesiyle karşı karşıya olan kadına barınma imkânı, maddi yardım, psikolojik destek, kreş imkânı sağlanması gibi hususlar düzenlenmiştir.

Ayrıca Kanun'da hâkim kararıyla kadının işyeri, ikamet adresi, kimlik bilgilerinin değiştirilebileceği; önleyici tedbirler olarak şiddet uygulayan kişinin, şiddet içerikli davranışlardan men edilmesi, korunan kişilere yaklaşmaması, çocuklarıyla kişisel ilişki kurmasının sınırlanması veya kaldırılması, korunan kişiyi iletişim araçlarıyla rahatsız etmemesi, bağımlılıklarından kurtulmak üzere tedavi kurumuna yatırılması, kadın ve çocuklar için nafaka ödemesinin sağlanması gibi hususlar düzenlenmiştir.[72]

Kanunda şiddetin tanımına cinsel şiddet de dâhil edilmiş ve mağdur kapsamına çocukların da girebileceği belirtilmiştir. Bu anlamda Kanun, kadını ve çocuğu, şiddetin

[72]https://tr.wikipedia.org/wiki/Ailenin_Korunmas%C4%B1_ve_Kad%C4%B1na_Kar%C5%9F%C4%B1_%C5%9Eiddetin_%C3%96nlenmesine_Dair_Kanun (17.04.2021)

her türlüsünden korumakta, korunma fonksiyonunu sağlamak için çok sayıda önleyici tedbir kararı alınmasını mümkün kılmaktadır.

2.1.2 Uluslararası Hukuk Boyutu

2.1.2.1 Tarihsel Süreç ve Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi

Çocuklarla ilgili kanunlardaki ilk düzenleme, Fransız Devrimi ile başlamış ve çocukların korunmasına yönelik birtakım kanunî düzenlemeler bu dönemde yapılmıştır.[73]

Uluslararası anlamda yapılan çalışmalar bakımında ise, toplam beş maddeden oluşan Cenevre Çocuk Hakları Bildirgesi çocuk hakları alanında kabul edilmiş ilk uluslararası yasal belge olup Birinci Dünya Savaşı sonrası çocukların daha özenli korunması ihtiyacından yola çıkılarak 1924 yılında kabul edilmiş ve Milletler Cemiyeti'ne üye devletlerin imzasına sunulmuş; Türkiye'de ise Mustafa Kemal Atatürk tarafından 1928 yılında imzalanmıştır.[74]

Bildirgede çocukların sağlıklı ve güvenli bir ortam içerisinde yaşaması, bir felaket anında çocuklara öncelik verilmesi, çocukların her türlü istismara karşı korunması konularına vurgu yapılmışsa da İkinci Dünya Savaşı'nın başlaması ve Milletler Cemiyeti'nin geçerliliğini yitirmesi sonucu bildirgenin herhangi bir yaptırımı kalmamıştır.[75]

[73]Oğuz Polat ve Zeynep Reva. "Çocuk Hakları Sözleşmesi" s.319-336, içinde Oğuz Polat, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-2, Önleme ve Rehabilitasyon*, s.320
[74]http://haberdecocuk.org/mevzuat/uluslararasi-mevzuat/geriye-donuk-2/(08.04.2021)
[75]http://haberdecocuk.org/mevzuat/uluslararasi-mevzuat/geriye-donuk-2/ (08.04.2021)

1948 tarihli Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 25'inci madde ikinci fıkrasında "Anne ve çocukların özel bakım ve yardıma hakları vardır. Tüm çocuklar, evlilik içi ya da dışı doğmuş olmalarına bakılmaksızın, aynı toplumsal korumadan yararlanır." hükmü yer almaktadır.[76]

1959 tarihli Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirgesinde de çocukların korunması, bakım ve gözetimi, sömürülmelerinin önlenmesi, çocuk işçiliğinin engellenmesi gibi konular üzerinde durulmuştur.

Türkiye de dâhil olmak üzere 196 ülkenin taraf olduğu Çocuk Hakları Sözleşmesi ise, en fazla ülkenin onayladığı (Amerika Birleşik Devletleri hariç bütün Birleşmiş Milletler üyeleriyle Filistin, Vatikan, Nieu ve Cook Adaları sözleşmeye taraftır.) insan hakları belgesi olarak Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından 20 Kasım 1989 tarihinde benimsenmiş ve 2 Eylül 1990 tarihinde yürürlüğe girmiştir.[77] Türkiye, anılan Sözleşmeyi 1990 yılında imzalamış, 1995 yılında ise Resmî Gazete'de yayımlanmıştır.[78]

Ayrım gözetmeme (Madde 2), çocuğun yüksek yararı (Madde 3), yaşama ve gelişme hakkı (Madde 6) ile katılım hakkı (Madde 12) şeklindeki dört temel ilke üzerine inşa edilen sözleşme ile çocuk haklarının korunması amaçlanmış ve taraf devletlerin bu hakların yaşama geçirilmesi için yükümlülüklere uymaları gerektiği hükme bağlanmıştır[79]

[76] https://www.ihd.org.tr/insan-haklari-evrensel-beyannames/ (08.04.2021)
[77] https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (08.04.2021)
[78] https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf (08.04.2021), s.3
[79] https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (08.04.2021)

Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocuk haklarına yönelik evrensel standartları derleyerek tek bir hukuki metinde birleştiren ve en önemlisi bağlayıcılığı bulunan uluslararası ilk belge hükmündedir.[80]

Çocuk hakları sözleşmesinin istismarla ilgili temel maddeleri: 1) Madde 19, bedensel veya zihinsel saldırı, şiddet veya suistimale, ihmal ya da ihmalkar muameleye, ırza geçme dâhil her türlü istismar ve kötü muameleye karşı korunması, 2) Cinsel istismar ve sömürüye karşı korunması, 3) Çocukların kaçırılmalarının satılmalarının veya fuhuşa konu edilmelerinin önlenmesi, 4) Suça sürüklenen çocuklar şeklinde sıralanabilir.[81]

ÇHS'nin 34'üncü maddesi, çocuğun cinsel istismar ve sömürüye karşı korunmasına ilişkin bir madde olup içeriği şu şekildedir:

"Madde 34

Taraf Devletler, çocuğu, her türlü cinsel sömürüye ve cinsel suistimale karşı koruma güvencesi verirler. Bu amaçla Taraf Devletler özellikle:

1. Çocuğun yasadışı bir cinsel faaliyete girişmek üzere kandırılması veya zorlanmasını;

2. Çocukların, fuhuş, ya da diğer yasadışı cinsel faaliyette bulundurularak sömürülmesini;

3. Çocukların pornografik nitelikli gösterilerde ve malzemede kullanılarak sömürülmesini,

[80]O. Polat ve Z. Reva, 2019, s.326
[81]O. Polat ve Z. Reva, 2019, s.326

önlemek amacıyla ulusal düzeyde ve ikili ile çok taraflı ilişkilerde gerekli her türlü önlemi alırlar."[82]

ÇHS'nin 35'inci maddesi ise çocukların kaçırılması, satılması ve fuhşa konu olmasıyla ilgilidir:

"Madde 35

Taraf Devletler, her ne nedenle ve hangi biçimde olursa olsun, çocukların kaçırılmaları, satılmaları veya fuhuşa konu olmalarını önlemek için ulusal düzeyde ve ikili ve çok yanlı ilişkilerde gereken her türlü önlemleri alırlar."[83]

Buna göre Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin temel felsefesi, yapılacak her türlü eylemde çocuğun yüksek yararının gözetilmesi olup bu noktada sözleşmeye imza atmış olan tüm devletler her zaman çocuklar için yapılması gerekenleri yapmakla yükümlüdürler.[84]

2.1.2.2 Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi

Anayasamızın 90'ıncı maddesi gereğince, usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin Uluslararası sözleşmelerin kanunlardan farklı hükümler içermesi hâlinde, sözleşme hükümleri uygulanacaktır.[85]

[82]https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme (08.04.2021)
[83]https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme (08.04.2021)
[84]O. Polat ve Z. Reva, 2019, s.334
[85]K.A. Altıntop,2019, s.216

Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması (Lanzarote) Sözleşmesi, her türlü cinsel istismarın giderek artan oranlara ulaşması sebebiyle bu suçu önlemek ve mücadele etmek için uluslararası işbirliğiyle, çocukların sağlığı ve psikososyal gelişimi dikkate alınarak hazırlanan ve devletlerin bu sözleşmeye uygun yasal düzenlemeler yapmasını öngören, 25.10.2007 tarihinde Lanzarote'de imzalanan 50 maddelik bu sözleşme, Türkiye'de 10.09.2011 tarihli Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.[86]

Sözleşmenin 3. maddesinde çocuk, "18 yaşın altındaki herhangi bir kişi " olarak tanımlanmış ve cinsel istismar suçunda yaş sınırı 18 olarak belirlenmiştir.[87]

Sözleşme'nin 18'inci maddesinde cinsel istismarın tanımlaması yapılmıştır.

Buna göre, "Ulusal hukukun ilgili hükümlerine göre yasal olarak cinsel erginlik yaşına gelmemiş olan bir çocukla cinsel faaliyetlerde bulunmak; bir çocukla aşağıdaki yollarla cinsel faaliyette bulunulması hâlinde, zor, güç veya tehdit kullanma veya aile içi dâhil, çocuk üzerinde güven, yetki veya etki gerektiren mevkii kullanarak istismar veya özellikle bir zihinsel veya fiziksel özürlülük veya bağımlılığı sebebiyle, çocuğun özellikle savunmasız bir durumundan yararlanarak istismar" şeklinde tanımlama yapılmıştır.[88]

Çocukların Cinsel Sömürüye ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi (Lanzarote) Sözleşmesi'nin amacı, çocukların korunması, odak noktası ise çocuk haklarına saygı, çocukların esenliğinin sağlanması, görüşlerine, ihtiyaçlarına ve endişelerine cevap verilmesi ve her zaman yüksek menfaatlerine göre hareket edilmesidir. Bu sözleşme ile ilk kez bir uluslararası anlaşma, cinsel istismar suçunu tanımlamakta ve cinsel istismarı suç saymaktadır. Araştırmalara göre,

[86]Ceren Şarman, Türk Ceza Kanunu'nda Çocukların Cinsel İstismar Suçu, Bahçeşehir Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, 2012, s.13
[87]a.g.e., s.47
[88] Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi'nin Onaylanmasına İlişkin 18.07.2011 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı.

çocukların iletişim içinde oldukları/tanıdıkları kimseler tarafından cinsel yönden istismar edilmeleri hâlinin, çocuklara yönelik cinsel şiddetin psikolojik bakımdan en yıkıcı ve tesirli durumlardan biri olduğu ifade edilmiştir. [89]

Avrupa Konseyi'nin resmî internet sitesinde[90] belirtildiğine göre Lanzarote Sözleşmesi "4P'li yaklaşım" : Önleme (Prevention), Koruma (Protection), Kovuşturma (Prosecution) ve ulusal ve uluslararası işbirliğini Teşvik (Promotion) aracılığıyla çocuklara karşı cinsel şiddete yönelik bütüncül bir tepki sunmaktadır.

Buna göre;

*"**Önleme:***

-Çocuklarda cinsel sömürü ve cinsel istismara yönelik riskler konusunda farkındalık oluşturulmalıdır ve kendilerini koruyabilmeleri için çocuklar güçlendirilmelidir.

-Çocuklarla temas halinde çalışan kişiler eleme amacıyla taranmalı ve eğitilmelidir.

-(Hüküm giymiş veya potansiyel) cinsel suçlulara yönelik müdahale programları veya önlemler düzenli olarak izlenmelidir.

Koruma:

-Cinsel sömürü veya cinsel istismara ilişkin her türlü şüphenin ihbar edilmesi desteklenmelidir.

-Telefon ve İnternet yardım hatları kurulmalıdır.

-Mağdurları ve ailelerini desteklemeye yönelik programlar kurulmalıdır.

[89]Özlem Yenerer Çakmut, "Cinsel Şiddet Mağduru Çocuk Kavramı ve Türk Ceza Kanunu'nun Çocuğa Yönelik Cinsel Şiddet Düzenlemelerine Genel Bakış"*Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* , 22 (1) , 2017, s.39

[90]www.coe.int, https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18 (08.04.2021)

-Tedavi edici yardım ve acil durum psikolojik bakım hizmeti sağlanmalıdır.

-Mağdurun emniyetini, mahremiyetini, kimliğini ve imajını korumaya yönelik çocuk dostu adli takibatın işleyişe girmesi sağlanmalıdır. Önemli olarak da çocuk mağdurlar ile yapılan görüşmelerin sayısı sınırlı olmalıdır; görüşme güven verici bir yerde, spesifik olarak bu amaçla eğitilmiş profesyoneller ile yapılmalıdır.

Kovuşturma:

Lanzarote Sözleşmesi aşağıdaki spesifik eylemlerin Sözleşme tarafı olan tüm Devletler'de suç olarak kabul edilmesini amaçlamaktadır:

-Çocuk cinsel istismarı (Bu, bir yetişkinin bir çocukla cinsel eylemlerde bulunmasını ifade etmektedir.)

-Çocuk fuhuşu – Fuhuş aracılığıyla cinsel sömürü (Bu, para (vaadi) karşılığı veya herhangi bir başka bedel veya çıkar karşılığında bir çocuğun fuhuşa katılmak için çalıştırılması, zorlanması veya sebep olunması durumunda ortaya çıkan her türlü çocuk cinsel sömürü biçimidir.)

-Çocuk pornografisi – Çocuk cinsel istismar materyali (Bu, bir çocuğun gerçek veya sahte, cinsel içerikli bir eyleme dâhil olması veya öncelikle cinsel amaçlarla bir çocuğun cinsel organlarının herhangi bir şekilde gösterilmesini ifade etmektedir. Bu ceza gerektiren suç, bu materyalleri üretmekle, piyasaya sunmakla veya bulunur hale getirmekle, dağıtılmakla veya nakletmekle, kendisi veya başka birisi için tedarik etmekle, elinde bulundurmakla veya bilerek erişim elde etmekle işlenebilir.)

-Bir çocuğun pornografik performanslara katılması – Bir çocuğun cinsel performanslarda sömürüsü (Bu ceza gerektiren suç, bir çocuğu cinsel performanslara katılmak için çalıştırmak, zorlamak veya sebep olmak veya çocuğun böyle performanslara katılımından herhangi bir şekilde faydalanmayı kapsamaktadır. Ayrıca çocukların katıldığı böyle performanslara bilerek katılma durumunu da içermektedir.)

-Çocukların yozlaştırılması (Cinsel olgunluk yaşına ermemiş bir çocuğun herhangi bir cinsel faaliyete tanıklık etmesine sebep olma durumunu ifade etmektedir. Bu, çocuğun cinsel faaliyete katılmak zorunda olması anlamına gelmez. Çocuğun sadece böyle eylemleri tanıklık ettirilmesi durumu da suç olarak kabul edilmelidir.)

-Cinsel amaçlar için çocuklara ısrarla buluşma talebinde bulunmak ("Sanal ayartma" olarak da bilinen bu ceza gerektiren suç, bir yetişkinin

cinsel olgunluk yaşına ulaşmamış bir çocuğu cinsel olarak istismar etmek veya sömürmek amacıyla çocuğa buluşma teklif ederek yaptığı kasıtlı eylemdir. Lanzarote Sözleşmesi, bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla yapılan böyle tekliflere ve failin çocukla bizzat buluşmak için attığı bazı somut adımların olduğu durumlara spesifik olarak atıfta bulunmaktadır. Yine de Sözleşme'yi yorumlama yetkisi bulunan Lanzarote Komitesi, Devletler'in bu durumun suç olarak kabul edilmesini cinsel istismarın bizzat bir buluşmanın sonucu olmadığı fakat sadece online olarak yapıldığı vakalara da taşımayı düşünmesi gerektiğini önermiştir.)

Ulusal ve uluslararası işbirliğinin teşvik edilmesi:

-Ulusal düzeyde Sözleşme etkili, koordine ve kapsamlı olan ülke çapındaki entegre politikaların benimsenmesi ve uygulanmasının öneminin altını çizmektedir.

-Uluslararası düzeyde, işbirliği Devletler'in problemleri tespit ve analiz etmelerine, ortak çözümler bulmalarına ve uygulamalarına, verileri ve uzman görüşlerini paylaşmalarına, cezadan muaf tutulma durumuyla mücadele etmelerine ve önleme ve koruma önlemlerini geliştirmelerine yardımcı olmaktadır.[91]

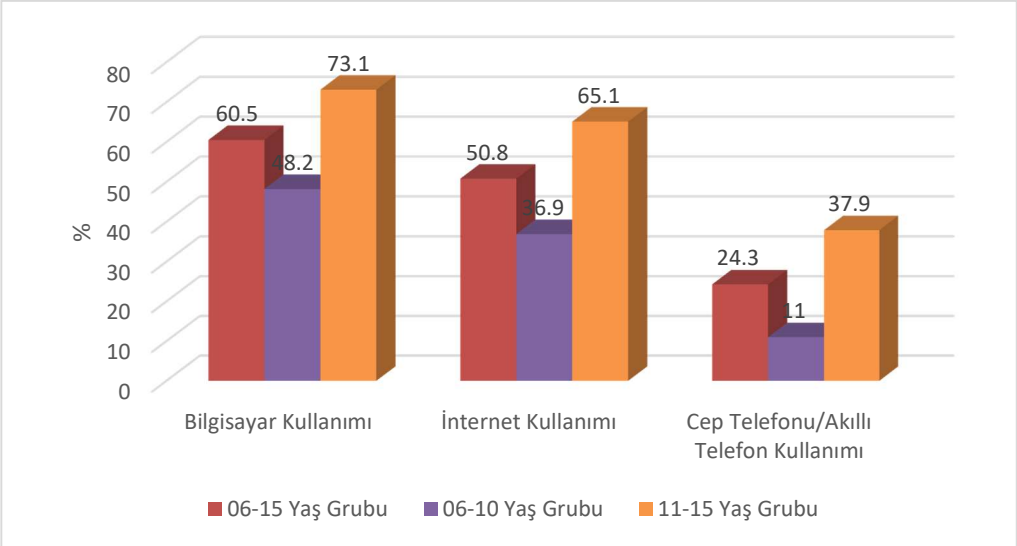
2.1.2.3 Avrupa Siber Suçlarla Mücadele Sözleşmesi

Teknolojinin hızla gelişmesi ile bireylerin birbiriyle iletişim kurmak suretiyle birbirinin özel hayatının gizliliğini ve kişisel verilerin güvenliğini ihlal etmesi riski doğmuş, bu risk aynı zamanda çocukların dijital ortamda korumasız kalmasına, saldırganların daha kolay hedefi hâle gelmesine neden olmuştur.[92]

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 06-15 yaş grubundaki İnternet kullanan çocukların İnternet kullanmaya başlama yaşı ortalama 9'dur. İnternet

[91]https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18 (08.04.2021), s.4-6
[92]K.A. Altıntop, 2019, s.216

kullanan çocukların İnternet kullanmaya ortalama başlama yaşı 06-10 yaş grubunda 6, 11-15 yaş grubunda ise 10'dur.[93]

Grafik 1.1: TÜİK verilerine göre, çocukların yaş durumlarına göre bilgisayar, internet ve cep telefonu kullanma oranları

Yapılan araştırmalarda çocukların kişisel bilgilerini internette paylaşması ebeveynleri tarafından yasaklanmış olmasına rağmen çocukların %42'sinin kişisel bilgilerini "herkese açık" seçeneği ile kullandığı, çocukların üçte birinin kişisel bilgilerini sadece arkadaşları ile paylaştıkları tespit edilmiş, kişisel bilgiler olarak, çocukların %19'unun adres bilgilerini, %8'inin ise telefon numaralarını sosyal paylaşım sitesinde paylaştıkları anlaşılmıştır.[94] Çocukların yarıya yakınının kişisel bilgileri, yabancı şahıslar tarafından görülebilir durumda olması ve görülebilir

[93]https://tuikweb.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=15866#:~:text=06%2D15%20ya%C5%9F%20grubundaki%20%C4%B0nternet,ya%C5%9F%20grubunda%20ise%2010'dur. (07.04.2021)
[94]Fatma Kübra Çelen, Çelik, Aygül ve Seferoğlu, Süleyman Sadi,"Çocukların internet kullanımları ve onları bekleyen çevrim-içi riskler",*Akademik Bilişim*, 2, 1-8. s.645-652, 2011, s.648

alanların adres ile telefon gibi çok önemli kişisel verileri içermesi, tehlikenin büyüklüğünü gözler önüne sermektedir.

İşte, bu tür gerçeklikler ve siber suçlarla mücadelenin zorluklarla dolu, disiplinler arası çalışma gerektiren bir konu olması karşısında siber suçlara yönelik uluslararası düzenleme yapılması ihtiyacı ortaya çıkmış ve Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi imzalanmıştır. (2001)[95]

Bilgisayar ve internet suçlarını gözeten ilk uluslararası sözleşme niteliğindeki bu metin ve açıklayıcı raporu Avrupa Konseyi bakanları tarafından 109. oturumda 8 Kasım 2001 tarihinde kabul edilmiş, 23 Kasım 2001 tarihinde imzaya açılıp 1 Temmuz 2004 tarihinde yürürlülüğe girmiş, ülkemiz bakımından ise 2010 yılında imzalanmış, 2014 yılında yürürlüğe girmiştir.[96]

Bahsi geçen sözleşmede, çocuk pornografisi üretimi, dağıtımı, iletimi, temin edilmesi suç olarak düzenlenmiştir. (Madde 9)[97]

Sözleşmenin açıklayıcı raporunda belirtilen temel amaçları, bilişim suçlarıyla ilgili taraf devletlerin yasal mevzuatlarını ve bağlantılı hükümlerini birbiriyle uyumla şekle getirmek, siber suçların soruşturulma ve kovuşturulması ile ilgili uluslararası yeknesak bir usul hukuku oluşturmak, uluslararası adli yardım ve işbirliği alanında hızlı ve etkili bir sistem oluşturmak olarak sıralanmıştır.[98]

[95]K.A. Altıntop, 2019, s.217
[96]https://tr.wikipedia.org/wiki/Sanal_Ortamda_%C4%B0%C5%9Flenen_Su%C3%A7lar_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (07.04.2021)
[97]https://afyonluoglu.org/PublicWebFiles/cyber/legislation/2001-Avrupa%20Birli%C4%9Fi%20Siber%20Su%C3%A7lar%20S%C3%B6zle%C5%9Fmesi-TR.pdf (07.04.2021)
[98]Cahit Aliusta ve Benzer, Recep, "Avrupa Siber Suçlar Sözleşmesi Ve Türkiye'nin Dahil Olma Süreci",*Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi*, Cilt:4, No:2, 2018, s.38

Sözleşmede tanımlanan suç tipleri ise:

1. Bilgisayar veri veya sistemlerinin gizliliğine, bütünlüğüne ve erişilebilirliğine yönelik suçlar (yasadışı erişim, yasadışı araya girme, verilere müdahale, sisteme müdahale, cihazların kötüye kullanımı),

2. Bilgisayarla bağlantılı suçlar (bilgisayarla bağlantılı sahtecilik, bilgisayarla bağlantılı dolandırıcılık),

3. İçerikle bağlantılı suçlar (çocuk pornografisiyle bağlantılı suçlar),

4. Telif hakkı ve bununla bağlantılı hakların ihlaline ilişkin suçlar, şeklinde sıralanmış olup sözleşmeye taraf olan devletler, iç hukuk mevzuatlarında bu fiilleri suç olarak düzenlemekle yükümlüdür.[99]

Türk mevzuatında da, kanun koyucunun bahsi geçen sözleşme minvalinde iç hukuk düzenlemeleri yaptığı görülmüştür.[100]

2.1.3 Karşılaştırma

Özkara ve arkadaşları tarafından yapılan araştırmada[101] çocukların cinsel istismarı suçunun yasal boyutu itibariyle diğer ülkelerle karşılaştırılmasının yapıldığı, Türkiye, ABD ve Avrupa ülkelerinden Almanya, Avusturya, İngiltere, İsviçre ve Lihtenştayn'daki ceza yasalarının 2010 yılında taranarak çocuğa yönelik cinsel suçlarla ilgili maddeler ve uygulamanın karşılaştırıldığı çalışma sonucunda, incelenen ülkelerdeki yasa maddelerinde; cinsel istismarı dokunma ve daha ileri düzey olan vücuda organ veya cisim sokma (penetrasyon) olarak iki ayrı kategoride değerlendirme eğiliminin gözlemlendiği, ilgili ülkelerin yasa maddelerinde cinsel

[99]C. Aliusta ve R.Benzer,2018, s.38
[100]a.g.m., s.38-41
[101] E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011 s.14

istismar eyleminin bu iki alt başlığa göre incelendiğinde ise en ağır cezaların İngiltere ve ABD'de olduğu bunu Türkiye'nin izlediği ifade edilmiştir.

Buradan hareketle, Türk mevzuatında, çocukların cinsel istismarı suçu için öngörülen yaptırımların görece ağır olduğu, cezanın ağırlığı ile caydırıcılığın sağlanmaya çalışıldığı ve bu yönüyle ABD ve İngiltere ile benzer bir tutumun sergilendiği görülmektedir.

Her ne kadar bir suçun cezasının ağır olması durumu bu suçun toplumdaki yaygınlığını azaltmada ilk ve en etkili yöntem olmasa da en azından kanun koyucunun suça bakış açısını göstermesi yönüyle, ağır cezaların cinsel istismarla mücadele konusunda devletlerin "iyi niyetini" ortaya koyduğu söylenebilir.

2.2 TIBBÎ BOYUT: CİNSEL İSTİSMAR OLGUSU

2.2.1 Dünya Sağlık Örgütünün İstismar Tanımı ve İstatistikleri

Dünya Sağlık Örgütü'nün 1999 yılında hazırladığı raporunda belirtildiğine göre, "Çocuk istismarı, sorumluluk, güven veya güç ilişkisi bağlamında çocuğun sağlığına, yaşamına, gelişimine veya onuruna fiilî ya da potansiyel bir zarara neden olarak fiziksel ve/veya duygusal kötü muamele, cinsel istismar, ihmâl veya ihmâlkâr muamele yahut ticarî veyahut da diğer sömürünün her tür biçimini oluşturmaktadır.[102]

[102] Dünya Sağlık Örgütü, 2006, Çocuklara Kötü Muamele'nin Önlenmesi: Bu Konuda Harekete Geçilmesine ve Kanıt Toplanmasına Yönelik bir Kılavuz, Çocuk istismarının önlenmesi danışma toplantısı raporu, 29–31 Mart 1999. Cenevre, Dünya Sağlık Örgütü, 1999

Buna göre, 1999 DSÖ Çocuk İstismarını Önleme İstişare Toplantısında, çocuklara kötü muamelenin dört türü tanımlanmış, bunlar fiziksel istismar, cinsel istismar, duygusal ve psikolojik istismar ile ihmal şeklinde ifade edilmiştir.

Bahsi geçen çalışmaya göre:

*"**Fiziksel istismar**: Bir çocuğun fiziksel istismarı; çocuğa karşı kasıtlı olarak kullanılan fiziksel güç sonucunda, çocuğun sağlığı, yaşamı, gelişmesi veya onuru açısından zararlı durumların ortaya çıkması – veya çıkabilecek olması – şeklinde tanımlanır. Bu tanım çerçevesinde değerlendirilebilecek hareketler; vurma, tekmeleme, sarsma, ısırma, boğazını sıkma, yaralama, yakma, zehirleme, boğma vb. olabilir. Evlerde ise, çocuklara karşı fiziksel şiddete çoğu kez cezalandırma amacıyla başvurulur.*

***Cinsel istismar**: Cinsel istismar, çocuğun, kendisinin tam olarak kavrayamadığı, tam onay vermesi mümkün olamayacak veya gelişme düzeyi açısından hazır olmadığı, ya da toplumun verili yasalarını veya toplumsal tabularını ihlal eden bir cinsel etkinliğe dâhil edilmesi olarak tanımlanır. Çocukların cinsel istismarında failler; yaşları gereği, mağdur üzerinde belirli bir yetki, otorite veya sorumluluk taşıyan yetişkinler olabileceği gibi, başka çocuklar da olabilir.*

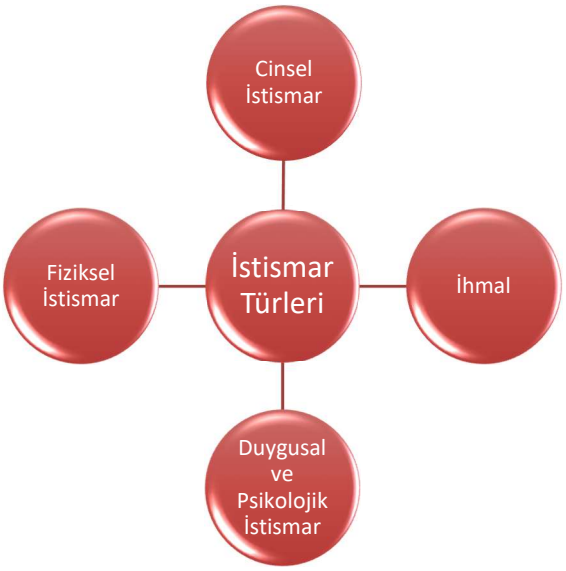
***Duygusal ve psikolojik istismar**: Duygusal ve psikolojik istismarda; hem tekil olaylar, hem de bir ebeveynin veya bakıcının, bir süreç içinde, çocuğa gelişimi açısından uygun ve destekleyici bir ortam sağlamadaki başarısızlığı söz konusu olabilir. Bu kategoriye giren fiillerin, çocuğun fiziksel veya zihinsel sağlığını; fiziksel, zihinsel, manevi veya toplumsal gelişimini olumsuz etkileme olasılığı yüksektir. Bu tür istismar örnekleri olarak, şunlardan söz edilebilir: Hareket serbestinin kısıtlanması, küçük düşürme, suçlama, tehdit, korkutma, ayrımcılık yapma ve alay etme ve dışlama ve düşmanca yaklaşımın fiziksel güç içermeyen diğer biçimleri.*

***İhmal:** İhmalde; hem tekil olaylar, hem de bir ebeveynin veya başka bir aile üyesinin, aslında mümkünken, çocuğun gelişimi ve esenliği için yapılması gerekenleri yapmaması söz konusudur. Bu tanımıyla ihmal, aşağıdaki alanlarda kendini gösterebilir:*

- *Sağlık;*
- *Eğitim;*
- *Duygusal gelişim;*

• *Beslenme;*

• *Barınma ve güvenli yaşam koşulları. İhmale maruz kalan çocukların ana-babalarının, her durumda, yoksul kişiler olmaları gerekmez. Bunların arasında hali vakti yerinde olanlar da bulunabilir."*[103]

Şekil 2.2: İstismar Türleri

Dünya Sağlık Örgütü tarafından, çocuklara yönelik kötü muamelenin kolay çözümleri olan basit bir sorun olmadığı, kötü muamelenin önlenmesinde anlamlı ilerlemeler sağlamanın, ancak çocuğun korunması ve tedavisi ile mümkün olabileceği, sorunu ele almaya yetecek bilgi ve deneyimin ulaşılamaz olmadığı, çocuğa yönelik

[103]Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği (ISPCAN), 2006, "Çocuklara Kötü Muamelenin Önlenmesi:Bu Konuda Harekete Geçilmesine ve Kanıt Toplanmasına Yönelik Bir Kılavuz", s. 10

kötü muamelenin etkin biçimde karşılanmasının önündeki en büyük engellerden birinin bilgi eksikliği olduğu ifade edilmiştir.[104]

Konuyla ilgili olarak, dünya çapında yapılan araştırmalar hususunda da yine Dünya Sağlık Örgütü verilerini inceleme gereksinimi doğmaktadır.

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, dünyanın çeşitli ülkelerinde yapılan araştırmalarda, kadınların %20'sinin, erkeklerin ise %5-10'unun kendileri çocukken cinsel istismara maruz kalmış olduklarına işaret edildiği, çok sayıda çocuğun, psikolojik ve duygusal istismara maruz kalmalarına rağmen bu olgunun tüm dünyada ne ölçüde yaygın olduğunun bilinmediği ifade edilmiştir. Ayrıca, bazı ülkelerde ihmalin, çocuklara yapılan kötü muamele ile ilgili olarak bildirilmiş vakalar içinde en büyük paya sahip olduğu, genel olarak bakıldığında, kız çocukların cinsel istismara, erkek çocukların ise, sert fiziksel cezalara daha fazla maruz kaldıkları, kimi bölgelerde, toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve ayrımcılık, erkek çocuklara göre kız çocuklarını kötü muamele sonucu ölüm riskine karşı daha açık bir hâle getirdiği, bu noktada doğan kız çocukların öldürülmesi, "namus/töre cinayetleri" ve çocuğun cinsiyetinden kaynaklanan özel ihmal durumlarını akla getirdiği ifade edilmiştir.[105]

Tez çalışmamızın konusu istismar türlerinden cinsel istismarla sınırlı tutulduğundan, inceleme ve araştırma yalnızca bu istismar türü merkezinde yapılacak, diğer istismar türlerine ise, ancak cinsel istismarla ilgili meselenin incelenmesi sırasında, zorunlu olması hâlinde değinilecektir.

Gerçekten de her istismar türünün, kendi içinde ayrı ve derin anlamlar, nedenler, sonuçlar barındırması karşısında, tüm istismar türlerine değinmek çalışma kapsamını çok fazla genişletmek demek olacaktı.

[104] DSÖ ve ISPCAN, 2006, s. 65
[105] DSÖ ve ISPCAN, 2006, s. 11

2.2.2 Cinsel İstismar

2.2.2.1 Cinsel İstismarın Tanımı ve Kapsamı

Topçu'ya göre cinsel istismar toplum tarafından kabul edilmeyen uygunsuz şehvet arzularının etkisi altında, cinsel tatmin amacıyla yapılan tek taraflı, çarpık ve bencil insan eylemlerini tanımlamakta olup bu eylemler, cinsel ilişki biçiminde olabileceği gibi sadece öpme, cinsel amaçlı kucaklama ve temas veya edilgen cinsel davranışlar boyutunda da kalabilir.[106]

Amerikan Ulusal Çocuk İstismarı ve İhmali Merkezi'nin 1991 yılında verdiği tanıma göre, *"Çocuk ve erişkin arasındaki temas ve ilişki, o erişkinin veya başka birinin cinsel stimülasyonu (uyarımı) için kullanılmışsa bu, çocuğun cinsel olarak istismarı kabul edilir. Cinsel istismar diğer bir çocuk tarafından eğer bu çocuğun diğeri üzerinde belirgin bir gücü veya kontrolü söz konusuysa veya bariz bir yaş farkı varsa da gerçekleştirilebilir."*[107]

Çocuk Hakları Sözleşmesinin 1. maddesinde; çocuğa uygulanabilecek olan yasaya göre daha erken yaşta reşit olma durumu müstesna on sekiz yaşına kadar her insanın çocuk sayıldığı belirtilmiştir. [108]

Çocuğun cinsel istismarı geniş bir kavram olmakla birlikte özünde onu cinsel etkinliğe zorlayarak çocuklara verilen hasarı ifade eder.[109]

---

[106]Sedat Topçu, *Cinsel İstismar*, Phoenix Yayınları, Ankara, 2009, s.17
[107]American Academy of Pediatrics Committee on Child Abuse and Neglect: Guidelines for The Evaluation of Sexual Abuse in Children. Pediatrics, 1991, 87:254-260'den aktaran Oğuz Polat, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-1, Tanımlar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s.99
[108]Yaşar Tıraşçı ve Süleyman Gören,"Çocuk istismarı ve ihmali", *Dicle Tıp Dergisi*, *34*(1), 2007, s.70
[109]Susanna Greıjer ve Doek, Jaap, *Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismardan Korunması Terimler & Kavramlar Kılavuzu*, ECPAT International, ECPAT Türkiye, 2019, s.17

Polat cinsel istismarı *"yetişkin bir kişinin çocuğu cinsel doyumu için kötüye kullanması"* olarak tanımlar[110] iken Ayraler Taner ve arkadaşları ise cinsel istismarı *"Erişkinlerin veya yaşça büyük bir başka kişinin kendi cinsel doyumunu sağlamak amacıyla, karşı tarafın rızası olmadan veya kandırarak çocuğa yaptıkları tüm davranışlar"* olarak tanımlamaktadır.[111]

Çocuk istismarı ve ihmali, ebeveyn veya bakıcı gibi bir erişkin tarafından çocuğa yöneltilen, toplumsal kurallar ve profesyonel kişilerce uygunsuz ya da hasar verici olarak tanımlanan, çocuğun gelişimini engelleyen ya da sınırlayan eylem ve eylemsizliklerin tümü olup bu eylem ya da eylemsizlerin neticesinde çocuğun fiziksel, ruhsal, cinsel ya da sosyal açıdan zarar görmesi, sıhhat ve güvenliğinin tehlikeye girmesi söz konusudur.[112]

Kutchinsky'ye göre, çocuklara zor kullanılarak yapılan tüm cinsel davranışlar cinsel istismar kabul edilse de çocuklar arasında rıza ile yapılan cinsel eylemler, kişiler arasında fazla yaş farkı yoksa cinsel istismar kapsamına girmemektedir.[113]

Topçu da benzer şekilde, aynı yaş grupları arasında karşılıklı rıza ile gelişen bazı sevgi hareketlerinin cinsel istismar olarak değerlendirilmemesi gerektiğini belirtmiş, ancak her hâlde bir davranışın cinsel istismar olup olmadığını değerlendirmek için bir zor kullanma, kandırma olup olmadığı, vajinal, anal veya oral temas gibi uygunsuz ilişkinin yapılması ve çocuk ile istismarcı arasında anlamlı yaş farkının bulunması gerektiği şeklindeki görüşlere atıf yapmıştır.[114]

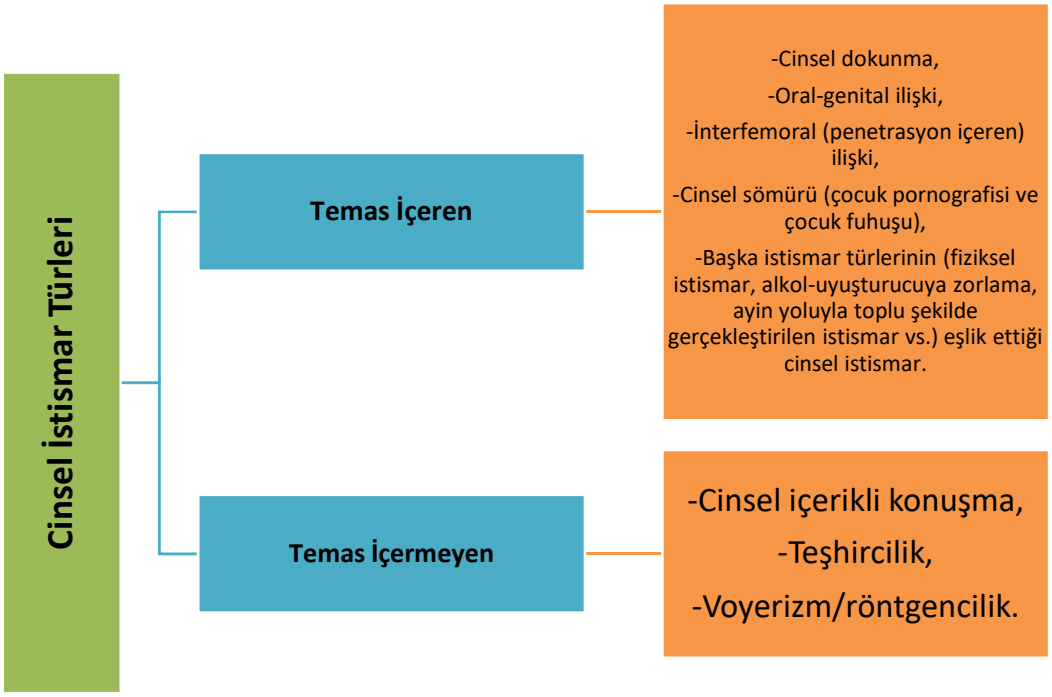
---

[110]Oğuz Polat, *Çocuk İstismarı-1, Tanımlar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019, s.99
[111]Hande Ayraler Taner, Çetin, Fatih Hilmi, Işık, Yasemen,İşeri, Elvan, "Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk ve Ergenlerde Psikopatoloji ve İlişkili Risk Etkenleri", *Anadolu Psikiyatri Dergisi* 16 (4), 2015, s.295.
[112]Y. Tıraşçı, S. Gören, 2007, s.70
[113]Berl Kutchinsky, *Çocuğun Cinsel İstismarına Genel Bir Bakış,*içinde Konanç, E, Gürkaynak İ & Egemen A, *"Çocuk İstismarı ve İhmali",* Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla, Pelin Matbaa, Ankara, 1999, s.164
[114]S. Topçu, 2009, s.19-20

Cinsel istismar tüm dünyada yaygın olarak görülen ve olumsuz sonuçları ile hem bireyi hem de toplumu sarsan travmatik bir durum[115] iken tüm istismar türleri içinde tespiti en güç olanıdır.[116]

Cinsel istismarın temas içermesi gerekip gerekmediği konusunda hukukçular arasındaki tartışma karşısında, konuyu tıbbi yönden ele alan uzmanlar arasında, cinsel istismarın temas içeren ve içermeyen türleri bulunduğu yönünde bir yaklaşım olduğu dikkat çekmektedir. Buna göre Polat tarafından, temas içermeyen istismar türleri olarak cinsel içerikli konuşma (istismarcının çocuğun cinsel özellikleri veya çocuk üzerinde gerçekleştirmeyi istediği amaçları hakkında konuşması), teşhir (İstismarcının kurbana vücudunun özel bölgelerini göstermesi veya kurban önünde mastürbasyon yapması) ve voyerizm/röntgencilik (İstismarcının mağduru soyunuk iken veya istismarcıyı tatmin eden hareketlerde bulunurken izlemesi, tatmin edici davranış bebeğin bezinin değiştirilmesi gibi bir eylem dahi olabilir.) şeklinde üçe ayrılmış; temas içeren cinsel istismar türleri ise cinsel dokunma, oral-genital ilişki, interfemoral (penetrasyon içeren) ilişki, cinsel sömürü (çocuk pornografisi ve çocuk fuhuşu) ile başka istismar türlerinin (fiziksel istismar, alkol-uyuşturucuya zorlama, ayin yoluyla toplu şekilde gerçekleştirilen istismar vs.) eşlik ettiği cinsel istismar olmak üzere beş gruba ayrılmıştır.[117]

[115]E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s.13
[116] O. Polat, 2019a, s.99
[117]a.g.e., s.101-105

Şekil 2.2: Polat'ın yaptığı ayrıma göre cinsel istismar türleri.

Tarihi kayıtların incelenmesinde, ilk uygarlıklardan bu yana çocuğun cinsel istismarının görüldüğü bilinmekteyse de[118] aile içi istismar, istismarın yaygınlığı gibi konular kamuoyunun farkındalığına yeni vardığı şeylerdir.[119]

Topçu'nun anlatımına göre, çocuk cinsel istismarı, Freud'un çalışmaları ile bilimsel araştırmalara konu edilmeye başlanmıştır. Zira Freud yüz yıl önce (1896 yılı itibariyle ortaya koyduğu görüşleriyle), çocuk cinsel istismarının düşünülenden daha

[118]S. Topçu, 2009, s.32
[119] David Finkelhor, *Childhood Victimization*, Oxford University Press Yayınları, 2008, s.17

yaygın olduğu ve ensestin toplumun ileri gelen ailelerinde bile görüldüğünü ifade etme cesaretini göstermiştir.[120]

Çocukların cinsel istismarı meselesinin yüzyıllardır var olduğu, ancak konunun bir çocuk sağlığı sorunu olarak ele alınışının güncel bir gelişme olduğu, Amerika Birleşik Devletleri'nde 1970'lerin ortasında birdenbire artan vaka bildirimleri ile birlikte, çocuk cinsel istismarı meselesinin artık bir sorun olarak görülmeye başlandığı söylenebilir.[121]

Güney Afrika'da bugün halen, HIV ve AIDS hastalıklarının, bir bakire ile cinsel ilişkide bulunmakla iyileşeceği inancı hâkimdir ve anılan bölgede çocuk cinsel istismarının neden yaygın olduğu (2000 yılında Güney Afrika'da 67.000 çocuğa cinsel tecavüzde bulunulduğu ancak gerçek rakamların bunun on misli olduğu tahmin edilmektedir.) sorusunun cevabı, bu inançla açıklanmaktadır[122]

Çocuk ve ergenler, gelişimsel durumlarına ve kendilerine yapılan cinsel davranışı anlama kabiliyetini haiz olup olmadıklarına bakılmaksızın, kendilerinden yaşça büyük birinin kendini cinsel yönden tatmin etmesine alet edilirler ise istismar söz konusudur.[123] Çocuğun cinsel istismarının herhangi bir şey karşılığında gerçekleşmesi gerekmez, bu durum failin yalnızca cinsel tatmini veya gücünü göstermesi için gerçekleşmiş olabileceği gibi bu nevi bir istismar, fiziksel güce başvurmaksızın da gerçekleşebilir.[124]

Polat'a göre, cinsel istismar konusunda pek çok risk faktörü bulunmaktadır. Bunlardan bazıları: İzole ve işlevsiz, çatışmanın sık yaşandığı aileler, ebeveynlerin sorunlarla mücadele etme becerilerinin yeterince gelişmemiş olması, annenin genç bir erkekle birlikteliği veya beraber yaşaması, annenin gece çalışması ve çocuklarla baba

[120]S. Topçu, 2009, s.36
[121]Evrim Aktepe, "Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı", *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 2009, s.96
[122]S. Topçu, 2009, s.32
[123]a.g.e., s.19
[124]S. Greıjer, J. Doek, 2019, s.17

ya da üvey babanın ilgilenmesi, stres altında olan kişilerin benlik algısının düşük olması, annenin pasif, bağımlı, olgunlaşmamış, cinsel yetersizliği olan ve çocuklarını koruyamayan biri olması, çocuğun anne ile yakın duygusal ilişki kuramaması, çocuğun babadan sevgi görmemesi, yetişkinlerin çocukla aynı oda veya yatakta uyuması, annenin hasta olması veya evi terk etmesi, anneden genç üvey babanın olduğu durumda anne ile kız arasında gizli bir rekabetin bulunması, babanın uzun yıllar sonra eve dönüp anneyi yaşlanmış kızı ise büyümüş bulması… şeklindedir.[125]

Cinsel istismarla aynı anlama gelmeyen "Cinsel Sömürü", Polat tarafından çocuğun fuhuş amaçlı kullanılması, çocuk seks turizmi, çocuk yaşta evlendirilme, pornografi, çocukların cinsel sömürü amacıyla kaçırılması gibi beş tipte tanımlanmıştır.[126] Görüldüğü üzere cinsel sömürü, cinsel istismardan farklı ve çok daha geniş içerikli bir kavramdır. Tez çalışmamızın konusu cinsel istismar ile sınırlı tutulmuştur.

Cinsel istismarın ise pek çok tanımının bulunduğu ama tüm tanımların ortak noktasının, çocuğun kendisinden yaşça büyük bir kişi tarafından cinsel tatmin amacıyla kullanılması şeklinde olduğu dikkat çekmektedir.

2.2.2.2 Mağdur ve Kurban Edilme Süreci

Polat'ın aktardığı şekilde, Kaufman ve arkadaşları tarafından (1998) istismarcıların, mağdurlara bir stratejik planla yaklaştığı ve şu aşamaları uyguladığı tespit edilmiştir:

[125] O. Polat, 2019a, s.155-156
[126] a.g.e., s.249

1) Mağdurun kandırılması (Ödeve yardım, dert dinleme, sevdiği yiyecekler alma gibi)

2) Mağdurun güveninin kazanılması (Artık mağdurla istismarcı pek çok şeyi birlikte yapmaya başlar.)

3) İstismar fiillerine mağdurun itaatinin sağlanması, (Ben ne dersem yapacaksın, sen benim suç ortağımsın, telkinleriyle.)

4) Mağdurun olayı kimseye anlatmamasının sağlanması. (Ben yakalanırsam sen de benimle hapishaneye gidersin, telkiniyle.)[127]

2.2.2.3 Siber Uşaklaştırma

Kanunumuzda yer almayan ancak literatüre girmiş bir kavram olan "Grooming" (Siber Uşaklaştırma), kısaca mağdurun istismara hazırlanma süreci şeklinde tanımlanmakta olup genellikle çevrim içi sohbet odalarının kasıtlı olarak kullanılmasıyla başlar.[128]

Siber uşaklaştırma süreci, Altıntop'un anlatımıyla,

- Saldırganın, genel olarak kendini genç biri olarak tanıtıp mağduru aldatması,

-Failin, kendi evinden çıkmadan internet üzerinden mağdura erişim sağlaması,

[127]Keith L. Kaufman, et al. "Factors influencing sexual offenders' modus operandi: An examination of victim-offender relatednes and age." *Child Maltreatment* 3.4, 1998, s.349-361' den aktaran O. Polat, Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-2, Önleme ve Rehabilitasyon, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2019b, s.152
[128]K. A. Altıntop, 2019, s.228

-Saldırganın, mağdur ile güven ilişkisi kurup onun dostluğunu kazanması,

-Saldırganla mağdur arasında müstehcen konuşma, cinsel fotoğraflar gönderme, pornografik materyallere ilişkin bağlantılar gönderme gibi cinsel içerikli iletişimin gerçekleşmesi,

-Saldırganın yoğun manipülasyonla mağduru (çocuğu), ona özgü olmayan şekilde davranmaya zorlamaya zorlaması,

-Saldırgan tarafından her aşamada kimliğinin, yerinin gizliliğinin sağlanması için risk değerlendirmesi yapılması ve mağdurun savunmasızlığının ölçülmesi şeklindeki eylemler bütünü olarak ifade edilmektedir.[129]

Şekil3.3: Siber uşaklaştırma.[130]

Ebeveynlerin çocuklarını siber uşaklaştırmadan nasıl koruyabileceği ile ilgili olarak,

[129]K.A. Altıntop, 2019, s.229-230
[130]https://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2019/04/02/siber-usaklastirmaya-dikkat/ (18.04.2021)

1) Çocuğun, internette yaptıkları hakkında onunla iletişim kurulması,

2) Çocuğun interneti tek başına kaldığı ortamlarda değil, ailenin birlikte bulunduğu ortamlarda kullanımının sağlanması,

3) Çocuğa, internetin tehlikeleri hakkında bilgi verilmesi,

4) İnternete girebileceği eşyalara erişiminin yasaklanmasının tek başına olumlu sonuç doğurmaya yetmeyeceğinin, ebeveynler tarafından fark edilmesi,

5) Sanal ortamda çocuğun hedef alındığı düşünülüyor ise derhal harekete geçilip suç duyurusunda bulunulması gerektiği, yönünde tavsiyelerde bulunulmaktadır.[131]

Çocuklara yönelik tavsiyeler ise aşağıda, Şekil 3.4'teifade edilmiştir.

[131] https://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2019/04/02/siber-usaklastirmaya-dikkat/ (18.04.2021)

Şekil3.4: Çocuklara yönelik tavsiyeler.[132]

Çocukların siber uşaklaştırmadan korunabilmeleri için bilinçli olmaları önemlidir, bu nedenle çocuklara, yukarıdaki tavsiyelerin anlam ve önemi, onların anlayacağı dilde aktarılmalıdır.

2.2.2.4 Uluslararası Boyutta Yaygınlık İstatistikleri

Günümüzde çocuk istismarı ve ihmali, dünyanın pek çok ülkesinde ve yaygın bir şekilde, önemli bir sosyal bir sorun olarak kabul edilmekte olup son 50 yıllık periyot içerisinde, dünyanın pek çok ülkesinin bu sorunun çözümü için çeşitli programlar ve müdahaleler geliştirdiği, organizasyonel tanımlamalar yaptığı, ayrıca

[132] https://dijitalmedyavecocuk.bilgi.edu.tr/2019/04/02/siber-usaklastirmaya-dikkat/ (18.04.2021)

yerel, ulusal ve uluslararası kuruluşların, profesyonel toplulukların önlemeye ve tedavi etmeye çalıştığı bir olgudur.[133]

İstismar ve ihmalin ne olduğu, topluma, kültüre ve tarihsel zamana göre değişebilirse de[134] cinsel istismar çocuğun bedensel, duygusal ve ruhsal sağlığını, cinsel gelişimini ve gelecekteki yaşamını önemli ölçüde etkileyen, çocuğun haklarının pek çok açıdan ihlal edildiği dramatik bir durumdur ve fark edilmesi zor bir durum olabilir.[135]

Cinsel istismar genelde yıllarca sürse de saklanır ve gizli kalır. Bunun da etkisiyle yaygınlığı konusunda bildirilen oranlar önemli farklılıklar göstermektedir (Kadınlar için %6-62, erkekler için %3-39)[136]

Avrupa Konseyi'nin rakamlarına göre Avrupa'da her 5 çocuktan biri cinsel istismar ya da sömürü riski altında iken UNICEF'e göre, her yıl yaklaşık 2 milyon çocuk seks endüstrisinde kullanılmaktadır.[137]

Başka bir çalışmada, cinsel istismarın dünyadaki yaygınlığı ile ilgili olarak kadınlar için %6'dan %62'ye, erkekler için %3'ten %16'ya kadar değişen oranlar ileriye sürülmekte; batı ülkelerinde yapılan araştırmalara göre ise her 4 kız çocuktan biri ile her 10 erkek çocuktan birinin cinsel istismar mağduru olduğu tahmin edilmektedir.[138]

[133]Robin E. Clark, , Judith Freeman Clark, Christine Adamec, *The Encyclopedia of Child Abuse*, Facts on File Yayınları, 2011, s.IX
[134]a.g.e., s. XII
[135]Murat Coşkun, "Çocuklarda Cinsel İstismar", içinde Mücahit ÖZTÜRK,*Çocuk Hakları Açısından Çocuk İhmali ve İstismarı,* Çocuk Vakfı Yayınları,2011, s. 77
[136]Yasemen Taner ve Bahar Gökler, "Çocuk İstismarı ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri", *Hacettepe Tıp Dergisi*, 35 (2), 2005, s. 83
[137]Ö. Yenerer Çakmut, 2017, s.37-38
[138]S. Topçu, 2009, s.28

Cinsel istismara maruz kalan çocukların %30'unun 2-5 yaş, %40'ının 6-10 yaş, %30'unun 11 - 17 yaş grubunda olduğu, kız çocukların istismara maruz kalma oranının erkek çocukların üç katı olduğu, istismarcıların %96'sının erkek, %80'inin de çocuğun tanıdığı birisi olduğu tespit edilmiştir.[139,140]

Cinsel istismar vakalarının büyük çoğunluğunun 7 ila 13 yaş arasındaki çocuklardan oluştuğu, ancak vakaların dörtte birinin beş yaş altı çocuklardan oluştuğu tespit edilmiştir.[141]

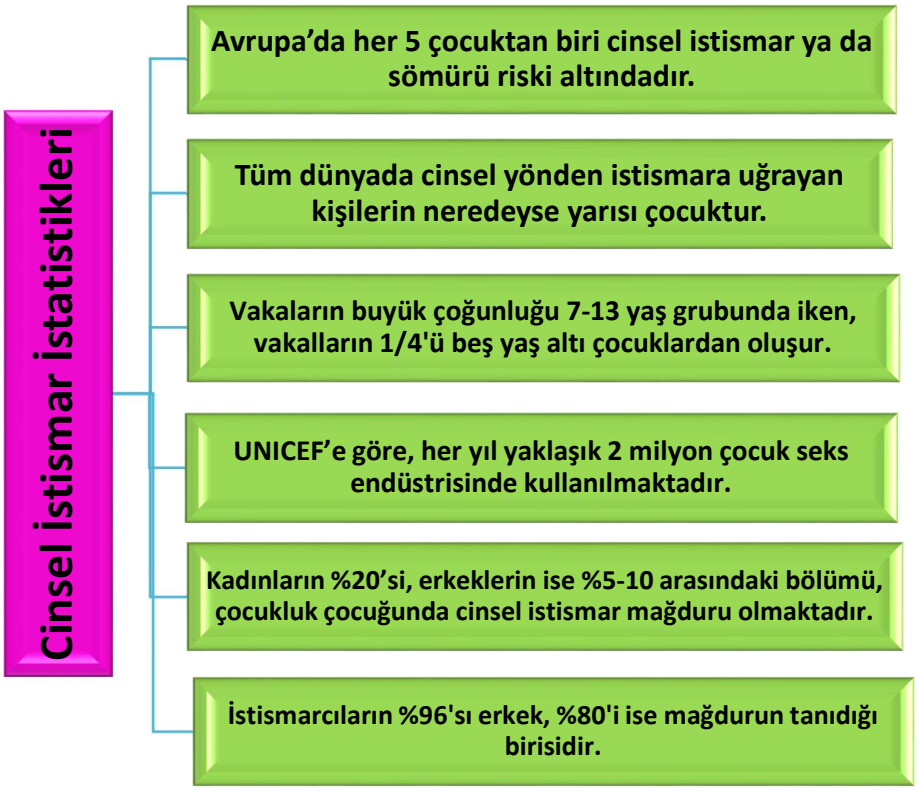
Çocukla cinsel ilişkide bulunma, cinsel istismarın en belirgin fakat ağır şeklidir.[142] Bununla birlikte acı şekilde, istismar olgularında genital (vajinal ve oral) penetrasyonun oranının yüksek olduğu ifade edilmektedir.[143]

Cinsel istismarın herhangi bir sosyodemografik grupla bağlantısı saptanmamış ve her sosyoekonomik düzeyde görülebileceği belirtilmişe de[144] boşanma, şiddet, alkol ve madde kullanımı olan ailelerde cinsel istismar daha sık görülmektedir.[145]

UNICEF tarafından yapılan araştırmalarda, tüm dünyada cinsel istismara uğrayan kişilerinin neredeyse yarısının çocuk olduğu ve kadınların %20'sinin, erkeklerin ise %5-10 arasındaki bölümünün çocukluk çocuğunda cinsel istismar suçunun mağduru oldukları ifade edilmektedir.[146] Avrupa Konseyi'nin 5te1

[139]https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocu%C4%9Fun_cinsel_istismar%C4%B1#cite_note-s.C3.B6z-1 (17.04.2021)
[140]S. Topçu, 2009, s.30
[141]David HOWE, *Child Abuse and Neglect: Attachment, Development and Intervention*, New York: Palgrave Macmillan, 2005, s.199
[142]S. Topçu, 2009, s.21
[143]Canan Topdemir, "İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi(ÇİM)"*Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi*, (43) , 2016, s.14
[144]L.W. Hedin "Physical and sexual abuse against women andchildren". *Curr Opin Obstet Gynecol* 2000; 12:349-55'den aktaran Yasemen Taner ve Bahar Gökler, 2005, s. 83;
[145]Yasemen Taner ve Bahar Gökler, 2005, s. 84
[146] 1) Child Protection Information Sheets. http://www.unicef.org/protection/ index_earlymarriage.html Erişim tarihi: 30.03.2007. 2)Ozkara E, Karatosun V, Gunal I, Oral R. Trans-metatarsal amputation as a complication of child sexual abuse. J Clin Forensic Med. 2004 Jun;11(3):129- 32. 3) Özkara E, Altunyurt S, Ünüvar T, Arısoy Y. 15 Yaş Altı Adölesan Dönemdeki Gebeliklerin Beden Sağlığına Etkileri ve TCK 103. Maddesi Kapsamında Tartışılması. Adli Bilimler

kampanyası, Avrupa'da her 5 çocuktan birinin cinsel istismar veya sömürü riski altında olduğu şeklindeki acı gerçeği ortadan kaldırmaya yöneliktir.[147]

Şekil3.5: Cinsel istismar istatistikleri.

Perez-Fuentez ve arkadaşları tarafından, 2004-2005 yıllarında, Amerika Birleşik Devletleri'nde 34.000'den fazla yetişkinle, yüz yüze yapılan görüşmelerde elde edilen sonuçlara göre, cinsel istismarın yaygınlığı %10.14 olarak tespit edilmiş olup vakaların cinsiyete göre dağılımı, erkeklerde %24.8, kadınlarda ise

Dergisi 2008; 7 (4): 35-40. 1,2,3'ten aktaran E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s. 11;

[147] Ö. Yenerer Çakmut, 2017, s. 37

%75.2'dir.[148]Rakamlar, araştırma kapsamındaki kadınların cinsel istismara maruz kalma oranının erkeklerin üç katı kadar olduğunu göstermektedir.

Demircioğlu'nun ifade ettiği şekilde, İngiltere ve Galler için Suç Araştırması (Crime Survey for England and Wales-CSEW) tarafından yapılan ve 16 yaşından önce çocuk cinsel istismarına uğrayan bireylerin raporlandığı, yaşları 16 ila 59 arasında değişen 20,582 yetişkinin katıldığı çalışmada, 16-59 yaş arası katılımcıların %7'sinin bir tür cinsel istismar yaşadığı, katılımcılar arasında cinsel birleşme olmadan gerçekleştirilen istismarın daha yaygın olduğu (kadınların% 10'u ve erkeklerin %3'ü) ve nüfus genelinde kadınların %3'ünün erkeklerin ise %1'inin cinsel istismar mağduru olduğu belirtilmiştir. Rapora göre cinsel birleşmenin olduğu cinsel istismar olgularının %5'inin bunu, 4 yaşına kadarki dönemde, % 73'ünün 13 yaşından önce ve %21'inin ise 16 yaşından sonra yaşadığı ifade edilmiştir.[149]

Demircioğlu'nun aktardığı diğer bir araştırmaya göre, AB Temel Haklar Ajansı (EU Fundamental Rights Agency-FRA) tarafından düzenlenen, 1500'ü İngiltere'den olan 42.002 yetişkin kadının katıldığı ve akran istismarının ihmal edildiği (istismarcının yalnızca 18 yaşından büyük kişiler olduğu durumların dikkate alındığı çalışmada), Avrupa Birliği ülkelerinde cinsel istismar yaygınlık oranının % 12 olduğu, en yüksek oranının %20 ile Fransa ve Hollanda'da, ikinciliğin ise %18 ile İngiltere'de olduğu belirtilmiştir.[150] Araştırma sonuçlarından, Avrupa'da ortalama her 10 kadından birinin çocukken cinsel istismara uğramış olduğu, bu rakamın Fransa, Hollanda ve İngiltere'de her beş kadından biri şeklinde bulunduğu, gelişmişlik düzeyi bu denli yüksek toplumlardaki acı tablo karşısında, dünya genelindeki durumun ne denli kritik olduğunu anlatır durumdadır.

[148]Gabriela Pérez-Fuentes, Olfson, Mark, Villegas, Laura, Morcillo, Carmen, Wang, Shuai ve Blanco, Shuai, "Prevalence and correlates of child sexual abuse: a national study",*Comprehensive Psychiatry, Cilt* 54, Sayı 1, 2013, s. 16-27,

[149]Haktan Demircioğlu ve Esra Işık, Çocuk Cinselİstismarını Önlemeye Yönelik Geliştirilen Okul Temelli Programlar ve Etkilikleri .*Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1) , 2019, s.35

[150]a.g.m., s.35

2.2.2.5 Türkiye'de Yapılan Araştırmalar

Türkiye'de yapılan araştırmalar incelendiğinde;

UNICEF ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK-Yeni adıyla Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü) tarafından farklı illerden toplam 1328 hanede 1886 çocukla yapılan görüşmeler sonucunda hazırlanan Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu'nda (2010);

-Katılımcı çocukların %10'unun son bir yıl içerisinde bir cinsel istismara tanık oldukları,

-%3'ünün ise son bir yıl içerisinde cinsel istismara doğrudan maruz kaldıkları tespit edilmiş olmakla birlikte raporda araştırmanın nitel bölümünde verilerin saha ekiplerince, çoğunlukla çocukların evlerinde ve büyük bir kısmı yetişkinler ve başkaları eşliğinde gerçekleştirilmiş olan görüşmelerden elde edildiği, konunun hassasiyetine binaen bu tür (cinsel istismar) istatistiklerinin özel tekniklerle elde edilmesi gerektiği de belirtilmiştir.[151]

Zoroğlu ve arkadaşları tarafından bir grup ergen yaştaki öğrencide çocukluk dönemi istismar ve ihmal deneyimleri, kendine fiziksel zarar verme davranışı, intihar girişimi ve dissosiyatif yaşantıların sıklığını belirlemek ve bunların birbiriyle olan ilişkilerini incelemek maksadıyla 839 lise öğrencisi üzerinde yapılan araştırmada[152], deneklerin %16.5'i ihmal, %15.8'i duygusal istismar, %13.5'i fiziksel istismar ve %10.7'si cinsel istismar (ensest dahil) belirtmişlerdir. Kendine fiziksel zarar verme davranışının sıklığı %21.4 ve intihar girişimi sıklığı % 10.1 olarak belirtilmiş ayrıca herhangi bir çocukluk dönemi travması belirten deneklerin, belirtmeyenlere göre daha

[151] SHÇEK ve UNICEF, 2010, Türkiye'de Çocuk İstismarı ve Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu, s.30, 32 ve 35.
[152]Süleyman Zoroğlu, Tüzün, Ü, Şar, Vedat, Öztürk, Mutlu, Kora, M.E., Alyanak, B.. Çocukluk dönemi istismar ve ihmalinin olası sonuçları. Anadolu Psikiyatri Derg. 2 (2), 2001,s.69

yüksek derecede dissosiyatif belirtiler gösterdiği, daha sık şekilde kendine fiziksel olarak zarar verdiği ve intihar girişiminde bulunduğu saptanmış ve nihayetinde Türkiye'de, klinik dışı ergen toplumda, çocukluk dönemi istismar ve ihmal yaşantılarının azımsanmayacak bir oranda görüldüğü ve bunun kendine fiziksel zarar verme davranışı, intihar girişimi ve dissosiyatif belirtiler ile bağlantılı olduğu yönünde tespitlerde bulunulmuştur.[153,154]

Alikaşifoğlu ve arkadaşları tarafından, İstanbul'da 9 ve 11. Sınıf arasındaki kız öğrenciler arasında yapılan araştırmaya, 1955 kişi katılmış ve bunlardan 1871'i (%95.7'si), istenmeyen cinsellik sorusuna cevap vermiştir. Bu kız öğrencilerden 250'si (%13.4'ü) cinsel istismar yaşadıklarını belirtmişlerdir. 250 kişiden 213'ü (%11.3) birinin özel bölgelerine istemedikleri hâlde dokunduğunu, 91 öğrenci (%4.9) cinsel ilişkiye girmek için zorlandıklarını, 54 öğrenci (%3) her iki tür cinsel istismara (özel bölgelere dokunulması ve cinsel ilişkiye zorlanma) uğradıklarını bildirmiş olup enseste maruz kalanların sayısı toplam sayı içerisinde %1.8 olup ayrıca istismarcıların %93'ünün erkek olduğu anlaşılmıştır.[155]

Ülkemiz içinde yapılan araştırmalarda bulunan oranların yüksekliği, dünya genelinde yapılan çalışmalarda bulunanlar ile yakınlık göstermektedir. Bu anlamda, tablonun pek iç rahatlatıcı olmadığı söylenebilir.

[153]Zoroğlu ve ark., 2001, s.69

[154] Dissosiyatif Bozukluklar: Herhangi bir beyin hasarı olmadığı halde, psikolojik nedenlerle ortaya çıkan bellek, bilinç, kimlik bilgisi veya çevrenin algılanmasının kaybıdır. http://www.ozanpazvantoglu.com/calisma-alanlarim/dissosiyatif-bozukluklar (05.08.2021)

[155]Müjgan Alikaşifoğlu, Erginöz, Ethem, Ercan, Oya, Albayrak-Kaymak, Deniz ve Uysal, Özdemir İlter "Sexual abuse among female high school students in Istanbul, Turkey",*Child Abuse & Neglect,*30 (3), 2006,, s.251

2.2.2.6 Ensest

Ensest kelimesinin aslı Latince incestus olup bu kelime bir sıfat olarak "pis, kirlenmiş, temiz olmayan" anlamına gelir.[156]"Ensest" bir aile içindeki çok yakın kişiler arasındaki cinsel aktivite demek olup ensest bir çocuğun üzerinde gerçekleştiğinde bu, çocuğun cinsel istismarı anlamına gelir.[157]

Ensest, eşler dışında, aile bireylerinden birinin cinsel tatmin sağlama amacıyla ailenin diğer bir üyesi ile cinsel temasa kadar giden ilişkilerde bulunması olarak da tanımlanabilir.[158]

Amerikan Sağlık, Eğitim ve Koruma Bölümü'nün 1980'deki tanımına göre; ensest aile içinde ebeveyn figürüne, güç ve otoritesine sahip kişilerin çocuğu cinsel anlamda istismar etmesi olarak ifade edilmiş olup ensest için kabul edilen taciz, taciz edenin cinsel uyarılması ya da tatmini için çocuğa veya gence yönelik her türlü fiziksel olan ya da olmayan davranışı kapsar.[159]

Bazı ülke yasaları, bir cinsel etkinliğin ensest oluşturması için kan bağını zorunlu görürken diğer hukuk sistemleri kavramı daha geniş tutarak aralarında kan bağı olmayan, ancak cinsel aktivite açısından çok yakın aile üyelerini de kapsama almış (örneğin üvey ebeveynler gibi), diğer bir grup olan hukuk sistemleri ise yalnızca "dikey" ensesti (anne, baba, büyükanne büyükbaba ile çocuk arasında) bu kapsamda değerlendirmiştir; yani kardeşler arasındaki cinsel ilişkileri ensest olarak saymamıştır.[160]

[156]O. Polat, 2019a, s.175
[157]S. Greıjer, J. Doek, 2019, s.17
[158]S. Topçu, 2009, s.82
[159]Alanur Çavlin Bozbeyoğlu, Koyuncu, Ece, Kardam, Filiz ve Sungur, Altan."Ailenin Karanlık Yüzü: Türkiye'de Ensest"*Sosyoloji Araştırmaları Dergisi* , 13 (1), 2010, s.5
[160]S. Greıjer, J. Doek, 2019, s.17

Tarihsel olarak bakıldığında Peru, Mısır ve Japonya'da kraliyet ailesinin saflığını korumak için ensestin meşru görüldüğü anlaşılmışsa da binlerce yıldan beri istisnalar dışında ensest, tabu olarak kalmıştır.[161]

Bugün ensest terimi, toplumumuzda evlenmeleri ahlaken, hukuken ve dinen yasak olan (nikâh düşmeyen) yakın akraba durumundaki kadın ve erkeğin cinsel ilişkide bulunmaları anlamında kullanılmaktadır.[162] Buna göre toplumumuzdaki tanımın, ensest kapsamını genişlettiği ve diğer bazı toplumlarda görüldüğü kadar dar (yalnızca dikey akrabalık ilişkisi aranması gibi) bir çerçeve çizilmediği anlaşılmaktadır.

Araplar arasında cahiliye döneminde, ölen babanın karısıyla (üvey anneyle) evlenmek uygulaması yaygınken, Kur'ân-ı Kerîm, Nisâ suresinde bu hususa dikkat çekilmiş ve evlenilmesi yasak olan kişiler (el-muharremât) sayılmıştır[163]:

"Size şunlarla evlenmek haram kılındı: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeş kızları, kız kardeş kızları, sizi emziren sütanneleriniz, süt kız kardeşleriniz, karılarınızın anneleri, kendileriyle zifafa girdiğiniz karılarınızdan olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız, -eğer anneleri ile zifafa girmemişseniz onlarla evlenmenizde size bir günah yoktur- öz oğullarınızın karıları, iki kız kardeşi (nikâh altında) bir araya getirmeniz. Ancak geçenler (önceden yapılan bu tür evlilikler) başka. Şüphesiz Allah çok bağışlayıcıdır, çok merhamet edicidir." (Nisa, 4/23)

Türk Ceza Kanunu'nda ensest, ayrı bir suç olarak tanımlanmış değildir. Ancak cinsel istismar suçu maddesindeki düzenlemeden, ensestin bu suçun nitelikli halini oluşturduğunu söylemek mümkündür zira Kanun'da, "Üçüncü derece dâhil kan veya

[161]O. Polat, 2019a, s.386
[162]a.g.e., s.175
[163]https://sorularlaislamiyet.com/ensestle-ilgili-hadisler-var-midir-ensestin-cezasi-olum-mudur (10.04.2021)

kayın hısımlığı ilişkisi içinde bulunan bir kişiye karşı ya da üvey baba, üvey ana, üvey kardeş, evlat edinen veya evlatlık tarafından" işlenmesi hali, cezanın yarı oranda arttırılması sebebi olarak sayılmıştır. Türk Ceza Kanunu düzenlemesinin, Kur'an-ı Kerim'de evlenilmesi yasak olan kimseler hakkındaki hükme paralel olduğu görülmektedir.

Belli başlı sözlüklerde (Oxford British ve World English Dictionary gibi) ensest "birbiriyle evlenemeyecek kadar yakın kişiler arasındaki cinsel ilişkiler" olarak,[164] Türk Dil Kurumu sözlüğünde ise ensest, "Aile içi yasak ilişki." olarak[165] tanımlanmıştır.

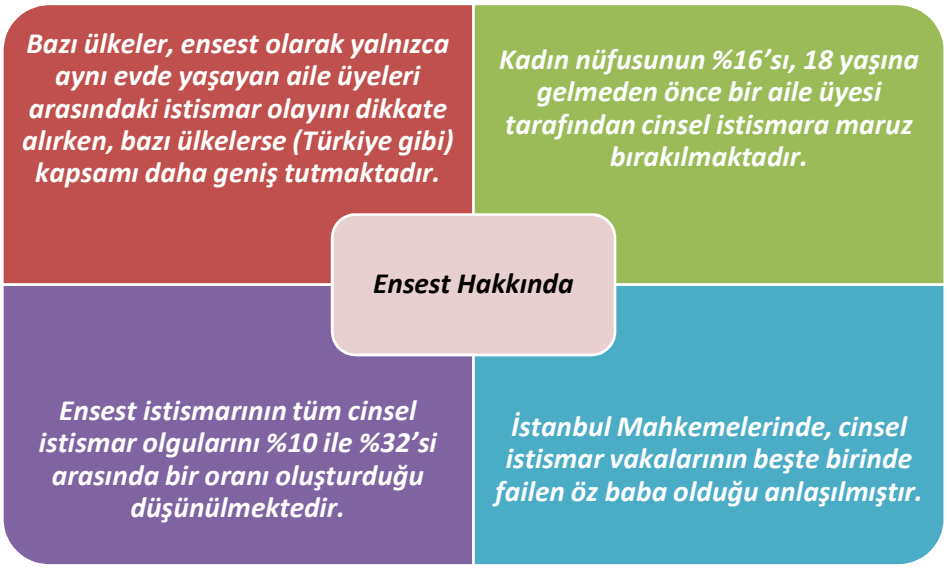
Çavlin Bozbeyoğlu ve arkadaşlarına göre çocuğu taciz edenin kim olduğu konusunda temel ölçüt kan bağı olmayıp kan bağı olan baba, anne, ağabey, abla, amca, dayı, teyze, hala ve dede gibi akrabalara ek olarak, çocuk üzerinde anne-baba gibi otoritesi ve saygınlığı olan geniş bir akraba ve hısım grubu (Örneğin: Enişte, üvey baba, üvey anne gibi) ensest tanımında taciz edenler arasında sayılır. Kanunumuzdaki düzenleme de üvey ana, babanın, cinsel istismarın nitelikli halinden sorumlu olmasını (ensest kapsamında sayılmasını) mümkün kılmaktadır.[166]

Batı ülkelerinde yapılan araştırmalara göre ensest istismarının tüm cinsel istismar olgularının %10 ile %32'si arasında bir oranı oluşturduğu, kadın nüfusunun %16'sının 18 yaşına gelmeden önce bir aile üyesi tarafından cinsel istismara maruz bırakıldığı ve genel yetişkin kadın nüfusunda %5'e varan oranda kadının, babaları tarafından istismar edildiği şeklinde veriler ileri sürülmektedir.[167]

Mahkeme ve kliniklere ulaşan fücur (ensest) olaylarının çoğunluğunda cinsel istismarın failinin baba veya üvey baba daha ender olarak da dede veya ağabeyler

[164]S. Greıjer, J. Doek, 2019, s.17
[165]https://sozluk.gov.tr/ (04.04.2021)
[166]A. Çavlin Bozbeyoğlu, E. Koyuncu, F. Kardam ve A. Sungur, 2010, s. 6
[167]S.Topçu, 2009, s.84-85

olduğu görülmüştür.[168] İstanbul mahkemelerine yansıyan olgular üzerinde yapılan bir çalışmada suçu işleyen kişilerin %22'sinin öz baba oldukları, yani her 5 ensest suçu işleyen kişiden birinin, kızın öz babası olduğu anlaşılmıştır.[169]

Şekil3.6: Ensest hakkında verilen bilgilerin özet şeklinde görselleştirilmesi.

Cinsel istismar olayları, toplum tarafından bir tabu olarak görüldüğü için çoğu zaman gizli kalan, açığa çıkarılamayan bir şiddet türü[170] iken ensestte durum daha da vahimdir. İstismar olaylarında failin çoğu zaman tanıdık bir kişi olduğu yukarıda da ifade edilmişti. Yabancılar tarafından gerçekleştirilen ve sayıca azınlıkta kalan çocuk cinsel istismar olaylarının çoğu polise haber verilirken arkadaş veya akrabalar tarafından işlenen suçlar, ya çocuğun olayı kimseye anlatamaması ya da olayın anlatıldığı yetişkinin suçluyu koruması sebebiyle nadiren polise ihbar edilmektedir.[171]

[168]B. Kutchinsky, B, 1999, s.166
[169]O. Polat, 2019a, s.392
[170]Ö. Yenerer Çakmut, 2017, s. 37
[171]B. Kutchinsky, 1999, s. 166

Polat tarafından, ensest konusundaki risk faktörleri; alkolik baba, alışılmış dışı şüpheci veya bağnaz baba, otoriter baba, annenin olmaması veya koruyuculuğu sağlayamaması, annenin evdeki işlerini yapan ve anne rolü oynayan bir kız çocuğunun varlığı, anne-babanın cinsel hayatında sorunlar olması, babanın madde bağımlısı, psikolojik hasta veya zekâ problemi olması, çocuğun insanlardan izole edilmesi, anne babanın yabancılara karşı düşmanca tavır takınması, anne/babanın kendi ailelerinde ensest ilişkinin varlığı, babanın ergenliğe geçiş döneminde kızına karşı aşırı kıskançlık göstermesi, şeklinde sıralanmıştır.[172]

2.2.2.7 İstismarcı

Çocukluk çağı cinsel istismarı; duygusal, zihinsel ve bedensel açıdan gelişimlerini henüz tamamlamamış olan çocukların ya da ergenlerin, bir yetişkin tarafından kandırma, zorlama veya tehdit yoluyla cinsel davranışlara maruz bırakılması olarak da tanımlanmakta olup tanımlar ülkeler arasında farklılık gösterse de temasa bağlı istismarın oral, anal veya vajinal penetrasyonla, çocuğun mahrem yerlerine temasa bağlı olarak oluştuğu genel itibariyle kabul görmektedir.[173]

Çocukla rıza dışı ilişki kurma ve bazen de zor kullanmayı içeren cinsel saldırılar genellikle tesadüfîdir yani saldırı birtakım koşullarda her çocuğun başına gelebilir.[174] Öte taraftan yetişkinlerde uzun süreli ve ensesti de içeren tekrarlayan cinsel istismar ilişkileri, genellikle çocuk ve ailesinde başka türden istismar olguları ve psikolojik-sosyal bazı problemlerle bir arada görülür ki bu halde çocuk cinsel istismarı, fücur (ensest) yapılan bozuk düzenli bir ailede büyümenin zararlı sonuçlarından yalnızca biridir.[175] Yani aile içinde çocuğun fiziksel ve duygusal istismarı ile ihmali olgularının yanı sıra cinsel istismar durumu görülmektedir.

[172]O. Polat, 2019a, s.184
[173]Cemal Alay, Oğuz Polat, "Pedofili Nedir, Ne Değildir?" Y. I. Ülman, & F. Artvinli içinde, *Değişen Dünyada Biyoetik*, 2012, s. 208
[174]B. Kutchinsky, 1999, s. 167
[175]B. Kutchinsky, 1999, s. 167

Çocuklara karşı işlenen cinsel suçların büyük bir kısmı, cinsel doyumu çocuklarla ilişkide arayan, cinsel açıdan gelişmemiş ve sosyal olarak yetersiz kişiler tarafından işlenir.[176] Topçu'ya göre istismara izin vermek, göz yummak ya da istismarı teşvik etmek, eyleme katılmakla aynı anlama gelir ve bu kişilerin tamamı istismarcı konumundadır.[177] Çalışmamızda "istismarcı" ifadesi ile doğrudan cinsel istismar eylemini gerçekleştiren veya bu eyleme katılan kişiler kastedilmiştir.

İstismarcılar genel olarak 40-50 yaşlarında, cinsel partner olarak erişkinleri sevmeyen ve onlarla ilgilenmeyen, önemli psikolojik bozuklukları olan ve geçmiş yaşantılarında cinsel ve diğer suçlara rastlanan kişilerdir.[178]

Kimi uzmanlar, tacizci olmayan ebeveynlerin, belli koşullar altında istismar uygulayabileceğinin altını çizerken kimi uzmanlar da tacizcilerin temel özelliğinin, kurbanı insan altı bir varlık olarak görüp değersizleştirmek olduğunu savunmaktadır.[179] Gerek ani bir kararla gerekse çarpık zihniyet sonucu yerleşik kanıyla işlenmiş olursa olsun, istismarın hiçbir türlüsü bir diğerinden daha kabul edilebilir görülmemelidir.

İstismarcıların %5-15'inin kadın olduğu, ancak büyük çoğunluğun erkek olduğu; kadınların istismarının genellikle erkek çocuklara yönelik olduğu, erkeklere yapılan istismarların %20'sinden fazlasında suçlunun kadınlar olduğu, kadınların genelde bir erkekle birlikte yardımcı istismarcı pozisyonunda bulundukları ve hatta bazısının çocukla temasının dahi bulunmadığı ifade edilmiştir.[180] Buna göre toplumumuzdaki erkeklerin, cinsel istismar suçu bakımından daha büyük bir risk faktörü olarak görüldüğü anlaşılmaktadır.

[176]a.g.e.,s. 166
[177]S. Topçu, 2009, s.18
[178]O. Polat,2019a, s.161
[179]Y. Taner ve B. Göklerar, 2005, s. 84
[180]E. Aktepe, 2009, s.100

Kadınların da çocukları cinsel yönden istismar edebildiği kabul edilmekle birlikte; baba, üvey baba, annenin erkek arkadaşı, erkek kardeş (ağabey), amca, komşu ve bakıcıların yoğunlukta olduğu şekilde, istismarcıların büyük çoğunluğunun erkek olduğu net şekilde saptanmıştır.[181]

Yabancı tacizciler toplam cinsel istismarcıların %10 ila %20'sini dahi oluşturmazken çocuklara karşı işlenen suçların faillerinin genellikle nadiren yabancı yetişkinler olduğu aktarılmıştır.[182] Buna göre çocukların mağdur edildiği suçlarda aile üyeleri ile tanıdık kişilerin fail olmasının çok daha büyük bir ihtimal olduğu, ancak her halükarda ebeveynlerin çocuklarının korunması için onları uyarmaları ve hazırlamaları gerektiği de bildirilmiştir.[183] Buradan, toplumumuzda "Biz o kişiyi tanıyoruz, o böyle bir şey asla yapmaz." yaklaşımı sergilenmemesi ve suçluluk kadar masumiyet konusunda da peşin hükümlü olunmaması gerektiği sonucuna ulaşılabilir.

İstismarcı, genelde okulda veya evde sorunları olan ve bu sorunlar ya da hastalık sebebiyle sarsıntı geçiren çocuğu seçer, çocuğu yalnızca ikisine ait özel ve gizli bir oyun oynadıklarına inandırır, zaman içinde şiddet, gözdağı verme ve sürpriz yapma gibi yolları kullanabilir, çocuk direnirse şiddete başvurabilir yahut çocuk istismarcıyı durdurmayı denerse, istismarcı şantaja başvurur ve konuşursa kimsenin ona inanmayacağı, insanların ona yalancı diyeceği ve artık onu sevmeyeceklerine çocuğu ikna eder.[184]

Yabancı istismarcılar genellikle cadde, park, bahçe, apartman blokları ve okul önlerinde birdenbire harekete geçen, çocuğu yakalayıp zorla bir yerlere götüren veya hemen orada istismar eden (cinsel organını gösteren, laf atan, kovalayan) kişilerdir.[185]

[181]D. Howe, 2005, s.199
[182]E. Douglas ve David Finkelhor,Childhood sexual abuse fact sheet.
Retrieved June 6, 2006'dan aktaran Finkelhor, D, 2008, s.48
[183]Finkelhor,D, 2008, s.48
[184] O. Polat,2019a, s.160
[185]O. Polat,2019a, s.163

İstismarcıların genellikle çocuğun tanıdığı ve güvendiği kişiler arasından olduğu gerçeğiyle birlikte istismar mağduru çocukların büyük çoğunluğunun sorunlu ailelere sahip olduğu da ifade edilmiştir.[186]

İşlevsiz aileler, 1) Sorumluluk almayan ebeveynlerden oluşan, 2) Sır saklayan (çocuğunu taciz eden aile üyesini suçlamayıp konunun üzerini örtüp faili bağrına basan) 3) Her konuda her zaman tartışıp kavga eden, 4) Çocuklardan yetişkin davranışı sergilemesini bekleyen ve onlara ağır sorumluluklar yükleyen, 5) Çocukların fiziksel, duygusal veya cinsel bakımdan sömürülmesine altyapı hazırlayan ortamlar oluşturan aileler olarak tanımlanmıştır. [187]

Sosyal bakımdan yetersiz, uygun ilişkilerin olmadığı, toplumdan izole hâldeki ailelerde cinsel istismar görülür ve ebeveyn-çocuk arasında yeterli fiziksel ilişki bulunmadığından, istismar olayını çocuk, canı yanıncaya kadar bir sevgi gösterisi zannedebilir.[188] Parçalanmış aile ve tek ebeveynle yaşama durumu da cinsel istismar konusunda bir risk faktörü olarak belirtilmiştir.[189] Ailenin düşük sosyo-ekonomik düzeyde olması tek başına istismara neden olmaz ancak bu durumdan kaynaklanan stres, hayat düzensizliği, ihmal, kalabalık ve karmaşık ortamlar birer etken olabilmektedir.[190]

Sayılan herhangi bir nedenin olmadığı, düzenli, saygıdeğer, hiçbir şüpheli durumun söz konusu olmadığı orta ve yüksek sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerde de cinsel istismar görülebilmektedir ve rakamların az olması, bunlar içinde gerçekleşen verilerin saklanıyor olmasından kaynaklanabilir.[191] Nitekim son yapılan

[186]S. Topçu, 2009, s.39
[187]https://www.egitimpedia.com/islevini-yitirmis-aile-nedir (04.04.2021), Kaynak: https://medium.com/the-mission/here-are-5-unbelievably-toxic-things-good-parents-never-do-1fc3477657c (04.04.2021)
[188]O. Polat,2019a, s.163
[189]a.g.e., s.164
[190]a.g.e., s.164
[191]O. Polat,2019a, s.164-165

araştırmalarda ele edilen neticelerin, daima şüphe edilen (düşük sosyo-ekonomik) gruptan bu gruplara doğru kayması, bu düşünceyi desteklemektedir.[192]

Çocukta cinsel istismar ile pornografi arasında yakın bir ilişki mevcuttur zira pek çok vakada, istismarcıların çocuk pornosu izledikten sonra çocuğu cinsel olarak istismar etmeye başladığı gözlemlenmiştir.[193]

1962'de Kempe ve arkadaşları[194] ile 1972'de Spinetta ve Rigler'in[195] ortaya attığı savlar paralelinde, yapılan birçok çalışmada istismarcıların çocukken aynı muameleye maruz kaldığına dair sonuçlar elde edilmiş ve bu durum "siklik hipotezi" olarak isimlendirilmişse de, bu hipotezin doğruluğunu araştırmak için çok yönlü çalışmalar yapılması ve istismara uğramış istismarcıların, maruz kaldıkları ve uyguladıkları istismar türleri arasındaki bağlantının kapsamlı araştırmalarla ortaya konulması gerektiği ifade edilmiştir.[196]

2.2.2.8 Pedofili

Çocuklara karşı işlenen cinsel suçların bir bölümü, cinsel açıdan yetişkinleri değil de çocukları çekici bulan "pedofil"ler tarafından işlenir.[197] Ancak kişinin pedofil olması, çocuğu cinsel yönden istismar edeceğini kesin olarak ortaya koymayacağından, pedofiliyi çocuk cinsel istismarı ile eş anlamlı olarak kullanmamak gerekir.[198]

---

[192] a.g.e., s.164-165
[193] a.g.e., s.222
[194] Kempe C.H., Silverman F.N., Steele B.F., et al. The battered child syndrome. JAMA 1962; 181: 17-24'ten aktaran O. Polat,2019b, s.167
[195] Spinetta JJ, Rigler D: The child-abusing parent; a psychological review. Psychol Bull 1972; 77: 296-304'ten aktaran O. Polat,2019b, s.166-167
[196] O. Polat,2019b, s.166-167
[197] B. Kutchinsky, 1999, s.167
[198] a.g.e., s.167

Çocuk istismarcısı, bir çocuğa cinsel anlamda temas eden kişi olarak açıklanmakta olup tüm çocuk istismarcıları pedofilik değildir ve pedofiller, düşünce tarzları dolayısıyla daha büyük bir tehlike arz ederler.[199]

Pedofili Yunanca kökenli bir sözcük olup "çocuk sevgisi" anlamına gelmekle birlikte bu sevgi olağan bir çocuk sevgisi değildir.[200] Türkçede bu kavram için "sübyancılık" ifadesi kullanılır.[201]

Pedofili eğilimli kişiler, çocuklara karşı birincil olarak cinsel ve duygusal yönelime sahip olma özelliği gösterirler.[202] Pedofili parafililerin alt grubunda yer alan bir cinsel dürtü bozukluğu olup çocuk genitallerini ellemek, cinsel ilişki, ırza geçme, sodomi, teşhircilik ve çocuk fahişeliği, pornografik materyal üretiminde kullanılması olmak üzere çocuğun cinsel istismarını içerir.[203]

DSM IV TR tanı ölçütlerine göre pedofilin; *"ergenlik öncesi, genellikle 13 yaşından küçük çocuklara karşı cinsel fanteziler kuran, çocuklarla cinsel olarak uyarılan, çocuklara karşı cinsel duygular besleyen, bu duygular çerçevesinde harekete geçmiş ve bu hissiyatı en az 6 ay boyunca sürdüren kişi"* olarak tanımlandığı ifade edilmiştir.[204]

Daha detaylı bir bakışla, Amerikan Psikiyatri Birliği'nin tanımlar kitabında,

> *"A. En az 6 aylık bir süre boyunca, kişinin ergenlik dönemine girmemiş bir çocukla ya da çocuklarla (genellikle 13 yaşlarında ya da altında olanlarla)*

[199]C. Alay ve O. Polat ,2012, s.208
[200] S. Topçu, 2009, s.43
[201]https://sozluk.gov.tr/ (Arama: Pedofili=Sübyancılık) 04.04.2021
[202]S. Topçu, 2009, s.43
[203]Oğuz Polat, "Tüm boyutlarıyla pedofili", *Adli Tıp Bülteni,*2015; 20 (1):s.60 .
[204]C. Alay ve O. Polat ,2012, s.208

cinsel etkinlikte bulunma ile ilgili yoğun, cinsel yönden uyarıcı fantezilerinin, cinsel dürtülerinin ya da davranışlarının yineleyici bir biçimde ortaya çıkması.

B. Bu fanteziler, cinsel dürtüler ya da davranışlar klinik açıdan belirgin bir sıkıntıya ya da toplumsal, mesleki alanlarda ya da önemli diğer işlevsellik alanlarında bozulmaya neden olur.

C. Bu kişi en az 16 yaşındadır ve A Tanı Ölçütündeki çocuk ya da çocuklardan en az 5 yaş daha büyüktür.

Not: 12-13 yaşlarında biri ile cinsel ilişki sürdüren geç ergenlik dönemindeki bir kişiyi buraya katmayınız." şeklinde tanımlandığı belirtilmiştir.[205]

Pedofilideki temel özellik çocuğun cinsel istismarının, saldırganda bir saplantı olarak bulunması hâlidir.[206] Pedofililerin büyük çoğunluğunun erkekler arasından, özellikle 40 yaş dolaylarında, evli ve çocuklu kişiler arasından çıktığı; yaşlı pedofililerin henüz olgunlaşmamış küçük çocukları, genç pedofil suçlularının ise 12-15 yaş arasındaki ergenlik dönemindeki kızları tercih ettikleri görülmüştür.[207]

Çoğu pedofil kendi davranışlarını, durdurulamayacak, istem dışı hareketler olarak tanımlar ve kendilerini icra ettikleri fiillerin zorunlu bir katılımcısı olarak görüp asıl kurbanın kendileri olduklarını düşündüklerinden çocuklara yaptıkları davranışlardan ötürü hiçbir pişmanlık veya sorumluluk duymazlar.[208] Pedofilik eylemciler, çoğunlukla, yaptıkları ile çocuğun gelişimine katkıda bulundukları, ayrıca

[205]Amerikan Psikiyatri Birliği. Psikiyatride Hastalıkların Tanımlanması ve Sınıflandırılması Elkitabı, Yeniden Gözden Geçirilmiş 4. Baskı (DSM-IV-TR) (E.Köroğlu, Çev.). Ankara, Hekimler Yayın Birliği, 2001'den Aktaran Erdoğan, A . (2010). Pedofili: Klinik Özellikleri, Nedenleri ve Tedavisi . Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar , 2 (2) , 132-160. s.134
[206]O. Polat, 2015, s.60
[207]S. Topçu, 2009, s.50
[208]C. Alay ve O. Polat ,2012, s.209

çocuğun da yapılan eylemden zevk aldığı yolunda bir kandırmaca içinde yaşarlarsa da kurbanlarını, ailelerine bir şey anlatmamaları konusunda uyarmayı da ihmal etmezler.[209]

Pedofili, bir dürtü kontrol bozukluğu olduğu için psikiyatrik hastalıklar grubu içerisinde yer almakla birlikte bir suçtur.[210] Pedofiller, yaptıklarından suçluluk duymasalar da fiillerinin toplum ve hukuk sistemi tarafından kabul edilmediğinin bilincindedirler, devlet otoritesinin karşısına çıkarıldıklarında yaptıklarını yalanlama ve hapse girmemek için inkâr yoluna giderler.[211]

Polat'a göre pedofilinin temel özellikleri şu şekilde sıralanabilir:

1- Pedofili ani bir davranış şekli olmayıp genellikle çocuklara yönelik cinsel eğilim ergenlikten başlayarak oluşmaktadır.

2- Pedofillerde çocukla temas eder şekilde veya uzaktan, her tür cinsel davranış gözlemlenir.

3- Pedofillerde güvenlik ve gizlilik önemli olduğundan önce çocuğun sır saklama kapasitesini ölçer ve ailesine bir şeyler anlatıp anlatmayacağını tespit ederler.

4- Pedofillerin tüm eylemleri bir plan dâhilindedir.

[209]O. Polat, 2015, s.66-67
[210]a.g.m, s.60
[211]C. Alay ve O. Polat ,2012, s.209

5- Pedofiller, çocuğun korkup kaçmasından endişe duydukları için, bunların cinsel istismarlarında, diğer çocuk istismar vakalarına oranla penetrasyonun daha az gözlemlenmektedir.

6- Pedofiller kurban olarak, genelde, savunmasız, ailesi tarafından ihmal edilen, anne-babası ayrılmış, evde ailesi sıklıkla bulunmayan, ilgisiz ailelerin sevgiye muhtaç çocuklarını tercih ederler.

7- Pedofiliyi diğer çocuk istismarcılarından ayıran özellik, bunun kişide var olan bir dürtü bozukluğu olup dış koşullara bağlı olmayan bir durum olmasıdır, yani pedofili, kişinin son dönemde yaşadığı olaylara, dış etkenlere veya stres faktörlerine bağlı olarak gelişmez.

8- Pedofiller yaşamları boyunca kendi yaşıtlarına karşı cinsel ilgi geliştirememiş, sadece çocuklara karşı devamlı bir istek duyan kişilerdir ve bunların, yaşadıkları topluma uymak için evlenmeleri, çocuk sahibi olmaları ise pedofil oldukları gerçeğini gölgelemez.

9- Tercihe bağlı çocukları cinsel istismar eden gruptakilerin davranış modelleri ve nedenleri ile istismarın nitelikleri birbirinden farklıdır.

10- Pedofilide tedavi protokolünde, psikoterapi tek başına sonuç vermez, zira pedofil, yaptığı şey hakkında topluma karşı utanç duymaz ve bu durum, onu cinsel tatmin aramak için çocukları istismar etmekten alıkoymayacağından, ilaç ve kimyasal kastrasyonla bireyin cinsel güdüleri, ölünceye kadar baskılanmalıdır.[212]

Kimyasal kastrasyon günümüzde pedofiller ve diğer cinsel sapkınlara uygulanan, libido azaltıcı ilaçların vücuda enjekte edilerek bireyin davranışlarını baskı

[212]O. Polat, 2015, s.64 (Tüm maddeler alıntılanmıştır.)

altına alan, bireyin sürekli monitorize edilip takip altına alındığı, çok fazla yan etkisi olduğundan sürdürmenin zor olduğu ve ilaçlar kesildiğinde eylemlerin devam etme ihtimalinin bulunduğu, yeni bir tedavi yöntemi olup cerrahi kastrasyondan farklı olarak, birey istediği zaman çocuk sahibi olabilir.[213]

ABD'nin Kaliforniya eyaleti kimyasal kastrasyonu cinsel istismarcılara uygulanmasını kabul eden ilk eyalet olup 2009'da Polonya'da, 2011'de Güney Kore ve Rusya'da, 2012'de Moldova ve Estonya'da kimyasal kastrasyonun kullanılmasını onaylayan kanunlar, meclisten geçmiştir.[214]

Türk mevzuatında da kimyasal kastrasyonun uygulanmasını mümkün kılan düzenlemeler bulunmaktadır. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un 108'inci maddesinin dokuzuncu fıkrasında:

"Birinci fıkradaki koşullu salıverme süreleri, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 102 nci maddesinin ikinci fıkrasında tanımlanan cinsel saldırı suçundan, 103 üncü maddesinde tanımlanan çocukların cinsel istismarı suçundan, 104 üncü maddesinin ikinci ve üçüncü fıkrasında tanımlanan reşit olmayanla cinsel ilişki suçundan, 188 inci maddesinde tanımlanan uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti suçundan dolayı hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında da uygulanır. (Ek cümle:14/4/2020- 7242/49 md.) Ancak, süreli hapis cezaları bakımından koşullu salıverilme oranı, dörtte üç olarak uygulanır. 188 inci madde hariç olmak üzere bu suçlardan dolayı hapis cezasına mahkûm olanlar hakkında, cezanın infazı sırasında ve koşullu salıverildikleri takdirde denetim süresi içinde, aşağıdaki tedavi veya yükümlülüklerden bir veya birkaçına infaz hâkimi tarafından karar verilir:

a) Tıbbi tedaviye tabi tutulmak

[213]C. Alay ve O. Polat ,2012, s.210
[214]a.g.m., s. 213-214

b) Tedavi amaçlı programlara katılmak

c) Suçun mağdurunun oturduğu ve çalıştığı yerleşim bölgesinde ikamet etmekten yasaklanmak

d) Mağdurun bulunduğu yerlere yaklaşmaktan yasaklanmak

e) Çocuklarla bir arada olmayı gerektiren bir ortamda çalışmaktan yasaklanmak

f) Çocuklar hakkında bakım ve gözetim yükümlülüğünü gerektiren faaliyet icra etmekten yasaklanmak" hükmüne yer verilmiş olup failin ilaçla tedavisi mümkün kılınmıştır.

Kızılırmak'a göre ise, cinsel istismara sebep olan şey vücuttaki testesteron seviyesinin yüksekliği olmadığından, testesteron seviyesini düşüren kimyasal kastrasyon tedavisinin gerçek manada olumlu bir etkisi olamayacaktır ve ayrıca pek çok yan etkisi bulunması münasebetiyle, anılan tedavi yöntemine temkinli yaklaşılması gerekmektedir.[215]

Öte yandan, pedofiliyi çocuk cinsel istismarı olarak kabul etmeyen, hatta pedofilik ilişkileri savunan yazarlar, bu inanışlar doğrultusunda kurulmuş örgütler olduğu da kayıtlara geçmiştir.[216]İngiltere'de 1974'te kurulan ve on yıl sonra dağılan "Pedophile Information Exchange", çocuklara cinsel ilgi duyan kimselerin birbirilerini desteklemek amacıyla iletişimde bulunmak ve pedofilinin yasal ve sosyal kabulünü sağlamak ve cinsel ilişki için gerekli yasal rıza yaşını kaldırmak için kurulmuş bir

[215]Baran Kızılırmak,"Kimyasal Kastrasyonun Cinsel Suç Faillerine Uygulanabilirliği Üzerine Kapsamlı Bir İnceleme" *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi* , Cilt 25, Sayı 2, Prof. Dr. Ferit Hakan Baykal Armağanı, Aralık 2019. s.1066-1068
[216] S. Topçu, 2009, s.44

örgüt olup 250 üyesinin çok azının kadın, büyük çoğunluğunun ise genç, eğitimli ve kariyer sahibi erkekler olduğu bilinmektedir.[217]

"Rene Guyon Society" adlı bir başka örgüt tarafından da "toplumsal baskı ve suçluluğun uyandırdığı şiddet ve düşmanlığı azaltmak için çocukların sevecen yetişkinlerle cinsel birliktelik ihtiyacında olduğu" savının ileri sürüldüğü ve "8 yaşından önce seks ya da çok geç" sloganını kullandıkları bilinmektedir.[218] Örgüt, 80'lerin ortalarından beri fesholmuş durumdadır.[219]

Çocuk cinsel istismarı ve pedofili sadece istismarcıyı, kurbanı ve onların ailelerini etkilemez; bunlar, toplumun tüm kesimlerin huzurunu kaçıran, nesillere zararlı tesirleri olacak, halkın devlete güvenini sarsan adli vakalardır.[220]

Eylemlerini gizli yürüttükleri ve tedaviye başvurmadıkları için pedofili vakalarının yaygınlığının tespiti mümkün değildir.[221] Hastalığa sahip kişiler nadiren gönüllü şekilde psikolojik danışman yardımı ararlar ve tedavi genelde mahkeme kararı sonucunda uygulanır.[222] Pedofillerin, topluma tekrar karıştıklarında, fiillerinin yanlış olmadığını düşündükleri için eylemlerini sürdürecek olmaları, farklı şekilde tedavi edilmek (yaptıklarının utanç duyulması gereken bir eylem olduğunu düşünmedikleri için pedofillerde psikoterapi tek başına sonuç vermez) veya en azından baskılanmalarının gerekmesi nedeniyle diğer cinsel istismarcılardan ayrılmaları gerekmektedir.[223]

[217] https://en.wikipedia.org/wiki/Paedophile_Information_Exchange (01.04.2021) ve Topçu S., 2009, s.44
[218] S. Topçu, 2009., s.44
[219] https://en.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Guyon_Society (01.04.2021)
[220] a.g.m., s.214
[221] Ayten Erdoğan, "Pedofili: Klinik Özellikleri, Nedenleri ve Tedavisi" Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar , 2 (2), 2010 s.136
[222] O. Polat, 2019a, s.226
[223] a.g.e., s.218

Kieler Nachrichten internet sitesinin haberine göre, Schleswig-Holstein Üniversitesi Tıp Fakültesi bilim adamları, Prof. Hartmut Bosinski başkanlığında yapılan araştırmada, tomografi esnasında çocuk ve yetişkin fotoğrafı gösterilen deneklerden pedofillerin, çocuk fotoğraflarına bakarken beyinlerinin farklı bölgelerinin faaliyet gösterdiği saptanmış ve deneyde bir kişinin pedofil olup olmadığının yüzde 95 doğruluk oranıyla tespit edilebildiği belirtilmiştir.[224]

İngiltere'nin Dundee ve Lancaster Üniversitelerinde görev yapan araştırmacılar, internette yer alan ve çoğunluğunda istismarcının yalnızca ellerinin görüntülendiği binlerce çocuk istismarı görüntüsü üzerinde, geliştirecekleri bir yazılım sayesinde istismarcıları ellerinden tespit edebileceklerini belirtmişlerdir. NTV'nin haberine göre, herkesin el izinin parmak izi gibi eşsiz olduğu düşünüldüğünden, proje kapsamında tıpkı parmak izi gibi el izi analizi yapabilen sistemler geliştirilecektir. Konu hakkında Adli Antropolog Dame Sue Black, "Ellerimiz genetik, yaş, çevre, gelişim düzeyi ve kazalara göre şekilleniyor" ifadelerini kullanmıştır.[225]

Polat, pedofil olmayan çocuk istismarcıları (Durumsal cinsel istismarcılar) ile ilgili olarak, bunların cinsel istismar olgularının çoğunluğunu oluşturduğunu, Amerikan Psikiyatri Birliği'nin, 'durumsal saldırganı', normalde yetişkinlere çekim duyan ancak herhangi bir nedenle, cinsel tatmin için bir çocuğa yönelmiş kişi olarak tanımladığını ifade etmiştir.[226]

Polat'a göre durumsal cinsel istismarcılar, yaptıklarının yanlış olduğunun farkındadırlar ve pişmanlık duyarlar, genellikle istismar durumu ani karar sonrası ortaya çıkar, çoğunluğunda penetrasyon görülür ve mağdur kız çocuğudur, ulaşabilecekleri en yakın çocuğu seçerler ve ensest de bu tipe özgün bir durumdur ve

[224]https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/pedofili-tomografi-ile-tespit-edilebiliyor-287624 (11.04.2021)
[225]https://www.ntv.com.tr/teknoloji/pedofilileri-ellerinden-tespitedecekler,XDsUpuND7Eil7CxLpHrBbQ (11.04.2021)
[226]O. Polat, 2015, s.64

nihayet bu kişiler hüküm giyip tedavi olduktan sonra çocuk istismarına devam etmeleri düşük bir olasılıktır.[227]

İstismarcı çoğu durumda "sırlarını" saklaması konusunda çocuğu tehdit eder ve bu durum da istismarın ifşa olmasını zorlaştırır.[228]

Ortaya çıkarılan veya rapor edilen çocuk istismarı vakalarının 20'de 1 olduğu düşünüldüğünde, pedofilinin toplumdaki sıklığıyla ilgili olarak gerçek verilere ulaşmanın oldukça güç olduğu anlaşılmaktadır.[229]

Pedofil kişinin çocuğu cinsel doyum için kullanmasının en kolay ve ulaşılabilir yolu çocuk pornografisi olup pedofil, çocuğun cinsel obje haline getirildiği bu görsellerler fantezilerinin kurbanlarına daha çok ilgi duyacak ve izlediklerini kendi yaşamında gerçekleştirmeye çalışacaktır.[230]

Dünyada çocuk fuhuşunu turistik kazanç kaynağı yapan ülkeler olduğu, pedofili eğilimi olan erkeklerin çocuklarla cinsel ilişkiye girmek için ekonomik koşulların ve kanunların imkân vermesi sebebiyle gelişmemiş ülkelere, özellikle Güneydoğu Asya'ya gittikleri gözlemlenmiştir.[231] Çocuk seks turizminin yaygın olduğu ülkelerde, çocukları sömüren turistlerin kendi davranışlarını, "ülkenin yerel yaygın uygulaması" olarak görüp mantıklı buldukları da ifade edilmektedir.[232]

Polat'a göre, turizm içindeki cinsel sömürüden çocuğun korunmasına yönelik uluslararası pek çok sözleşme olmasına rağmen, yerel yönetimler ekonomik

[227] a.g.m., s.65
[228]D. Howe, 2005, s.200
[229]S. Topçu, 2009, s.47
[230]O. Polat, 2019a, s.222
[231]S. Topçu, 2009, s.21
[232]a.g.e., s.255

menfaatleri doğrultusunda, çocuğa karşı işlenen bu suçlar hakkında gerekli soruşturma ve kovuşturma işlemlerini yapmamaktadır.[233]

Görüldüğü üzere, cinsel istismar vakalarında fail her daim pedofili olmak zorunda değildir ve pedofili ile durumsal cinsel istismarcılar kavramı birbirinden ayrılmaktadır. Ancak pedofili durumu patolojik bir hâl olduğu ve bu kişiler, eylemlerini haklı gördükleri için toplum için daha risklidir.

2.2.2.9 Cinsel İstismarın Mağdur Üzerindeki Etkileri

2.2.2.9.1 Bilimsel Yaklaşım

Cinsel istismar, fiziksel, duygusal, sosyal ve hukuksal boyutları olan, hem mağdur hem de ailesi üzerinde kısa ve uzun vadeli yıkıcı tesirleri olan toplumsal bir sorun olarak tanımlanmaktadır.[234] Asırlardır bilinen bir mesele olduğu halde geçen yüzyılın son çeyreğine kadar üzerinde fazla durulmamış, son yıllarda bu konudaki çalışmaların artmasıyla cinsel istismarın ülkemizdeki yaygınlığının hiç de azımsanmayacak bir boyutta olduğu anlaşılmıştır.[235]

Kutchinsky'ye göre cinsel istismar, çocuklar için nahoş ve korkutucudur fakat kısa süreli, rastlantısal ve fiziksel sonuçları olmayan çoğu olayda çocuğun tepkisi, tümüyle böyle bir olaya hazırlanmışlığıyla ilgilidir. Buna göre çocuk eğer cinsel eğitim görmüşse, cinsellikten korkmuyorsa ve cinsel istismar konusunda temel bilgilere sahipse, yabancılarla yaşantılanan kısa süreli ve rastlantısal istismar durumunun, çocukta uzun vadeli kalıcı etki bırakması riski düşükken, hiç cinsel eğitim görmemiş,

[233]O. Polat, 2019a, s.255
[234]Nusret Soylu, Şentürk Pilan, Birsen, Ayaz, Muhammed, Sönmez, Seda, "Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergenlerde ruh sağlığını etkileyen etkenlerin araştırılması", *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 13 2012, s.293
[235]N. Soylu, B. Şentürk Pilan, M. Ayaz, S. Sönmez, 2012, s.293

cinselliğin kendisi için korkutucu, yasak, suçluluk yüklü bir konu olduğu çocuk içinse zararsız karşılaşmalar bile panik tepkilerine, uzun süreli suçluluk duygularına ve anksiyeteye yol açabilir. [236]

Çocuk cinsel istismar mağdurları, olay nahoş ve korkutucu olsa bile bunu kimseye anlatmama eğilimindedirler.[237] Cinsel istismar çoğu zaman tesadüfler sonucu öğrenilmekte veya çocuğun çevresindeki kişilerden birinin, çocuğun anormal bir davranışını fark etmesi veya çocuğun olayı anlatması sonucu ortaya çıkıp aydınlanmaktadır.[238] Ancak, çocuğun kendisinin bunu anlatması durumunun daha az görülür ve istismar, genelde kişi yetişkin oluncaya kadar saklanır.[239] Çoğunluğunda, çocuklar içgüdüsel olarak yetişkinlerin tepkilerinden korktukları için olayı kendiliğinden saklama gereği duyarlar ve maalesef, çocuğun bu korkusu haklıdır.[240]

Cinsel istismarla ilgili açıklamaların genellikle kuşkuyla karşılanması, istismarcının fiilini inkâr etmesi, kurbanın kendini suçlu hissetmesi, utanması, toplumun cinsel istismarı tasvip etmeyişinin bir sonucu olmasıyla ve çocukla bir yetişkinin cinsel ilişkisinin sosyal bir tabu olarak görülmesiyle açıklanabilir.[241]

Çocuk cinsel istismarında kesin tanı konulabilmesi, vakit kaybetmeden alanında ihtisas sahibi kişilerce yapılacak özenli inceleme ve delillerin toplanmasıyla mümkün olabilecek olup vakalarda çok sayıda fiziki lezyon bulunsa da bunların anlam kazanabilmesi için inceleme ve araştırmanın vakit kaybetmeksizin yapılması gerektiği anlaşılmaktadır.[242]

---

[236]B. Kutchinsky, 1999, s.167-168
[237]a.g.e., s.169
[238]Halis Dokgöz, Bilgin, Gamsız, Kar, Hakan, Toros, Fevziye ve Çekin, Necmi "Çocuk Cinsel İstismar Olgusuna Yaklaşımda Çocuk Psikiyatrisi Değerlendirmesinin Önemi", *Adli Psikiyatri Dergisi, 5 (1), 37-41* 2008, s.38
[239]E. Aktepe, 2009, s.97
[240]B.Kutchinsky, 1999, s.169
[241]E. Aktepe, 2009, s.97
[242]C.Topdemir, 2016, s.14

Mağdurlarla ilgili çalışmaların vakit kaybetmeksizin yapılmasıyla ilgili olarak adli ve tıbbi merciler arasındaki işbirliğiyle ortaya konulan Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) uygulaması, ilerleyen kısımda ele alınacaktır.

Polat'a göre, cinsel istismar olgularında muayenenin zor olmasının iki nedeni vardır:

1) İstismar mağduru çocuğun muayenesi travmatiktir ve çocuğun yararı gözetilerek onu incitmeyecek koşullarda muayenesinin yapılması gerekir.

2) Çocuklar, korktukları için istismar olayının ancak olayın üzerinden uzun bir zaman geçtikten sonra bildirebildiklerinden, bu durum yargı için delil elde edilmesini ve saldırganın yakalanmasını güçleştirmektedir.[243]

Çocuklara yönelik cinsel istismar vakaları çoğu zaman dile getirilen en ciddi suçlardan olup bu suç olgusundaki travmatik yaşantılar; bir çocuğun başkalarına güvenme yetisini, kişisel güvenlik duygusunu ve yaşamdaki değişikliklerle başa çıkma becerisini olumsuz etkilemekte; cinsel istismar vakalarının –özellikle aile içi cinsel istismar olan ensest olaylarının- fazla bildirilmemesi, gizli kalması sonucunda, gerçek veri ve rakamlara ulaşılamadığı ifade edilmektedir.[244]

Cinsel istismar, çocuğun duygusal ve cinsel gelişimini, bireyler arası ilişkilerini, özgüvenini zedeleyen akut ve kronik bir travma olup çocuğun ruhsal yaşamına olan etkisi oldukça karmaşıktır.[245]

Sosyal ilişki kurma ve bu ilişkileri sürdürebilme becerisi, cinsel istismardan olumsuz etkilenmekte olup cinsel istismar mağduru kişilerin ya ilişki kurmaktan

[243]O. Polat, O., 2019a, s.224
244H.Demircioğlu ve E. Işık, 2019, s.34.
[245]E. Aktepe, 2009, s.107

kaçındıkları veya aşırı yakınlık gereksinimi duyarak çok sayıda, yüksek beklentili ve kontrol edici ilişkiler kurdukları ve herhalde bunun işlevsellikten uzak, yalnızlıkla nihayete eren ilişkiler olduğu görülmüştür.[246]

Cinsel istismara uğrayan birçok çocuk acı, utanç, korku ve bilinç bulanıklığı ile baş etmek zorunda kalır, özellikle bakıcı ve bağlanma figürleri tarafından cinsel yönden istismar edilen çocuk için durum daha karmaşıktır.[247]

Birçok nedenden dolayı bastırılan, inkâr edilen ve unutulması için yüksek çaba harcanılan çocukluk dönemi cinsel istismar durumu, yetişkinlik döneminde de kişinin fiziksel, ruhsal ve sosyal gelişimini olumsuz etkiler.[248]Sağlık ile davranış, düşünce, duygu ve sosyal bağlantılar arasında karmaşık bir ilişki bulunur ve istismar, sağlığı olumsuz etkilerken tüm bu sayılanlara da zarar verir.[249] Yani mağdurun sağlığını olumsuz etkilerken, onun davranışlarını, düşünce dünyasını, duygularını, sosyal bağlantılarını bir bütün hâlde olumsuz etkiler.

Polat, cinsel istismarın çocuk üzerindeki etkilerini, 1) Zedelenmiş cinsellik (Çocukta istismar sebebiyle cinsel duygu ve tutumların normal gelişiminden saparak uygun olmayan biçimler alabilir.), 2) İhanet duygusu (Tanıdığı biri tarafından istismar edilen çocuğun güven duygusu sarsılır.), 3) Acizlik (İsteği dışında cinsel amaçlı kullanılan çocuk kendini çaresiz ve aciz hisseder.) ve 4) Damgalanmak (Çocuğun cinsel istismar olayına eşlik eden "kötülük, utanç, suçluluk" gibi kavramların zamanla benlik algısına karışması ve çocuğun kendini kötü, suçlu, utanç duyması gereken kişi olarak algılamasıdır.) olarak ifade etmiştir.[250]

---

[246]Tackett KK. The health effects of child abuse: four pathways by which buse can influence health. Child Abuse Negl 2002; 26:715-29'den aktaran Y. Taner ve B. Gökler, 2005, s.84.
[247]D. Howe, 2005, s.203.
[248]Ayten Zara Page, "Cinsel İstismara Bağlı Travma: Tedavi Süreci ve İlkeleri", *Türk Psikologları Dergisi*, 7 (14), 2004, s.21
[249]Kathleen Kendall-Tackett, "The Health Effects Of Childhood Abuse: Four Pathways By Which Abuse Can İnfluence Health",*Child Abuse &Neglec*t , 26 (6), 2002, s.725
[250]O. Polat, 2019a, s.156

Yapılan araştırmalar göstermektedir ki cinsel istismara uğramış kişiler, bu tür deneyimleri olmayan bireylere göre daha geniş bir yelpazedeki psikolojik ve bireylerarası sorunları daha yaygın olarak yaşamaktadır ve cinsel istismar kısa ve uzun vadede bazı psikolojik zorluklara yol açmaktadır.[251] Genel bulgular, bu durumun bir stres bozukluğu veya depresyona neden olduğu yönündedir.[252]

Amerikan Psikiyatri Birliği'nin Tanısal Değerlendirme El Kitabı'nda, (DSM III. R) tanımlanan travma sonrası stres bozukluğu belirtileri arasında, kaygı, korku, fobik kaçınma, zihne istenmeden giren düşünceler ve imgeler, kabuslar, donuk affekt, yabancılaşma duygusu ve uyku bozuklukları sayılmıştır.[253]

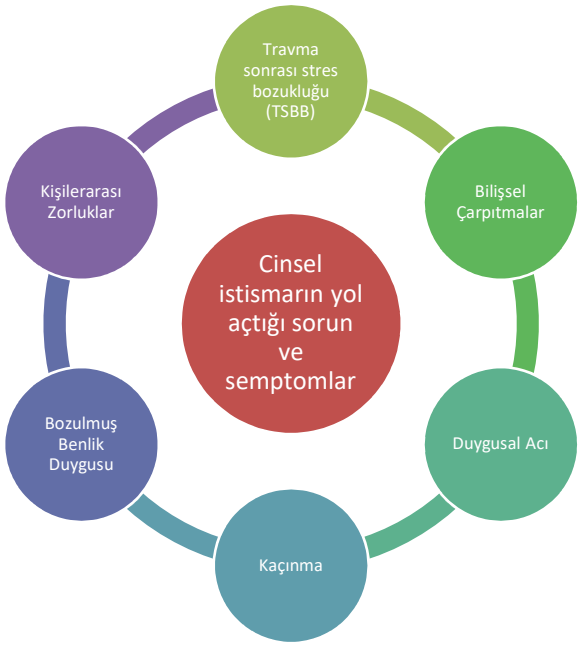
Briere cinsel istismarın birincil etkisinin üç aşamalı olarak meydana geldiğini ifade etmektedir. Buna göre ilk aşama, travma sonrası stres içeren mağduriyete ilk tepki, normal psikolojik gelişim, acı veren duygular, bilişsel bozulmalar ve çarpıklıklar; ikinci aşama, devam eden mağduriyet sırasında güvenliği arttırmaya veya acıyı azaltmaya yönelik başa çıkma davranışları; üçüncü aşama daha uzun vadeli sonuçları içermekte olup istismar ve ilk tepkilerin, bireyin devam eden psikolojik gelişimi ve kişilik oluşumu üzerindeki etkileridir.[254]

Mağdurların istismara karşı verdikleri ilk tepkileri, zamanla azabilir ve süren istismarla başa çıkma yöntemleri uzun vadede genelleşip detaylanabilir.[255] Zira yaşanılan olay ne kadar travmatik olursa olsun, süren bir duruma alışmak insanın doğasındandır. Ancak tepkilerin süreç içinde azalması, uzun vadeli etkilerin olumsuz şiddetini azaltmadığından, bu "normalleşme" olumlu bir durum olarak değerlendirilmemelidir.

---

[251]J. Briere ve D.M. Elliot,"Immediate and Long-Term Impacts of Child Sexual Abuse"*The Future of Children* 4(2), 1994, s.54
[252]D. Finkelhor,2008, s.71
[253]S. Topçu, 2009, s. 175
[254] Briere, J. Child abuse trauma: Theory and treatment of the lasting effects. Newbury Park, CA: Sage, 1992'den aktaran J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.55
[255]J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.55

Cinsel istismarın yol açtığı sorun ve semptomların bazı kategorilere ayrılması yararlı görüldüğünden bunları, travma sonrası stres, bilişsel çarpıtmalar, duygusal acı, kaçınma, bozulmuş benlik duygusu ve kişilerarası zorluklar şeklinde sıralayabiliriz.[256]

Şekil3.7: Briere'e göre cinsel istismarın yol açtığı sorun ve semptomlar.

Travma sonrası stres, oldukça üzücü, ruhsal olarak yıkıcı bir olaya tepki olarak ortaya çıkan belirli kalıcı psikolojik semptomları ifade eder.[257] Cinsel istismar, çocukları travma sonrası stres bozukluğuna karşı daha savunmasız hâle getirir.[258]

Travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) tanısında, travmatik olay sonrasında kişinin kabuslar yoluyla olayı tekrar yaşaması, mevcut durumdan kaçınmak için

[256]J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.55
[257]a.g.m., s.55
[258] Kendall-Tackett, K. (2002) The health effects of childhood abuse: four pathways by which abuse can influence health. Child Abuse and Neglect 26(6), pp. 715–29.

kişinin genel duyarlılığının uyuşması, gerginlik, uyku, rahatsızlık veya zayıf konsantrasyon hali şeklinde semptomlar görülebilir.[259]

Cinsel istismar mağdurlarında görülen bilişsel çarpıtmalar ise çocuğun kendisi, diğer insanlar, çevre ve gelecek hakkında, istismar olayından kaynaklı olarak olumsuz çıkarımlarda bulunması ve kendi öz yeterliliği ve öz değerini küçümsemesi gibi yanlış düşüncelerdir.[260] Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde düşük benlik değeri sıklıkla rastlanan ruhsal bir bozukluktur.[261] Çocuğun kendini değersiz gördüğü bir hayat görüşünü benimsemesi, mutsuz bir gelişim süreci ve mutsuz bir hayata işaret eder.

Briere, duygusal acı kategorisinde literatürde (Browne, Finkelhor) en çok konulan tanının depresyon olduğunu, ayrıca mağdur kişilerde anksiyete ve öfke durumlarının da bulunduğunu belirtmiştir.[262]

Depresyon belirtileri 1) Depresif duygudurum, dışarıdan görülecek şekilde keyifsiz, mutsuz olma ve bunun hemen her gün sürmesi, 2) Bilişsel belirtiler, değersizlik veya işe yaramazlık inancı, geleceğe yönelik tahminlerde bulunmak 3) İştah ve uyku problemleri, 4) Motor belirtiler; hareketlerde yavaşlama ve duygu sömürüsü şeklinde dört alt gruba ayrılmaktadır.[263]

Briere, kaçınma davranışının uç noktasının intihar olduğunu belirtmiştir.[264] Araştırmalar, cinsel istismar mağduru kişilerde intihar girişimi ve kendini tahrip etme

[259] American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 3rd ed.rev. Washington, DC: APA, 1987'den aktaran J. Briere ve D.M. Elliot, 1994. s.56,
[260]J. Briere ve D.M. Elliot 1994, s.56
[261]S. Topçu, 2009, s.180
[262] Browne, A., and Finkelhor, D. Impact of child sexual abuse: A review of the research. Psychological Bulletin (1986) 99:66-77; Finkelhor, D. Early and long-term effects of child sexual abuse: An update. Professional Psychology (1990) 21:325-30'den Aktaran J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.57-58,
[263]Ali Saffet Gönül, Depresyon Tedavisinde Yeni Bir Bakış, Journal of Mood Disorders;2(1), 2012, s.2
[264]J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.60

davranışları ile okuldan, evden kaçma, başıboş ve düzensiz bir hayat yaşama gibi durumlara sıkça rastlanıldığını ortaya koymaktadır.[265]

Mağdurun kendi vücudun tahrip etmesinin; bedenlerinin küçük, güçsüz, örselenmeye müsait olduğu, acı ve alayın taşıyıcısı olduğu veya istismar sırasında saldırganın cinsel tatminini sağlamak suretiyle kendilerine ihanet ettiği şeklindeki düşüncelerden kaynaklandığı ileri sürülebilir.[266]

Kişilerarası zorluklar ile mağdurların kişilere karşı uzun vadeli olarak güvensizlik, kızgınlık, korku, terk edilme endişesi ve adaletsizlik algısı duymaları ve aynı zamanda kaçınma, pasiflik ve kişileri cinselleştirme şeklinde ortaya çıktığı görülmektedir.[267]

Cinsel istismarın kişilerdeki bir diğer önemli etkisi, artan cinsel davranışlardır.[268] Eğer çocuklar, yaşa uygun olmayan cinsel bilgilere sahipler ise ve cinsel anlam taşıyan davranışlar sergiliyorlarsa, bu çocukların, kesin olmamakla birlikte cinsel istismara maruz kaldığından şüphelenmek gerekebilir.[269]

Çocuklarda, aynı yaş ve gelişim düzeyleri arasında öğrenmeye yönelik olarak kendiliğinden gelişen bazı cinsel içerikli oyunlar görülmesi normalse[270] de istismar mağduru çocukların cinsel davranışları gelişimsel olarak zamansız ve yetişkinlerin cinsel eylemlerinin taklidi şeklinde[271], çocuklara fiziksel ve duygusal olarak zarar veren, uygun kabul edilemeyecek boyutta gerçekleşir.[272]

[265]S.Topçu, 2009, s. 180
[266]a.g.e.,, s.181
[267]J. Briere ve D.M. Elliot, 1994, s.61
[268]a.g.m., s.62
[269]S.Topçu, 2009, s.183
[270]O. Polat,2019a, s.169
[271]S. Topçu, 2009, s. 185
[272] O. Polat, 2019a, s.170

Aksi yönde çalışmalar bulunsa bile, bazı araştırmalar cinsel istismar ve çocuk tacizinin daha erken yaşta gerçekleşmesi hâlinde, kişi üzerinde daha büyük olumsuz sonuçları olduğunu göstermekte, en büyük sorunlardan biri olarak ise erken yaşta kurban edilişin mağduriyetin daha uzun süre devam etmesine yol açabilmesi görülmektedir.[273]

Cinsel istismara uğramış 3 yaşındaki çocuklarda bile travma sonrası stres bozukluğuna rastlandığı aktarılmıştır.[274] Yetişkinlerin bile baş etmekte zorlanabileceği semptomları olan bu bozukluğa, henüz anal çağda maruz kalınması, cinsel istismar mağduriyetinin en acı tarafı olarak değerlendirilebilir.

Zor kullanılarak işlenen cinsel suçların mağduru olan çocuklar, olaydan sonra bir süre anksiyete, depresyon ve uykusuzluk gibi psikolojik şok belirtileri gösterebilir ve kısa süreli psikoterapi ihtiyacı duyabilirlerse de çevrelerinden yeterli destek gören normal çocukların çoğu, bu belirtileri yalnızca kısa bir zaman zarfında gösterecekler ve olayın kalıcı kötü etkileri olmayabilecektir.[275] Mağdur çocuğa destek, ilgi ve sevginin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. İyileştirici ebeveynliğin "her koşulda, her zorlukta çocuğa destek, ilgi ve sevgiyi hissettirebilmek" anlamına geldiği düşünülebilir.

İstismar mağduru çocuk, kendisine ve etrafındaki kişilere karşı güvenini kaybeder, bir sonraki istismar saldırısının ne zaman gerçekleşeceğini de kestiremediğinden gerçek, kesinlik, güven gibi kavramlar onun zihninde anlamını kaybeder.[276]

[273]D. Finkelhor, 2008, s.37-38
[274]S. Topçu,2009, s.176
[275]B. Kutchinsky,1999, s.168
[276]D. Howe, 2005. s.210

Yapılan araştırmalar baba, üvey baba, evlatlık verildiği baba gibi kişilerin istismarına uğrayan çocuklardaki travmatik etkinin, diğer aile üyeleri tarafından istismara uğratılan çocuklara nazaran daha ağır olduğunu göstermektedir.[277]

Bowlby'nin bağlanma teorisine göre, bir bireyin ebeveynleri (bakımı ile ilgilenenler) ile yaşadığı tecrübeler ile erişkinlik döneminde yaşadığı romantik ilişki, evlilik ve kendi çocuklarına sergilediği ebeveynlik stili arasında bir sebep sonuç ilişkisi bulunur. Buna göre, erken çocukluk ve çocukluk çağında, ebeveyni kendisine güvenli bir temel oluşturmuş olup onu dış dünyayı keşfetmeye yönlendirmiş olan, bu şekilde yetiştirilen çocuklar erişkinlik döneminde daha sağlıklı ilişkiler kuracak ve kendisi çocuk sahibi olduğunda daha sağlıklı bir ebeveynlik sergileyecek iken, bu şartları sağlamayan ebeveynler tarafından büyütülen çocukların ise erişkinlik döneminde kaygılı, güvensiz, aşırı bağlı veya olgunlaşamamış bireyler olarak yaşamlarını sürdürdüğü ve stres faktörüyle yüz yüze geldiklerinde nevrotik semptomlar gösterdikleri tespit edilmiştir.[278]

Her şeyin ailede başladığı savı, sağlıklı bir psikoloji ve yaşama tutunma inancının da ailede şekillendiğini desteklemektedir. Ebeveynlerimizle kurduğumuz ilişkinin niteliği, şekli ve sıhhati; domino etkisiyle tüm hayatımıza sirayet etmektedir.

Bowlby'nin bağlanma teorisine atıf yapan Aktepe'ye göre cinsel istismar yaşayan bireyler, çocukluk çağı anksiyetesinin kaynaklarından olan korku dolu davranışlar olarak belirecek şekilde deorganize bağlanma geliştirirler ve bu durum, ilişkilerinde dengesizliğe neden olur.[279] Bununla da ilgili olarak riskli cinsel faaliyetler, cinsel istismar mağduru olan kişilerde daha sık görülmektedir.[280]

[277]S.Topçu, 2009, s.186
[278]Erdinç ÖZTÜRK, TÜREL, Feriha İpek, OĞUR, Ece, *Psikotarih ve Bağlanma Kuramı*, 2020, Ankara, s.63-71, Ayrıca bakınız: Bowlby J (1971) [1969]. Attachment and Loss . Cilt 1. Eklenti (Pelican ed.). Londra: Penguin Books.
[279]E. Aktepe, 2009, s.107
[280]Y. Taner ve B. Gökler, 2005, s. 84

Bazı yetişkinler tehdit ve zorlamanın beraberindeki cinsel istismarı aşk sözleriyle örtmeye çalışır, bu yaklaşım da çocukta kafa karışıklığı oluşturur çünkü çocuk korkmuş hissederken sevginin korkunç bir şekilde bırakıldığı bir ilişkide olgunlaşır ve çoğu zaman yetişkinler tarafından kullanılır.[281] Bu durum da çocuğun zihnindeki sevgi algısını olumsuz şekillendirir.

Ensest (fücur) kurbanları, genellikle saldırgan duygularıyla baş etmekte güçlük çekerler bunun sonucunda aşırı duyarlılık, düşük özsaygı, depresyon ve kendine zarar verici davranışlar ile yoğun suçluluk ve utanç duyguları sebebiyle kendini istismara maruz bırakacak başka durumlar içine sokabilirler.[282]

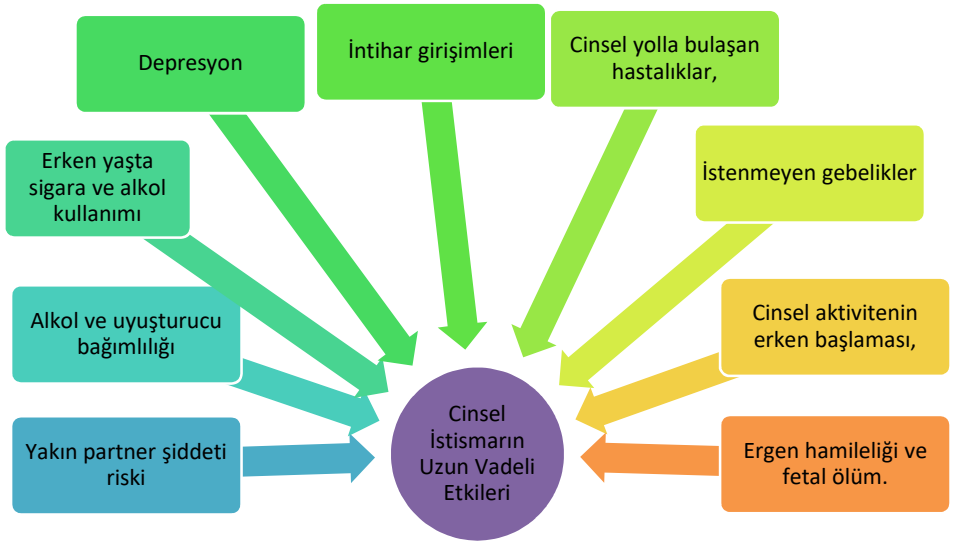
Araştırmalar ensest kurbanlarının da ağır duygusal tepkiler gösterdikleri, babaları veya yakın akrabaları olan bir erkek tarafından cinsel istismara uğratılmaları sonucunda, çocukluk ve ergen yaşamlarında yalnızlık, suçluluk, utanç, üzüntü, yitiklik, örselenebilirlik gibi duyguların ortaya çıktığı sonucuna ulaşılmıştır.[283]

Yukarıda da ifade edildiği üzere, cinsel istismar mağduru çocuklarda ortaya çıkan en önemli psikiyatrik sonuçlardan biri travma sonrası stres bozukluğudur.[284] Travma sonrası stres bozukluğu, travma yaratan olayın istemsiz bir şekilde sıkça hatırlanması sonucunda kişide olayın yeniden yaşanıyormuş hissi oluşturur ve kişide, yoğun endişe duyma, olumsuz tecrübenin rüyada tekrarlaması, uyku bozuklukları, öfke patlaması, aşırı tedirginlik, irritabilite, aşırı tepki verme belirtilerine de sık sık rastlanır.[285]

[281]D. Howe, 2005, s.203
[282]B. Kutchinsky, 1999, s.169
[283]S. Topçu, 2009, s.11
[284] Cathy Spatz Wıdom, "Posttraumatic Stress Disorder in Abused and Neglected Children Grown Up" Am J Psychiatry 156;1999, s.1223–1229
[285]Gülçin Bozkurt, Yorulmaz, Coşkun, Sönmez Düzkaya Duygu, "Çocuklarda Cinsel İstismara Bağlı Travma Sonrası Stres Bozukluğu: Olgu Analizi", *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, Cilt:1, Sayı:2, 2014, s. 69.

Cinsel istismarın kısa vadeli etkileriyle ilgili olarak yapılan araştırmalarda, birden çok istismarcı tarafından yapılan, daha sık aralıklarla gerçekleştirilen ve daha uzun bir zaman zarfında devam eden cinsel istismarın, mağdur üzerinde daha ağır etkileri olduğu tespit edilmiştir.[286]

Çocuk istismarının kişiler üzerindeki uzun vadeli ruh sağlığı/cinsel sağlık bozukluğu ihtimaliyle ilgili olarak kişilerde görülebilecek durumlar, Şekil 3.8'de şu şekilde sıralanmıştır:

Şekil3.8: Cinsel istismarın uzun vadeli etkileri[287]

[286]S. Topçu,2009, s.186

[287]https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/ (26.03.2021) Kaynak: Fang, X., vd. Amerika Birleşik Devletleri'nde Çocuklara Kötü Muamelenin Ekonomik Yükü ve Önlemenin Sonuçları. Çocuk İstismarı ve İhmali (2012)

Yapılan araştırmalarda, cinsel istismar vakalarının, kayıp işçi üretkenliği, sağlık hizmetleri maliyetleri, özel eğitim maliyetleri, çocuk refahı ve ceza adaleti harcamaları yönüyle, devletlere çok ağır mali yükler getirdiği hususu da vurgulanmıştır.[288]

Cinsel istismar, fiziksel istismar, tehdit ve düşmanlığın birleşimi hâlinde, durumun çocuk üzerindeki etkisi çok daha zor olur, tehlike, utanç ve öngörülemezlik çocuğun zihinsel tutarlılığı zayıflatır.[289]

Cinsel istismarın uzun vadede etkileri, Topçu tarafından da benzer şekilde, TSSB, bilişsel çarpıtmalar, depresyon, intihar eğilimi, kendini tahrip etme, kaygı ve korku bozuklukları, dissosiasyon bozukluklar (transa geçme benzeri durumlar, boş bakışlar, çevreyle teması yitirme), yeme bozuklukları (yemek yemeyi kesme veya yediğini kusma), alkol ve uyuşturucu madde kullanımı, cinsel işlev bozuklukları (cinsel ilişkiden çekinmek veya aşırı cinsel davranışlarda bulunmak), kişiler arası ilişki bozuklukları (mağdurun toplumun diğer bireylerine göre sosyal yönden daha az yeterli, daha çok saldırgan, daha çok içine kapanık olmaları, kişilere karşı güvensizlik) gibi durumlara yol açtığı ifade edilmiştir.[290]

Cinsel istismarın uzun vadeli etkilerini belirleyen faktörlerle ilgili olarak Topçu tarafından,

1) İstismarın süresi ve sıklığı arttıkça, uzun vadeli etkilerin şiddetinin arttığı,

2) Cinsel ilişkinin niteliği (Penetrasyon içeren istismarın etkisinin daha travmatik olduğu)

[288]https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/ (Erişim tarihi: 26.03.2021) Kaynak: Fang, X., vd. Amerika Birleşik Devletleri'nde çocuklara kötü muamelenin ekonomik yükü ve önlemenin sonuçları. Çocuk İstismarı ve İhmali (2012)
[289]D. Howe, 2005, s.210
[290]S. Topçu, 2009, s.191-232

3) Zor ve şiddet kullanımı ile travmanın ağırlığı arasında anlamlı ve olumlu yönlü ilişki,

4) Çok sayıda istismarcının istismarına uğramanın daha travmatik etkilerinin olduğu,

5) İstismarcının erkek olmasının ve kurbandan yaşça büyük olmasının, istismarcının kadın veya mağdura yaşça yakın biri olmasına göre daha ağır travmatik etkilerinin olduğu,

6) İstismarcının örneğin mağdurun babası olması gibi, istismarcı ile mağdur arasındaki yakınlık durumuna bağlı olarak, daha ağır travmatik sonuçlar doğabileceği,

7) İstismara uğranılan yaş ile ağır travmatik sonuçlar arasında net ve bariz bir bağlantı tespit edilemediği,

8) İşlevsiz ailede (yeterli sevgi, şefkat, ilgi görülmeyen veya parçalanmış ailede) yaşayan çocukların, cinsel istismar riskinin daha fazla olduğu ancak bozuk aile durumunun tek başına istismara yol açan bir faktör olarak da nitelendirilemeyeceği, gibi tespitlere yer verilmiştir.[291]

Cinsel istismarın adli tıp yönünden değerlendirmesinin çok boyutlu ve oldukça önemli olduğu, genellikle olguların birden çok kez muayene edilmesinin gerektiği; çocuk istismarı için rehabilitasyon ve adli tıbbi değerlendirme süreçlerinde yapılan görüşmelerin birden çok olması gerektiği bilinmekle birlikte ülkemizde çocuk ve

[291]S.Topçu, 2009, s.235-245

ergenlerle ilgili bu konuda yapılan bir araştırmada her hasta için ortalama 5 görüşme yapıldığı sonucuna ulaşılmıştır.[292]

Mağdur çocuk ve ergenlerde ruhsal yönden bir tanı kriterini karşılayacak ölçüde etkilenme oranlarının % 60'ı aştığı, buna göre çocuk ve ergenlerde birden fazla ruhsal etkilenmenin gözlenebildiği belirtilmektedir.[293]

Cinsel suçlarda beden veya ruh sağlığının kalıcı surette bozulup bozulmadığının tespiti için hastaların bir süre bekletilmeleri gerekmekte olup tıbbi yönden gerekli süre daha kısa olmakla birlikte iş yoğunluğunun da etkisiyle Adli Tıp Kurumu'nun uyguladığı süre, 6-7 ay kadardır.[294]

2.2.2.9.2 Araştırma Sonuçları

Ayraler Taner ve arkadaşları tarafından, yaş ortalaması 13.9 olan 107 istismar mağduru çocuk ve ergen üzerinde yapılan araştırmada, cinsel istismarın penetrasyon içermesi veya fiziksel şiddetle birlikte gerçekleşmiş olması durumunun, istismar sonrası ruhsal bozukluğa pozitif yönlü bir etkisinin olduğu, ayrıca birden çok kez cinsel istismara maruz kalma ile istismar sonrası ruhsal bozukluk arasında da pozitif yönlü ilişki tespit edilmiştir.[295]

---

[292]E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s.20

[293]1) Özbek A, Kıdak ÖG, Serim B, Mutlu C. Yeni Türk Ceza Kanunu'nun Çocuk ve Ergen Psikiyatrisinde Adli Değerlendirmeye Etkileri. Adli Bilimler Dergisi 2010; 9 (1): 21-27. 2) 7. Çetin SK, Bildik T, Özbaran B, Erermiş S, Kandulu R, Akyol Ö, Süren S, Tamar M, Umay F, Akşit S, Aydın C. Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk ve Gençlerde Adli Psikiyatrik Değerlendirme ve Ruh Sağlığı. 19. Ulusal Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kongresi Özet Kitabı. Antakya, 2009: 71. 3) Karakaya I, Çoşkun A, Ağaoğlu B, Şişmanlar ŞG, Öç ÖY, Memik ÇN, Biçer Ü. Cinsel İstismara Maruz Kaldığı Bildirilen Olguların Ruhsal Değerlendirme Sonuçları. Adli Tıp Bülteni 2006; 11(2): 53-58'den aktaran E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s.20

[294] E. Özkara, U. Kavaklı, İ. Ö. Can, İ. Tepe, V. Ö. Özbek, 2011, s.20-21

[295]H. Ayraler Taner, F.H. Çetin, Y. Işık, E. İşeri, 2015, s.299

İstismar olayından önce hâlihazırda psikiyatrik bir bozukluğu bulunan çocukların, diğer çocuklara göre kendilerini daha çaresiz hissedebilecekleri, olayla başa çıkmada gerekli yeterliğe sahip olamayabilecekleri, bu durumun da onları istismar sonrası ortaya çıkabilecek psikopatolojilere karşı daha savunmasız bir duruma getireceği şeklinde yorumlanmıştır.[296]

Ayrıca yapılan araştırmada, istismarcının aile içinden biri olması durumu ile cinsel istismar sonrası ruhsal bozukluk arasında pozitif yönlü ilişki saptanmıştır.[297]

Bazı istismarcıların, çocuklara "yaşadıklarını birine anlatmaları hâlinde görünmeyen bazı kötü güçlerin kendilerine zarar vereceği, bu nedenle de olayı kimseye anlatmamaları gerektiği" yönünde telkinlerde bulundukları, bunun da çocuklarda yaşadıkları olayın etkisine ilaveten ayrı bir korku hâli oluşturduğu, bu hâlin de olayın saklanmasına sebebiyet verdiği anlaşılmaktadır.[298]

Cinsel istismarın psikiyatrik etkisi Martin ve arkadaşları tarafından, toplum ergen örnekleminde intihar eğilimi üzerine, cinsel istismar ve cinsiyet ilişkisi bağlamında Güney Avustralya'da yaş ortalaması 14 olan 2485 öğrenci üzerinde yapılan araştırmada, erkek çocuklarda, cinsel istismarın güçlü ve bağımsız şekilde intihar düşüncesini kuvvetlendirdiği saptanmıştır. Cinsel istismara uğrayan kızlarda, uğramayanlara göre intihar düşüncesi ve riski; depresyon, umutsuzluk ve ailesel sorunların varlığı halinde üç katına kadar artarken, cinsel istismara uğrayan erkek çocuklarda uğramayanlara göre intihar plan ve tehditlerinin 10 kat, intihar riskinin ise 15 kat arttığı tespit edilmiş olup cinsel istismar deneyiminin, intihar düşüncesi ve intihar davranışı ile güçlü bir şekilde ilişkili olduğu ifade edilmiştir.[299]

---

[296]a.g.m., s.299
[297]a.g.m., s.299
[298] D. Howe, 2005, s.210
[299]Graham Martin, Bergen, Helen, Richardson, Angela S, Roeger, Leigh, Allison, Stephen Allison "Sexual abuse and suicidality: Gender differences in a large community sample of adolescents" *Child Abuse & Neglect* 28, 2004, s.499

Urazel ve arkadaşları tarafından, 2012-2014 yılları arasındaki 135 cinsel istismar mağduru çocuk olgu üzerinde yapılan çalışmada, mağdurların %79,3'ünün kız olduğu saptanmış, kızların cinsel istismar açısından daha riskli grubu teşkil ettikleri; olguların %28,1'inde istismarcının yabancı olduğu, %71,9'unda istismarcının aile bireyi, akraba, tanıdık kişi ve önceden tanıdığı akranları olduğu, vakaların %37,8'inde psikiyatrik tanı ölçütlerini karşılayan ruhsal etkilenmenin bulunduğu, tanı konulan olguların %72,5'inde travma sonrası stres bozukluğu (TSSB), %9,8'inde depresyon ve %11,7'sinde TSSB ile depresyonun bir arada bulunduğu belirlenmiştir.[300]

Şimşek ve arkadaşları tarafından, cinsel istismar mağduru 36 çocuk ve bunların ebeveynleri üzerinde yapılan araştırmada, mağdur çocuklara konulan tanının en yüksek oranda Travma sonrası stres bozukluğu olduğu, bunu depresyon ve anksiyete bozukluklarının takip ettiğini belirtmiştir ve Çalışma grubundaki 36 çocuğun yaş ortalaması 13,2±2,9 yıl olup bunlardan %81'i kız çocuğudur. Çalışma grubundaki çocukların %75'i DSM IV tanı kriterlerine göre en az bir psikiyatrik bozukluk tanısı almış olup en sık konulan tanılar TSSB (%63,8), depresyon (%22,2), anksiyete bozukluğu (%25) ve yıkıcı davranım bozukluğu (%8,3) idi. Bu çalışmada cinsel istismar mağduru çocuklar ile bunların ebeveynlerinin, kontrol grubundaki çocuk ve ebeveynlere nazaran daha yüksek oranda, başta TSSB ve depresyon olmak üzere daha fazla psikiyatrik tanı aldıkları tespit edilmiştir.[301]

Soylu ve arkadaşları tarafından yaş ortalaması 12.61 olan, 181"i kız (%77.4), 53"ü erkek (%22.6) toplam 234 çocuk ve ergen yapılan araştırmada, %97.9'u erkek olan istismarcıların %73.5"inin tanıdık ve %14.5"inin aile bireylerinden biri olduğu, istismarcıların kadın olduğu beş olguda, fuhuşa sürüklenme durumunun bulunduğu ve bir veya birkaç erkeğin istismara eşlik ettiği tespit edilmiştir.[302]

[300]Beyza Urazel, Fidan, Saniye Tülin, Gündüz, Tarık, Meryem, Şenlikli ve Özçivit Asfuroğlu, Bengisu, "Çocuk ve Ergen Cinsel İstismarlarının Değerlendirilmesi" *Osmangazi Tıp Dergisi*, 39(2), 2017, s.24

[301]Şeref Şimşek, Fettahoğlu, E. Çığıl, ve Özatalay, Esin. (2011). Cinsel istismara uğramış çocuklarda ve ebeveynlerinde travma sonrası stres bozukluğu . Dicle Tıp Dergisi , 38 (3), s.320

[302]N. Soylu, B. Şentürk Pilan, M. Ayaz, S. Sönmez, 2012, s. 293-296

Soylu ve arkadaşlarının araştırmasında mağdur çocukların %67.1‟inde ruhsal bozukluk saptanmış olup TSSB ve MDB (Mevsimsel Duygudurum Bozukluğu) en sık konulan tanılar olmuştur. Buna göre, fiziksel temas ve penetrasyonun bulunması ile istismarcının aileden biri olması durumuyla mağdurda olay sonrası gözlemlenen ruhsal bozukluklar arasında olumlu ilişki saptanmıştır.[303]

Akbaş ve arkadaşları tarafından tamamı temas içeren cinsel istismara maruz kalmış ve çoğu akrabası veya tanıdık biri tarafından istismar edilmiş 72 çocuk üzerinde yapılan çalışmada, mağdurların %88'i psikiyatrik tanı almış olup kız çocuklarında tanı ve tanı alma oranı erkek çocuklara göre daha fazladır. Kız çocukları daha çok sayıda depresif bozukluk ve PTSB (Travma Sonrası Stres Bozukluğu) tanıları almış iken genel olarak penetrasyon (vajinal veya anal ırza tasaddi) içeren istismara uğrayan çocukların daha yüksek oranda tanı aldığı ifade edilmiştir.[304]

Uzun bir süre boyunca nadir görülen, hatta istismarın pek olası olmayan bir şekli olarak görülen çocuğun cinsel istismarı, artık yaygın şekilde kabul görmektedir.[305]

Çocukla ilgilenen kişinin inanması, bakımı ve desteği sayesinde pek çok cinsel istismar vakası gün yüzüne çıkmakta iken iç karartıcı şekilde çok sayıda çocuk da herhangi bir aile üyesinin desteği olmaksızın cinsel istismar durumuyla tek başına baş etmek zorunda kalmaktadır.[306]

Çocukluğunda cinsel yönden istismar edilmiş kişiler, mental hastalıklarla karşı karşıya kalma ve ebeveyn güçlüğü (sorunlu ebeveynlik yaşama) riski altındadır.[307] Bu kişilerin sağlıklı olmadıkları ebeveynlik sürecinde yetişecek çocukların da ilerde bazı

[303]a.g.m., s. 296
[304]Seher Akbaş, Turla, Ahmet, Karabekiroğlu, Koray, Şenses, Ahmet, Karakurt, Melih Nuri, Taşdemir, Gökçe Nur ve Böke, Ömer. "Adli Makamlarca Çocuk Psikiyatrisi Polikliniğine Gönderilen Cinsel İstismara Uğramış Çocukların, İstismar Şekilleri, Ruhsal ve Fiziksel Muayene Özellikleri", *Adli Bilimler Dergisi, Mart 2009, Cilt:8, Sayı:1, s.24 vd.*
[305]D. Howe, 2005, s.214
[306]D. Howe, 2005, s.214
[307]a.g.e., s.214

problemler yaşayacağı öngörülebilir olduğundan, sorunlu gidişata dur denilmesi ve zincirin bir yerde kırılması gerektiği açıktır.

2.2.2.10 Cinsel İstismar Mağdurunun Tedavisi

Cinsel istismara maruz kalmış çocuklarda büyük bir ruhsal travma yaşanmış olacağından, bu hasarın kalıcı etki bırakmaması için çocuğun iyileştirilmesi önem arz eder ve bu süreçte çocuğun, çok sayıda farklı kişilerce muayene edilmesi ve sorgulanması onun ruhsal açıdan yaralanmalarının derinleşmesi ve kalıcı olması sonucunu doğurabilir.[308]

Geleceğimiz olan çocuklarımızın, sağlıklı bir geçmişe sahip şekilde yetiştirilmeleri, toplumumuzun sağlıklı geleceğinin teminatı olacağından, bilinçli aile, hassas sosyal çevre ve tamamlayıcı kanuni düzenlemeler ile konuya hassasiyet gösteren devlet kurumları, disiplinler arası ahenk içinde çalışmalıdır.[309]

Cinsel istismarcılardan yalnızca nefret etmek, istismarın sona ermesini sağlamayacağından, çocuk ve gençleri istismara uğramaktan korumanın en etkin yolu, kendilerini, ailelerini ve tüm toplumu bilgilendirmekten geçer.[310] Eğitim her şeyin başıdır ve her konuda olduğu gibi cinsellik ve cinsel istismar konularında da toplumun topyekûn eğitilmesi gerekir.

[308]O. Polat, 2015, s.67-68
[309]C. Topdemir, 2016, s.15
[310]S. Topçu, 2009, s.343

Toplum tarafından etiketlenme, yargılama sürecinin çok uzun süreceği veya sonuçsuz kalacağı endişesiyle pek çok kez cinsel istismar vakaları gizli kalmakta ve aileler yasal mercilere başvurmaktan kaçınmaktadır.[311]

Kişi tarafından saklanan, bastırılan, inkâr edilen cinsel istismar anıları, Topçu tarafından içten içe faaliyette bulunan bir volkana benzetilmiş ve bu anıların kişinin bedensel, ruhsal ve sosyal gelişimini olumsuz etkilemeye devam ettiği ifade edilmiştir. Bu sebeple de cinsel istismar deneyimlerinin, hayatın her döneminde gün yüzüne çıkarılması ve olayın olumsuz etkilerinden kurtulabilmesi için kişiye yardım edilmesi gerekir.[312]

Cinsel istismar mağduru çocuğun bulunduğu emniyetsiz ortamdan derhal uzaklaştırılması, olay sonrasında konu hakkında deneyimli bir ruh sağlığı çalışanı (Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı, Psikolog, Sosyal Hizmet Uzmanı Çocuk Gelişim Uzmanı) tarafından dinlenilmesi, bu görüşmenin çocukla yalnız gerçekleştirilmesi ve yargılayıcı olmaktan kaçınılması gerekmektedir.[313] Bilhassa aile içi istismar vakalarında, doktor ile mağdur çocuk arasındaki ilişki, çocuğun kurduğu ilk sağlıklı ilişki olabilir.[314]

Cinsel istismar mağdurlarının olay sonrasında psikiyatr uzmanlarca izlenme ve tedavisi, bu olguların ruh sağlığının iyileştirilmesinde büyük önem arz eder.[315] Cinsel istismara maruz kalmış bir çocuğun tedavisinde en temel prensip olabildiğince hızlı hareket edip çocuğun ikincil bir sarsıntı yaşamasına müsaade etmeyecek bir ekip çalışması sunabilmektir.[316]

[311]G. Bozkurt, C. Yorulmaz, D. Sönmez Düzkaya, 2014, s.70
[312]S.Topçu, 2009, s.331
[313]B. Urazel, S.T. Fidan, T. Gündüz, M. Şenlikli ve B. Özçivit Asfuroğlu, 2017, s.20
[314]Y. Taner ve B. Gökler, 2005, s. 85
[315]H. Ayraler Taner, F.H. Çetin, Y. Işık, E. İşeri, 2015, s.297
[316]O. Polat, 2019b, s.407

Cinsel istismarın tedavisinde izlenecek ilk temel ilke öncelikle çocuğa veya istismar kurbanına inanmaktır zira çocuk tedavi süresince kendisine inanıldığını, güvenlik içinde olduğunu ve yardım için kendisini dinleyen ve anlayan, güvenilir birisinin bulunduğunu bilmelidir.[317] Yapılan araştırmalarda, çocukların yaşadıkları olayla ilgili büyük oranda gerçekleri anlattıkları görülmüştür.[318]

Çocuk cinsel istismarı, çok ciddi bir tabunun kırılması anlamına geldiği için (fücur ve homoseksüel çocuk cinsel istismarında iki tabu kırılır) mağdur ve özellikle mağdurun çevresi, öfke, korku, suçluluk, histeri gibi kuvvetli duygusal tepkiler gösterebilir.[319] Cinsel istismar mağdurlarına, özellikle olayın yeni olduğu dönemde destek çok önemli olduğundan, yoğun kişisel terapiye ilaveten, gerekli görülmesi hâlinde grup ve aile terapisi de uygulanmaktadır.[320]

Polat tarafından, istismara uğramış bir çocuğun kendini ifade etmesine yönelik olarak oluşturulan teknikler: Çocuğun aile fertlerini çizdiği resimler (Bunlar vasıtasıyla aile fertlerinin birbiriyle olan ilişkileri anlaşılabilir.), oyuncak bebekler (Bunlarla çocuğun, anne baba figürlerine bakış açısı öğrenilebilir.), iç içe masallar (Bunlar çocuğun, hayal gücünü kullanarak uydurduğu öyküler olup çocuğun, yaşadığı olayı ifade etmesine yardımcı olur.) örnek verilmiştir.[321]

Veltkamp'a göre,

1) Kızgınlık masal (Anne babanın öfkelerini gösterme biçimi hakkında bilgi verir. Bir bataklıkta yaşayan anne, baba, çocuk kurbağa ailesinde bir gün baba kurbağa eve sinirli gelmesi başlangıcıyla, babanın ve annenin ne yaptıkları çocuğa sorulur.)

[317]S.Topçu,, 2009, s.332
[318]O. Polat, 2019b, s.17
[319]B. Kutchinsky, 1999, s.170
[320]Y. Taner ve B. Gökler, 2005, s. 85
[321]O. Polat,2019b, s.407

2) Endişe masal (Yavru köpeğin geceleri neden uyuyamadığı çocuğa sorulur.)

3) Ensest masal (Baba kedinin yavrularını severken ne yaptığı çocuğa sorulur.)

4) Disiplin masal (Anne kedinin çocuklarını nasıl terbiye ettiği çocuğa sorulur.) gibi bir hafta aralıkla gerçekleştirilen iki aynı masal deneyinde, eğer çocuk aynı temayı işlemişse, bu çocukta benlik altında psikopatolji durumu ipuçları teşkil edebilir.[322]

Çocuğun başına gelen şeyleri anlatmasında kullanılan bir terapi yöntemi olan oyun tedavisi ise, Oyun Tedavisi Derneği Yönetim Kurulu (The Board of Directors of Association for Play Therapy) (1997) tarafından şöyle tanımlamaktadır: *"Oyun tedavisi, kişiler arası ilişki kurabilmek için teorik modelin sistemik kullanımıdır, bu sayede eğitilmiş oyun terapistleri, oyunun iyileştirici gücünü, olgunun psikolojik sorunlarını engellemek ve çözebilmek, uygun olan büyüme ve gelişme elde edebilmek için kullanırlar."*[323]

Oyun tedavisine özgü teknikler olarak ise;

-İnsan resmi çizimi (çocuğun kendi bedenini çizmesi veya herhangi bir insan resmi çizmesinin istenilmesi),

-Hareketli (kinetik) aile resmi çizimi (Çocuğun ailesini, bir eylem yaparken çizmesinin istenilmesi),

[322]Lane J. Veltkamp, "Use of fables in clinical assesment of contested child sexual abuse" *Child Psiychiatry &Hum. Develop.*, 1989, 16 (4), 126-132'den aktaran O. Polat, 2019b, s.408
[323]O. Polat, 2019b, s.425-440

-Serbest resim çizimi (Çocuğa canı ne istiyor, aklından ne geçiyorsa çizmesinin istenilmesi)

-Kum terapisi (Çocuğa pek çok oyuncak içerisinden istediklerini seçme ve onları kum havuzuna yerleştirmesinin istenilmesi ile seçilen oyuncaklar ve bunların kum havuzundaki konumlarından çocuğun psikolojik durumunun tahlil edilmesi),

-Kuklalar (Çocuk elindeki kukla ile oynarken kendini güvende ve kimliksiz gibi düşünür, bu nedenle de gizli düşünce ve duygularını açıklamaya yatkın olur.)

-Bebek evleri,

-Mahkeme salonu maketleri şeklinde sıralanabilir.[324]

Cinsel istismar mağduru kişilerin, sevmek ile aşağılanmak, yakınlık ile ihanete uğramak arasında kurdukları bağlantılar veya mağdurlardan bazılarının cinsellik ve istismar edici ilişkileri sevmenin ve sevilmenin bir yolu olarak görmesi, durumun kişilere en zarar verici yönlerinden birini oluşturur.[325] Hayatta en güçlü duygunun sevgi olduğu düşünüldüğünde, sevgiye ilişkin bakış açısı hasar görmüş ve sevgiyle ihaneti-istismarı eş değer görmeye başlamış bir çocuğun, bu bozulmuş algılarının tamir edilmesi gerekir.

İstismar olayının öğrenilmesinin ardından, çocuğa sadece meraka dayalı sorular yöneltilmesi ve suçlayıcı ifadeler kullanılması, çocuğun çarpıtılmış inanç ve buna bağlı olarak gelişen olumsuz duygularını daha da arttırır.[326]

[324]O. Polat, 2019b, s.432-440
[325]A. Zara-Page, 2004, s.16
[326]a.g.m., s.17

Mağdurun çocukluk cinsel istismar travmasına bağlı olarak gelişmiş olan olumsuz inançlarının değiştirilip bunların gerçekçi biçimde şekillendirilmesi, tedavinin en önemli amacını oluştururken, iyileşmenin başlangıcını ise cinsel istismar yaşantısı hakkında yapılan detaylı değerlendirme oluşturur.[327]

Çocukla çalışmanın ilk meselesi, çocuğun güvende olabileceği ve güven duyabileceği bir ortam oluşturmaktır zira istismar mağduru çocuğun başkalarıyla olan ilişkiler hep hayal kırıklığı ve çatışma içeriklidir.[328] Mağdurun cinsel istismar yaşantısı üzerinde çalışmaya psikilojik olarak hazır olması, anlattıklarına inanılması, suçlamadan dinlenilmesi, saygı duyulması temel çalışma ilkeleridir.[329]

Mağdurların istismara bağlı çarpıtılmış inançlarını değiştirmelerine, hislerini ifade edebilmelerine, stresle başa çıkma yetilerini geliştirmelerine destek olan ve ilişkilerinde güvenli davranmaları için cesaretlendiren bir tedavi planı, kişilerin travmatik geçmişlerine esir olmadan yaşamalarına imkân tanıyacaktır.[330]

Howe'a göre, diyalog bir terapidir, kişiyi kendi ve diğerleri hakkında düşünmeye teşvik eder. Bu anlamda diyalog içeren destekleyici ve tedavi edici yardım, insanların iç dünyalarına girmeye izin verecektir.[331] Bağlanma temelli tedaviler ile çocuk ve ebeveynlere yönelik psikoterapi metoduyla, olumlu sonuçlar elde edilebilir zira bu metotta, ebeveynlerin empati, zihinsellik ve düşünme kapasitesi geliştirilebilir[332]

Kötü muameleye maruz kalmış çocuklar, başkalarının taleplerini reddederek güvende kalabilecekleri inancına sahip olduklarından ve doğrudan akıldan zihne

[327]a.g.m.,, s.17-18
[328]O. Polat, 2019b, s.427
[329]A. Zara-Page, 2004, s.21
[330]a.g.m.,, s.21
[331]D. Howe, 2005, s.218
[332]a.g.e., s.218

iletişimden korktuklarından terapistin bu süreçte çok dikkatli olması, nazikçe ilerlemesi ve mağdurun çekindiği noktada geri adım atması gerekecektir.[333]

Cinsel istismar mağdurları sürekli ve yoğun olarak suçluluk ve utanç hissederler, bu hisse değersiz olma inancı da eşlik eder ve tüm bunlar, yaşadıkları acıların bir göstergesi olarak bedenlerine yönelik şiddeti başlatır.[334]

Cinsel istismarın engellenmesi ve istismar sonrası mağdurların psikiyatrik incelenmesi, tedavileri toplumun ruh sağlığı bakımından önem arz etmekte olup bilhassa istismar sonrası ruhsal patoloji ile olan bağlantının belinlenmesinin, bu vakaların değerlendirme ve takibinde uzmanlara yol gösterici olacaktır.[335]

Polat'a göre, cinsel istismar vakalarında, mağdur çocuğun tedavisi meselesi, her olgu için farklı yaklaşımların düşünülmesi gerektiği, multidisipliner çalışma ile yürütülecek bir süreçtir. Buna göre, sürecin yasal boyutunun elverdiği ölçüde, yürütülecek tedavi sürecine, mağdur çocukla birlikte yaşayan diğer çocuklar ve aile bireyleri de dâhil edilmelidir.

Cinsel istismar vakalarında uygulanabilecek tedavi yöntemleri ise[336] şunlardır:

1) Destekleyici ve Gözetici Hizmetler (Müdahalenin ilk aşamasında, deorganize ailede, ebeveynle olan bağın kuvvetlendirilmesinde uygulanır. Aileye yeni ev, iş, yasal sorunlarla mücadele gibi konularda destek olunmasını içerir.)

[333]a.g.e., s.218
[334]A. Zara-Page, 2004, s.16
[335]H. Ayraler Taner, F.H. Çetin, Y. Işık, E. İşeri, 2015, s.297
[336]Giaretto,H; A Comprehensive Child Abuse Treatment Program. In: Sexuallıy Abused Children and Their Families, 1981,ed P.B. Mrazek & C.H. Kempe, New York; Pergamon Press'den aktaran O. Polat, O. 2019b, s.414

2) Ebeveynlere yönelik psikoterapi.

3) Profesyonel olmayan terapistin ebeveyn danışmanlığı (Bir başka ebeveynin aileye gönüllü danışmanlık yapması)

4) Evlilik-eş danışmanlığı,

5) Grup terapisi,

6) Acil danışma hatlarının kullanılması,

7) Acil durumlarda 7/24 hizmet veren krize müdahale ekipleri,

8) Ebeveynlere anne baba olma eğitimi,

9) Çocuklar için tedavi hizmetleri (bireysel psikoterapi, oyun terapisi ve grup terapisi.)

10) Aile yönelimli tedavi hizmetleri (Aile bir bütün olarak görülür ve takip edilir.) İki türü vardır. 1-Bakımevinde Tedavi (Aile, belli günlerde bakımevinde kalır ve burada çocuk bakımıyla ilgili hususları birinci elden öğrenir.) 2- Aile Terapisi.

Görüldüğü üzere, cinsel istismar mağduru çocuğun ruhsal durumunun keşfi ve onun iyileştirilmesi için tıbbi/psikolojik literatürde pek çok metot bulunmaktadır ve bunlar genellikle çocuğun algı düzeyine hitap eden, oyun ve masallarla iç içe sunulan destek ve tedavi programlarıdır.

Ruhsal açıdan zarar görmüş çocuğun tedavisinin, en az can acıtıcı şekilde ve olabildiğince şefkatle yürütülmesi, uzmanların hassasiyetle yaklaştığı bir konudur.

Buna göre toplum bireylerinin de mağdurlara yaklaşımı asla meraka dayalı direkt ve incitici bir tutum değil, dolaylı, nazik ve empatiye dayalı, destekleyici bir nitelikte olmalıdır.

2.2.2.11 Önleme

Pek çok insan, geçmişte yaşadığı cinsel istismar durumu ile bugünkü sorunları arasındaki bağlantıyı görmekte güçlük çeker, hatta bazıları diğer istismar mağdurlarına göre kendi durumlarının o kadar da kötü olmadığı ve bu olumsuz tecrübenin kendilerini etkilemediği yönünde (hayata devam etmelerini besleyen) bir inanca sahiptirler.[337]

Eksik ebeveyn denetimi cinsel istismar ihtimalini arttıran bir etken iken ailenin sosyal izolasyonu da aile içi cinsel istismar riskini arttırır.[338] Buna göre toplumdaki ebeveynlerin, ebeveynlik niteliklerinin arttırılması, ailelerin sağlıklı, sosyal ve normal yaşantılarının sağlanması, cinsel istismar riskini azaltabilir.

Nirun, ailenin toplumun en önemli sosyal grubu, ruhsal bir bütün ve ahlaki eğitim ve ilköğretim merkezi olduğunu belirtmiş, çocuğun sosyal davranışların ilk şekli ile şahsiyetini ailesinde kazanacağı, ailenin toplumun sıhhati için çok önemli olduğu ve kendi hâline terk olunmaması gerektiğini vurgulamıştır.[339] Ayrıca Nirun, Türkiye'nin farklı bölgelerinden 2800 çocuk üzerinde yaptığı çalışmada, suça

[337]A. Zara-Page, 2004, s.16
[338]D. Finkelhor, 2008, s.58
[339]N. Nirun, 1968, s.159-160

sürüklenen çocukların, sağlıklı aile yuvası ortamından mahrum bulunduğunun da altını çizmiştir.[340]

Ebeveyni ile yakın ilişkisi bulunmayan, mutsuz, duygusal açlık çeken çocuk; bir istismarcı için daha savunmasız ve dikkat çekici hâle gelir; ayrıca bu durumda istismar mağduru olan çocuk, konuyu ailesiyle paylaşmaktan çekinir çünkü kendisinin desteklenmeyeceğine inanır.[341] Buna göre ailelerde çocuk ile ebeveyn arasındaki ilişkinin de sıcak, sevgi dolu, samimi tutulması gerekir. Zira çocukların ergenlik sürecinde ebeveynleri kuracakları sağlıklı iletişimin temeli, 0-6 yaş arasındaki dönemde ebeveynlerinden gördükleri sevgi ve ilgi ile atılacaktır.[342]

Cinsel suç işlemiş birisi ile görüşen veya bu kişiyle birlikte yaşayan çocukların istismara uğrama riski bulunduğundan, öncelikle tehlike altındaki bu çocuklar korunmalıdır.[343]

Zekâ geriliği bulunan çocukların cinsel istismar konusunda önemli bir risk grubunu oluşturduğundan bu çocuklara cinsel eğitim ile kendilerini koruma konusunda özel bir eğitim verilmesi gerekmektedir.[344]

Cinsel istismarcılar, çocukların kendilerini şikâyet edeceğini ve kolluk güçlerinin ve toplumun çocuğun yanında olduğunu bilmelidir zira çocukların durumu birilerine anlatacaklarını bilmek, istismarcının cesaretini kırıp onu caydırabilir.[345]

Cinsel istismardan korunmanın en iyi yolu, çocuk ve gençlere sağlık, cinsellik ve güvenlikleri ile ilgili bilgi ve beceriler kazandÇocuk I. ve ayrıca kötü muameleye

[340]a.g.e., s.160
[341]David Finkelhor, Araji, Sharon, Baron, Larriy, Browne, Angela, Doyle Potters, Stefanie ve Wyatt, Jane Elizabeth, *A Sourcebook On Child Sexual Abuse*. London: Sage Publications, 1986, s.74-75
[342]Seda Bayraktar, *İnsanlığın Kanayan Yarası Çocuk İstismarı ve İhmali*, Nobel Tıp, İSTANBUL, 2015, s.70
[343]S. Topçu, 2009, s.341
[344]H. Ayraler Taner, F.H. Çetin, Y. Işık, E. İşeri, 2015, s.297
[345]S. Topçu,2009, s.241

ve istismara maruz kaldıkları takdirde kendilerini anlayacağına ve koruyacağına inandıkları toplumsal bir ortam inşa etmektir.[346]

Yapılan araştırmalar, çocuklara sarkıntılık edenlerin, cinsel anlamda kısıtlanmış ve istismar edici koşullarda yetişmiş kişiler olduğunu gösterdiğinden ve cinsel istismarı önlemenin en etkin yolunun, çocukları istismar etmek isteyen insanların sayısını azaltmak olduğundan, toplumdaki çocukların büyüme ve yaşama koşullarının iyileştirilmesi, tehlike arz edecek insan sayısını azaltmak suretiyle cinsel istismarla mücadelenin en etkin ayağını oluşturacaktır.[347]

Cinsel istismar kurbanlarının suçlanıp damgalandığı bir toplum sadece cinsel istismarcı sapıklara hizmet edip yeni kurbanlar üreteceğinden, toplumda cinsel istismarın önlenmesi için cinsel istismar kurbanlarına ön yargı ile değil anlayışla yaklaşılması gerekir.[348]Gerçekten de cinsel istismar vakalarında faili değil mağduru kınayan bir yaklaşım sergilenmesi hâlinde, zaten psikolojik olarak kendini "suçlu, utanmış, kirlenmiş" hisseden çocuk, olayın kendi kabahatinden meydana geldiği inancını zihninde kuvvetlendirebilir ve bu algı, hayat boyu "değersizlik, yetersizlik ve mutsuzluk" gibi şekillerde tezahür edip maddi ve manevi açıdan sağlıklı bir yaşam sürmesine engel olabilir. Bu nedenle toplum bireylerinin, meseleye büyük hassasiyetle yaklaşması çok önemlidir.

[346]a.g.e., s. 344
[347]B. Kutchinsky, 1999, s.171
[348]S. Topçu, 2009, s.344-345

2.2.2.12 Önleme Programları

2.2.2.12.1 Genel Bakış

Cinsel istismarla ilgili çalışmalar, daha çok çocukların cinsel istismardan nasıl korunacakları meselesi üzerinde yoğunlaşmış ve bunun sonucu olarak dünyanın gelişmiş ülkelerinde 1970'lerde görülmeyen bazı önleme ve koruma programları, 1980'ler itibariyle görülmeye başlanmıştır.[349]

Çocuklara yönelik önleme programlarının içeriğinde, çocuklara cinsel eğitim verilmesi gibi konular yer alır ve bu programlarının en olumlu etkisi, eğitim almış olan çocukların istismara uğradıkları durumlarda bunu ihbar etme cesareti gösterebilmeleridir.[350]

Çocuklara yönelik önleme programlarıyla ilgili yapılan araştırmaları yorumlayan Topçu'ya göre, eğer çocuklar bir yetişkinin normal olmayan cinsel yaklaşımları hakkında bilgilendirilmiş olsalardı ve kendilerine cinsel amaçlarla yaklaşan bir kimseye karşı koymaya ve onu şikâyet etmeye hakları olduğunu bilselerdi, çocukların büyük bir bölümünün cinsel istismara uğramamaları ve aynı zamanda yeni mağduriyetlerin önlenmesi de sağlanabilirdi.[351]

Ebeveynlere yönelik olarak önleme programları, çocuklara koruyucu eğitimin anne ve babalar tarafından verilmesi anlayışına dayanır ki bu şekilde çocukların güvenilir bir kaynaktan sürekli bilgi edinme imkânına sahip olmaları sağlanır.[352]

Çocuklara hizmet götüren mesleklerde çalışan kimseleri (öğretmen, hekim, psikolog ve sosyal hizmet uzmanları ile emniyet görevlilerini) içerir önleme

[349]S. Topçu, 2009, s.338
[350]a.g.e., s.344
[351]a.g.e., s. 344
[352]a.g.e.,.341

programları ile bu kişilerin bilgi ve bilinçlendirilmeleri sağlanarak, istismarın erken tespiti, sonlandırılması ve tespit edilen istismarın çocuk üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması şeklinde olumlu neticeler elde edilebilir.[353]

Polat'a göre ebeveynlerin çocuklarına, öncelikle güvenliklerini sağlamaya hakları olduğunu, sonrasında ise bedenlerini korumayı, hayır demeyi, yardım istemeyi, onlara inandığını, sır saklamamayı, dokunulmayı reddetmeyi, yabancılarla konuşmamayı öğretmesi gerekir.[354]

Aktepe'ye göre, çocuk ve ergenlerin istismardan korunması için bu konuda eğitim almaları, bedenlerini tanımaları, özel bölgelerini öğrenmeleri, bedenine dokundurtmama hakkı olduğunu bilmeleri, iyi ve kötü dokunuşu ayırt edebilmeleri, rahatsız edici bir davranışla karşılaştığında bunu güvendiği bir erişkinle paylaşabileceği konuları, verilecek eğitimde ele alınmalıdır.[355]

Kutchinsky'ye göre, küçük çocuğu olan ailelerin yaşam koşullarının iyileştirilmesiyle, toplumdaki cinsel istismarcı sayısı ve vakalar azaltılabilir; ayrıca çocuklara verilecek cinsel eğitim yoluyla tehlikeli olabilecek durumların farkına varmaları öğretilerek sarkıntılık edenlerden mümkün olduğunca kaçınmaları ve bu kişileri reddetmeleri sağlanabilir. Cinsel eğitim almış çocuk, yaşadığı bir olay karşısında aşırı paniğe kapılmayacağından, yaşadığı olayı bir yetişkine anlatabilecektir.[356]

Aktepe, ebeveynlerin ve çocukla iletişim halinde olan diğer kişilerin de (öğretmenler gibi) istismar konularında bilgi sahibi olması gerektiğini; erişkinlerin de çocuklarının beyanlarına inanmak ve bunlara uygun tepkiler vermek hususunda

[353]a.g.e., s. 342
[354]O. Polat, 2019a, s.158
[355]E. Aktepe, 2009, s.114
[356]B. Kutchinsky, 1999, s.172

iletişim becerilerinin geliştirilmesi hususunda eğitim almaları gerektiğini savunmaktadır.[357]

Cinsel istismarı ortadan kaldırmanın en etkili yolu oluşmasının önüne geçmek olduğundan buna yönelik programlar geliştirilmektedir.[358]

Horozgil'e göre cinsel istismar suçunun önleme boyutunda yapılması gereken ilk çalışma ailelerin bilinçlendirilmesi olmalıdır. [359]

Karakartal'a göre, çocuğun cinsel istismarı, psikolojik, hukuki ve sosyal bir sorun olmanın yanı sıra her yaşta çocuk, ailesi ve onların çevresi için travmatik olan bir olgu olduğundan, cinsel istismarın önlenmesinde çocukların, kendi güvenliklerini sağlayabilmeleri için okul temelli cinsel istismarı önleme çalışmalarının planlanıp bunların etkililiklerinin değerlendirilmesine ihtiyaç duyulmakta, bunun için çocuk başta olmak üzere aile ve öğretmenlerin eğitim almasına dikkat çekilmektedir.[360]

Çocukların cinsel eğitim almalarının konuyla ilgili önemi vurgulanmakta, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin yetiştirilme sürecinde cinsel eğitim konusunun ders programları içine yerleştirilmesi gerektiği, cinsel rollerin toplum tarafından belirlendiği düşünüldüğünde cinsel International Journal of Humanities and Education 151 eğitim içerisine toplumun tüm kesimleri de alınmalı bu noktada da medyaya büyük görevler düştüğü, medyanın konu hakkında bilinçlendirilmesi ve devlet tarafından hazırlanan programlara destek olması sağlanması gerektiği savunulmaktadır.[361]

[357]E. Aktepe, 2009, s.114
[358]Y. Taner ve B. Gökler, 2005, s. 85
[359]D. Horozgil, 2011, s.142.
[360]Demet Karakartal, "Çocuk Cinsel İstismarının Önlenmesinde Cinsel Eğitimin Önemi", *Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi,* C:6, S:13, 2020, s.149-150
[361]D. Karakartal, 2020, *s.*150,151

ABD'de cinsel istismarı önleme çalışmalarının, okul programlarına, kitaplara, broşürlere, filmlere, TV programlarına, tiyatrolara ve üniversitelerde verilen derslere yayılmış bir hareket niteliğinde olması[362] karşısında ülkemizde konunun, bu denli yaygın bir hareket oluşturmadığını üzülerek kabul etmekteyiz. Bahsi geçen hareket ile ABD'de çocukları istismar konusunda bilgilendirmek ve onların karşılaştıkları birçok kötü durumla baş edebilmelerini sağlamak için onlara bilişsel yetenekler ve sosyal beceriler kazandırılması hedeflenmiştir.[363]

Akbaş ve arkadaşları tarafından yapılan bir istatistiksel araştırmada cinsel istismara uğramış çocukların aileleri de incelenmiş; annelerinin %20.8'inin herhangi bir eğitim kurumuna gitmediği, %70,8'inin ilköğretim mezunu olduğu, %5.6'sının ortaöğretim düzeyinde olduğu; babalarının ise %9.7'sinin herhangi bir eğitim almadığı, %70.8'inin ilköğretim mezunu olduğu, %11.1'inin ortaöğretim mezunu, %1.4'ünün ise üniversite mezunu olduğu görülmüştür. [364]

Aynı araştırmada,

-Cinsel istismara uğramış çocukların ailelerinin sosyoekonomik durumları incelendiğinde, %65.3'ünün düşük , %34,7'sinin ise orta gelir seviyesinde olduğu,

-İstismarcının çocuğa yakınlığı incelendiğinde ise istismarcının %22.6 oranında akraba (%15.3 birlikte yaşanılan akrabalar, %6.9 diğer akrabalar), %66.7 tanıdık bir kişi, %11.1 oranında ise bir yabancı olduğu,

[362]S. Topçu, 2009, s.339
[363]S. Topçu, 2009, s.341
[364]S. Akbaş, A. Turla, K. Karabekiroğlu, A. Şenses, M. N. Karakurt, G. N. Taşdemir, Ömer Böke, 2009, s.27

-Cinsel istismarın ortaya çıkarılmasında, çocuğun kendisinin söylemesi %41.7, başkasının tanık olması %29.2, başkasının şüphelenmesi %15.3, çocuğun kaçırılması (polis aracılığıyla bulunması) %13.9 olduğu tespit edilmiştir.[365]

2.2.2.12.2 Önleme Programlarının İçeriği

Alabay'a göre, cinsel istismarın önlenmesi amacıyla yapılabilecek en etkin çalışma, çocuğa ve anne-babalara yönelik, cinsel istismarın gerçekleşmesini engelleyecek ön becerileri içeren erken müdahale programlarının geliştirilip uygulanmasıdır.[366]

Alabay'ın Chasan-Taber ve Tabachnick'den (1999) aktardığı şekilde,

> *Birçok farklı ülkede geliştirilmiş ve uygulanmakta olan cinsel istismarı önleme erken müdahale programlarının ortak hedefleri:*
>
> *• "Özel Bölge" kavramını çocuklara tanıtmak ve kendi özel bölgelerinin farkına varmasını sağlamak,*
>
> *• "İyi Dokunuş" ve "Kötü Dokunuş" kavramlarını belirtmek ve bu dokunuşlar arasındaki farkı kavratmak,*
>
> *• Sağlıklı ve doğru cinsel gelişim ve eğitim sunularak vücut bölümlerinin bilimsel isimlerini vermek,*

[365]a.g.m., s.27-28
[366]Erhan Alabay, "Cinsel İstismar ve Cinsel İstismarı Önleme Amaçlı Oluşturulmuş Erken Müdahale Program Örnekleri", *ASEAD*, Cilt:7, Sayı:12, 2020, s.32-43

• Kimin vücudumuza dokunup dokunamayacağına karar verme mekanizmasını geliştirmek,

• Tanıdığı veya tanımadığı birisinin kendi iradesi dışında vücuduna dokunması sonucunda "hayır" diyebilme, o ortamdan uzaklaşma ve güvenebileceği bir kişiye bu durumu anlatabilme becerisini kazandÇocuk I. ve sır saklamaması gerektiğini öğretmek,

• Uğradığı cinsel istismar durumundan dolayı çocuğun kendini suçlu görmemesini sağlamak,

• Yaşadığı herhangi bir durumda güvenebileceği bir kişi belirlemek ve yaşadığı durumu korkmadan anlatabilme becerilerini geliştirmek, şeklindedir.[367]

Alabay, aynı çalışmasında konuyla ilgili olarak cinsel istismarı önleme üzerine geliştirilecek programlarda yalnızca çocukların değil anne baba ve öğretmenlerin de program kapsamına alınması, onlara da eğitim, atölye ve oturumlar düzenlenmesi gerektiğini, geliştirilecek programların daha geniş aralıkta çocukları kapsama alır şekilde düzenlenmesi gerektiği, ülkemizde cinsel istismar hakkında risk faktör çalışmaları yapılıp geliştirilecek erken müdahale programlarının bu, risk bölgelerinde uygulanması gerektiği yönünde önerilerde bulunmaktadır.[368]

Altundağ'a göre çocuğun, ebeveyni tarafından gereğinden fazla kontrol edilmesi, ebeveyni tarafından çocuğa sürekli engellemelerde bulunulması, aşırı kontrol durumunun çocuğun bağımsızlaşmasını önlemesi, bu durumun özellikle ilk üç yılda kazanılacak giyinme, soyunma, yemek yeme gibi temel becerilerin kazanımlarını engelleyebileceğinden çocuk yetiştirmede en olumlu davranış, çocuğun temel ihtiyaçlarının en uygun şekilde karşılanması olup bu da sevgi ve disiplinin dengeli vaziyette bulundurulduğu aile ortamında gerçekleşebileceğinden, hislerini ifade edebilen, istemediği davranışlara hayır diyebilen, eleştirel bakabilen çocuk yetiştirme

[367]Lisa Chasan-Taber, ve Joan Tabachnick, J. (1999). "Evaluation of a child sexual abuse prevention program" Journal of Research and Treatment. 11(4), 279-292'den aktaran E. Alabay, 2020, s. 35
[368]E. Alabay, 2020, s.41

tutumlarımızı geliştirmemiz gerekmektedir zira, her ne kadar çocuk yetiştirme tutumumuz kesin bir istismar nedenir veya değildir denilemese de çocuğun yetişme tutumu, kişiliğini, davranışlarını, olaylara vereceği tepkileri şekillendiren bir etkendir.[369]

Altundağ'a göre, Çocukların cinsel istismara dair farkındalıklarının artırılması için yapılabilecekler;

1-Aile güvenlik parolası öğretimi ve kullanımı: Literatürde yer almayan bu uygulamayla aileler, çocuklarıyla beraber belirleyecekleri bir güvenlik parolası kullanabilirler.

2-Sevgi göstergesi öpme ve öpme bölgeleri: Çocuklarımızın cinsel istismara maruz kalmaması için onlara eğitim vermeli, onların algısında bazı davranışları normalleştirmemek adına uygun olmayan davranışları (çocuğu dudaktan öpmek gibi) uygulamamalıyız. Artan istismar durumlarını önleyebilmek için çocuklarımıza eğitim vermeliyiz.

3-Çocukların bedeni çocuklara özeldir: Çocuğun bedeninin kendisine ait ve özel olduğu anlatılmalı, kamunun (toplumun) onun bedeni üzerinde hakkı bulunmadığı ifade edilmelidir.

4-Sınırlar, yabancılar ve tepkiler: Çocuklarımızı, toplumda daha çok kabul gören itaatkâr çocuk şeklinde değil, bedenini tanıyan ve hayır deme becerisine sahip olan bireyler olarak yetiştirmemiz önemlidir. Aksi halde

[369] Sebahat, Altundağ, "Cinsel İstismarı Önlemede Farklı Bir Yaklaşım: Çocuk Farkındalığı, Vücuduma Dokunma!", *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi,* Cilt:9, Sayı:1, 2020,s.13-14

istismar edilen çocuğun bu davranış karşısında dur, hayır demesi de mümkün olmayabilecektir.

5-Güvenli kişiler ve yardım isteme: Çocuğa, güvenip yardım isteyebileceği kişilerin kimler olduğu bildirilmelidir zira çocuk ebeveyni ile birlikte olmadığı zamanda bu kişilere başvurması ciddi problemleri önleyecektir.

6-Eğitim: Cinsel istismarın önlenmesinde etkili ve faydalı eğitim programlarında ebeveynlerin bilinçlendirilmesi, uzmanlarla işbirliği yapılması önemli olduğu gibi çocuğun, vücut bölgelerini isimleriyle tanıması, yaşadığı olayları tarif edebilmesi ve olası bir istismar olayının tespiti açısından önem arz etmektedir.[370]

Altundağ, cinsel istismar ceza gerektiren ciddi bir suç olsa da hemen her toplumda görülmektedir, istismarın failleri genelde aileye yakın olan, çocuğun iletişim halinde olduğu kişiler olduğundan, çocukla temas hâlindeki meslek gruplarının, istismara karşı çocuğu eğitici nitelikte olmaları gerekmekte, istismar vuku bulmadan önce yapılabilecek bilgilendirme, eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarına öncelik verilmesi gerekmektedir.[371]

Urazel ve arkadaşlarına göre, sık görülen bir halk sağlığı sorunu olan çocuk ve ergenlerin cinsel istismarı konusunda, toplumun her kesiminin bilinçlendirilmesi ve her aşamada önlemlerin alınması, ne tür önlemlere ihtiyaç duyulduğunun tespiti için daha geniş çaplı çalışmalara ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir.[372]

Demircioğlu ve Işık'a göre bireyin kendini koruma becerilerini öğrenmesi, evde ebeveyn ile başlayıp ve okul öncesinden liseye kadar devam etse de tüm anne babalar,

[370]S. Altundağ, 2020, s.13-14
[371]a.g.m., s.14
[372]B. Urazel, S.T. Fidan, T. Gündüz, M. Şenlikli ve B. Özçivit Asfuroğlu, 2017, s.24

çocuklarıyla istismar ve tehlikeleri hakkında konuşmaz. Hâlbuki ebeveynlerin çocuklarına trafik kurallarını, yangın güvenliğini öğretmeleri kadar kişisel güvenliklerini nasıl sağlayacaklarını öğretmeleri de o derecede önemlidir. Bu eksiği gidermek için çocuk ve ebeveynlerin çoğunluğuna erişim imkânı olan okullarda, ebeveyn ve çocuklara yönelik önleme programları uygulanması oldukça önemli olup hâlihazırda uygulanan bu programların çoğu güven kurallarının öğretilmesi, vücut farkındalığı ve aidiyeti, vücudun özel bölgeleri, dokunuşların türlerini ayırt etme ve çocukların, yaşadıkları istismarı kime anlatacakları gibi ortak unsurlara sahiptir.[373]

Demircioğlu/Işık'a göre çocuklar günün çoğunu okulda geçirdiklerinden, okul merkezli programlar çok sayıda çocuğa ulaşabilir ve okullar, genelde çocukların yaşadıkları istismarı anlatabilecekleri güvenilir personeli içerir yerlerdir. Ancak, yaşı veya evde eğitim görmesi sebebiyle okula gitmeyen çocuklar, okul merkezli programlardan yararlanamayabilirler, bunlar için gündüz bakım evleri, kütüphaneler ve toplum merkezleri gibi diğer kuruluşlarda da birtakım çalışmalar yapılabilir.[374]

Demircioğlu/Işık'a göre en verimli sonuca ulaşabilmek için kendini koruma programlarının ebeveyn katılımı, pratik yapma fırsatları, muhtemel istismar durumlarının tanımlanması, çocuğun yaşına uyan cinsel eğitim ve vücut koruma becerileri gibi kavramları içermesi gerekir zira çocuk cinsel istismarının önlenmesinde çocuk refahını sağlamak bireylerin sorumluluğundadır.[375]

Çocuklar için tasarlanan önleme programları çocukları cinsel istismardan korumak için toplumun sarf etmesi gereken ortak çabalardan yalnızca biri olup önleme yükünün toplumun üyeleri ve kurumları ile sosyal yapıları arasında dağıtılması gerekir.[376]

[373]H. Demircioğlu ve E. Işık, 2019, s.37-39
[374]a.g.m., s. 48
[375]a.g.m.,s. 48
[376]a.g.m., s. 48

Ülkemizde önemli bir eğitimsel boşluk olarak yer alan istismarı önleme çalışmalarına yönelik, toplum kültürümüze yönelik programların geliştirilmesi, başta çocuklar olmak üzere, geliştirilen bu programlara anne babaların, eğitim eleman ve personelinin dâhil edilmesi önemli bir gerekliliktir.[377] Çalışmaların kapsamının genişletilmesi için de eğitime, araştırmaya ve sağlık kurumlarıyla sosyal hizmet kurumlarına daha çok kaynak aktarımı gerekmektedir.[378]

Topçu'ya göre, çocuk cinsel istismarında artık günümüz koşullarında internet önemli bir risk teşkil etmektedir. Ebeveynler ile çocukların kendilerinin, bu riskler konusunda bilinçli olması, çocukların internet üzerinden kandırılma, çocuk pornosu vs. tehlikelere maruz kalmalarının önlenmesi için bireysel ve toplumsal düzeyde işbirliği gerekmektedir.[379]

Şimşek ve arkadaşlarına göre, cinsel istismar, buna maruz kalan çocuklarla birlikte bu çocukların ebeveynlerini de olumsuz etkilemekte olup yapılan araştırmada mağdur çocukların ebeveynlerinde, kontrol grubu ebeveynlerine göre daha çok sayı ve şiddette TSSB tespit edilmiştir. Cinsel istismar mağduru çocuklarda gelişen TSSB, çocuğun ruhsal ve cinsel gelişimini olumsuz etkilen bir sağlık sorunu olduğundan gerçekleştirilecek tedavi/terapi programlarına çocuklarla birlikte ebeveynleri de dahil edilmeli, tedavi süreci adli kurumlarla işbirliği içinde yürütülmelidir.[380]

[377]H. Demircioğlu ve E. Işık, 2019, s. 48
[378]Kevin Browne, "Çocuk İstismarını Önceden Kestirme" .içinde Konanç, E, Gürkaynak İ & Egemen A, *Çocuk İstismarı ve İhmali,* Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla, Pelin Matbaa, Ankara, 1999, s.265

[379]S. Topçu, 2009, s.68
[380]Ş. Şimşek, E. Ç. Fettahoğlu ve E. Özatalay, 2011, s. 323

2.2.2.12.3 Ebeveynlere Yönelik Tavsiyeler

Polat'ın, ebeveynlere yönelik olarak, çocukları istismardan korumak için sıraladığı tavsiyeler şu şekilde ifade edilebilir:[381]

-Ebeveyn, çocuğun parmak izini çıkarttırmalı ve buna ilişkin kartı (Çocuğun altı ayda bir yenilenen bir fotoğrafı ve açık tarifi ile birlikte) güvenli bir yerde saklamalıdır.

-Çocuğa telefon numarası ve adresi öğretilmelidir.

-Çocuğa telefon aramasını nasıl yapacağı ve nasıl yardım isteyeceği öğretilmelidir.

-Ebeveyn, her zaman için çocuğunun nerede olduğunu bilmelidir.

-Çocuğun, umumi tuvalete tek başına gitmesine izin verilmemelidir.

-Çocuk arabada yalnız bırakılmamalıdır.

-Çocuğun ismi, şapkasına, kıyafetine yazılmamalıdır.

-Çocuğun tanımadığı kişilerden uzak durması öğretilmelidir.

-Çocuğun arkadaşları bilinmelidir.

[381]O. Polat, 2019b, s.398-399

-Ebeveyn, çocuğun faaliyetlerinde yer almalıdır.

-Çocukla birlikte okula gitme ve buradan dönme egzersizleri yapılmalıdır.

-Çocuğa, kimlerin evine gidebileceği açıkça söylenmelidir.

-Çocuğa, ebeveynine ulaşamadığında başvurabileceği güvenli kişiler ve yerler öğretilmelidir.

-Çocuk birinden rahatsızlık duyuyorsa, ebeveyn çocuğu dinlemeli ve bunun nedenini öğrenmelidir.

-Biri, çocuğa karşı gereğinden fazla ilgi gösteriyorsa bunun göz ardı edilmemesi gerekir.

-Çocuğa, biri ona istemediği şekilde dokunduğunda o kişiye "Hayır!" demesi gerektiği öğretilmelidir.

-Ebeveyn-çocuk iletişimi teşvik edilmelidir.

-Çocuğun gerçek ya da hayalî hiçbir korkusu küçümsenmemelidir.

-Çocuk, başına bir şey geldiğinde, ne kadar uzun bir yol kat edilmesi gerekse de ebeveyninin onu arayacağını bilmelidir.

-Çevredeki güvenli evler (camlarına işaret konabilir) çocuğa öğretilmeli ve korktuğunda buralara gitmesi gerektiği anlatılmalıdır.[382]

Polat, çocuk istismarının önlenmesi için ebeveynlerin hem aileleri boyutunda hem de toplumsal boyuttaki sorumluluklarıyla ilgili olarak birtakım başka tavsiyelerde de bulunmaktadır. Bunlar,

-Ebeveyn, çocuğunun hikâyelerini ve rüyalarını dinlemelidir.

-Anne baba, şiddet içermeyen disiplin uygulamalıdır, tartışma zamanının sona ermiş olduğunu söylemek gibi.

-Teknolojik cihazlardaki şiddet içerikli dosyalar kontrol altına alınmalıdır.

-Çocukla birlikte özel bir resim yapılmalı ve buzdolabına asılmalıdır.

-Etrafta bir çocuk istismarı görüldüğünde, müdahale edilmelidir.

-Kısa bir molaya ihtiyacı olan yakınlara, ücretsiz bebek bakıcılığı yapılabilir.

-Komşular tanımaya çalışılmalıdır.

-Ebeveynler, bir evlilik danışmanına giderek aralarındaki bağı kuvvetlendirmeye çalışmalıdır.

[382] O. Polat, 2019b, Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-2, Önleme ve Rehabilitasyon, s.398-399 (Tüm öneriler)

-Ailece sinemaya veya tiyatroya gidilmelidir.

-Çocukla, onun en sevdiği oyun oynanmalıdır.

-Olumlu ilişkiler kurulduğu gösterilerek çocuğa örnek olunmalıdır.

-Çocuklar, harçlıklarını iyi şeylere harcamaları konusunda cesaretlendirilmelidir.

-Çocuk hakları kanunları bilinmelidir.

-Ailedeki herkesle, günün kucaklaşması gerçekleştirilmelidir.

-Ailece, güzel ve uzun yürüyüşlere çıkılabilir.

-Patlamış mısır eşliğinde aile filmleri izlenebilir.

-Elbiseleri elden geçirin ve gerek olmayanları ihtiyaç sahiplerine verin.

-Akşam yemekleri ailecek yenmelidir.

-Ebeveynlik ve çocuk bakım kursları alınmalıdır.

-Şüpheli çocuk istismarı durumlarında ne yapılacağı hakkında bilgi sahibi olunmalıdır.[383]

2.2.2.12.4 Pedofili ile Mücadele

Polat, pedofiliyle mücadele konusunda da birtakım önerilerde bulunmuştur. Buna göre,

1) Saldırganın en büyük güvencesi, çocuğu korkutarak susturabileceğini bilmek olduğundan, çocukların güçlendirmesi ve korkmamayı öğrenmeleri gerekir. Çocukların, hoşlarına gitmeyen herhangi bir cinsel eylemi, yalnızca anne babalarına değil, herhangi bir yetişkine de anlatmaya ve bu konuda yardım istemeye hakları olduğunu bilmeleri gerekmektedir. Yazar, standart olarak mayoyla kapatılan vücut bölgelerine kimsenin bakma ve dokunma hakkı olmadığının, öyle bir durumda bağırarak yardım istenmesi gerektiğinin çocuklara öğretilmesi gerektiğini bildirmektedir.

2) Mağduriyet anında başvuru yerlerinin oluşturularak yardım hattı, masası vb kurulması ile çocuğun kendini iyi hissetmesini ve yardım alabileceğini bilmesi sağlanmalıdır.

3) Konu hakkında toplumun bilgilendirilmesi ve farkındalığın arttırılması sağlanmalıdır.[384]

[383] Tüm öneriler: O. Polat, 2019b, s.398-399
[384]O. Polat,2019a, s.228-229

Görüldüğü üzere cinsel istismarın önlenmesinde en önemli etkenlerden biri haklarını bilen, kendine güvenen, yardım isteyebilen bilinçli çocukların yetiştirilmesidir. Buna göre ebeveynlerin çocuklarına sevgi ve şefkatle birlikte, özgüvenli bir birey olma bilincini aşılamaları da büyük önem arz etmektedir.

2.2.2.13 Çocuk İzlem Merkezi

Çocuk İzlem Merkezleri'nin Kuruluş Amaçlarının[385]

-Cinsel istismara uğrayan çocuğun incelemesi ve tedavisi aşamasında merkez tarafından gerekli görülen sağlık, eğitim, kolluk kuvvetleri, hukuk ve adalet sistemi gibi işbirliği yapılması gereken diğer kamu kuruluşları ile eşgüdüm içinde hizmet sağlanması.

-Çocuğa hukuki yardım yapılıp çocuğun hakları savunulurken ikincil travmanın önlenmesi.

-Merkezde oluşturulacak güvenli ve çocuk dostu ortam ile çocuktaki travmanın etkilerinin azaltılması.

-Korunma altına alınması gereken olgularda, çocuğun güven içinde kalabileceği uygun bir ortam sağlanıncaya kadar geçici bir süre barınma, beslenme, giyim, sağlık ve güvenlik gereksinimlerinin karşılanması.

[385]C.Topdemir, 2016, s.5-6, Kaynak gösterilen internet sitesi: http://www.hsyk.gov.tr

-Ailenin yaşadığı travmanın ve yaşanan olayın sağlıklı değerlendirilmesi amacıyla aile ile görüşülmesi. Ailenin ilk danışmanlık gereksinimlerinin karşılanması.

-Meslek elemanlarının hizmet içi eğitimlerine destek verilmesi şeklindedir.

-ÇİM'de çalışan personelin özellikleri ve mekânın fiziki yapısı çocuğun kendini emniyette hissetmesini sağlayacak niteliktedir.[386]

Topdemir'e göre, Çocuk İzlem Merkezi (ÇİM) ile cinsel istismar mağduru çocukların, yaşadıkları travmatik durumu tekrarlamalarından ve onları örselemekten korumak amaçlanmıştır. Buna göre ÇİM, çocuğun beyanının alınması, muayene edilmesi, aile ile görüşmenin sağlıklı şekilde gerçekleştirilmesi ve tüm bulguların rapor edilmesi için gerekli ekipmanların ve çocuk dostu bir ortamın oluşturulduğu, ikincil örselenme durumlarını ortadan kaldıran çocuk odaklı devlet projesidir.[387]

Çocuk İzlem Merkezlerinin faaliyetlerine yönelik olarak Topdemir tarafından;

-Çocuk İzlem Merkezinde incelenen vakaların işlemleri bittikten sonraki aşamaların takip edilebilmesi için kurumlar arası koordinasyonun sağlanması gerekliliği,

-İstismar vakalarında gerekli analizlerin zamanında yapılmasının çok önemli olduğu, bu süreçte çocuğun yaşadığı olayı kabullenmesi, ailenin baskı görmesi ya da tehdit edilmesi, suç unsurlarının saklanması gibi önemli sonuçların ortaya çıkma ihtimali karşısında ÇİM'de görev alan personelin adli görüşmeye katılımının delillerin

[386]C.Topdemir, 2016, s. 5-6
[387]a.g.m., s. 15

kaybolmaması açısından çok önemli olduğu ve zaman kaybetmeden gerekli işlemlerin yapılabilmesi için personel sayısının fazlalaştırılması gerektiği,

-Cinsel saldırı mağdurunun muayenesi delil kaybını önleyecek ve mağdurun olası tekrarlı muayenelerden doğacak travmasını ortadan kaldıracağından bünyesinde adli tıp uzmanı da barındıran aynı zamanda cinsel saldırılara karşı önleyici ve destekleyici hizmetlerin de verilebileceği Çocuk İzlem Merkezlerinin gerekli olduğu,

-Çocuk İzlem Merkezinde incelemesi yapılan mağdurların bilgilerinin veri havuzunda paylaşılması, muhtemel gelecek vakalara yaklaşımda deneyimlerin ve bilginin paylaşımı sayesinde sistemde görev alan uzmanların rahatlayacağı,

-Çocuk İzlem Merkezine gelen istismar mağduru çocuk, istismarın tespiti için yapılacak tetkikler gereğince hastane içerisinde dolaştırılabilmekte olup bunun yerine merkezde sadece muayenesi değil her türlü tetkikinin yapılabilmesi mümkün hale getirilmesi gerektiği,

-Çocuk İzlem Merkezi tarafından toplumun istismar konusunda eğitim ve bilinçlendirilmesi, risk gruplarının tespit edilerek önleyici tedbirler alınması, sosyal destek ve sistemlerinin zenginleştirilmesi gerektiği,

-Çocuk İzlem Merkezinde çalışan personelin sağlıklı görev yapabilmeleri için 7/24 güvenliğinin sağlanması, istismara uğrayan çocuğun tıbbi ve adli destek alması esnasında şüpheli ve yakınları tarafından olayın örtbas edilmesi için çocuk ve ailesine baskı kurulması ihtimali karşısında oldukça önemli olduğu,

-Çocuk İzlem Merkezlerinin kalifiye personel ve uzman ihtiyacını karşılanmasının, henüz yapılanma sürecinde olan bu merkezler için en temel ihtiyaçlardan olduğu,

-Merkezde görev yapan personelin, aile-çocuk ve toplum ilişkileri konusunda yurtiçi ve yurtdışı bilimsel araştırmalar yapmaları, hizmetiçi eğitimlerle bilgilerini güncellemelerinin gerekliliği,

-Sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapmak suretiyle bu kuruluşların konuya karşı hassasiyetinden ve tecrübelerinden yararlanmanın vakaların mağdur çocuk yararına sonuçlanmasında önemli bir katkı sağlayacağı,

-Merkezlerin sağlıklı bir çalışma yürütmesi, mağdur ve yakınlarının yaşadıkları çirkin olay sonrası sığınabilecekleri bir kurumun olduğunun, sivil toplum kuruluşları ile birlikte ortak çalışmalarla farkındalık kampanyaları başlatılarak toplumun her kesimine anlatılmasının yararlı olacağı,

-İstismar mağduru çocukların merkezdeki süreci tamamlanıp ailesine teslim edildikten sonra psikolojik desteğe ihtiyacının uzun süreler devam edebileceği düşünülerek merkez tarafından psikolojik destek devamlılığı sağlanmasının mağdur ve aile için yararlı olacağı,

-Gerekli bilgiye ve tecrübeye sahip olmayan adli görüşmeci sanığın yakalanamamasına veya vakanın yanlış yönlenmesine sebep olabileceğinden, merkezlerde görevlendirilecek personelin gerekli donanım ve hizmet içi eğitimin sürekliliğinin önem kazandığı, şeklinde pek çok öneride bulunulmuştur.[388]

Buna göre Çocuk İzlem Merkezleri, gerçekleşmiş çocuk istismarı vakalarında ikincil örselenmeyi engellemek amacıyla hayata geçirilmiş ve halen yaygınlaştırılmaya çalışılan bir uygulamadır. Bu uygulamanın, gerçekleşmiş vakalarla olduğu gibi risk altındaki çocuklar veya fark edilebilir risk durumu söz konusu olmasa bile toplumun genelindeki çocuklara olumlu etki edebilecek ölçüde genişletilmesi ve

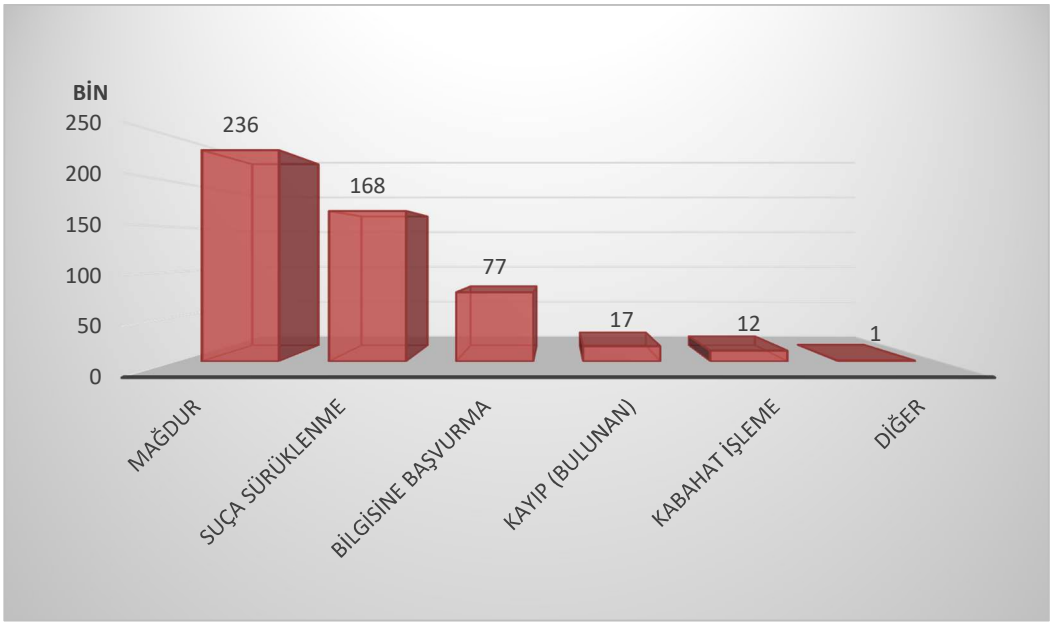
[388]C.Topdemir, 2016, s. 23

bir bilinçlendirme faaliyetinin de sisteme dahil edilmesi yoluyla kişilerin mağdur edilmeden önce korunmaları söz konusu olabilir.

2.2.2.14 Cinsel İstismar İstatistikleri

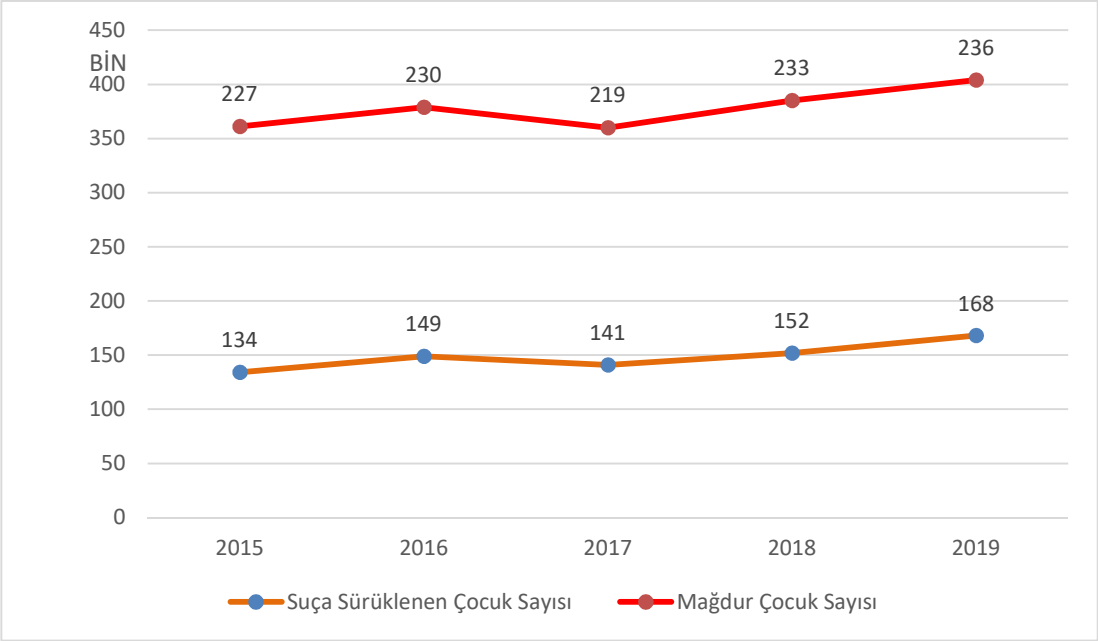
TÜİK 2019 verilerine göre[389], güvenlik birimlerine 2019 yılında gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı 511 bin 247, bu olaylarda çocukların %46,1'inin mağdur olarak, %32,9'unun kanunlarda suç olarak tanımlanan bir fiili işlediği iddiasıyla (suça sürüklenme), %15,1'inin bilgisine başvurma amacıyla, %3,4'ünün kayıp (hakkında kayıp müracaatı yapılıp daha sonra bulunan), %2,5'inin ise bu nedenlerin dışındaki diğer nedenlerden dolayı güvenlik birimlerine geldiği tespit edilmiştir.

[389] İstatistik sonuçları Türkiye İstatistik Kurumu resmi internet sitesinden alınmıştır. https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33632 (Erişim tarihi:27.02.2021)

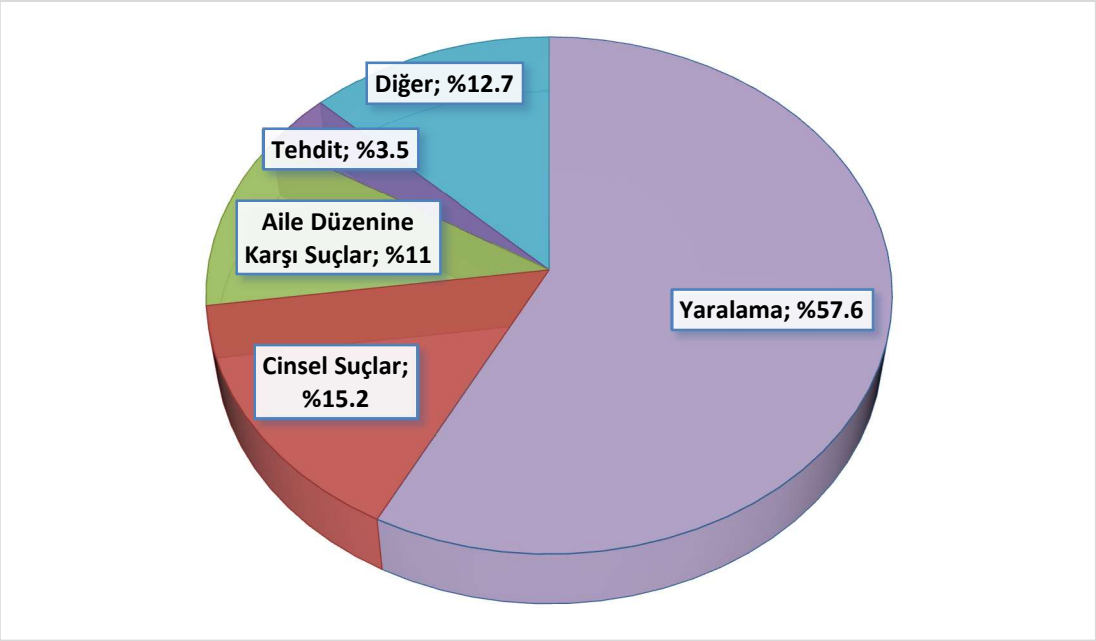
Grafik 2.1: Geliş nedenlerine göre güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısı.

Güvenlik birimlerine gelen veya getirilen çocukların karıştığı olay sayısının 2019 yılında, 2018 yılına göre %5,8 oranında artarak 511 bin 247 olduğu, çocukların %50,1'inin 15-17 yaş grubunda, %25,2'sinin 12-14 yaş grubunda, %24,7'sinin ise 11 yaş ve altındaki çocuklar olduğu görülmüştür. Güvenlik birimlerine 2019 yılında gelen veya getirilen çocukların %65,4'ü erkek, %34,6'sı ise kız çocuğu olduğu,

Grafik 3.2: Seçilmiş Geliş Nedenlerinin Yıllara Göre Dağılımı, 2015-2019

Güvenlik birimlerine suç mağduru olarak gelen 206 bin 498 çocuğun %57,6'sı yaralama, %15,2'si cinsel suçlar, %11,0'ı aile düzenine karşı suçlardan mağdur olmuştur. Ayrıca mağdur çocukların %3,5'i tehdit, %2,7'si kişiyi hürriyetinden yoksun kılma, %2,1'i ise hırsızlık suçlarından mağduriyet yaşadığı ifade edilmiştir.

Grafik 3.3: Suç Mağduru Çocukların Mağduriyet Nedenleri

Grafik 3.3'te görüldüğü üzere, çocukların mağdur oldukları suçlarda, cinsel suçların önemli bir yer tuttuğu görülmektedir. Bu da cinsel istismar suçunun yaygınlığına işaret eden endişe verici bir tabloyu yansıtmaktadır.

The Economist'in farklı bölgelerden topladığı verileri karşılaştırarak oluşturduğu listede Türkiye, çocuklar için en güvenli 60 ülke arasından 18'inci sırada yer alırken çocuklara yönelik istismar ve cinsel suçların engellenmesi ve müdahalesine ilişkin hazırlanan raporda Türkiye'nin notu 100 üzerinden 56.7 olarak tespit edilmiştir.[390] Raporda, ülkedeki refah seviyesi arttıkça çocuklar için ortamın daha da güvenilir olduğuna dikkat çekilmiş, Şubat 2018 ile Nisan 2019 arasında incelenen ülkeler arasında İngiltere, 83.0 puanla en güvenilir ülke konumunda iken İkinci sıradaki İsveç'i Avustralya ve Kanada'nın takip ettiği, Listenin 60'ıncı ve en son

[390] https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (Erişim tarihi: 26.03.2021)

sırasında 26.4 puanla Demokratik Kongo Cumhuriyeti'nin yer aldığı ifade edilmiştir. [391]

Rapora göre Türkiye, kanuni düzenlemeler bakımından yeterli konumdaysa da çocuk yaşta evlilik, suçların raporlanması ve internet üzerinden işlenen suçlara müdahale gibi konularda zayıf kalmıştır.[392]

Avrupa Polis Teşkilatı Europol, koronavirüs sebebiyle yaşanan karantina döneminde çocuk istirmacılarının internet üzerinden cinsel içerikli birçok materyal paylaştığını, dünya genelinde bu tarz içeriklerin artış gösterdiğini tespit etti.[393] Europol Direktörü Catherine De Bolle, internet üzerinde küçük çocuklarla alakalı paylaşılan cinsel istismar fotoğrafları ve videolarının zaten son yıllarda artış gösterdiğini, ancak karantina döneminde bunun had safhaya ulaştığını söylemiştir. [394]

Childrenhelp.org'da yayınlanan istatistiklere göre, her yıl, devlet çocuk koruma hizmetlerine yönlendirmeler 6,6 milyon çocuğu kapsamakta olup bu çocukların yaklaşık 3,2 milyonu soruşturma raporuna tabidir. Buna göre her on saniyede bir çocuk istismarı raporu verilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri, sanayileşmiş ülkeler arasında en kötü kayıtlardan birine sahiptir zira her gün ortalama dört ila yedi çocuk, çocuk istismarı ve ihmaline maruz kalmaktadır. [395]

[391] https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (Erişim tarihi: 26.03.2021)
[392] https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (Erişim tarihi: 26.03.2021)
[393] https://tr.euronews.com/2020/06/19/europol-den-cocuk-istismar-istatistigi-karantina-surecinde-katlanarak-artt-covid-19 (Erişim tarihi: 26.03.2021)
[394] https://tr.euronews.com/2020/06/19/europol-den-cocuk-istismar-istatistigi-karantina-surecinde-katlanarak-artt-covid-19 (Erişim tarihi: 26.03.2021)
[395] https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/ (Erişim tarihi: 26.03.2021)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MÜGE ANLI İLE TATLI SERT PROGRAMI

3.1 PROGRAM HAKKINDA

Müge Anlı ile Tatlı Sert, yapımcılığını ve sunuculuğunu Müge Anlı'nın yaptığı, yönetmenliğini Ahmet Şirin'in üstlendiği 2008 yılından bu yana ATV'de sabah kuşağında yayınlanan, kayıp kişilerin arandığı, işleyeni belli olmayan veya işleyenin bulunamadığı cinayetlerin aydınlatılmaya çalışıldığı Müge Anlı ve beraberindeki Adli Tıp Uzmanı Prof. Dr. Şevki Sözen ve Avukat Rahmi Özkan'ın yer aldığı (Psikiyatrist Prof. Dr. Arif Verimli 2021 yılı içinde programdan ayrılmıştır.) televizyon programdır. 13 sezondur kesintisiz yayımlanan program bugüne kadar 3150 kaybı bulmuş, 164 cinayet dosyası aydınlatmış ve 875 aileyi kavuşturmuştur.[396]

Hafta içi her gün saat 10.00-13.00 saatleri arasında canlı olarak yayınlanan bu programda, kişilerin kayıplarını bulmak ve işlenen suçlarla ilgili başvuruda bulunan kişileri/ailelerini/ilgilileri canlı yayında dinlemek şeklinde uygulamalar gözlemlenmektedir.

Programın izlenme oranlarının tespiti amacıyla, tezimizin yazım çalışmaları esnasında rastgele alınan altı tarihte de (15 Ocak 2020, 15 Aralık 2020, 15 Ocak 2021, 15 Şubat 2021, 15 Mart 2021 ve 2 Nisan 2021) total reytinglerde Müge Anlı ile Tatlı Sert programının, tüm programlar içinde beş veya altıncı sıralarda yer aldığı

[396] https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCge_Anl%C4%B1_ile_Tatl%C4%B1_Sert Erişim tarihi: 08.04.2021

görülmüştür.[397] Akşam 20.00 ve sonrasında yayınlanan televizyon programlarıyla karşılaştırıldığında, pek çoğunun bu saatlerde alamadığı izlenme oranlarını, gündüz saatlerinde (10.00-13.00) yayınlanırken alan ve yayınlandığı her gün tüm programlar içindeki listede (total) ilk 10 program arasında yer aldığı anlaşılan programın, yüksek izlenirliğe sahip olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

3.2 ÇOCUĞUN CİNSEL YÖNDEN İSTİSMAR EDİLDİĞİ OLAYLARIN PROGRAMDA İŞLENİŞ BİÇİMİNE YÖNELİK YAYIN İNCELEMELERİ

Müge Anlı ile Tatlı Sert programının çeşitli bölümlerinde, küçük çocukların önce "kayıp" olarak arandığı ve sonra cesetlerine ulaşıldığı, yapılan araştırmalar neticesinde çocuğun cinsel istismara uğradıktan sonra olayın üzerinin örtülmesinin sağlanması gibi saiklerle öldürüldüğü veyahut başkaca bir meselenin çözümü sırasında olay kapsamındaki çocuğun cinsel yönden istismara uğradığının anlaşıldığı pek çok olay ekrana getirilmiştir.

İzah edilen olayların işlendiği bölümlerde, programdaki konuşmalara yer verilmek suretiyle programın incelemesi yapılacaktır.

[397] https://www.medyafaresi.com/haber/son-dakika-2-nisan-2021-cuma-reyting-sonuclari-arka-sokaklar-kirmizi-oda-esra-erolda/958687 (03.04.2021), https://www.cnnturk.com/magazin/dizi/reyting-sonuclari-15-mart-2021-uyanis-buyuk-selcuklu-cukur-yasak-elma-marasli-pazartesi-dizi-reytingleri (03.04.2021), https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-subat-2021-pazartesi-cukur-marasli-uyanis-buyuk-selcuklu-yasak-elma-dizi-reytingleri (03.04.2021) https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-ocak-2021-cuma-arka-sokaklar-kirmizi-oda-son-yaz-ramo-akrep-akinci-reytingleri (06.04.2021), https://www.sabah.com.tr/galeri/magazin/reyting-sonuclari-15-aralik-2020-dunun-reyting-sonuclarina-gore-edho-masumlar-apartmani-kim-birinci-oldu/2 (06.04.2021) https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-ocak-ab-ve-total-reyting-siralamasi (06.04.2021).

İncelemeler, Youtube video kanalından, ilgili bölümlerin izlenmesi ve yayında konuşulanların tarafımızca, elle yazıya geçirilmesi suretiyle yapılmıştır.

İnceleme yapılan bölüm başlıklarında, mağdur çocukların isimlerinin baş harfine yer verilecektir. Çocukların isimlerinin geçtiği kısımlar ise "Çocuk I.", "Çocuk E." şeklinde ifade edilecektir.

İncelenecek bölümlerle ilgili olarak öncelikle, cinsel istismar vakasının mağdur çocuğun ölümüyle sonuçlanıp sonuçlanmadığına göre ikili bir ayrım yapılması gerektiği düşünülmektedir.

3.2.1 Mağdur Çocuğun Ölümüyle Sonuçlanan Cinsel İstismar Vakaları

Bu başlık altında, programda işlenen ve mağdur çocuğun ölümüyle sonuçlanan dört cinsel istismar vakası incelenecektir.

3.2.1.1 Mağdur Çocuk I. (3,5 Yaşında)

3.2.1.1.1 20 Ekim 2016 Tarihli Yayın[398]

3,5 yaşındaki çocuk I.'nın evinin etrafında oynadığı bir sıra kaybolması üzerine, ailenin yaşadığı mahallede ikamet eden insanlar ile birlikte kayıp çocuğun akıbeti geçen bölümlerde tartışılmıştır. Çocuğun ailesinin yan komşusu durumundaki H. A. isimli kişi üzerinde şüphelerin yoğunlaşması üzerine, sunucunun sorduğu sorulara H. A. tarafından çelişkili cevaplar verilmesi gibi durumlar dikkat çekmiştir.

[398] https://www.youtube.com/watch?v=ZZZDsVa7izc, Youtube, ATV kanalı, (10.04.2021)

Müge Anlı: *Dün ekip arkadaşlarımız H. A.'yı kaldığı kanal oteline götürmüşler, H.A. orayı tanıyamamış ve "Nereye geldik biz?" demiş…*

H. A.:*Yabancı yer sonuçta, unutabilirim.*

Müge Anlı: *Sen yaşadıklarını unutmaya mı başlıyorsun?... Neleri unutuyorsun mesela?*

H. A.:*Korkunca unutuyorum, sinirlenince, bunalıma girince.*

Müge Anlı: *Peki sen, o gün çocuk I.'ın kaybolduğu gün yaşananları da şu an unutuyor olabilir misin?*

H. A.:*O gün bir çocuk gördüm ama yüzünü görmedim… Saçı kıvırcıktı.*

Müge Anlı: *Çocuk I.'nın adını nereden biliyorsunuz siz?*

H. A.:*Bizim mahalledeki çocuk.*

Müge Anlı: *Vallahi ben bizim mahalledeki çocukların isimlerini hiç bilmiyorum.*

Adli Tıp Uzmanı (Prof.Dr. Şevki Sözer): *Sizin mahallede çok çocuk oluyor mu?*

H. A.:*Çok oluyor.*

Adli Tıp Uzmanı: *Her çocuğun ismini bilir misiniz?*

H. A.:*Çocuk N., çocuk E., çocuk I.…*

Adli Tıp Uzmanı: *Böyle çocuklar dikkatinizi mi çekiyor da isimlerini biliyorsunuz? Ben şahsen aynı apartmandaki çocukların isimlerini hiç bilmem.*

Müge Anlı: *Üç saat önce kaldığın oteli unutuyorsun da üç yaşındaki çocuğun adlarını nasıl hatırlıyorsun? Mesela şu an Arif Hoca'nın çocuklarını sorsanız, adlarını hatırlamak için düşünmem gerekir… Himmet Bey, dün sana bir şey söyledim. Polisler senin evinde arama yaptı diye. Senin bir yüz ifaden olmuş, çok garip. Sonra ekip arkadaşlarına ağlamışsın, demişsin ki "Benim başımı yakacaklar, evimde ya bir şeyler bulurlarsa?" diye.*

Himmet Bey'in kendisiyle konuştuğu reji personeli: (Himmet Bey'in söylediklerini aktarıyor.) *"Evimin kapısı açık kalıyor sürekli. İçeri girebilir biri. Biri çocuğu (çocuk I.) alıp içeri götürmüş olabilir. (Evin içine). Etrafta gömlekler yastıklar var. Etrafa kan sıçramış olabilir."*

H. A.:*Benim gömleğim var evde. Belki biri çocuğu öldürdü, yastıkla boğdu. Benim kapım açık evde. Çocuğu kimse görmesin diye evin içine almış götürmüş olabilir.*

Çocuk I.'ın Babası: *Bence sen ondan korkma. Öyle bir şey bulunursa, parmak izi incelemesinden çıkar*. (Gerçek fail yakalanır.)

H. A.:*DNA'sı falan çıkar kızın?*

Müge Anlı:*Ne DNA'sı?*

H. A.:*Belki kızı (Çocuk I.'yı) getirdi, kızın saçı falan düşmüştür eve?*

Müge Anlı:*Biri senin evine getirdiyse çocuk I.'yı, senin evine saç döküldüyse veya çocuk I.'nın kanı damladıysa?*

H. A.:*Evet, ondan korkuyorum ben bacım.*

…

Müge Anlı: *Çocuğun saçı ile kanı, niye senin evinde bulunsun, eğer senin bir alakan yoksa?*

Adli Tıp Uzmanı: *Biz şu an çocuğun ölüp ölmediğini bilmiyoruz ki… Öldüyse de nasıl öldüğünü bilmiyoruz. Belki boğarak değil zehirleyerek öldürdüler.*

…

Müge Anlı: *Bu çocuğun durumuyla ilgin olsa da olmasa da ben senin B. Bey'in* (Çocuk I.'nın babası) *kızlarına, gel seni bir öpeyim, şeker vereyim demeni kabul etmem. Bir daha yapma, kimse yapmasın. Benim için bu, çok ciddi bir problem. Kimse kimsenin kızına, al sen bu şekeri, ver bir de bana öpücük, diyemez, demesin. Dediği zaman, aklı başında olan hiç kimse bunu kabul etmez! Aklı başında olan kadın ya da erkek, hiç kimse bunu kabul etmez. Çocuk sevebiliriz, başka bir şey. Ama çocuklara biz şeker veremeyiz. Ben, kendi yeğenime, annesinden izin almadan bir şey vermiyorum. Neden, bu duruma alışmasın diye. Neden, ben eğer ona annesine sormadan bir şey verirsem, yarın öbür gün başkasından da alabilir. Biz bu kuralı çocuklarımıza alıştırmazsak, başlarına her şey gelebilir. Sen yapamazsın, öpemezsin çocuğu. Çocuk I.'yı sen kaçırdın veya kaçırmadın. Ama bunu yapman* (şeker verip çocukları öpmen)*, kabul edilmez.*

Adli Tıp Uzmanı: *Adli tıpta bir çocuğun cinsel istismara uğrayıp uğramadığını tespit ederken, çocuklar neye uğradığının farkında olmayabilirler ve anlatamayabilirler. Ama böyle söylemleri varsa, bir amca bana çikolata, şeker veriyordu, sonra bana gel sana bir sarılayım, bir öpeyim dedi, diyorsa, biz burada büyük bir soru işareti koyuyorduk. Bu çocuk cinsel istismara uğramış olabilir mi diye? Olabilir diye düşünülüyor.*

Müge Anlı: *Bir tek Türkiye'de mi düşünülüyor bu?*

Adli Tıp Uzmanı: *Hayır, tüm dünyada. Çocuğun böyle bir açıklaması varsa, biz bunu çok ciddi bir risk durumu olarak değerlendiriyoruz.*

Müge Anlı: *Tüm anneler, babalar, ablalar, ağabeyler, amcalar, komşular bunu öğrensinler artık yani, biz buna müsaade edemeyiz.*

3.2.1.1.2 24 Ekim 2016 Tarihli Yayın[399]

20 Ekim tarihli programla, yayın sonrasında H. A.tarafından sunucu Müge Anlı'ya, suçu kendisinin işlediği yönünde itirafta bulunulmuştur.

24 Ekim 2016 tarihli yayında, H. A. hakkında hazırlanan bir VTR gösterilmiştir.

Adli Tıp Uzmanı: *Burada H. A. kendini o kadar net ifade etmiş ve pedofil profilini o kadar net çizmiş ki… Bir çocuğu kendine nasıl yaklaştırabileceğini, önce onun ismini öğrenip güvenini kazanmayı, çocuğun yakın çevresinde bulunup onu*

[399] https://www.youtube.com/watch?v=uDR-9Ljjjxg&t=6492s, Youtube, ATV kanalı, (21.03.2021)

kendisine alıştırmayı, sonra şeker çikolata gibi materyaller ile çocuğu memnun etmeyi, sonra başını okşayıp güvenini daha çok kazandıktan sonra nasıl emellerine alet edebileceğini görüyoruz.

Avukat: *Bu güne kadar "Aman çocuklar, kimsenin verdiği şekeri almayın. Kimsenin sizin başınızı okşamasını kabul etmeyin." derdik. Ama bir kulaktan girip bir kulaktan çıkardı bazıları için. Ama bu canlı tabloyu seyreden herkes, artık çağırıp da bir çocuğa şeker vermenin hangi akıbetleri doğuracağını canlı olarak gösterdi. Artık bu, gerçekten unutulmaması gereken, her anne babanın altını çizerek üzerinde durması gereken bir durum. Çocukları ikaz edelim ve bu tabloyu gösterelim. Bak kızım, çocuk I. da senin yaşındaydı. Bu şekildeki ikazlara uymadığı için, sonu ne oldu.*

Müge Anlı: *Çocuk sevgisi ile çocuk istismarı arasında ince bir çizgi var. Hepimiz, güzel bir çocuk görünce ona ilgi gösteririz. Ama aradaki çizgi çok ince. Çocuğun adını nereden biliyorsun? Çocuğun okuldan geliş saatini biliyor. Tüm çocukların adını biliyor. Mahalleli de bunu çocuk sevgisi olarak adlandırdı. Mahalleli, H. A'nın hareketlerini çocuk sevgisi olarak nitelendirmediğimiz için tepki göstermiştir. (İtiraf olayından önce.) Çok bildiğimiz bir konu değil pedofili. Utandığımız için pek konuşmadığımız bir konu. Ama o mahalleli, itiraftan sonra görüşlerini nasıl değiştirdi, izleyip görelim.*

Mahallelinin, itiraftan bir hafta önce H. A.'yı savunucu ve onun masum olduğu yönündeki beyanları ile itiraf olayından sonraki sitemkâr ve şaşkın ifadeleri karşılaştırmalı olarak ekrana getirilmiştir.

Psikiyatrist: *Hiçbir pedofil, dış görünüşüyle tahmin edilemez. Bir pedofilin, topluma açık davranışlarında bir anormallik yoktur. Biz şunu yapıyoruz, "Hadi kızım, git amcayı öp bakalım." Bu yanlış.*

…

Müge Anlı: *Hafta sonu Prof. Dr. Şevki Sözen'in bazı notlarını okudum. Anneler dikkat! Fiziksel istismar: Tokat, tekme, yumruk, çimdik, itip kakma, herhangi bir ev eşyası fırlatma… Bakın, bizim için ne kadar normal olan, annemizin terlik fırlatması… Amacımız anneleri suçlamak değil. H. A.'nın yayınlamadığım bazı açıklamaları var. H. A. o gün suçunu itiraf ederken hep babasının şiddetinden bahsetti. Bu bir tartışma konusu tabi. Geçmişte istismara uğrayanlar mutlaka ileride bir çocuğu istismar edecek diye bir kaide yok, bu tartışmalı bir konu. Ancak, bu da bize ders olmalı. Çocuklarımıza yaklaşırken, başka türlü yaklaşabilir miyiz, bunu tartışmak istiyorum. Acaba çocuklarımıza uyguladığımız şiddet, nerelere gidiyor?* (Ne sonuçlar doğuruyor?)

…

Müge Anlı: *Araştırdığım konular var. İstismara uğramış kişiler, çocukları için müthiş ebeveynler oluyor ve çocuğunu çok iyi koruyup çok iyi ebeveyn oluyorlar. Ama bazı istismar mağdurları da patlayacak bir bomba gibi bekliyor. Ve kötü bir şekilde ortaya çıkabiliyor.*

H. A. ile ilgili, çocukluğunda babasından şiddet gördüğünü anlatan bir VTR gösterilmiştir.

Adli Tıp Uzmanı: *H. A.'nın çocukken uğradığı istismar, sosyal hayata katılmasına, sağlıklı bir evlilik yürütmesine, bir meslek sahibi olmasına engel olmuş gibi görünüyor. Bu durum, cinsel istismar uygulamasına asla bir mazeret değil ancak sosyal ilişkilerinin neden bozulduğunu açıklıyor.*

…

İtiraf olayından önce, olayın aydınlatılması sürecinde, H. A.'nın ablası, yayına bağlandığı esnada, kardeşi H. A.'nın 1,5 sene kadar hapiste yattığını, hapis cezasına

esas suçun, kendi kızını (H. A.'nın yeğeni) taciz olduğunu, ancak bu olayda kendi kızına inanmamak suretiyle kardeşinin suçsuz olduğunu düşündüğünü iddia etmiştir.

Çocuk I.'nın kaybı olayında da kardeşinin masum olduğunu savunmuş olan abla, olayın H. A. tarafından itiraf edilmesinden sonra, masumiyetini savunduğu kardeşinin durumuna üzüldüğünü ve şaşırdığını ifade etmiştir. İlgilinin bu ifadesini içeren VTR sonrasında,

Müge Anlı: *H. A. daha önce, yeğenini tacizden tutuklanmış. En az dört beş yıl ceza almış olmalı ki yatarı bir buçuk yıl olsun. Yeğenin zekâ problemi olduğu söylendi. Bir buçuk yıl ceza az değil, bu konudan ceza almak. Anne bağlandı (H. A.'nın ablası kastediliyor), kızının yalan söylediğini iddia etti. Sen kızının o esnada başında değilsin, sen zaten sonradan örgendin. Kendi öz kızını korumuyor, (kardeşi) H. A.'yı koruyor. İnsan nasıl kendi çocuğuna inanmaz?1,5 yıl yatmış (H. A.), karar kesinleştikten sonra ikinci kez tekrar içeri alınmış.*

…

Müge Anlı: *Neden biz çocuklarımıza inanmıyoruz? Biz çocuklarımıza inanmadığımız için Türkiye'de ensestin üzeri kapatılıyor. Bir çocuğa inanılmayınca, öteki çocuk da susuyor. Hepimiz çocukluk yaşadık, bu kolay anlatılacak bir şey mi zaten? Sorsak pek çok kişiye; der ki "Anlattım, annem inanmadı." İnsan çocuğuna inanmaz mı? Çocuğumuza yalan söylememe eğitimi vermeliyiz, yalan söylememeleri gerektiğini öğretmeliyiz. Çocuğum bana yalan söylemez, diyebilmek önemlidir. Biz neden çocuklarımıza inanmıyoruz? Biz inanmazsak bunlar gizli kapaklı kalıyor. Çocuk bir değil on yirmi tacize uğruyor.*

Adli Tıp Uzmanı: *Çocuk kaç yaşında olursa olsun, beş yaşında da olsa, hiç fark etmez. Kendi algıladığı ve ifade edebileceği kadar aslında cinsel istismara uğradığını ifade eder. Bu çocuk (Çocuk I.) ne kadarını ifade edebildi? Ama mutlaka kanıtlar*

belirgindi. Bizler çocuklarımızın her söylemi üzerinde durmak zorundayız. Size bir cümle sarf etti diyelim, bu cümle normalde sarf ettiğinden farklı, sıra dışı bir cümle. Bu cümle nereden çıktı diye bunun üzerinde durmak zorundayız. Siz bu problemi çözemediniz mi, o halde bu sorunu çözebilecek bir uzman hekime götürmeliyiz. Eğer ört bas ederseniz, istismarcı istismarına devam eder. Çocuk iyice içine kapanır, başka istismarcılar da o çocuğu hedef alır ve istismara başlar. Böylece çocuğunuz bir istismar bataklığına düşer ve artık o çocuk hiçbir şeyi de size söylemez zaten.

3.2.1.1.3 Bölümlerin Değerlendirmesi

Mağdur çocuk I.'nın cinsel yönden istismar edilip H.A. tarafından öldürüldüğü olayda, programda izleyicilere yönelik bazı tavsiyelerde bulunulmuştur. Buna göre, çocukların hiç kimseden şeker çikolata gibi hediyeleri ebeveynlerin onayı olmaksızın kabul etmemeleri ve insanların başkalarının çocuklarıyla fiziksel temas kurmaktan kaçınmaları gerektiği, pedofililerin dış görünüşlerinden tespitinin mümkün olmadığı, bu nedenle peşin hükümlü olunmaması gerektiği, çocukların beyanlarına değer verilmesi ve çocukların dinlenilmesi gerektiği yönünde tavsiyelerde bulunulmuştur.

Literatür incelemesi bölümünde, uzmanlar tarafından vurgulanmış olan hususların, benzer şekilde programda ifade edildiği anlaşılmaktadır.

3.2.1.2 Mağdur Çocuk E. (5 Yaşında)

3.2.1.2.1 2 Haziran 2017 Tarihli Yayın[400]

Yalova, Çınarcık'ta 5 yaşındaki çocuk E., evinden 300 metre ilerideki teyzesine gitmek için çıktıktan sonra kaybolmuş ve kayıp kız hakkında Müge Anlı'ya başvurulmuştur.

Çocuğun, evinin az ilerisinde iken, motosikletli bir genç tarafından karnına yumruk vurulup motosiklete bindirilip kaçırıldığı, uyuşturucu bağımlısı bu genç tarafından sonrasında öldürülüp cesedinin mahalledeki metruk bir binaya bavul içinde bırakıldığı anlaşılmıştır.

Motosikletli Ş. A. tarafından, çocuk E.'nin, gezdirilme bahanesiyle motosiklete bindirilmek istendiği, çocuğun gelmek istememesi üzerine karnına yumruk vurup bayıltarak Ş.A. tarafından motosiklete bindirildiği, mahalledeki görgü tanıkları tarafından çocuk E.'nin motosiklet üzerinde Ş. A. İle birlikte görüldüğünün beyan edildiği anlaşılmıştır.

Akşam saatlerine doğru kızlarının eve gelmemesi üzerine aile, jandarmaya kayıp başvurusunda bulunmuştur. Çocuk E.'nin kaybolduğunu öğrenen mahalleli, AFAD ve jandarma ekipleriyle birlikte çocuğu ararken, Ş. A. da arama çalışmalarına katılmıştır.

Ş. A.'nın evinden bavullarla çıktığını gören bir arkadaşının jandarmaya bilgi vermesi akabinde takibe başlanmış veŞ. A.'nın cinayeti itiraf etmesi sağlanmıştır. Ş.

[400] https://www.youtube.com/watch?v=MpWIxwIqhzc, Youtube, ATV kanalı. (21.03.2021)

A.'nın olay günü, hava karardıktan sonra çocuk E.'yi bir bavula koymak suretiyle mahalledeki tamamlanmamış inşaat binasına/metruk bir binaya bıraktığı anlaşılmıştır.

Müge Anlı: *Hepimizin yüreğine ateş düştü… Hani deriz ya bizim oralar çok güvenlidir, oralarda böyle şeyler olmaz. Gördüğünüz gibi bu kişi, 24 yaşında eli ayağı düzgün bir delikanlı. İnsanın aklına gelmez. Gidiyor, çocuğa gel seni motosiklete bindireyim diyor. Ama çocuk yine de binmek istememiş. Çocuk ağlamaya başlayınca kalbine yumruk atıyor, çocuk orada bayılıyor. Oradan evine götürüyor. Evinden de bavulla çıkıyor…*

Yayına, çocuk E.'nin babası N. U. bağlanmıştır.

N. U.:*Burası ufak bir yer, herkes birbirini tanıyor. Onu (faili) ben de tanıyordum. Arama çalışmaları sırasında o da yanımızdaymış. O an fark edememiştim. Herhalde oğlumun arkadaşı diye bize yardımcı olmaya çalışıyor, diye düşünmüştüm… Benim altı tane çocuğum var, E. en küçüğüydü. Yeri bambaşkaydı.*

Müge Anlı: *Tam da havaların ısındığı bir dönem, işte… Bırakmamak lazım. N. Bey, herkesin birbirini tanıdığı bir yerde oturuyor, ama işte çocuk E. katilini tanıyor, katili çocuk E.'yi tanıyor.*

N. U.;*Benim ciğerim yandı, benim çocuğum öldü. Başkasının çocuğu ölmesin.*

Müge Anlı: *N. Bey'in bu sözleri, hepimizin kulağına küpe olsun. Yaz ayı başladı, çocuklar dışarı çıkmak istiyor. Okullar tatil olacak. Rica ederim, "Ben küçük yerde yaşıyorum. Burada böyle şeyler olmaz." demeyin. Çocukları eve kapatın demiyoruz. Yanlış anlaşılmayalım. O çocuk top sahasındaysa, o kişi (ebeveyni) onun yanında oturacak. Parkta ise, yanında oturacak. Ayrıca çocuklara okuma alışkanlığı kazandıralım, biz de onların yanında kitap okuyalım.*

…

Psikiyatr (Prof. Dr. Arif Verimli): *Bu kişi* (Şahin A.) *pedofilidir.*

Müge Anlı: *Biz burada bunun örneklerini çok gördük. Çocuk I.'yı ve çocuk E.'yi görünce artık lütfen daha dikkatli olalım.*

Psikiyatr: *Çocuklarımızı bir dakika bile gözümüzün önünden ayırmayalım.*

Müge Anlı: *Hocam, şimdiki çocuklar eskisi gibi değil. Bizim zamanımızda televizyon sabah bir saatte açılır sonra bitiyordu… Akşam dokuzda yatacaksın diyorlardı, biz Uykudan Önce'yi izleyip yatıyorduk. Şimdikilerin elinde ise bir telefon, ona bakınca ne uykusu kalıyor ne başka bir şey. Çünkü o telefonun içinde bir dünya var. O dünya, çocukları anne babalarına isyan ettiriyor.*

Psikiyatr: *Bir ülke, yaptığı çalışmayla pedofili vakalarını yüzde atmış azalttı. Bir tek sebeple, anneleri eğitmek ve uyarmak.*

Müge Anlı: *Bu H. A.'yı* (Çocuk I.vakası*) izlemekten daha eğitici ne olabilir?*

Psikiyatr: *Bu program bu işe yarıyor aslında. Bu programın yaptığı en büyük şey toplu bir eğitim gerçekleştirmek.*

Müge Anlı: *Dün karşılaştığım bir hanımefendi, "Kayınvalidem çocuğu dışarı bırakmıyor" diye sitem ediyordu. Aslında kayınvalideye teşekkür etmek lazım. Mesela ben, bir kere dahi sokağa çıktığımı bilmiyorum. Ama annem bizi yazın her gün parka götürürdü. Biz onun gözetiminde parkta oynardık her gün.*

Psikiyatr: *Ben samimi bir itirafta bulunacağım. Benim savunmasız kaldığım o kadar çok zaman oldu ki Allah korudu ki bu günlere geldim. Annem felç geçirmişti, savunmasızdım, küçüktüm. İlgilenemiyordu kadıncağız. Allah koruda da bu günlere geldim. Şimdi geri dönünce bir bakıyorum, ne kadar tehlikeli anlar geçirmişim ama hiç haberim olmamış.*

Müge Anlı: *H. A. için insanlar demişlerdi, tipinden belli diye. Ama bu olayda baktığımızda Ş. A. 24 yaşında, eli yüzü düzgün bir delikanlı. Çocuk söz konusu olduğunda hiç kimseye güvenmeyin.*

Psikiyatr: *Yeni yaşam şartında komşuluk fikri de değişti. Büyük sitelerde her taraftan çok değişik insanlar bir arada oturuyor. Eski komşuluk fikri, modern dünyada değişti.*

Müge Anlı: *Hocam eskiden de oluyormuş bu olaylar, bana çok mesaj geliyor. Eskiden insanlar pedofiliyi bilmiyorlarmış. Eskiden adli tıp ve araştırmalar bugünkü boyutta değildi. Belki de çocuk E.'nin ölümü olayı vesilesiyle başka çocukların başına gelebilecek olaylar engellenecek. Lütfen anne babalar, artık elinize mi yazarsınız çocuk E. veya I.'nın adlarını, bilemiyorum.*

3.2.1.2.2 Bölüm Değerlendirmesi

Çocuk E.'nin istismar edilip öldürüldüğü bu olayda, her yaş ve özellikteki bireylerin istismarcı olma ihtimalinin bulunduğu, yakın çevre olarak görülen yerlerde dahi çocukların gözetim altında bulundurulmaları gerektiği zira çocuğun güvende olduğunun düşünüldüğü bir bölgede bile zarar görmesinin ihtimal dâhilinde bulunduğu konularına değinilmiştir.

Ebeveynlerin üzerindeki bakım ve gözetim sorumluluğuna büyük ölçüde vurgu yapılmış ve kişilere, çocuklarını gözetip koruyabilecekleri alanlar içinde özgürlük tanıma konusunda tavsiyelerde bulunulmuştur.

3.2.1.3 Mağdur Çocuk S. (9 Yaşında)

Kars'ın Kağızman ilçesinde, 9 yaşındaki çocuk S.'nin cinsel istismara uğratılıp öldürüldüğü olay incelenmektedir. Buna göre arkadaşlarıyla erik toplayan çocuk S., arkadaşlarından daha az erik topladığı için onlar evine dönerken "Siz gidin, ben biraz daha toplayıp geleceğim." demiş ve erik toplamaya devam etmiştir. Erik ağacının yanına tek başına geri geldikten sonra ise eve dönmemiş ve kaybolmuştur.

Yapılan arama kurtarma çalışmaları sırasında, köyde dere yatağında çocuk S.'nin cesedi bulunmuştur. Ceset üzerinde yapılan araştırmalar neticesinde, çocuğun cinsel istismara uğradıktan sonra öldürüldüğü anlaşılmıştır.

Çocuk S.'nin cansız bedeni üzerinde E. ve A. isimli iki şahsın DNA'sına ulaşılmış olup cinsel istismar ve kasten öldürme suçunun faillerinin bu kişiler olduğu anlaşılmıştır. (Cumhuriyet Savcısı tarafından iddianame düzenlenmiş ve anılan iki kişi için cinsel istismar ve kasten öldürme suçlarından hapis cezası isteminde bulunulmuştur.)

3.2.1.3.1 17 Aralık 2018 Tarihli Yayın[401]

Yayında, bahsi geçen suçun faili E.'nin, daha öncesinde de 12 yaşında bir erkek çocuğunu cinsel yönden istismar etmiş olduğunu, bu suçtan ceza almış olduğu konuşulmaktadır.

[401] https://www.youtube.com/watch?v=3R8KEG3y--A, Youtube, ATV kanalı (1 saat 23. dakika ile 1 saat 27. dakikalar) (21.03.2021)

Müge Anlı: *İşte burada pedofiliden bahsediyoruz.*

Psikiyatr: *Bir çocuk olmadığında bir başka çocuğa karşı, kız erkek cinsiyet ayrımı yapmaksızın çocuklara karşı işlenen bir suçtan bahsediyoruz burada. Bu kişiler toplum yaşamı için çok tehlikeli kişilerdir.*

…

Müge Anlı: *Belki izlemesi zor geliyor, bunları duymak insanların hoşuna gitmiyor ama bilmek zorundayız. Cahilin gözü pektir, denir ya. Cahillik, sizin kaç üniversite bitirdiğinizle alakalı değil. Beş üniversite bitirmiş olabilir ama görmemiştir pedofiliyi, bilmiyordur. Allah da göstermesin, yaşatmasın ama bileceğiz. Bileceğiz ki çoluğumuzu çocuğumuzu kimlerden ne şekilde koruyacağımız konusunda bilinçli olacağız.*

Konuk-Çocuk S.'nin Annesi: *A.* (faillerden biri),*kızımı iyi tanıyordu. Kapı komşumuzdu. Görüyordu, tanıyordu.*

Müge Anlı: *Diğer çocuklar erikleri topluyorlar, bir kısım erikleri de evlerine götürüyorlar. Rahmetli çocuk S. de "A, ben eve götürmek için erik toplamadım." deyip tek başına erik ağacının oraya dönüyor. Başına ne geldiyse, erik ağacının yanına tek başına gittikten sonra geliyor.*

Psikaytr: *Çocuklar kolay kandırılır. A.'yı da E.'yi de tanıyor. Onların "Gel seni şuraya götürelim." sözüne inanıp onlarla gidiyor.*

Müge Anlı: *Tanıyıp bildiği iki büyük, "Burada erik kalmamış, gel seninle şuraya gidelim. Orada daha çok vardır." derse, 9 yaşındaki çocuk onların peşine takılıp oraya gider.*

…

Psikiyatr: *Çocuk onları tanımasa idi asla onlarla gitmezdi, onlara güvendiği için onlarla gitti.*

3.2.1.3.2 14 Ocak 2020 Tarihli Yayın[402]

Müge Anlı: (9 yaşındaki çocuk S.'nin öldürülmesi olayı ile ilgili olarak) *Yozgat 2. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen davada, karar duruşmasında E. B. ve A.B. Nitelikli kasten öldürme suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası, çocuğun cinsel istismarı suçundan 30'ar yıl, kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçundan 9'ar yıl hapis cezası ile cezalandırılmışlardır. Annesi ve amcası bugün yayın konuğumuz.*

…

Müge Anlı: *E. hakkında söylenenlere göre, çocuklara göz kırpıyormuş, çikolata alıyormuş, seviyormuş. Tabi bizim kültürümüzde de birinin çocuğuyla ilgilenmezsen o ayıp karşılanıyor. Bizi de öyle bir hale getirdiler ki ne yapacağımızı şaşırdık. Olayda, E. adlı şahıs köyde erik toplayan çocuklardan fotoğraflarına kadar istemiş. Kucağına oturtmuş falan… Bir erkek, bir çocuğu alıp kucağına oturtmasın.*

Psikiyatr: *Kimse kimsenin çocuğuna dokunmasın.*

Müge Anlı: *Komşunun çocuğunu kucağımda oturtuyorum, çikolata alıyorum… En azından böyle, kötü düşüncelere yol açabilecek şeyleri yapmayacaksın. Kendi*

[402] https://www.youtube.com/watch?v=k8gH2TyxMmc, Youtube, ATV kanalı. (15-44. dakikalar.) (21.03.2021)

çocuğunu sev, yeğenini sev. Ama kimsenin çocuğuna dokunma. Ben artık asla kabul etmiyorum bunu.

(Çocuk S.'nin annesi ve amcası, faillerden E.'nin ailesinin köyü terk etmiş olmasına rağmen A'nın ailesinin köyü terk etmemiş olmasından şikâyet etmiş ve çocuklarının bu ailenin mensuplarından korktuklarını ifade etmiştir. Bunun üzerine)

Müge Anlı: *Bırakın çocukların korkmasını, siz onlar için ne yaptınız? Kapattınız mı bir yerin dört tarafını? Bu alanda oynayın dediniz mi? Yoksa sizin çocuklar yine dutun, eriğin peşine mi gidiyorlar?*

Çocuk S'nin annesi: *Yok, artık bırakmıyoruz.*

Çocuk S'nin amcası: *Evin önünde oynuyorlar, mahallede oynuyorlar. Yakın yerdeler.*

Müge Anlı: *Yakın yer neresi biliyor musunuz? Elini uzattığında çocuğuna dokunabileceğin yerdir, ulaşabileceğin yerdir. O zaman o çocuğun senin gözünün önündedir. Çünkü yakın kavramı izafidir. Sana göre yakın, bana göre uzak. Benim görmediğim bir yerde ise çocuğum, o bana göre uzak bir mesafedir. Gözümün önünde olacak. Elimi attığımda ulaşabileceğim yerde olacak.*

Psikiyatr: *Bu gibi olaylar, anlık olaylardır. Dolayısıyla bir an içerisinde çocuğun gözünün önünden yok olması riski vardır. Eğer çocuğunuz gözünüzün önünde ise o anlık kaybı fark eder ve anında müdahale edebilirsiniz. Ama "Kapımın önünde oynuyor." dediğinizde, her şey olabilir.*

...

Çocuk S.'nin annesi ve amcası tarafından anlatıldığı şekilde, E. isimli failin, çocuk S.'nin olayından önce bir köyden 14 yaşında bir kıza cinsel saldırıda bulunduğu ifade edilmiştir.

Müge Anlı: *Çocuk S. 9 yaşındaydı. E.'nin* (fail) *daha önce namusuyla oynadığı şeklinde ifade ettiğiniz* (Çocuk S.'nin annesi ve amcasına yönelik söylenmektedir.) *çocuk ise 14 yaşındaydı. Bunlar normal değil. Bunları toplum olarak normal karşılamayalım. 30 yaşındaki bir adamın 14 yaşındaki bir çocukla işi olmaz.*

Psikiyatr: *O gün 14 yaşındaki çocuğa o muameleyi yapan adam (E.) üç gün sonra cesaret bularak, herhangi bir şekilde cezasını almayıp dışarıda olduğunda 9 yaşındakine gider. Eğer o adam, o zaman cezasını tam olarak çekseydi, şimdi çocuk S. hayatta olacaktı.*

Müge Anlı: *Bunlara biz de toplum olarak göz yummayalım. Lütfen. Kızımı kaçırdı da bekâretini bozdu da… Bozmak mozmak da yok. O onu yaptı diye, siz kızınızı ona vermeyeceksiniz. Toplum olarak biz artık bu uygulamalardan vazgeçeceğiz. Ve bu insanların yüzüne bakmayacağız. Fiziksel şiddet uygulamak değil bu, psikolojik şiddet. Kahveye gelince önüne çay koymazsan, camiye gelince yanında saf tutmasına izin vermezsen, gördüğünde Selamın Aleyküm demezsen, o zaman sen tepkini göstermiş olursun bu insanlara. Eşini döven, çocuğunu döven erkeğe de aynısını yapın. Küçücük çocuğa göz koyan, okul kapılarının önünde bekleyenlere de aynı şeyi yapın lütfen.*

3.2.1.3.3 Bölümlerin Değerlendirmesi

Mağdur çocuk S.'nin istismar edilip öldürüldüğü bu olayda, cinsel istismarcıların çocukları kandırmak için kullandığı tekniklere değinilmiş ve çocuklara ikramlarda bulunmak veya onları bir yerlere çağırmak suretiyle istismar ettikleri vurgulanmıştır. İstismarcıların çoğu kez çocuğun tanıdığı ve güvendiği kişiler oldukları belirtilmiştir.

Çocuklara normalden fazla yakınlık ve ilgi gösteren şahıslara şüpheyle yaklaşılması gerektiği, çocukları zararlı kişilerden korumak için onlara oynayıp vakit geçirebilecekleri güvenli alanlar oluşturulmasının faydalı olacağı yönünde tavsiyelerde bulunulmuştur.

3.2.1.4 Mağdur Çocuk Ş. (9 Yaşında)

9 yaşındaki çocuk Ş.'nin, annesi, iki kardeşi ve annesinin erkek arkadaşı ile yaşadıkları evde yangın çıkması sonucunda cesedi bulunmuştur. (Anne ve öz baba ayrılmış, anne erkek arkadaşıyla yaşamaktadır.)

Konunun anlaşılması için aşağıda incelemesi yapılacak olan 22 Temmuz 2020-31 Ağustos 2020 tarihli yayınlarla ilgili olarak özet bir giriş için şunlar ifade edilebilir:

Çocuk Ş.'nin (öz) babası, oğlunun yangında değil de daha öncesinde ölmüş olabileceğinden şüphelenip Müge Anlı'ya başvurmuştur. Zira çocuk Ş.'nin küçük kız kardeşinin söylediği *"Yangından önce ağabeyim bayılmıştı, hareket etmiyordu."* cümlesi, babanın şüphesini uyandırmıştır.

Buna göre, çocuk Ş.'nin küçük kardeşi 8 yaşındaki çocuk M., babasına yangından önceki bir günle ilgili olarak *"H. (Anne'nin erkek arkadaşı) bizi dövüyordu. Annemle tartışmışlardı. Ş. ağabeyim araya girdi. H., Ş. ağabeyimi itti. Ağabeyim düştü, kafasını yere vurdu. Sonra da ağabeyim hiç kıpırdamadı."* şeklinde açıklamalarda bulunmuştur.

Yangından iki gün önce, hastaneye giden G. (anne) ve H'nin (annenin erkek arkadaşı) ağladığını gören bir doktorun, bu kişilere *"Neden ağlıyorsunuz, bir kaybınız*

mı var?" diye sorduğunda, G.'nin *"Evet, 9 yaşındaki oğlumuzu kaybettik."* demiş olduğu, ilgili doktor tarafından program ekibine ihbar edilmiştir.

Yangından iki gün önce çocuk Ş.'nin ölmüş olma ihtimali G.'ye sorulduğunda, kadın, doktora söylediği sözle ilgili olarak *"Ben doktora çocuğumun ölümünü rüyamda gördüğümü söylemiştim. Oğlumun öldüğünü söylemedim."* demiştir.

Anne G., kızı M'nin ifadesi hakkında (Çocuk Ş.'nin, H. tarafından itilerek yere düştüğü, kafasını vurup bayıldığı olayı ile ilgili olarak) bu açıklamanın gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir.

3.2.1.4.1 22 Temmuz 2020 Tarihli Yayın[403]

Müge Anlı: *Siz* (H. ve Anne G. kastedilmektedir.) *26 Nisan günü hastaneye gidiyorsunuz. Senin (H.) şekerin yükselmiş ve ağlıyormuşsun. Doktor Hanım "Senin şekerin yüksek, ağlarsan iyileşmezsin. Ağlama." O esnada G. devreye girmiş ve "O, o yüzden ağlamıyor." demiş. Doktor "Ne oldu, bir yakınınızı mı kaybettiniz?" demiş. G. de "Evet, 9 yaşındaki oğlumuzu kaybettik." demiş. Bu olay, yangından iki gün önce oluyor. Bir de ayrıca "Benim şu anda buraları yakıp yıkmam gerekiyor ama kafayı mı yedim bilemiyorum." demişsin G.*

H. (Anne G.'nin erkek arkadaşı): *Beş sene önce babamı kaybettiğim için… Ben 130 kilodan bu hale düştüm altı ayda. Babam da zayıflayarak ölmüştü kanserden beş sene önce. O gün de hastanede babam aklıma geldi, o yüzden ağlamaya başladım.*

[403] https://www.youtube.com/watch?v=YNL3rMBP9xM Youtube, ATV kanalı (11-2 saat 10. Dakikalar, bölümün tamamında bu konu işlenmiştir.) (21.03.2021)

Müge Anlı: *Senin aklına o geldi. G., peki senin aklına ne geldi de öyle ağladın?*

G.:*Ben de oğlumun ölümünü gördüm rüyamda.*

…

Beykoz'dan Yayına Bağlanan Bir Seyirci: *Ben o rahmetli çocuğu (Ş.) bizim sokakta gördüm. Kafasında bir şişlik vardı. Çocuğa ne olduğunu sordum. Üvey babam yaptı dedi çocuk. Ayrıca o aile, yaşadıkları yerde komşularla epey kavga ettiler.*

H.:*Ben o evde ev sahibimle ve yan komşumla kavga ettim doğru. Çünkü Ş. geceleri altını ıslatıyordu. Biz de bağırıyorduk. Evde şofben takılı değildi henüz sıcak su yoktu, su soğuk akıyordu. Ş. de soğuk suda yıkandığı için bağırıyordu. Yandaki kadın ile kocası ellerine sopa alıp beni dövmeye gelmişlerdi.*

Müge Anlı: *İyi yapmışlar. Ellerine sağlık.*

Psikiyatr: *Çocuk altına kaçırdı diye çocuğa bağırılıp da sonra soğuk suyla yıkanır mı çocuk ya?*

Anne: *Altını ben yıkadım soğuk suyla. Altı pisti çünkü.*

H. ve G.:*Vurma yok, vurmadık. Şiddet yok.*

Psikiyatr: *Şiddet sadece vurmak değildir.*

Müge Anlı: *Altına yaptın diye sana bağırsam sonra seni soğuk suyla yıkasam bağırmaz mısın sen? Bu şiddet değil mi?*

3.2.1.4.2 23 Temmuz 2020 Yayını[404]

Müge Anlı: *Siz ne kadar çok farklı yerde yaşamışsınız. Çok fazla ev değiştirmişsiniz. Mesela Beykoz'da oturmuşsunuz. Beykoz benim çok sevdiğim bir semttir. İnsanlar birbirine çok bağlıdır. İki yıl içinde defalarca ev değiştirmişsiniz. H. ile Beykoz'dan ayrıldıktan sonra Sakarya'ya, çocuk Ş.'nin öldüğü eve gitmişsiniz. Burada yaşamaya başlamışsın çocuklarınla. Bir ay sonra çocuklarını alıp tekrar Beykoz'a dönmüşsünüz. Beş gün arabada yaşamışsınız. Ardından Beykoz Yenimahalle'de ev kiralamışsınız. İki ay sonra Sakarya'ya, yangının olduğu eve dönmüşsünüz. Ne kadar çok ev değiştirmişsiniz.*

…

B. O.(Beykoz'da, G. ve H.'nin ayrıldıkları son evde, onlar ayrılmadan önce temizlik yapan kadın): *Ben bu evi temizleyen kişiyim. Evin duvarları sadece kan idi. Örtündükleri örtü döşek hep kan idi. Duvarlarda hep kanlı parmak izleriydi. Çocukların yüzlerinde hep yaralar vardı. O oğlanın (Ş.) yüzü hep yara bere içindeydi. Çocukların üvey babalarıymış evdeki adam (H. kastediliyor.) Çocukların ondan ödleri kopuyordu.*

G.: *Böyle bir şey mümkün değil çünkü eşim (H.) çocuklara hiç şiddet uygulamıyordu.*

Psikiyatr: *Bence artık doğruları söyle G. Bu kadar çok sayıda insanın sizin hakkınızda aynı şeyi söyleyerek yalan söylemesi mümkün değil. Derin bir nefes al ve*

[404]https://www.youtube.com/watch?v=FbNQoDZKtVM Youtube, ATV kanalı (53.-2 saat 8. Dakikalar) (21.03.2021)

doğruları anlat. Öfke kontrol sorunun vardıysa da anlat. Bu kadar insan aynı şeyi söylüyorsa ve o evde kan varsa, o evde bir şiddet olmuştur bu çocuklara.

G.: *Benim bazen ağzımdan kan geliyordu, eski eşim de bilir. Acil ameliyat olmam gerekiyor benim… Doktora da gittim, psikolojik dedi.*

Psikiyatr: *Hem ameliyat olmam lazım dedin hem psikolojik dedin.*

3.2.1.4.3 24 Temmuz 2020 Yayını[405]

Müge Anlı: *Yayınımızda konuşulanları ihbar kabul eden Sosyal Hizmetler yetkilileri. G.'nin diğer çocuklarıyla görüştü. Görüşmeyi S. (Çocuk Ş.'nin öz babası)'nin yengesi H. K. aktardı bize.*

H. K.: *Ş. özürlü değildi, zeki bir çocuktu. Gayet sağlıklıydı. Annesi yalan söylüyor… H.'nin çocuklara nasıl işkence yaptığını çocuklar anlatmış (yetkililere). H.'nin onları nasıl sopayla dövdüğünü, nasıl işkence yaptığını, vücutlarındaki diş izlerini göstermişler. H., M.'yi ısırmış. Diş izlerini göstermiş M. Bir de H.'nin annesi E.'den de çok şikayetçi olmuşlar. Ceza veriyormuş çocuklara E. Hepsi birbirinden beter… Kızın (M.) anlattıklarını aktarıyorum. G. ve H. kavga ederken çocuk Ş. araya girince, H. çocuğu ittirmiş. Ağabeyinde kanlar varmış. Sopayla bir şeyler yapmış ağabeyine.* (Cinsel istismar eylemine atıf yapılmaktadır.)… *Küçük kız H., sabah evi*

[405] https://www.youtube.com/watch?v=AEfr1H2QM5I Youtube, ATV kanalı. (37-1 saat 25. Dakikalar) (21.03.2021)

toplarken bir kibrit buluyor. Diyor ki "Bak, H. bizim evi bununla yaktı. Benzin getirdi yaktı. Ben biliyorum." dedi H.

3.2.1.4.4 26 Ağustos 2020 Yayını[406]

26 Ağustos yayınında Müge Anlı, yayın öncesinde G.'nin kendisine bazı itiraflarda bulunduğunu ifade etmiştir. Buna göre G., 26 Nisan 2020 tarihinde H.'nin çocuk Ş.'ye altına işemesi sebebiyle sinirlendiğini, çivili bir sopayla Ş.'ye şiddet uyguladığını, bu olay sonucunda çocuk Ş.'nin bayılıp yere düştüğü için onun öldüğünü sandığını; H.'nin kendisine "Eğer bu olayı birine anlatırsan, diğer iki kızını da öldürürüm." dediğini, sonra bir ara çocuğun kendine geldiğini gördüğünü, ilerleyen günlerde ise evlerinde bir yangın çıktığını, bu yangından yirmi dakika kadar önce yangının çıktığı yerde H.'nin bulunduğunu ifade etmiştir.

Müge Anlı: *Az önce, eski kayınvaliden (G.'nin eski kayınvalidesi) M. ile H.'nin, demir sopayla taciz edildiğini anlatmaya çalıştı aslında. Sen de aynı şekilde dedin ki, benim oğluma da sopayla/odunla bunu (cinsel istismar) yapmaya çalıştı… Kızlara da yaptı mı aynı şeyi? Denedi mi?*

G.: *Yok, kızlara yaparken hiç görmedim.*

Müge Anlı: *Kızlar anlatmışlar babaannelerine ama. Ben onların anlattığını bilmiyordum… Kızlar "Annem müsaade ettirmedi." demiş. Sen de ekip arkadaşlarımıza demişsin ki kızlara yapmasına müsaade etmedim.*

[406] https://www.youtube.com/watch?v=yyA3rJ6Rr9M Youtube, ATV kanalı. (08.04.2021)

G.: *Hami'nin çocuklara vurmasına müsaade etmedim.*

Psikiyatr: *Müge Hanım cinsel açıdan bazı istismar davranışlarından bahsediyor şu anda.*

G.: *M. ve H.'ye demirle o tür bir şey yaptığını görmedim. Ama Ş.'ye odunla yaptığını biliyorum.*

Psikiyatr: (H, çocuk Ş.'ye) *Odunla birtakım cinsel eylemlerde bulundu yani.*

…

Avukat: *Sen bir anne olarak olay esnasında düşen ve öldüğünü sandığın çocuğunu hastaneye götürmeyi düşünmedin mi?*

G.: *Düşündüm, istedim. Ama "Eğer Ş.'yi hastaneye götürürsen M. ve H. evde." diye tehdit etti beni H.*

…

H.: *Benim öz ablam yeğenlerimi dövüyor diye onu kaç kez uyardım. Ablam halen dövünce ben ablama vurdum. Sırf çocuklara vurmasın diye.*

Müge Anlı: *H., o zaman sen sinirlenince ne yaptığını bilmiyorsun, hatırlamıyorsun. G.'nin teyzesini de dövmedim demiştin. Komşu dedi ki dövdü. Dövdüğün ortaya çıktı. Öteki taraftan Beykoz'dakiler çocuklar dayak yiyor diye polise haber vermişler. Ne yazık ki bazen polisin de eli ayağı bağlı kalıyor. Neden? Çünkü burada önemli olan annenin verdiği ifade. Eğer anneler, öz ya da üvey, bir koca*

tutkusu… Koca sırnaşıklığı, sevgili sırnaşıklığı. "Yapmadı."deyince anne, polis ne yapsın? Polis gelince, "Hanımefendi sizin sevgiliniz çocuklarınızı dövmüş. Beykoz'dakiler görmüş." deyince, "A, yapmaz H. H. çok iyi bir insandır." dersen, polis sana ne yapsın? Sen anne olarak "Evet, benim çocuğum tacize uğruyor. Benim çocuğum tecavüze uğruyor. Benim çocuğum dayak yiyor." dersen, gör bakalım o Devlet ne yapıyor?

Canlı yayındaki itiraf olayı üzerine, Savcılık harekete geçmiştir. Emniyet yetkililerince, H. ile G. gözaltına alınmıştır.

Müge Anlı: *Beykoz'da da Sakarya'da da izleyicilerimiz susmadılar. İyi ki varsınız. Hep diyorum ya iyi insanların sesi daha fazla çıkacak bu memlekette. Kötü insanların değil, iyi insanların sesi. Hiç kusura bakılmasın. H. her ne kadar "Ben çocuklara hiç şiddet uygulamadım." dese de bu konu daha önce de Emniyet'in elindeydi. Bu çocuklar dövülüyor mu diye oraya gidildi inceleme yapıldı. Ama yine söylüyorum polisler şikâyet üzerine geliyorlar. Çocuk bir şey söyleyemez, çocuk korkar. Çocuk polise doğruyu anlatırsa, polis onu koruyacak mı korumayacak mı bunu bilemez çocuk. Anneler koruyacak çocuğu, biz o yüzden bunları doğurduk. Anne koruyacak. Yanındaki sevgilin beter olsun senin çocuğunu dövüyorsa.*

Veya şunu unutmayın, anneler gerektiği zaman çocuklarını babalarından dahi korumakla yükümlüdür. Doğada da böyledir. Kedi, yavrularını babasından bile kaçırır bazen. Çocuklarımızı koruyacağız. Konu komşu ne der, akrabalar ne der, o ne der bu ne der… Hayır! O çocuklar, yaşanan tacizi, gördükleri şiddeti bir şekilde anlatmaya çalışıyorlar. Anne olarak görevimiz adalet önünde o çocukların haklarını savunmaktır. Herkesin görevi de o annelere yardımcı olmaktır. İstediği kadar "Dövmedim." desin, her taraf kan revan içinde. Hangi evden çıksalar kan revan içinde. Ne kanı bu?

Psikiyatr: *O küçücük çocukların anlattıkları taciz öyküsü nedir? Hepsi gerçektir bunların. O küçük çocukların söylemlerinin hepsi doğrudur.*

Avukat: *Zaten o küçük çocuklara öğretsen, böyle konuşamazlar. İşin gerçeğini ifade ettikleri buradan belli. Söyledikleri her şey birbiriyle uyuşuyor çocukların. Allah bin defa razı olsun o Doktor Hanım'dan! O Doktor Hanım'ın dikkatiyle bütün bu olaylar çözüldü.* (Yangından iki gün önce gidilen ve H.'nin şeker ölçümünü yapan Doktor'dan bahsedilmektedir.)

3.2.1.4.5 27 Ağustos 2020 Yayını[407]

Müge Anlı: *Sabah sekizde ilk itiraf geldi. G. ve H. minik Ş.'yi yakarak öldürmüşler. Sakarya Emniyeti H.'nin erkek kardeşi ile annesini gözaltına aldı. Orada ilk itiraf H.'nin erkek kardeşinden geldi. Aralarında konuşurlarken duyduklarını, benzin satın aldıklarını, benzinle yaktıklarını itiraf etti… Çocuk, hastaneye gidildiği gün komaya girmiş. Onlar öldüğünü sanmışlar. Çocuğun adli tıp raporunda ciğerlerinde karbonmonoksit çıktığı için çocuk halen hayatta iken ne yazık ki evi ateşe verip çocuğu diri diri yakmışlar.*

Hadi H. elin adamı. Ya anne? Buna nasıl müsaade eder? Hadi diyelim zorlandı, diğer iki çocuğuyla tehdit edildi. G. burada görüldüğü gibi sakin bir kadın değil. Çocuğunla tehdit edilirsen o an için birtakım şeylere zorlanabilirsin. Ama sonra çocuklar babaya gittiler. (Güvende oldular.) *Ama dün bile buraya el ele girdiler (H. ve G.). Aşkım aşkım, aşkım aşkım…*

[407] https://www.youtube.com/watch?v=UoXjMeaoWWI Youtube, ATV kanalı. (15.-1 saat 15. Dakikalar) (21.03.2021)

Avukat: *O gün sevgilisinin şekeri yükseldi diye onu doktora götüren kadın, dokuz ay karnında taşıyıp doğurduğu çocuğu için "Onu da yanımıza alalım, belki bayılmıştır. Hastanede müdahale yapılır da kurtulur." diye düşünmüyor.*

Müge Anlı: *Hastanedeki doktoru, bir kenara çekip ona "Ben tehdit altındayım. Lütfen polisi arayın. Çocuğum evde komada, diğer iki kızım da tehlike altında." diyebilir. Ben tehdidi anlarım. Gerçekten erkek tehdidi, kadınları mahveden bir şey, üzerlerine toprak serdiren bir şey. Halen daha da dün G. bir şey anlatıyor, (H.) "Bir daha beni arama." diyor.*

…

Müge Anlı: *Hayvanlar, doğada gidip de yavruları avlamıyor ve öldürmüyorlar. Yaradılıştan gelen bir şey. Dokuz yaşında bir yavru, ne yapmış olabilir? Olayın içinde taciz gibi bir şeyler de var… Çocukların sözlerine itibar edilmesinin altını çizmek için bunları söylüyorum. Herkes dokuz yaşındaki halini bir düşünsün. Dokuz yaşında neyi ne kadar biliyorduk?.. 9 yaşındaki çocuk sana bir şey anlatmaya çalışıyorsa "A, yanlış anlamışsın, o yapmaz." diye düşünmeyeceksin. Asıl önemli olan… İnsanın hayat arkadaşı, sevgilisi, eşi tabi ki çok değerlidir. Ama nereye kadar? Sınır nereye kadar? Senin çocuğuna, senin kardeşine, senin annene babana saygısı ölçüsünde kıymetlidir. O çizgi aşıldığı noktadan itibaren hiç kimse kusura bakmasın. Benim annem, benim kardeşim, benim evladım, benim akrabam. Sen o sınırı aşıyorsan, hele de şiddetle, tacizle aşıyorsan… Sen kimsin be? En büyük düşmanın benim! Bu nasıl bir şey? Öyle yüzde 75 zihinsel engel falan deniyor ya (G. için) o raporlar nasıl alındı, neler yapıldı bilmiyorum. Ama kendisiyle iki saat baş başa konuşan bir insan olarak söyleyeyim, G.'nin gayet aklı başında.*

3.2.1.4.6 31 Ağustos 2020 Yayını[408]

G. A., H. K., E. K. (H.'nin Annesi), Y. K. (H.'nin erkek kardeşi)'nin tutuklanmasına karar verilmiş olup ilgililer Sakarya Ferizli L Tipi Cezaevi'ne götürülmüşlerdir. Elleri kelepçeli olarak polis aracına götürülmekte olan G. A.'ya, program muhabiri tarafından görüşleri sorulduğunda G. A. *"O benim çocuğumu nasıl öldürdüyse ben de onun çocuğunu öldüreceğim, beklesin çıkayım ben buradan."* şeklinde açıklama yapmıştır.

Müge Anlı: *Bakar mısın hâlâ "Ben de onun çocuklarını öldüreceğim, diyor. İşte ben buna katlanamıyorum. Çocuklar üzerinden bir hesaplaşma durumu. Çocukları bir kenara bırakın. Çocukların üzerinden ellerinizi çekin! Özellikle annelere sesleniyorum. Lütfen, çocuklarınız bu şekilde bir şiddete ya da cinsel istismara maruz kalıyorsa lütfen o evde yaşamayın ve o çocuklara inanın. O çocukların ne dediğine inanın. 9 yaşındaki çocuk plan program kurarak birini suçlayamaz. İnanın o çocuklara. Biz annelerin görevi bu. O zaman niye dünyaya getirdik? O yüzden annelik kutsal. O yüzden Cennet annelerin ayakları altındadır, deniyor. Ama böyle annelerin değil!... Şimdi okulların uzaktan eğitim olmasının beni en çok endişelendiren tarafı bu… Çocuklar en azından okulda dertlerini anlatabiliyorlar bazen, öğretmenlere, pedagoglara, müdüre… Bir arkadaşına anlatıyor, arkadaşı (kendi) annesine anlatıyor, anne devreye giriyor.*

Çocuklar şimdi okula gidemiyor. Derdini anlatamayan çocuklarımız var. Burada da konu komşuya görev düşüyor. Böyle üzücü olayları yaşamak istemiyorsak korkmadan etmeden yanımızdaki insanı söyleyeceğiz. Beykoz'dakiler, Sakarya'dakiler her şeyi söylüyor. Onların bu anlatımı olmasaydı belki biz de "G. bir annedir, böyle bir şeyi saklar mı? (Saklamaz)" diye geçirecektik (içimizden). Geçirttirmediler. Helal olsun.

[408] https://www.youtube.com/watch?v=zI69fS50AKg Youtube, ATV kanalı, (30.-48. Dakikalar) (21.03.2021)

3.2.1.4.7 Bölümlerin Değerlendirmesi

Mağdur çocuk Ş.'nin cinsel yönden istismar edildiği ve öldürüldüğü bu olayda, ebeveynlerin bakım ve gözetim sorumluluğunun üzerinde ağırlıkla durulmuştur. Ebeveynin temel görevlerinden birinin çocuğun sağlık ve güvenliğini sağlamak olduğu, bu hususta tehdit ve tehlike içeren ortamlardan çocuğu uzaklaştırıp güvenliğini sağlama noktasında ebeveynin özenli davranması gerektiği vurgulanmıştır.

3.2.2 Mağdur Çocuğun Ölümüyle Sonuçlanmayan Cinsel İstismar Vakaları

Bu başlık altında, cinsel istismar vakası olduğu halde, mağdur çocuğun ölümüyle sonuçlanmayan olaylar incelenecektir.

3.2.2.1 Kaçırılan Üç Çocuk (İstanbul, Küçükçekmece)

3.2.2.1.1 24 Nisan 2019 Tarihli Yayın[409]

23 Nisan 2019 tarihinde, İstanbul ilinin Küçükçekmece semtinde, 3 çocuğun aniden ortadan kaybolması, sonra ikisinin geri gelip birinin akıbetinin ne olduğunun araştırıldığı olayda, 24 Nisan 2019 tarihli yayında ebeveynlere önemli çağrılarda bulunulmuştur.

Müge Anlı: *İnsanın hayatta en kıymetlisi çocuktur. Herkesin çocuğu, hepimizin çocuğu, bütün çocuklar da çok kıymetli. Dün 23 Nisan'dı, Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı idi… Cumhuriyet, gelecek çocuklara emanet edildiği için bayram olarak kutluyoruz bunu. Çocuk bayramında, biri beş ikisi altı yaşında üç tane çocuk İstanbul'un orta yerinde Küçükçekmece'de, bir sapık geliyor ve size para vereceğim diyerek bu çocukları ıssız bir yere götürüyor. Bir kız çocuğuna istismar iddiası var… Dün beş yaşında bir çocuk burnumuzun dibinde istismara uğradı ve şu an yoğun*

[409] https://www.youtube.com/watch?v=KboArt8CVMc Youtube, ATV kanalı. (3-20. dakikalar.) (21.03.2021)

bakımda. Tabi herkes ayaklandı. Ben de o mahallede olsam aynı tepkiyi verirdim. Çocuğa uzanan eller kırılsın sloganıyla herkes sokaktaydı. Olayın tek sevindirici tarafı, çocuk halen hayatta. İnşallah hayatına bir şey olmasın. Diğer iki çocuğun bir şekilde korkması, uyanıklığı o çocuğun hayatını kurtardı.

İşlenen tüm olaylarda görüyoruz ki olaylardaki caniler, görgü şahidi olmasın diye bu çocukların canlarına kıyıyor. Ama yapamamış, öldürememiş. Şu an İstanbul Emniyeti gizlilikle sürdürüyor çalışmayı. Artık, bu sapık, bu yaşamasından utandığımız vahşiler bir an önce yakalansın, adaletin önüne çıksın.

Beş yaşında ya, beş yaşında yani. İki erkek bir kız çocuğunu almış. İki erkek çocuğu korkunca… Diğer çocuğu yoğun bakımlık yapacak derecede gerçekleşen bir olay. Bizi izleyen halk ayakta. Lütfen, sizi de sükûnete davet ediyorum. Siz sokakta, sosyal medyada tepkinizi gösterdiniz, göstermeye de devam edeceğiz. Bu olaylara dur diyeceğiz.

Ben söylüyorum, halen daha sokakta çocuklar. İnsanlar geliyor, "Müge Hanım siz sokağa bırakmayın diyorsunuz ama…" Aması ne?

Adli Tıp Uzmanı: *İnsanlar belki bir yirmi otuz sene öncenin mahalle kültürünün çok değiştiğinin farkında değiller artık. Bizler, büyükşehirde de olsa kırsalda da olsa fark etmiyor. Ne yazık ki sosyal medya da birtakım şeyleri tetiklediği için artık o çocukları istismar edenleri çok uzakta aramamak gerekiyor. En yakınınızda… On vakadan sekizinde dokuzunda biz en yakın çevresindekileri buluyoruz istismarcı olarak. Burada yaşamadık mı? Karşı kapı komşusu, kimse yapmaz dediği kişinin yaptığını gördük. İşte bu örnekler bir tane değil, iki tane değil, çok fazla.*

Müge Anlı: *Büyükşehirde kimse kimseyi tanımıyor. Çocuklar korumasız bir şekilde sokaklara salınıyor. Bana sorsanız ben de bilmiyordum. On iki yıl önce* (2008 öncesi kastediliyor) *bana sorsanız bu pedofili denen şeyin ne kadar büyük bir bela*

olduğu konusunda bilgi sahibi değildim. Öğrendikçe dilim döndüğünce burada konuları bizzat işleyerek de size anlatmaya çalışıyoruz. Bunlar var, bunlar hayatta var. Bunlar var ise yapmamız gereken buna karşı önlem almak. Çünkü bilemiyoruz.

Adli Tıp Uzmanı: *En büyük önlem de çocuğunuz gözünüzün önünde olacak.*

Müge Anlı: *Öyle profiller var ki, evli, barklı, çocuklu, meslek sahibi, üniversite mezunu… Şöyle de düşünülmesin, şu insanlar yapar da bu insanlar yapmaz diye bir ayrım da yok. Herkes her şeyi yapabiliyor. Bazen bu işlerle ilgilenen çocuk şubedeki insanları şaşırtan profiller bile ortaya çıkabiliyor. Parası pulu mevkisi olan kişiler bile söz konusu olabilir. Kadın erkek de fark etmiyor. Erkekler daha çoğunlukta gibi ama kadınlar da fail olabiliyor.*

Dün gece üçe kadar takip ettim konuyu, arkadaşlarımız sabahladılar mahallede… Değerli Küçükçekmece halkına sabırlar diliyorum. Böyle kalabalıklarda bir söylem çıkıyor ortaya, bu halde de o kalabalığın verdiği bir sürü psikolojisi oluyor. Yanlış yapmamak lazım. Haklıyken haksız duruma düşmeden çocuklarımızın hakkını savunmalıyız. Emniyet en kısa zamanda fail/failleri yakalayacağını söylüyor.

Mağdur çocuğun annesi yeni doğum yapmış, şimdi hastanede. Ben bu özelde anne babanın ihmalini konuşmuyorum. Genel itibariyle konuşuyorum. Bunu bir hafta sonra bir çocuk yine kayboldu, lafını konuşmayalım diye konuşuyorum.

Avukat (Rahmi Özkan): *Anne diyor ki, evde çalışan kadın var.* (Genel bir örnek verildiği anlaşılıyor.) *Çocuğu ona teslim ettim diyor. Teslim edilen kadın da çocuğu parka götürüyor. Çocuk oynarken …telefonla meşgul oluyor. Bir dakikalık gözden kaçırmayı telafi etmek mümkün değil. Bu işte öyle ş.. Bu işin avcıları var ki… Bakıyor o bakıcı kadının telefonla oynadığını tespit ediyor. Çocuk 3-5 metre uzaklaşınca çocuğa yaklaşıyor. Çocuğa bir çikolata, bir balon uzatıyor. Çocuk onunla oynamaya başlarken çocuğu uzak bir yere götürüyor. Orada telefon ile oynayan kişi kafasını*

kaldırıp baktığında çocuğu bulamıyor. Sadece bir dakika içinde olup bitti her şey. Bir dakikası falan yok, gözünü ayırmayacaksın. Çocuktan gözlerini ayırmayacaksın! Ondan sonra eyvah meyvah yok! Normalde insanda rahat yaşama hakkını haiz. Bahçede de oturacak. Ancak çocuk söz konusu ise istirihatimizden de rahatımızdan da feragat edeceğiz. Dediğiniz gibi, "Bu toplumdan kimse bu suçu işlemez," diye bir şey yok. Bu işin toplumu, kültürü, vs yok. Üzerindeki kıyafete de yakasındaki kravata da bakmayacaksın.

Müge Anlı: *Ben de bilmiyordum. Çocukların bu kadar tehlike altında olduğunu bilmiyorduk. Hep vardı aslında. Sümer tabletlerinde bile var aslında. Ama bu kadar yaygınlaşabileceğini bilmiyorduk.*

Adli Tıp Uzmanı: *30 yıldır adli hekim ve adli psikiyatristim. 30 yıldır bu vakaların hepsiyle karşılaştım. Şehir nüfusu artıyor. Daha iç içe yaşıyoruz. Artık insanlar birbirini tanımıyor ve sahip de çıkmıyorlar. Eskiden sahip çıkma vardı. Sosyal medyanın da kontrolsüz kullanımı var. Çocuk, gelişimini tanımlamamış ve kandırılabilir bir varlık. Annen seni orada bekliyor, gel gidelim sen çikolata sevmiyor musun, seversin gibi basit sözlerle kandırılıyor.*

Müge Anlı: *Bu olayda da size para vereceğim diye kandırmış. Küçükçekmece'deki yer de aslında küçük ve iç içe bir mahalle. Ama kaşla göz arasında o çocuklar bir gidiyorlar. Ne yapacaksın? Elini hiç bırakmayacaksın. Dilerim, çocuğun sağlık durumu iyiye gittiği söyleniyor. Çok şükür çocuk hayatta, olayın tek güzel tarafı bu. Herkesin beklediği failin bir an önce yakalanması. Küçücük bir çocuk, bir bebek bu, beş yaşında.*

Yaz geldi, hava ısındı, güneş açtı derken… Lütfen, biz bunu köyde de kasabada da kentte de işledik. Beyler, sizlerde de aranızda imece yapın, köyünüzde iki briketlerden örün bir yer, salıncak yapın. Köylüler de kadınlar sen iki saat dur başında, iki saat de ben durayım başında. Çocuk annesine gitmek istedi mi tek başına

göndermeyin, siz seslenin annesi gelip teslim alsın. Çocuklar susarsa diye suyu yanınıza alsın. Bunu yaşamak istemiyoruz ay ay, hafta hafta. Bitsin artık bu işler, insanın kanı donuyor… Haklı iken haksız duruma düşmeyin, biraz daha sakin. Fail mutlaka yakalanacak… Bu çocuk istismarı haberleri beni çok yaralıyor, çok üzülüyorum. Bir çocuğun daha hayata ilk adım attığı anlarda, beş yaş… Böyle bir olayla karşılaşması, dünyayla bu şekilde tanışması…

Adli Tıp Uzmanı: *Bu çok ağır bir travma, çocukluk döneminde olunca çok ağır izler bırakıyor. Tedavi edilmesi ve süreç içinde rehabilite edilmesi çok önemli. Çocuklarımızı, bu olayı yaşamadan koruyalım.*

3.2.2.1.2 Bölüm Değerlendirmesi

Bölümde, cinsel istismar yaşantılarının önüne geçmek ve çocukları korumak için ne tür önlemler alınabileceği meselesinin üzerinde durulmuştur. Buna göre, çocukların ebeveynlerin görüş ve kontrol alanı içinde bulundurulmaları ve ani durumlarda ebeveynin müdahalesi imkanının sağlanması gerektiği, şehir yaşamının tehlikeleri arttırdığı, istismarcıların her sosyoekonomik sınıftan çıkabileceği, cinsel istismar olgusunun tanınması ve bununla yaşamanın öğrenilmesi gerektiği, cinsel istismar mağduru çocuğun tedavi sürecinin önemi gibi hususlara değinilmiştir.

3.2.2.2 Kayıp İki Çocuk (Rize)

3.2.2.2.1 2 Mayıs 2019 Yayını[410]

Rize'de 4 ve 5 yaşında iki çocuk kaybolmuştur. Çocukların bir kuyuya düştüklerinin anlaşılması üzerine arama kurtarma ekipleri tarafından iki çocuk kurtarılmıştır.

Müge Anlı: *Çocuklar kurtarıldı, bu günün en güzel haberi oldu. Hepimiz çok mutluyuz… Havalar ısındı, çocuklar daha çok dışarı çıkmak istiyorlar. Biz köy yerindeyiz, bizde bir şey olmaz demeyin. Babaannenin sözüne katılıyorum* (Kaybolan çocukların babaannesi, çocukların kaşla göz arasında kayıplara karıştığını ifade etmişti, bu ifadeye atıfta bulunulmaktadır.)*, kaşla göz arasında çocuklar ortadan kayboluyorlar… Geçen gün yine bir inşaat çukuruna iki erkek çocuğu düştü ve hayatını kaybetti. Bugün bir haber varmış, ben izleyemedim ama Hasan Ağabey söyledi. Bir erkek, kadın kılığına girmiş ve parkta oturuyormuş. Vatandaşlar bu adamı polise şikâyet etmişler. Adam da polislere demiş ki ben karımı bekliyorum. Artık milletçe uyandık. Bunda da bu programın önemli bir payı olduğunu düşünüyorum. Bundan da mutluluk duyuyorum. Aslında hepimiz biliyoruz ama yine de alışkanlıklarımızdan vazgeçmek istemiyoruz. Bugünkü olayımızda çok şükür mutlu sonla sona erdi, ama pedofili durumu söz konusu da olabilirdi. O aşamada ah vah etmenin bir faydası olmazdı.*

Avukat: *Artık toplum olarak bilinçlenmeye başladık. Bu çocukların bulunmasına çok sevindim.*

…

[410] https://www.youtube.com/watch?v=acoUu3EOt1o&t=2126s Youtube, Müge Anlı kanalı. (32-35. dakikalar) (21.03.2021)

Müge Anlı: *Biliyorum anne babalar da izliyorlar, çocuklara bakanlar da izliyorlar. Lütfen artık çocuklarımızı gözümüzün önünden ayırmayalım. Bu son olsun. Çocuğunuzu dışarı çıkartın elbet ancak çocuğunuzun başında durun… Çocuklara oyun da kurmak lazım, ellerindeki telefonu alıp. Beyler sizler de boş durmayın, bir sürü ağaç var. Bunları alın, etrafına bir tel gerin. Deyin ki sizin yeriniz burası, buradan bir yere ayrılmayın.*

3.2.2.2.2 Bölüm Değerlendirmesi

Bölümde çocukların gözetim ve korunması konusunda ebeveynlerin dikkat etmesi gereken hususlar vurgulanmıştır. Çocuklara dış dünyada özgürlük sağlanırken eş zamanlı olarak onlara refakat edilmesi gerektiği, ayrıca çocuklara, vakit geçirebilecekleri güvenli alanlar oluşturulabileceği hususları vurgulanmıştır.

3.2.2.3 Kaçırılan Çocuk C. (13 Yaşında)

3.2.2.3.1 18 Şubat 2021 Tarihli Yayın[411]

Babası ve beş kardeşiyle Çorum'da yaşayan13 yaşındaki çocuk C.'yi, 7 Ocak günü, çarşıya gideceğini söyleyerek evden ayrılmış olup sonrasında geri dönmemiştir.

Çocuk C.'nin annesi, ifadesinde, kızını, kız kardeşinin görümcesinin öç almak amacıyla alıkoyduğunu ve fuhşa zorlamak suretiyle kızını istismar ettiklerini beyan etmiştir. Öç alınmak istenmesinin sebebi olarak ise, kız kardeşinin ikinci bir evlilik yapmasının, ilk evliliğindeki eşinin ailesini (kız kardeşinin ilk evliliği) sinirlendirdiğini, bu maksatla aileye zarar vermek için çocuk C.'nin alıkonulduğunu ve küçük kızlarının kötü alışkanlıklara zorlandığını iddia etmiştir.

[411] https://www.youtube.com/watch?v=rCLdIX1_y4U Youtube ATV kanalı (33-43. Dakikalar) (21.03.2021)

Anne: *R. S. adlı kişi bizi ayrı ayrı telefonlardan arıyor, farklı farklı isimler, adresler veriyor… Ben bunu idare ettim, alttan aldım. Benim ciğerim yanıyor dedim, bir kez olsun beni kızımla konuşturun dedim. Abla tamam, ben seni (kızınla) konuşturacağım, dedi. Aradan on-on beş dakika geçti, özel bir numara aradı. Anne, beni E. kötü yola sürüklüyor. Beni kurtarın, dedi. O günden bu güne kızımdan haber yok… C., ne olursun ortaya çık, Allah rızası için bir seslen…*

Müge Anlı: *Sizin bir kız kardeşiniz var, adı S. Bu kardeşin S., eşi S. ceza evine girince başka biriyle birlikte oluyor. Neden beklemedi kocasını?*

Anne: *Kocası yazın suç işler, kışın ceza evine giriyordu. Sürekli ceza evine girerdi.*

…

Müge Anlı: *Bu koca, cezaevinden çıkınca, karısının yaptığını kendine yediremiyor. Kocanın kız kardeşi H., senin kızına ulaşıyor. Çocuk C.'yi 35 yaşındaki R. ile tanıştırıyor. R. senin kızını alıp götürüyor. On gün kadar önce kızın seni arıyor. Özel bir numaradan arıyor. Beni kurtarın, beni bağladılar beni satıyorlar, diyor. Siz de buraya geliyorsunuz.*

Anne: *Biz de size sığındık.*

Müge Anlı: *Estağfurullah, başımın üzerinde yeriniz var. Anlatabildim mi, biraz karışık ama…*

3.2.2.3.2 19 Şubat 2021 Tarihli Yayın[412]

Müge Anlı: *13 yaşındaki kızımız çocuk C., 43 gündür kayıptı. Bulundu. Kızınız gerçekten de zorla alıkonuluyormuş. Zaten 13 yaşındaki çocuk için aksini söylemek mümkün değil. Dün çok önemli bir operasyon yapıldı. Sekiz kişi gözaltına alındı, dördü tutuklanarak cezaevine gönderildi. R ve S., fuhuş, çocuğun nitelikli cinsel istismarı ve kişiyi hürriyetinden yoksun kılma; Afgan uyruklu iki kişi de çocuğun nitelikli cinsel istismarı ve yine kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçundan tutuklandı ve cezaevine gönderildi… Çocuk C., suça sürüklenen bir çocuk. Dokuz yaşından beri sizin çocuğunuz suça sürükleniyormuş. Burada sizin de payınız var, siz de çocuğunuza sahip çıkmamışsınız. Sen hele baba olarak öyle bakma yüzüme sanki ilk defa benden duyuyormuş gibi. Sen baba olarak çocuğuna sahip çıkacaktın. Gitmişsin dilendirmek için bir adama vermişsin.*

Baba: *Hayır.*

Müge Anlı: *Çocuk anlatmış her şeyi, çocuk şu anda Devlet korumasında. Neden veriyorsunuz çocuğu dilendirmek için dede denilen adama? Sonra (yayında) diyorsunuz ki "Dede aldı kaçırdı da biz gittik kızı dededen aldık da..." Dede dediğiniz de hakikaten dedeymiş…Çocuk anlatmış her şeyi. Siz neden çocuğunuzu veriyorsunuz? Hadi sana bir şey demiyorum. (Anneye hitaben söylenmektedir.) Sen erkek olarak cevap ver? Kadınları baskı altına alıyorsunuz.*

Baba: *O adam* (dede denilen) *evimden almış çocuğu götürmüş.*

Müge Anlı: *Adam senin evinden çocuğunu nasıl alıyor?*

[412]https://www.youtube.com/watch?v=Ch7g_Kb8OX0 Youtube ATV kanalı (16-33. Dakikalar) (21.03.2021)

Baba: *Onun evinde oturuyorduk zaten.*

Müge Anlı: *Ev sahibinizmiş zaten, siz de evinde oturabilmek için çocuğu* (Cangız'ı, 9 yaşındayken) *adama vermişsiniz.*

Baba: *Yok, hayır.*

Müge Anlı: *Bir şey söyleyeyim mi? Fiziksel şiddete son derece karşıyım. Ama insan ne zaman sinirlerine hâkim olamaz ve birine saldıracak hale gelir? Çocuğuna bir zarar verildiğinde.*

Baba: *Abla o çocuğu yirmi günlükken aldım ve ne çilelerle büyüttüm.*

Müge Anlı: *Kusura bakma, canınız istediğinde çocuğunuzu buluyorsunuz bak. Bu ülkenin polisi savcısı var. Senin evinden senin çocuğunu nasıl gelip alabilirler?*

Baba: *Ev sahibinin anahtarı varmış, bizden habersiz eve girip çıkıyormuş. Bizim hiç haberimiz yoktu bu işten. Benim sadece bir arabam var, hurda yapmak için kullanıyorum.*

Müge Anlı: *Ehliyetin de yok. Neden ehliyetsiz araba kullanıyorsun?*

Baba: *Ne yapalım abla, çoluğuma çocuğuma ekmek parası getirmek için.*

Müge Anlı: *Her şeye bir bahaneniz var. Ondan sonra birine çarpınca "Çocuğuma ekmek götürüyordum, ben mi seni öldürdüm?" mü diyeceksin çarptığın kişinin ailesine? Bak, iki dilim ekmeği bölüp yiyen insanlar tanıyorum ben. Kimse*

çocuğunu yetmiş dört yaşındaki adama (Dede denilen kişi kastediliyor.) *vermiyor. Hayatta olacak şeyler var, olmayacak şeyler var.*

Baba: *Ben namusum için kendimi öldüren bir insanım.*

Müge Anlı: *Namus falan, geç o davaları. Öyle ütopik şeylerle ilgilenmiyorum. Ben dokuz yaşındaki çocukla ilgileniyorum. Dokuz yaşındaki çocuk, yetmiş dört yaşındaki adamla gidemez. Gidiyorsa, sorumlusu sensin baba olarak. Hiç kusura bakma.*

Baba: *Ben öyle bir şey yapmadım. Adam eve gide gele çocuğa hap mı veriyor artık. Çocuğum polislere telefon ediyor.*

Müge Anlı: *Nereden biliyor ev sahibi senin dokuz yaşındaki çocuğunu?*

Baba: *Müge Hanım, benim aile ortamım çok değişik.*

Müge Anlı: *Bu "değişiklik" benim hoşuma gitmedi.*

Baba: *Biraz… Sözüm de geçmez yani. Benim lafım pek tutulmaz. Evde eşimin lafı geçer.*

Müge Anlı: *Eşin al bu patlıcanı ye, derse lafı geçer tabi de çocuğumuzu bu adama verelim deyince lafı geçmez. Çocuk zaten anlatmış her şeyi.*

…

Müge Anlı: *Dün çok değerli bir Savcı ile tanışma fırsatı buldum. Henüz yirmi sekiz yaşında, yeni Savcı bir hanımefendi. Konuyla çok ilgilendi. Herkes olayın üzerine çok düştü. Çünkü herkesi çok endişelendirdi. Düşünebiliyor musunuz? 13 yaşında bir çocuk, iki tane Afgan uyruklu adam, koca koca adamlar. Kırk yaşın üstünde. Bir tane yanında R., bu işleri yapan. Bir tanesi R.'ninamca oğlu. Burada yayında anlatamayacağım kadar kötü işlerden bahsediyoruz… Çorum Emniyetine teşekkür ediyoruz.*

…

Müge Anlı: *Çocuk C.,bir ara Rıfat'ı korumaya çalışmış ifadesinde. Kazandığı parayla kendisine elbiseler aldığını falan söylemiş. Sanıyorum çocuk C.'nin ruh sağlığı da iyi değil.*

Anne: *Raporu var Müge Hanım. Zihinsel engeli olduğuna dair. Sürekli yalan söylüyor. Benim eşim, altmış yaşındaki adama kızımızı verecek bir insan değil.*

Müge Anlı: *Bak hayatım, 13 yaşındaki çocuk. Bir saat göremezsen ülkeyi ayağa kaldırırsın… Bu dede değiniz adam meselesi yeni değil ki. Çocuk C. 9 yaşındayken olan şey bu. Yetmiş dört yaşındaki adamın dokuz yaşındaki çocukla ne işi olur?*

…

Müge Anlı: *Çocuğunuzu şu anda uzun bir tedavi süreci bekliyor diyor yetkililer. 13 yaşındaki kızımızı arama çalışmasıyla birlikte bir fuhuş şebekesi ortaya çıkarılmış oldu. Gizlilik kararı nedeniyle soruşturulanların ismi açıklanmıyor. Ama çocuk C.'yi bu yıllar arasında (9 yaş-13 yaş) istismar eden tüm kişiler ve aile üyeleri hakkında dava açılacağını ilettiler. Çok da teşekkür ediyoruz. Bir çocuğumuzun daha hakkı aransın.*

3.2.2.3.3 Bölümlerin Değerlendirmesi

Bölümlerde işlenen mesele, çocuğun cinsel sömürüsü şeklinde ifade edilebilecek daha geniş bir kapsamlı bir başlık altında incelenebilir. Literatür kısmında değinildiği şekilde, cinsel sömürü, çocuğun fuhşa zorlanması durumunu da içermektedir. Çocuğun cinsel istismarından daha kapsamlı bir durumu ifade eden cinsel sömürü ve dolayısıyla çocuğun fuhşa zorlanması, daha organize bir suç faaliyetidir. Yukarda incelenen bölümde de bir fuhuş şebekesinin ortaya çıkarıldığı ifade edilmiştir.

Bölümlerde, yine ebeveynlerin çocuğun sağlık ve güvenliğini sağlama noktasındaki sorumluluklarına değinilmiş ve özensiz muamele kınanmıştır.

3.2.2.4 Mağdur Çocuk S. (13 Yaşında)

3.2.2.4.1 19 Haziran 2017 Tarihli Yayın[413]

Kahramanmaraş'ta yaşayan 13 yaşındaki, ortaokul ikinci sınıf öğrencisi S. M.'nin 9 Haziran 2017 tarihinden beri (yayın tarihinde 10 gündür) kayıp olması üzerine ailesi (Ağabeyi, babası ve annesi) Müge Anlı ile Tatlı Sert programına başvurmuştur. Aile, kızlarının 23 yaşındaki H. D. tarafından kaçırıldığını alıkonulduğunu iddia etmiştir.

Müge Anlı: *23 yaşındaki ...herif, 13 yaşındaki çocukla ne yapar, aklım almıyor. Aslında, 14 yaşındaki bir çocuk 13 yaşındaki ile görüşmek istemez, arkadaşlık*

[413] https://www.youtube.com/watch?v=QcJocC_kZ-M Youtube, ATV kanalı. (36.-44. Dakikalar) (21.03.2021)

etmez. "O küçük." der. Ama burada 23 yaşındaki adamın 13 yaşındaki çocukla ne işi var? Nerede bu Hacı'nın ailesi, çıkarsınlar oğullarını ortaya.

Ağabey: *Çıkarmıyorlar, biliyorlar ama söylemiyorlar.*

Müge Anlı: *Nasıl çıkarmıyorlar? Oğulları gidecek en az yirmi yıl hapis yatacak nasıl çıkarmıyorlar?*

Müge Anlı: (Notlarına bakarak) *Önce siz Kayseri'de olduğunu bulmuşsunuz. H. denilen adam, küçük kızı akrabasının yanına götürmüş. Sonra polis eve baskın yapmış. Baskından hemen önce H. ile kız gitmişler. Bunları yanında barındıran kişilerin de aklı yok! Arkadaşlar bu çocuk, çocuk! Onun "Ben H.'yi seviyorum." demesinin veya H.'nin "O bana kaçtı." demesinin, aklen ve hukuken hiçbir anlamı yok. Lütfen bu çocuğu geri getirin.*

…

Müge Anlı: *Çocuğumuz çok küçük. 13 yaşında, orta ikinci sınıf öğrencisi. Daha geçen hafta 10 yaşındaki çocuğu konuşmuştuk. 10 ile 13 yaş arasında hiçbir fark yok hukuken. Bunun adı çocuk istismarıdır. Çocuğu kaçırmak, zorla alıkoymak, tecavüz etmek, darp… Yirmi yıl ya! (H'nin yakınlarına hitaben) İnsan kendi arar da polise ihbar eder.*

Baba: *Bu ilk yaptığı şey değilmiş. Daha önce de çocuklar kaçırmış.*

Anne: *Bizim kızımız dördüncü. Başka başka çocuklar da kaçırmış.*

Baba: *Kimse sesini çıkarmamış. Herkes sessiz kalmış.*

Anne: *Hepsi sineye çekilmiş Müge Hanım.*

Müge Anlı: *H'nin ailesi bizi arasın… Çocuğunuzun sıkıntısı varsa yatırın tedavi ettirin. Ortaokul öğrencisini kim yanında sevgili diye gezdirir ya? Bunun adı sapıklık! 23 yaşındaki herif dönüp de 13 yaşındaki çocuğa bakıyorsa, bu sapıklıktır.*

Avukat: *13 yaşındaki çocuğu kaçırma durumunda asla "Kendi rızasıyla geldi." diye bir savunma olmaz. Böyle bir savunmayı hukuk da hukuku tatbik edenler de dikkate almaz. Zorla kaçırıldığı kabul edilir. Zorla kaçırıldığı için de 13 yaşındaki bir çocuğun zorla kaçırılması altı seneden başlar, on sekiz seneye kadar bunun cezası vardır. Fiili bir saldırı var ise bu sekiz seneden başlar, yaşı küçük olduğu için artar. Yirmi iki seneden başlayan otuz sekiz seneye kadar giden bir ceza… Otuz sekiz sene bir ceza yesen ya da 22 sene bir ceza yesen, ellili yaşlara kadar hapiste kalacaksın, yazık ya!*

3.2.2.4.2 20 Haziran 2017 Yayını[414]

Müge Anlı: *13 yaşındaki S. M., 9 Haziran'dan bu yana kayıptı.Çocuğu bırakmışlar. Anne babayı Savcılığa çağırmışlar. Kahramanmaraş'ta bırakmışlar…*

(Babası yayına bağlanmıştır.)

Baba: *Çocuğumu gördüm, bağrıma bastım. Sağ olun, size ve Kahramanmaraş emniyetine sonsuz teşekkür ediyorum. Allah razı olsun.*

[414]https://www.youtube.com/watch?v=zbp0My0aueo Youtube, ATV kanalı (49.-51. Dakikalar) (21.03.2021)

…

Müge Anlı: *Lütfen çocuğunuzu okutmaya devam edin. Bu herkesin başına gelebilir. Kimse kınamasın, her şey insanlar için.*

Baba: *Sonuna kadar okutacağım.*

Müge Anlı: *Koskoca yaşam içinde şu 10-15 günlük acı tecrübenin yaşamını olumsuz etkilemesine izin vermeyin. İnanıyorum ki yaşadığı bu acı tecrübe hayatında onu daha güçlü kılacaktır. Lütfen okumaya devam etsin.*

3.2.2.4.3 Bölümlerin Değerlendirmesi

Bölümlerde on sekiz yaşına kadar herkesin çocuk olduğu vurgulanmış, çocukla cinsel ilişkinin hukuk sistemimizde ağır yaptırımları olduğu belirtilmiştir. Cinsel istismar mağduru çocukların, mağduriyet sonrası sosyal yaşamdan izole edilmemeleri ve eğitim olanaklarından mahrum bırakılmamaları gerektiği ifade edilmiştir.

3.2.2.5 13 Yaşındaki Mağdur Çocuk

3.2.2.5.1 23 Ocak 2020 Tarihli Yayın[415]

A. Y. adlı kişi, dini nikâhlı olarak birlikte yaşadığı N. Bey'in, kendisini dolandırdığı şikâyetiyle Müge Anlı'ya başvurmuştur.

[415] https://www.youtube.com/watch?v=pq4i6vQ1DnM Youtube, ATV kanalı (33.-1 saat 2. Dakikalar) (21.03.2021)

A. Y., toplamda 20.000 Euro parasını N. Bey'e verdiğini; N. Bey'in bu paraları da kullanarak bir ev döşediğini, sonrasında ise A. Hanım'ı ve onunla birlikte yaşayan iki kızını (12 ve 8 yaş) evden kovduğunu iddia etmiştir.

Yayına bağlanan N. Bey: … *Ben elimden gelen her şeyi yaptım. Sonra bu kadın kalktı, bana 12 yaşındaki kızıyla iftira attı.*

A. Y.: *Yaptın, ben gözümle gördüm. Ben kimseye iftira atmadım.*

Müge Anlı: *Bir dakika! 12 yaşındaki kızınla mı bir şey gördün? Ayrıntılarını anlatma. Böyle bir şey için mi konuştun bu adamla? Evet ya da hayır de.*

A. Y.: *Odasına girmeye çalışırken yakaladım 12 yaşındaki kızımın üç kere.*

Müge Anlı: *O zaman teşekkür ediyorum. Hayır bitti konu!... (A. Y.'nin yayından ayrılması rica edilmektedir.) Yok artık daha neler! Hâlâ daha nesine geliyorsun adamı bana anlatmaya? Hayatı böyle yaşayamazsınız! Böyle bir hayatı ben kabul etmiyorum. Bu ülkede de ben bunları görmek duymak istemiyorum. Gidin bir doktora tedavi mi göreceksiniz artık… Daha hâla "Beni evden attı.", adam evden atmasa oturmaya (N. Bey ile birlikte yaşamaya) devam edeceksin demek ki… Çocuklu kadının özel hayatı olmaz. Bunu söylüyorum neden? Çünkü buraya bir adam gelip "Karım bana çocuğumu vermiyor." deyince, "Ne yaptın da karın sana çocuğunu göstermiyor?" diyorsam, şimdi de bunu sormak zorundayım.*

A. Y.: *Kızımın odasının kapısının eşiğindeyken ben yakaladım.*

Müge Anlı: *Şikâyetçi oldun mu? Attırdın mı hapse?... Kızınla ilgili gidip şikâyetçi oldun mu? Olmadın.*

3.2.2.5.2 24 Ocak 2020 Tarihli Yayın[416]

Müge Anlı: *Bu, benim hazırladığım bir program ve kimin davet edileceği konusunda hak sahibi benim. Kendi rızasıyla veriyor parayı, iki sene sonra "Beni dolandırdı." Dün yayından sonra otelde camdan atlamaya çalıştı. 20.000 Eurosunu geri vermezse atlarım demiş. Biz durumunu iyi görmedik A. Hanım'ın. Gel dedik seni bir psikiyatri kliniğine yatıralım, onu da kabul etmiyor. Sonra Sosyal Hizmetler hemen devreye girdi 13 yaşındaki çocukla ilgili. Onu da istemedi. Daha ne yapayım ben sana? 20.000 Euro mu kız çocuğu mu? Sonra da dedi ki "Çok emin değildim." Çok emin değilsen, bir insan diğerini böyle bir şeyle suçlar mı?... Buradan ailesine sesleniyorum, kızınızın durumu iyi değil. Bence sahip çıkın. Dün ben çok uğraştım, niyetim onu bir psikiyatri kliniğine yatırmaktı ama herkesin özgür iradesi…*

3.2.2.5.3 Bölümlerin Değerlendirmesi

Bölümlerde, çocuğu cinsel istismar tehdidi altında olan bir ebeveynin, ilk olarak çocuğunu bu tehlikeli durumdan kurtarması gerektiği üzerinde durulmuştur. Ebeveynlerin önceliklerinin her zaman çocuklarının sağlık ve güvenliği ile sağlıklı gelişimleri olması gerektiği vurgulanmıştır.

[416]https://www.youtube.com/watch?v=_9v3Uj5f3f8 Youtube, ATV kanalı. (17.-21. Dakikalar) (21.03.2021)

3.3 PROGRAM BÖLÜMLERİNİN GENEL DEĞERLENDİRMESİ

Programın incelenen bölümlerinin genel değerlendirmesi kısmında, programdaki söylem ve ifadeler ile, yukarıda literatür incelemesi kısmında ülkemizde ve dünyada rüştünü ispatlamış kişilerin görüşleri karşılaştırılacak ve programda cinsel istismar konusunda ileri sürülen tavsiyeler ile bilimsel literatürün örtüştüğü gösterilmeye çalışacaktır.

Öncelikle cinsel istismarla ilgili doğru bilinen gerçeklere ilişkin Polat'ın beş önemli tespiti şu şekildedir:

1) *"Çocuklar cinsel istismarı hayal güçlerinin etkisiyle uydururlar."* demek yanlıştır, zira çocuklar bu konuda genellikle yalan söylemezler ve bu nedenle onlara inanmak gerekir.

2) *"Yaşanmış bir iki olay önemli değil, çocuklar olanı biteni çabuk unuturlar."* demek yanlıştır, zira bir kez olan ya da tekrarlayan cinsel istismar, çocuğun ruhsal ve fiziksel sağlığı açısından zararlıdır.

3) *"Olayı provoke eden, şirin ve cazip kız çocukları, evden kaçan çocuklar, ihmal edilmiş çocuklar, bunlar potansiyel kurbandır."* demek (ve yalnızca bu çocukların istismar edilebileceğini düşünmek) yanlıştır, zira her sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel sınıfa mensup çocuk, cinsel istismar kurbanı olabilir.

4) *"Parklar, genel tuvaletler, ıssız sokaklar, karanlık yerler, boş inşaat sahaları tehlikeli bölgelerdir."* diye düşünmek ve istismarı bu alanlarla sınırlamak yanlıştır. Zira cinsel istismar olayının olduğu yer genellikle ev, okul, ev ile okul arasındaki yol gibi çocuğun yaşam alanıdır.

5) *"İstismarcılar genellikle yaşlı ve yabancı erkeklerle sokaktaki hırpani serserilerdir."* diye düşünmek yanlıştır zira olguların %80-95'inde fail 20-40 yaş grubunda, kurban tarafından tanınan evli ve çocuklu erkeklerdir.[417]

Howe tarafından, çocuklarına inanmayan ebeveynler yüzünden pek çok çocuğun istismar mağduriyetiyle tek başına mücadele etmek zorunda olduğu[418], Finkelhor tarafından, ebeveynlerin, çocuklarını cinsel istismar konusunda bilgilendirmeleri gerektiği[419], Kutchinsky tarafından ise cinsel istismar mağduru çocukların, ebeveynlerinden yeterli desteği görmeleri halinde bu travmayı atlatabilecekleri ifade edilmiştir.[420]

Öte yandan Polat, fiziksel istismar zincirinin nesilden nesile aktarılan bir durum olduğunu ifade etmiş, kişinin hayat boyu karşı karşıya kaldığı çocuk yetiştirme modelleri arasından seçim yaparken, çok kez eleştirmiş olsa bile farkında olmaksızın bilinçaltında yer alan kendi deneyimlediği ebeveynlik modeline dönüş yaptığını vurgulamıştır.[421] Bu durum, çocuk I.'ın istismar ve katli olayının işlendiği bölümlerde, H. A.'nın istismarcı bir baba elinde büyümüş olması hakkında yapılan değerlendirmelerle örtüşmektedir. Zira H. A.'nın bozuk kişilik ve zihniyet yapısı ile sağlıksız çocukluğu arasında bağlantı kurulmuş ve ne olursa olsun çocuklara fiziksel şiddet uygulanmaması gerektiği konusu, programda vurgulanmıştır.[422]

[417]O. Polat, 2019a, s.157
[418]D. Howe, 2005, s.214
[419]D. Finkelhor,2008, s.48
[420] B. Kutchinsky, 1999, s.168
[421]O. Polat, 2019b, s.170
[422] Bkz: 24 Ekim 2016 Tarihli Yayın

Topçu[423], Polat[424], Horozgil[425], Alabay[426], Aktepe[427], Demircioğlu/Işık[428], Karakartal[429], Urazel ve arkadaşları[430] ile Şimşek ve arkadaşları[431], cinsel istismarla mücadele konusunda, ebeveynlerin bilinçlendirilmesi ve çocuklara koruyucu eğitimin ebeveynler tarafından verilmesinin sağlanması konularının önemine değinmişlerdir.

Adı geçen yazarlar tarafından yapılan tespitlerin, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında, gerek Müge Anlı gerek ise diğer uzmanlar tarafından aynı ya da benzer şekilde ifade edildiği görülmüştür.

Buna göre, programın incelenen bölümlerinde;

1) Ebeveynlerin öncelikli vazifelerinin çocukların bakım ve gözetimi (korunması) olduğu[432],

2) Cinsel yönden istismar edildiğini anlatmaya çalışan çocuklara inanılması gerektiği[433],

3) Herkesin, cinsel istismar suçunun faili olabileceği[434],

4) Cinsel istismarın çocuklarda travmatik etkiler oluşturduğu[435],

[423]S. Topçu, 2009, s.341
[424]O. Polat,2019a, s.158
[425]D. Horozgil, 2011, s.142.
[426]E. Alabay, 2020, s. 41
[427]E. Aktepe, 2009, s.114
[428]H. Demircioğlu ve E. Işık, 2019, s.37-39
[429] D. Karakartal, 2020, s.150-151
[430]B. Urazel, S.T. Fidan, T. Gündüz, M. Şenlikli ve B. Özçivit Asfuroğlu, 2017, s.24
[431]Ş. Şimşek, E. Ç. Fettahoğlu ve E. Özatalay, 2011,, s. 323
[432] Bkz: 19 Şubat 2021 Tarihli Yayın, 26 Ağustos 2020 Tarihli Yayın.
[433] Bkz: 24 Ekim 2016 Tarihli Yayın, 31 Ağustos 2021 Tarihli Yayın.
[434]Bkz: 2 Haziran 2017 Tarihli Yayın, 24 Nisan 2019 Tarihli Yayın, 24 Ekim 2016 Tarihli Yayın.
[435] Bkz: 24 Nisan 2019 Tarihli Yayın.

5) Her çocuğun istismar mağduru olabileceği[436],

6) Kapının önü gibi ebeveynin yakın çevresindeki yerlerin dahi istismar fiilinin gerçekleştirilebileceği alanlar olduğu[437],

7) Çocuğun istismar riski olan yerden uzaklaştırılması gerektiği[438],

8) İstismar mağduru çocuğu toplumdan izole etmeyip eğitim hayatının normal şekilde sürdürülmesi gerektiği"[439],

9) Çocuklara gereğinden fazla ilgi gösteren kişilere ebeveynlerin şüpheyle yaklaşması gerektiği[440],

10) Çocuklara şeker, çikolata vermek suretiyle onlara yaklaşan ve dokunan kişilerin eylemlerinin tehdit içerdiği[441]

11) Toplum üyelerinin, etrafında gerçekleştirilen istismar vakalarını, adli mercilere bildirmekle yükümlü olduğu[442] yönünde açıklama ve tavsiyelerde bulunulduğu anlaşılmıştır.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programında, cinsel istismar konusunda yapılan açıklama ve tespitlerin, tez çalışmamızın "Cinsel İstismara Bilimsel Yaklaşım" bölümünde değinilen, cinsel istismarın sebep, sonuç, önlenmesi ve istismar sonrası tedavi süreciyle ilgili bilimsel tespitlerle uyumlu olduğu görülmüştür. Bununla

[436] Bkz: 24 Ekim 2016 Tarihli Yayın.
[437] Bkz: 14 Ocak 2020 Tarihli Yayın.
[438] Bkz: 31 Ağustos 2020 Tarihli Yayın, 23 Ocak 2020 Tarihli Yayın.
[439] Bkz: 20 Haziran 2017 Tarihli Yayın.
[440] Bkz: 20 Ekim 2016 Tarihli Yayın, 14 Ocak 2020 Tarihli Yayın.
[441]Bkz: 20 Ekim 2016 Tarihli Yayın.
[442] Bkz: 26 Ağustos 2020 Tarihli Yayın.

birlikte, yukarda ismi anılan yazarlar tarafından ebeveynlere yönelik bilgilendirici çalışmaların yapılması ve anne babaların bilinçlendirilmesi gerektiği yönünde yapılan önerilere de uygun olacak şekilde, bahse konu programda, izleyicilerde bilimsel temelli bir bilinç oluşturulmaya çalışıldığı ve cinsel istismar suçuyla ilgili yapılan açıklamalar ile toplumun bu olgu karşısında bilinçlendirildiği sonucuna ulaşılmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Cinsel istismarın ne denli yıkıcı bir eylem olduğu, toplumun geleceğine yön verecek çocuklarımızın fiziksel, psikolojik ve sosyal sağlığını önemli ve olumsuz şekilde etkilediği, tezimizin bilimsel yaklaşım bölümünde detaylı şekilde ele alınmıştır.

Tüm bu çalışma, ortaya koymaktadır ki çocuğun cinsel istismarı toplumun tamamını ilgilendiren bir sorundur. Zira istismar edilen çocuk "başkasının" gibi görünse de acı, hastalık, sorun ve sıkıntı er ya da geç toplumun tüm bireylerine sirayet etmektedir.

Arzu edilen, hiçbir çocuğun cinsel istismara uğramamasıdır. Bunun için ilk adım, pek çok kıymetli akademisyenin de belirttiği gibi cinsel istismarın gerçekleşmesini önlemektir. Eğer toplumdaki bireyler, kaliteli yaşam koşullarına sahip şekilde sağlıklı ve mutlu aile ortamlarında büyürler ise, potansiyel istismarcıların ortaya çıkması ihtimali azalacağından, refah seviyemizin artması, cinsel istismarın azalması konusunda en önemli etken olacaktır.[443,444]

Refah seviyemizin artması ancak çalışmak, üretim ve eğitimle sağlanabileceğinden, toplumdaki tüm bireylerin, yaradılışsal birtakım yetenekleri veya ilgi alanlarına göre, hayatlarını insan onuruna yakışır şekilde sürdürmelerini sağlayacak bir meslek mensubu olabilmelerini sağlamak, önce devletin, sonra çocuğu

[443] Bkz: B. Kutchinsky, 1999, s.171-172 *"Küçük çocuğu olan ailelerin koşullarının iyileştirilmesi, fücur olaylarının olduğu ve çocuklara karşı cinsel suçların işlendiği işlev bozukluğu olan aile sayısını azaltmakla kalmayıp aynı zamanda ikinci kuşakla da çocuk cinsel istismarı olasılığını azaltacaktır."*
[444] https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (26.03.2021)

büyüten anne babanın görevidir. Bu anlamda bireylere düşen, ellerinden gelenin en iyisini yaparak hayatlarını "kendilerini gerçekleştirerek mutlu şekilde yaşabilecekleri" bir hâle dönüştürmeye çalışmaktır.

İkinci olarak yapılacak, ailelerin bilinçlendirilmesi, onlara "çocuklarına cinsel eğitim vermeleri ile cinsel istismar konusunda kendilerini koruyacak bilgilendirmeyi yapmaları" konusunda yol gösterilmesidir.

İnsan, ilk ve en temel eğitimini anne babasından alır. Buna göre, yeme, içme, tuvalet, konuşma vs. eğitimi gibi cinsel eğitimin de anne baba tarafından verilmesi de doğal ve hatta gereklidir. Çocuklarını cinsel organları, özel bölgeleri, hayır deme hakları konusunda bilinçlendiren ebeveynlerin; kendilerini koruyabilen, haklarını bilen, olumsuz durumda nasıl davranması gerektiği konusunda fikir sahibi olan çocuklar yetiştirmeleri mümkündür.

Anne babanın çocuk ile samimi, güven temelli ve yakın ilişki kurması, çocuğun kendini rahatsız eden bir olay yaşamış olması hâlinde, bunu ebeveyniyle paylaşmayı seçmesi için önemlidir. "Ne olursa olsun, annem ve babam bana inanır ve yardımcı olur." düşüncesine sahip bir çocuğun başına gelen istismar olayı, kısa süre içerisinde öğrenilip müdahale edilebilir olacaktır. Ancak çocuğun sözü edilen şekilde bir inancı yoksa gerçekleşen istismar tekrarlanabilecek ve yapılan bilimsel araştırmalarda da vurgulandığı üzere çocuk üzerinde uzun vadeli daha şiddetli olumsuz etkilere sebep olabilecektir.

Cinsel meselelerin bir tabu gibi görülüp konuşulamaz nitelikte sayılması, cinsel istismar yaşantılarının da uzun yıllar gizli kalmasına ve mağdurlarda farklı hastalıklar şeklinde tezahür etmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle denilebilir ki tabuların aşılarak meselenin konuşulabilir bir nitelik kazanması, mağdurların seslerini duyurmalarına imkân sağlayabilir.

Elbette insan, bildiği mesele hakkında konuşabilir ve konuşmak için önce fikir-bilgi sahibi olmak gerekir. Anne babaların, çocuklarla neyi, nasıl konuşacağı hakkında bilinçlendirme çalışmaları yapılması ve ebeveynlere yol gösterilmesi gerekmektedir.

Bu konuda, medyanın erişebilirliğinden faydalanılmalıdır. Zira televizyonda yayınlanan her şey, her eve girebilir. Düzenli şekilde televizyon izlemeyen kişiler bile, sosyal medya veya video paylaşım platformlarındaki paylaşımlar vasıtasıyla, televizyonda yayınlanan içeriklere hızlıca erişim sağlayabilmektedir.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programında da ebeveynlere cinsel istismar meselesinde çağrılarda bulunulduğu, çocukların bakım ve gözetim sorumluluğunun ciddiyetinin hatırlatıldığı, cinsel istismar ve pedofilinin toplumumuzda hiç de azımsanmayacak bir yaygınlıkta bulunduğu, çocukları korumak ve onları bilgilendirmek vazifesinin ebeveynlere ait olduğu, çocuğa "Hayır!" diyebilme becerisinin kazandırılması, çocukların dinlenilmesi ve anlattıklarına ilgiyle yaklaşılması gerektiği gibi hususlarda pek çok kez önemli açıklama ve hatırlatmalarda bulunulduğu görülmüştür.[445]

Medyanın ulaşabilirliği ile daha bilinçli bir toplum inşa etmek mümkün olabilir. Cinsel istismar mağdurlarının, mağduriyetlerini ifade edebilmeleri ve böylece suçluların yargı organları önünde hesap vermelerinin sağlanması için toplum olarak, istismar mağdurlarını kınamak, ayıplamak ve bu mağduriyeti utanç verici bir durum olarak algılamaktan uzak bir tutum sergilemeliyiz. Buna göre, cinsel istismarın herkesin başına gelebilecek ve mutlaka ortaya çıkartılması gereken bir durum olduğu hakkında bir kabul ile istismar ayyuka çıktığında mağdur ve ailesini değil, faili kınayacak toplumsal bir bilinç geliştirmek, hepimizin ortak sorumluluğudur.

[445]Bkz: Dördüncü bölüm, ilgili başlık.

Bu anlamda, Müge Anlı ile Tatlı Sert programında, toplumumuzu cinsel istismar konusunda bilinçlendirmek için yapılan çalışmalar, bu konuda hâlihazırda yürütülen bir bilinçlendirme faaliyeti olarak nitelendirilebilir.

Öte yandan, suçun yaygınlığı ve mağduriyetlerin fazlalığı sebebiyle manzaranın hiç de iç açıcı olmaması karşısında "Ne yapılmalı?" konusundaki önerilerimiz şu şekilde sıralanabilir:

1-Üst Kurul öncülüğünde, alanında uzman kişilerin katılım ve desteğiyle "Ebeveyn-Çocuk Günleri" düzenlenip cinsel eğitim, cinsel istismar, özel bölgeler, hayır diyebilmek, yaşanılan mağduriyetleri aileyle paylaşmak temalı, katılımcı ebeveynler ile çocukları arasındaki bağları kuvvetlendirecek ve ayrıca onları bilinçlendirecek organizasyonlar düzenlenebilir.

2- Haydi Çocuklar Uykuya, projesinde olduğu gibi günün bazı saatlerinde, tüm kanallarda eş zamanlı yayınlanacak şekilde "Çocuk Bilgilendirme Zamanı" belirlenip cinsel istismar konusunda, ebeveyn ve çocukları bilgilendirecek kısa animasyon, belgesel veya tanıtım videoları gösterilebilir.

3-Cinsel istismar konusunda araştırma/anket çalışmaları çabalarının, çok kısıtlı bir akademik çevreyle sınırlı kaldığı anlaşılmıştır. Okullarda ve kurumlarda, cinsel istismar yaşantısı olan bireylerin araştırılması için ilgili bakanlıkların desteğiyle, Üst Kurulumuz öncülüğünde daha kapsamlı araştırma/anket çalışmaları ile yüz yüze görüşmeler yapılabilir. Araştırma sonuçlarının ensest gibi durumları da yansıtabilmesini temin maksadıyla, çocukların evde/aile ortamında değil, öğretmen veya pedagog gözetiminde aile bireylerinin bulunmadığı bir ortamda cevapları alınabilir.

Süren istismardan korumak maksadıyla çocuğun devlet korumasına alınması, ilk akla gelen yasal müdahale olacağı gibi geçmişte istismar yaşantısı olup yardım almaya hazır kişiler de psikolojik destek almaya yönlendirilebilir.

Pek çok kişi için bir sır niteliğindeki cinsel istismar yaşantısının, "araştırılan, ortaya çıkarılmaya çalışan" bir durum olduğunun, bu tip araştırma çalışmaları ile toplum bireylerine hissettirilmesi de sağlanabilir.

4-Cinsel istismar mağdurlarının yaşadıkları sıkıntılar ile bu kişilerin tedavi, iyileşme ve yeniden hayata tutunma çabalarını, bu süreçte aile ve toplum bireyleri tarafından sunulacak desteğin önemini anlatan belgesel film/kısa film yarışmalarının tertiplendiği "İstismarla Mücadele Organizasyonları" tertiplenebilir.

Ödüllü yarışmalar ile gençlerin ve sanatçıların konuya olan ilgisi çekilebilir, ortaya konan eserler televizyon kanallarında gösterilmek suretiyle konu, halkın dikkatine sunulabilir.

5-Potansiyel istismarcıların yetişmesini önlemek ve gerçekleşen istismar vakalarının gün yüzüne çıkabilmesini sağlamakta çok gerekli olduğu ifade edilmiş olan sağlıklı aile ortamı için, toplum bireyleri "Aile Saati" uygulaması hakkında bilinçlendirilebilir. Bu kapsamda televizyon kanallarında aile saatinde neler yapılabileceği, aile bireylerinin paylaşımda bulunabileceği alanlar ve örnek aktiviteler hakkında bilgilendirici yayınlar yapılması teşvik edilebilir.

Sonuç olarak, cinsel istismar mağduriyetlerinin ortaya çıkmasını önlemek için toplumun yaşam kalitesinin arttırılması ile daha sıhhatli zihniyetlere sahip bireyler yetiştirilmesi önem arz etmektedir. Toplumun yapı taşı konumundaki ailelerin, kendi içindeki sevgi, saygı, ilgi bağlarının kuvvetlendirilmesi de aynı derecede önemlidir. Aileleri, kendi iç yapılarında sağlıklı, sevgi ve güven ortamlı bir hâle dönüştürmek suretiyle istismarın her türlüsünü önlemek ve ebeveynleri, çocuklarına cinsel eğitim

ile cinsel istismardan korunma bilincini aşılayabilecek donanımlı hale getirmek için kapsamlı bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı, bu konuda medyanın olanakları da kullanılarak bilgilendirme faaliyetlerinin her haneye nüfuz etmesi sağlanmalıdır.

İstismar mağduru olmuş kişiler ve ailelerinin de iyileşme süreçleri yakından takip edilmeli, riskli ortamlarda bulunan çocuklar devlet korumasına alınmalı, rehabilitasyon süreçleri kurumlar arası ahenk ve özenle yürütülmelidir.

KAYNAKÇA

Akbaş, Seher, Turla, Ahmet, Karabekiroğlu, Koray, Şenses, Ahmet, Karakurt, Melih Nuri, Taşdemir, Gökçe Nur ve Böke, Ömer (2009),"Adli Makamlarca Çocuk Psikiyatrisi Polikliniğine Gönderilen Cinsel İstismara Uğramış Çocukların, İstismar Şekilleri, Ruhsal Ve Fiziksel Muayene Özellikleri",*Adli Bilimler Dergisi, 8* (1), s.24-32.

Aksop, Gülseren (1998), Türkiye'de Reality Show'lar. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo Televizyon Sinema Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi* , 34-96. Ankara.

Aktepe, Evrim (2009),"Çocukluk Çağı Cinsel İstismarı", *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar* , s.95-119.

Alabay, Erhan (2020),"Cinsel İstismar ve Cinsel İstismarı Önleme Amaçlı Oluşturulmuş Erken Müdahale Program Örnekleri",*Avrasya Sosyal Ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (Asead), 7* (12), s.32-43.

Alay, Cemal ve Polat, Oğuz (2012),"Pedofili Nedir, Ne Değildir?" Y. I. Ülman, & F. Artvinli içinde, *Değişen Dünyada Biyoetik* s. 208-216.

Alikaşifoğlu, Müjgan, Erginöz, Ethem, Ercan, Oya, Albayrak-Kaymak, Deniz ve Uysal, Özdemir İlter (2006)"Sexual Abuse Among Female High School Students İn Istanbul, Turkey",*Child Abuse & Neglect, 30* (3), s.247-255.

Aliusta, Cahit ve Benzer, Recep (2018),"Avrupa Siber Suçlar Mücadele Sözleşmesi ve Türkiye'nin Dahil Olma Süreci",*Uluslararası Bilgi Güvenliği Mühendisliği Dergisi* , s.35-42.

Altıntop, Kaan Apak (2019),"Hukuksal Boyutu" Oğuz Polat içinde, *Tüm Boyutlarıyla Çocuk İstismarı-2, Önleme Ve Rehabilitasyon* (s. 215-230). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Altundağ, Sebahat, (2020),"Cinsel İstismarı Önlemede Farklı Bir Yaklaşım: Çocuk Farkındalığı, Vücuduma Dokunma!",*Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi (Asbd), 9* (1), s.10-18.

Arslantürk, Mustafa (2019), *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar.*Seçkin Yayıncılık,Ankara.

Atauz, Sevil, (1999). "Kitle İletişim Araçlarında Çocuk İstismarı ve İhmali" Gürkaynak, Esin, Konanç, İpek ve Egemen, Ayten İçinde, *Çocuk İstismarı Ve İhmali* (S. 195-204), Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla (Pelin Matbaa).Ankara.

Ayhan, İrem ve Çubukçu, K. Mert (2007). "Suç ve Kent İlişkisine Ampirik Bakış: Literatür Taraması",*Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (5), s.30-55.

Ayraler Taner, Hande, Çetin, Fatih Hilmi, Işık, Yasemen ve İşeri, Elvan (2015), "Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk Ve Ergenlerde Psikopatoloji Ve İlişkili Risk Etmenleri",*Anadolu Psikiyatri Derneği, 16* (4), s.294-300.

Bayraktar, Seda (2015),*İnsanlığın Kanayan Yarası Çocuk İstismarı ve İhmali,* Nobel Tıp Yayınları, İstanbul.

Alanur Çavlin Bozbeyoğlu, Alanur, Koyuncu, Ece, Kardam, Filiz ve Sungur, Altan (2010), "Ailenin Karanlık Yüzü: Türkiye'de Ensest"*Sosyoloji Araştırmaları Dergisi, 13* (1), s.1-38.

Bozkurt, Gülçin, Yorulmaz, Coşkun ve Sönmez Düzkaya, Duygu (2014),"Çocuklarda Cinsel İstismara Bağlı Travma Sonrası Stres Bozukluğu: Olgu Analizi",*Sağlık Bilimleri Ve Meslekleri Dergisi, 1* (2), 68-74.

Briere, J, Elliot, D.M. (1994). "Immediate And Long-Term Impacts Of Child Sexual Abuse", *The Future Of Children, 4* (2), 54-69.

Browne, Kevin (1999). "Çocuk İstismarını Önceden Kestirme". Gürkaynak, Esin, Konanç, İpek ve Egemen, Ayten İçinde, *Çocuk İstismarı ve İhmali* (s. 255-265). Ankara: Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla (Pelin Matbaa).

Burkay, Senem (2008), "Teorik Çerçevede Suç",*Ethos: Felsefe Ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar, 2* (4), s.1-15.

Byers, Joe (1999), "Çocuk İstismarını Önleme: Önleyici Programlar ve Halk Eğitimi"Gürkaynak, Esin, Konanç, İpek ve Egemen, Ayten İçinde, *Çocuk İstismarı ve İhmali* (s. 241-246). Ankara: Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla (Pelin Matbaa).

Chasan-Taber, Lisa ve Tabachnick, Joan, (1999), "Evaluation of a child sexual abuse prevention program",*Journal of Research and Treatment*, 11(4), s.279-292

Clark, Robin E., Freeman Clark, Judith ve Christine, Adamec, (2007). *The Encyclopedia Of Child Abuse* (Cilt III). Facts On File.

Coşkun, Murat (2011), "Çocuklarda Cinsel İstismar" M. Öztürk İçinde, *Çocuk Hakları Açısından Çocuk İhmali Ve İstismarı* (s. 75-90). Çocuk Vakfı Yayınları.

Çelen, Fatma Kübra, Çelik, Aygül ve Seferoğlu, Süleyman Sadi, (2011). "Çocukların İnternet Kullanımları ve Onları Bekleyen Çevrim-İçi Riskler", *Akademik Bilişim* (2), s.1-8.

Demircioğlu, Haktan , Işık, Esra, (2019), "Çocuk CinselİstismarınıÖnlemeye Yönelik Geliştirilen Okul Temelli Programlar ve Etkililikleri", *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1) , s.32-51 .

Dokgöz, Halis, Bilgin, Gamsız, Kar, Hakan, Toros, Fevziye ve Çekin, Necmi (2008), "Çocuk Cinsel İstismar Olgusuna Yaklaşımda Çocuk Psikiyatrisi Değerlendirmesinin Önemi"*Adli Psikiyatri Dergisi, 5* (1), s.37-41.

Dolu, Osman, Uludağ, Şener ve Doğutaş, Cemil, (2010). "Suç Korkusu: Nedenleri, Sonuçları ve Güvenlik Politikaları İlişkisi"*Ankara Üniversitesi Sbf Dergisi, 65* (01), s.57-81.

DSÖ, & ISPCAN. (2006). Çocuklara Kötü Muamelenin Önlenmesi:Bu Konuda Harekete Geçilmesine Ve Kanıt Toplanmasına Yönelik Bir Kılavuz. Dünya Sağlık Örgütü (Dsö) ve Uluslararası Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği'nin (Ispcan).

Dubowitz, Howard (2007), "Physical Abuse And Neglect Of Children",*The Lancet* (369), 1891-1896.

Erdoğan, Ayten (2010). "Pedofili: Klinik Özellikleri, Nedenleri ve Tedavisi", *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 2* (2), s.132-160.

Finkelhor, David, (2008). *Childhood Victimization,* Oxford University Press Yayınları.New York.

Finkelhor, David, Araji, Sharon, Baron, Larriy, Browne, Angela, Doyle Potters, Stefanie ve Wyatt, Jane Elizabeth, (1986). *A Sourcebook On Child Sexual Abuse.*Sage Publications, London.

Giaretto,H, (1981), A Comprehensive Child Abuse Treatment Program. In: Sexuallıy Abused Children and Their Families, ed P.B. Mrazek & C.H. Kempe, Pergamon Press, New York.

Gönül, Ali Saffet (2012), "Depresyon Tedavisinde Yeni Bakış Açıları",*Journal Of Mood Disorders, 2* (1), s.1-5.

Greijer, Susanna ve Doek, Jaap, (2019). *Çocukların Cinsel Sömürü Ve Cinsel İstismardan Korunması Terimler & Kavramlar Kılavuzu.* Lüksemburg: Ecpat International, Uluslararası Çocuk Merkezi Ecpat Türkiye.

Horozgil, Denizhan (2011), "Çocukların Cinsel İstismarı Suçunun Basit Şekli (Tck M. 103/1)", *Türkiye Barolar Birliği Dergisi* (93), s.108-146.

Howe, David, (2005). *Child Abuse And Neglect: Attachment, Development And Intervention.*Palgrave Macmillan,New York.

Karakartal, Demet (2020),“Çocuk Cinsel İstismarının Önlenmesinde Cinsel Eğitimin Önemi”,*Uluslararası Beşeri Bilimler ve Eğitim Dergisi, 6* (13), s.145-156.

Kendall-Tackett, Kathleen (2002). “The Health Effects Of Childhood Abuse: Four Pathways By Which Abuse Can İnfluence Health”,*Child Abuse & Neglect, 26* (6), s.715-729.

Kılıçbay, Barış Bora (2005),“Türkiye'de Gerçeklik Televizyonu ve Yeni Televizyon Kültürü”,*Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Radyo Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı Doktora Tezi* , s.1-268. Ankara.

Kızılırmak, Baran (2019), “Kimyasal Kastrasyonun Cinsel Suç Faillerine Uygulanabilirliği Üzerine Kapsamlı Bir İnceleme”,*Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergis, 25* (2), s.1025-1071.

Avrupa Konseyi, (2007). Avrupa Konseyi Çocukların Cinsel Sömürü ve İstismara Karşı Korunması Sözleşmesi. Lanzarote.

Kutchinsky, Berl (1999), “Çocuğun Cinsel İstismarı: Yaygınlık, Müdahale ve Önleme Genel Bir Bakış”Gürkaynak, Esin, Konanç, İpek ve Egemen, Ayten İçinde, *Çocuk İstismarı ve İhmali* (S. 163-172). Ankara: Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla (Pelin Matbaa).

Lynch, Margaret, (1999),“Çocuk İstismarının Ve İhmalinin Önlenmesi”, Gürkaynak, Esin, Konanç, İpek ve Egemen, Ayten İçinde, *Çocuk İstismarı ve İhmali* (s. 251-254). Ankara: Avrupa Komisyonu'nun Mali Katkılarıyla (Pelin Matbaa).

Martin, Graham, Bergen, Helen, Richardson, Angela S, Roeger, Leigh, Allison, Stephen Allison “Sexual abuse and suicidality: Gender differences in a large community sample of adolescents” *Child Abuse & Neglect* 28, 2004, s.491-503.

Nirun, Nihat. (1968). *Suç Hadisesinin Sosyal Sebepleri Üzerine Bir Araştırma*.

Özkara, Erdem, Kavaklı, Uğur, Can, İsmail Özgür, Tepe, İlker, Özbek, Veli Özer (2011),“Çocuklara Yönelik Cinsel İstismarın Yasal Boyutunun Türkiye ve Diğer Ülkeler İle Karşılaştırılması”,*Adli Tıp Dergisi, Cilt:25, Sayı:1*, s.11-24

Öztürk, Erdinç, Türel, Feriha İpek ve Oğur, Ece (2020), “Psikotarih ve Bağlanma Kuramı”,*Psikotarih* (s. 63-71). İçinde Ankara: Türkiye Klinikleri.

Pérez-Fuentes, Gabriela, Olfson, Mark, Villegas, Laura, Morcillo, Carmen, Wang, Shuai ve Blanco, Shuai (2013), “Prevalence And Correlates Of Child Sexual Abuse: A National Study”,*Comprhensive Psychiatry, 54* (1), 16-27.

Polat, Oğuz,(2015). Tüm Boyutlarıyla Pedofili. *Adli Tıp Bülteni, 20* (1), s.60-70.

(2019a). *Tüm Boyutlarıyla Cinsel İstismar-1 Tanımlar.*Seçkin Yayıncılık,Ankara.

(2019b). *Tüm Boyutlarıyla Cinsel İstismar-2 Önleme Ve Rehabilitasyon.*Seçkin Yayıncılık,Ankara.

Rahimov, İlham, (2014). *Suç ve Ceza Felsefesi.* Ankara: Ekoavrasya Yayınları.

Sakin, Sinan, (2017). *Hakimlik Kampı, Ceza Hukuku-Ceza Muhakemesi Hukuku,* Savaş Yayınları,Ankara.

Selçuk, Sami, (2014),*Suç, Suçun Öz Nitelikleri ve Tanımı*, Bilkent Üniversitesi.

SHÇEK ve Unicef. (2010),*Türkiye'de Çocuk İstismarı Ve Aile İçi Şiddet Araştırması Özet Raporu.*

Sipahi, Esra (2016),"Türkiye'de Kent Sakinlerinin Suç Korkuları Üzerine Bir Araştırma",*Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi . 9.*(43).*s.2158-2169.*

Soylu, Nusret, Şentürk Pilan, Birsen, Ayaz, Muhammed ve Sönmez, Seda (2012),"Cinsel İstismar Mağduru Çocuk Ve Ergenlerde Ruh Sağlığını Etkileyen Etkenlerin Araştırılması",*Anadolu Psikiyatri Dergisi* (13), s.292-298.

Sözüer, Adem, (2010),*Ceza Hukuku Genel Hükümler*. İstanbul.

Sperry, Debbie M, Wıdom, Cathy Spatz (2013),"Yetişkinlikte Çocuk İstismarı ve İhmali, Sosyal Destek ve Psikopatolji: İleriye Dönük Bir Araştırma",*Child Abuse And Neglect, 37* (6), s.415-425.

Şarman, Ceren, (2012), Türk Ceza Kanunu'nda Çocukların Cinsel İstismar Suçu. *Yüksek Lisans Tezi* .

Şimşek, Şeref, Fettahoğlu, E. Çığıl, & Özatalay, Esin (2011), "Cinsel İstismara Uğramış Çocuklarda ve Ebeveynlerinde Travma Sonrası Stres Bozukluğu",*Dicle Tıp Dergisi* , 318-324.

Taner, Yasemen ve Gökler, Bahar (2005), "Çocuk İstismarı Ve İhmali: Psikiyatrik Yönleri", *Hacettepe Tıp Dergisi, 35* (2), 82-86.

Tıraşçı, Yaşar ve Gören, Süleyman (2007), "Çocuk İstismarı ve İhmali", *Dicle Tıp Dergisi, 34* (1), 70-74.

Topçu, Sedat, (2009),*Cinsel İstismar,* Phoenix Yayınları,Ankara.

Topdemir, Canan (2016),"İstismar Mağduru Çocuğun Korunmasında Bir Uygulama: Çocuk İzlem Merkezi (Çim)"*Anadolu Bil Meslek Yüksekokulu Dergisi* , (43), s.5-23

Uluç Küçükcan, Özlem (2019a), "Medya Sarkacı: Kurgu ile Gerçeklik Arasında Suç", *Türk Dünyası Araştırmaları, 123* (242), s.11-34.

(2019b),"Şiddetin ve Suçun Kamusallaşması: Reality Showlar ve Toplumsal Etkileri",*Türkiye İletişim Araştırmaları Dergisi*, 2019, 34, s.165-182.

Urazel, Beyza, Fidan, Saniye Tülin, Gündüz, Tarık, Meryem, Şenlikli ve Özçivit Asfuroğlu, Bengisu (2017), "Çocuk ve Ergen Cinsel İstismarlarının Değerlendirilmesi",*Osmangazi Tıp Dergisi, 39* (2), s.18-25.

Üzülmez, İlhan (2009), "Çocukların Cinsel İstismarı Suçu",*Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 4* (2), 25-42.

Veltkamp, Lane J. (1989), "Use of fables in clinical assesment of contested child sexual abuse",*Child Psiychiatry &Hum. Develop.*, 16 (4), s.126-132

Wıdom, Cathy Spatz (1999),"Posttraumatic Stress Disorder in Abused And Neglected Children Grown Up",*Am J Psychiatry* (156), s.1223-1229.

Yenerer Çakmut, Özlem (2017),"Cinsel Şiddet Mağduru Çocuk Kavramı Ve Türk Ceza Kanunu'nun Çocuğa Yönelik Cinsel Şiddet Düzenlemelerine Genel Bakış", *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 22* (1), s.35-52.

Yokuş Sevük, Handan (2015), "6545 Sayılı Kanun ile Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi",*Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi*, 3(2), s.119-146

Zara-Page, Ayten (2004),"Cinsel İstismara Bağlı Travma: Psikolojik Tedavi Süreci ve İlkeleri",*Türk Psikologları Dergisi, 7* (14), s.15-22.

Zoroğlu, Salih, Tüzün, Ümran, Şar, Vedat, Öztürk, Mücahit, Eröcal Kora, Meltem ve Alyanak, Behiye (2001),"Çocukluk Dönemi İstismar ve İhmalinin Olası Sonuçları",*Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 2(2), s.69-78

Elektronik Kaynaklar:

https://ceza-bb.adalet.gov.tr/mevzuat/765.htm (17.04.2021) Resmi Gazete Tarihi: 13/03/1926, Sayısı:320

https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/23638.pdf (17.04.2021) Sayfa:7-14

https://sozluk.gov.tr/ (17.04.2021)

https://yenimahalleeah.saglik.gov.tr/TR,157695/cocuk-izlem-merkezi.html (27.02.2021)

https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18(08.04.2021)

https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33632 (27.02.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocu%C4%9Fun_cinsel_istismar%C4%B1#cite_note-s.C3.B6z-1 (14.03.2021)

https://www.medyafaresi.com/haber/son-dakika-2-nisan-2021-cuma-reyting-sonuclari-arka-sokaklar-kirmizi-oda-esra-erolda/958687 (03.04.2021)

https://www.cnnturk.com/magazin/dizi/reyting-sonuclari-15-mart-2021-uyanis-buyuk-selcuklu-cukur-yasak-elma-marasli-pazartesi-dizi-reytingleri (03.04.2021)

https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-subat-2021-pazartesi-cukur-marasli-uyanis-buyuk-selcuklu-yasak-elma-dizi-reytingleri(03.04.2021)

https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-ocak-2021-cuma-arka-sokaklar-kirmizi-oda-son-yaz-ramo-akrep-akinci-reytingleri(06.04.2021)

https://www.sabah.com.tr/galeri/magazin/reyting-sonuclari-15-aralik-2020-dunun-reyting-sonuclarina-gore-edho-masumlar-apartmani-kim-birinci-oldu/2 (06.04.2021)

https://www.cnnturk.com/magazin/reyting-sonuclari-15-ocak-ab-ve-total-reyting-siralamasi (06.04.2021).

https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5 (17.04.2021) Resmi Gazete Tarihi : 12/10/2004 Sayısı :25611

https://tr.wikipedia.org/wiki/S%C4%B1ca%C4%9F%C4%B1_S%C4%B1ca%C4%9F%C4%B1na (06.04.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=_K1kF4X9Rew&t=169s (06.04.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=g_Z3f1LAFtM (06.04.2021)

https://www.ailevecalisma.gov.tr/uploads/chgm/uploads/pages/kanunlar/6284-sayili-ailenin-korunmasi-ve-kadina-karsi-siddetin-onlenmesine-dair-kanun.pdf (17.04.2021) Resmi Gazete Tarihi: 20/3/2012 Sayısı : 28239

https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/5.5.4320.pdf (17.04.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Ailenin_Korunmas%C4%B1_ve_Kad%C4%B1na_Kar%C5%9F%C4%B1_%C5%9Eiddetin_%C3%96nlenmesine_Dair_Kanun (17.04.2021)

http://haberdecocuk.org/mevzuat/uluslararasi-mevzuat/geriye-donuk-2/ (08.04.2021)

http://haberdecocuk.org/mevzuat/uluslararasi-mevzuat/geriye-donuk-2/ (08.04.2021)

https://www.ihd.org.tr/insan-haklari-evrensel-beyannames/ (08.04.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (08.04.2021)

https://www.resmigazete.gov.tr/arsiv/22184.pdf (08.04.2021), s.3

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocuk_Haklar%C4%B1_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (08.04.2021)

https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme (08.04.2021)

https://www.unicef.org/turkey/%C3%A7ocuk-haklar%C4%B1na-dair-s%C3%B6zle%C5%9Fme (08.04.2021)

www.coe.int veya https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18 (08.04.2021)

https://rm.coe.int/prems-107219-tur-2576-lanzarote-convention-leaflet-a5-web/168098bd18 (08.04.2021), s.4-6

https://tuikweb.tuik.gov.tr/HbPrint.do?id=15866#:~:text=06%2D15%20ya%C5%9F%20grubundaki%20%C4%B0nternet,ya%C5%9F%20grubunda%20ise%2010'dur. (07.04.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/Sanal_Ortamda_%C4%B0%C5%9Flenen_Su%C3%A7lar_S%C3%B6zle%C5%9Fmesi (07.04.2021)

https://afyonluoglu.org/PublicWebFiles/cyber/legislation/2001-Avrupa%20Birli%C4%9Fi%20Siber%20Su%C3%A7lar%20S%C3%B6zle%C5%9Fmesi-TR.pdf (07.04.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/%C3%87ocu%C4%9Fun_cinsel_istismar%C4%B1#cite_note-s.C3.B6z-1 (17.04.2021)

https://sorularlaislamiyet.com/ensestle-ilgili-hadisler-var-midir-ensestin-cezasi-olum-mudur (10.04.2021)

https://www.egitimpedia.com/islevini-yitirmis-aile-nedir(04.04.2021), https://medium.com/the-mission/here-are-5-unbelievably-toxic-things-good-parents-never-do-1fc3477657c (04.04.2021)

https://en.wikipedia.org/wiki/Paedophile_Information_Exchange (01.04.2021)

https://en.wikipedia.org/wiki/Ren%C3%A9_Guyon_Society (01.04.2021)

https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/pedofili-tomografi-ile-tespit-edilebiliyor-287624 (11.04.2021)

https://www.ntv.com.tr/teknoloji/pedofilileri-ellerinden-tespitedecekler,XDsUpuND7Eil7CxLpHrBbQ (11.04.2021)

https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/ (26.03.2021)

https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya-cinsel-istismar-ile-savasma-gunu-turkiyede-son-10-yilda-250-bin-cocuk-istismara-ugradi-1818190 (26.03.2021)

https://tuikweb.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=33632(27.02.2021)

https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya-cinsel-istismar-ile-savasma-gunu-turkiyede-son-10-yilda-250-bin-cocuk-istismara-ugradi-1818190 (26.03.2021)

https://www.cumhuriyet.com.tr/haber/dunya-cinsel-istismar-ile-savasma-gunu-turkiyede-son-10-yilda-250-bin-cocuk-istismara-ugradi-1818190 (26.03.2021)

https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (26.03.2021)

https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (26.03.2021)

https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri (26.03.2021)

https://tr.euronews.com/2020/06/19/europol-den-cocuk-istismar-istatistigi-karantina-surecinde-katlanarak-artt-covid-19 (26.03.2021)

https://tr.euronews.com/2020/06/19/europol-den-cocuk-istismar-istatistigi-karantina-surecinde-katlanarak-artt-covid-19 (26.03.2021)

https://www.childhelp.org/child-abuse-statistics/ (Erişim tarihi: 26.03.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCge_Anl%C4%B1_ile_Tatl%C4%B1_Sert (08.04.2021)

https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BCge_Anl%C4%B1, (17.01.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=ZZZDsVa7izc, Youtube, Atv kanalı, (10.04.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=uDR-9Ljjjxg&t=6492s, Youtube, Atv kanalı, (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=MpWIxwIqhzc, Youtube, Atv kanalı. (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=KboArt8CVMc Youtube, Atv kanalı. (3-20. dakikalar.) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=acoUu3EOt1o&t=2126s Youtube, Müge Anlı kanalı. (32-35. dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=3R8KEG3y--A, Youtube, Atv kanalı (1 saat 23. dakika ile 1 saat 27. dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=k8gH2TyxMmc, Youtube, Atv kanalı. (15-44. dakikalar.) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=P5hTG6FPR6Y Youtube, Atv kanalı, (27-33. dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=_sxJgtRT2b8&t=3945s Youtube, Atv kanalı (3-8. dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=vHni1-_E0cs Youtube, Atv kanalı, (1 saat 33. Dakika-1 saat 57. Dakikalar.) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=rCLdIX1_y4U Youtube Atv kanalı (33-43. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=Ch7g_Kb8OX0 Youtube Atv kanalı (16-33. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=YNL3rMBP9xM Youtube, Atv kanalı (11-2 saat 10. Dakikalar, bölümün tamamında bu konu işlenmiştir.) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=FbNQoDZKtVM Youtube, Atv kanalı (53.-2 saat 8. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=AEfr1H2QM5I Youtube, Atv kanalı. (37-1 saat 25. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=yyA3rJ6Rr9M Youtube, Atv kanalı. (08.04.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=UoXjMeaoWWI Youtube, Atv kanalı. (15.-1 saat 15. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=zI69fS50AKg Youtube, Atv kanalı, (30.-48. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=QcJocC_kZ-M Youtube, Atv kanalı. (36.-44. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=zbp0My0aueo Youtube, Atv kanalı (49.-51. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=pq4i6vQ1DnM Youtube, Atv kanalı (33.-1 saat 2. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=_9v3Uj5f3f8 Youtube, Atv kanalı. (17.-21. Dakikalar) (21.03.2021)

https://www.ntv.com.tr/ekonomi/2021-asgari-ucret-asgari-ucret-ne-kadar,ClC33sUAbU-wIuSB5WXKyg (08.04.2021)

https://www.cnnturk.com/turkiye/minik-Çocuk I.in-babasi-konustu-karim-beni-oldurmek-istedi?page=1 (12.04.2021)

https://www.youtube.com/watch?v=PiosuLMdqC8&t=1s (17.04.2021)

ÖZET

Çocukların cinsel istismarı, Türk Ceza Kanunu'nda yaptırım altına alınmış olan cezası ağır bir suçtur. Aynı şekilde uluslararası hukukta da cinsel istismarla mücadele politikaları yürütülmektedir. Geleceğimizi emanet edeceğimiz çocuklarımızın ruh ve beden sağlıklarını korumak için hem ulusal hem de evrensel boyutta yürütülen mücadelede, istatistikler ve rakamlar ne yazık ki mağduriyetin artan seyrine işaret etmektedir.Çocukların korunması için aile, toplum ve devlete düşen sorumlulukların neler olduğu konusunda, bilim insanları tarafından sunulan önerilerin önemli bir kısmının "aile ve çocuk eğitimi" noktasında birleştiği anlaşılmaktadır.

Müge Anlı ile Tatlı Sert programında işlenen çocuğun cinsel istismarı vakalarında, ebeveynlere yönelik tavsiyelerde bulunulması yoluyla, programı izleyen ebeveynlerin bu olgu hakkında artık daha bilinçli oldukları ve "cinsel istismar gerçekliği" ile yüzleştikleri konusu, bu tez çalışmasının çıkış noktası ve savunduğu fikirdir.

Tez çalışmasında önce suç, soruşturma ve bunu işleyen televizyon programları üzerinde durulmuş, sonrasında cinsel istismar konusu bilimsel anlamda pek çok boyutuyla incelenmiştir. Daha sonraki bölümde Müge Anlı ile Tatlı Sert programında, çocuğun cinsel istismarı vakalarının işlendiği yayınlarınincelemesi yapılmış, sonra da çıkarımlar ile öneriler sunulmuştur.Ebeveynlerin daha bilinçli olmaları, çocukların kendilerini daha iyi koruyabilmeleri, toplumumuzun mağduru değil faili kınayan ve failin önünde duran bir yaklaşımı benimseyebilmesi gibi hedeflere hizmet ettiği gerekçesiyle anılan programda çocuğun cinsel istismarı vakalarının incelenmesi ve konu hakkında bilimsel temelli tavsiyelerde bulunulması, ebeveynleri bilinçlendirici bir faaliyet olarak nitelendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç, Suç Soruşturması, Cinsel İstismar, Cinsel İstismar Suçu, Müge Anlı ile Tatlı Sert Programı.

ABSTRACT

The sexual abuse of children is a serious crime, which is sanctioned in the Turkish penal code. In the same way, anti-sexual abuse policies are carried out in international law. In the struggle to protect the mental and physical health of our children, whom we will entrust our future to both nationally and universally unfortunately the abuse and figures indicate the increasing course of victimization.Recommendations submitted by scientists on what are responsibilities of the family, society and stale for the protection of children it is understood that a significant part of it is united in the point of " Family and child education".

Muge Anli and other experts in cases of child sexual abuse committed in “Müge Anlı ve Tatlı Sert” program, parents who watch the program through advice for parents are now more aware of this phenomenon, the issue of facing the " Reality of sexual abuse "is the starting point of this thesis work and the idea it espouses.

The thesis first focused on crime, investigation and television programmes that processed it the issue of sexual abuse was then examined in many scientific terms. In the following section, “Müge Anlı ve Tatlı Sert” program examined the publications in which cases of child sexual abuse were committed. Ultimately, inferences and suggestions were presented. Parent being more conscious, children being better able to protect themselves, condemning the perpetrator, not the victim of our society, and standing in the way of the perpetrator to be able to adopt this approach, as well as to investigate cases of child sexual abuse in the program, which is referred to as serving the objectives and making scientifically based recommendations is called an activity that raises parent awareness.

Keywords: Crime, Criminal investigation, Sexual abuse, Sexual abuse crime, “Müge Anlı ile Tatlı Sert” Program.

ÖZGEÇMİŞ

Yağmur ÇEVİK, 27 Haziran 1995 tarihinde İstanbul'da doğmuştur. Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden 2017 yılında mezun olmuş ve 2018 yılı Şubat ayında Radyo ve Televizyon Üst Kurulunda Üst Kurul uzman yardımcısı olarak çalışmaya başlamıştır. Hâlen İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığında görev yapmakta olan Yağmur ÇEVİK, orta derecede İngilizce bilmektedir.